

Od države
pravic
do pravne
države

DANILO BIZJAK

Poročilo trzasega glavnega pravdnika Domenica Malteseja, ki ga je napisal za sobotno otvoritev novega sodnega leta, bi verjetno lahko podpisali tudi sodniki druge po Italiji: kronično pomanjkanje osebja, istočasno razraščanje kriminala, kopicenje procesov, njihova počasnost, huda stiska v neustreznih in prepornih zaporih, polemike in napadi na sodnike ter neustrezna zakonodaja, saj se že govori o predlogih za nov kazenski postopnik. Vprašanja niso nova, kar bode v oči pa je trenutno skorajda breizhoden položaj, nemoč sodnikov in vseh, ki imajo opravka s sodišči, da bi bili samo s svojimi silami kos položaju. »Pred 30 leti,« je Maltese zapisal lani, »je bilo na trzaski preturi trinajst sodnikov, danes jih je sedem, delo pa se je podvojilo.«

Odtlej se nič ni spremenilo, sodniki ne morejo razen osebne zavesti nuditi nič drugega. Torej rešitve ni? Se bo italijansko sodstvo se naprej pogrezalo? Maltese res oporaja na težave, vendar daje tudi konkretne predloge, ne zatiske si oči pred kopico problemov, od preventivnega pripora do podkupninskih afer, od javstvenih obvestil do skeancev in svobode tiska. Podobno počnejo tudi drugi sodniki po Apeninskem polotoku. Predlogi se lahko razlikujejo, mnenja so lahko deljena, v enem pa so si edina: sodstvo mora ostati neodvisno. To je osnova, na kateri se lahko gradi in na kateri lahko sloni ves sistem.

Izvršna, torej politična oblast, se nikakor ne sme vmešavati v početje sodnikov. Bolj kot ključno je vprašanje odnosov med sodno oblastjo in parlamentom. Sklicujoč se na imuniteto, si marsikateri parlamentarec privoščijo obrekovanje sodnikov in njihovega dela, itak je nedotakljiv. V tem vrtincu, v tej spirali polemik in radikalizacije debate, kateri ni videti konca, so dejanska vprašanja kazenskega prava sla v ozadje. V prvi vrsti bi namreč morali ugotoviti kriterije za reformo kazenskega postopka. S tem bi zakonodajalec dosegel dvojni rezultat: konec bi bilo »države pravic« in bi nastopila prenova »pravne države«.

RIM / VLDNA KRIZA

Danes Scalfarova odločitev Mandat najbrž Scognamigliu

Ustavni sodniki zavrnili referenduma o volitvah

RIM - Predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro bo zelo verjetno danes odločil, kako razrešiti vladno krizo. Včeraj je Scalfaro zaključil drugi krog posvetovanj in se nato na Kviralu srečal s predsednikom senata Carlom Scognamigliom in poslanske zbornice Irene Pivetti.

Medtem ko se je Scalfaro pogovarjal s predstavniki strank, so si kot na tekočem traku sledila srečanja med predstavniki političnih sil, kar je vneslo dodatno napetost in zmedo. Med hipotezami možnih rešitev so včeraj v Rimu omenjali tudi možnost, da bi Scalfaro spet poslal v parlament sedanjo vlado in tako »izmeril« njeno

realno parlamentarno moč. Kaze pa, da se je ob koncu pogovorov Scalfaro močno nagibal k drugačni rešitvi. Slo naj bi za »institucionalno vlado«, ki naj bi jo po novicah iz dobro obveščenih virov vodil predsednik senata Scognamiglio, medtem ko naj bi dokončno zaslaz zvezda bivšega predsednika republike Francesca Cossighe.

Vozel krize bo Scalfaro razvozlal danes in tedaj bo dokončno znana njegova izbira. Medtem pa je Bossi strnil vrste Lige in zagrozil z izključitvijo vsem parlamentarcem, ki ne bi podprli predsedniške vlade, pa tudi SKP je bila videti manj nenaklonjena taki rešitvi.

Na 3. strani

RIM - Ustavni sodniki so se včeraj izrekli o ustavnosti šestnajstih predlogov za referendum. Od teh je 13 predložil Marco Pannella, tri pa Odbor za spremembo zakona Mammi o radiotelevizijski službi. Sodniki so zavrnili sedem Pannellovih zahtev, odobrili pa preostalih šest Pannellovih predlogov in vse tri predloge za spremembo zakona Mammi.

Med vsemi je najpomembnejša zavrnitev referendumov, s katerima je hotel Pannella uvesti uninominalni sistem za volitve poslanske zbornice in senata. Sodniki so, kot že v preteklosti, zahtevo zavrnili, češ da

bi na tak način izvolili za četrtino manj poslancev in senatorjev, kot jih določa ustava. Vsekakor je ta odločitev že sinoci sprožila val reakcij. Marco Pannella je dejal, da gre za sramotno odločitev. Podobno sta reagirala Fini, ki prav tako govori o »sramoti«, in Berlusconi, ki govori o zaskrbljenosti, ker gre po njegovi oceni za odvzem volilcem pravice, da izvajajo suverenost, katero jim priznava ustava. V vrstah opozicije so reakcije bolj umirjene, vsekakor pa odločitev ustavnega sodišča ne predstavlja velikega presenečenja.

Referendumi odbora za spre-

membo zakona Mammi pa poblize zadevajo berlusconijev imperij, zaj bi z odobritvijo berlusconi ostal z eno samo televizijsko mrežo, Publitalia bi lahko zbirala reklamo za največ dve televizijski mreži, filmov pa ne bi smeli več prekinjati z reklamami.

Referendumi bodo med 15. aprilom in 15. junijem. Glasovali bodo o vseh devetih predlogih in se o treh predlogih SKP v zvezi s statutom delavcev, ki jih je ustavno sodišče odobrilo že lansko leto a so jih odložili zaradi predcasnih volitev.

Na 2. strani

ČEČENIJA / V DUMI NISO SPREJELI NOBENEGA KONKRETNEGA UKREPA

Spopadi kljub premirju

GROZNI, MOSKVA - Kljub premirju so včeraj v Čečeniji vseeno divjali srđiti spopadi (na sliki AP). Ruske čete so vztrajno napadale predsedniško palačo, mesto pa so preletavala vojska letala. Zaradi nenehnega zaostrovanja čečenske krize se je v Moskvi na izrednem zasedanju sesel ruski parlament, ki je napadel predsednika Jelcina »zaradi napadnega ravnanja v Čečeniji«. Med poslanci se je sicer razvila zolčna razprava o tem, kaj vse bi bilo treba storiti, kljub temu pa niso sprejeli nobene odločitve.

Na 19. strani

Župan Illy na skupščini v Križu

Po 30 letih od obiska tedanjega župana Spaccinija je včeraj obiskal Križ Riccardo Illy. Udeležil se je skupščine v občinskem rekreativju, ki jo je priredila vaska skupnost ob sodelovanju krajevnih organizacij.

Na 5. strani

SLOVENIJA / DRNOVŠEK

Odnosi z Italijo in Avstrijo ter skrb za manjšine

LJUBLJANA - Predsednik vlade Janez Drnovsek se zavzema za reševanje ključnih zunanje-političnih vprašanj Slovenije, zato je bila v zadnjih mesecih tudi dejavnost slovenske diplomacije izredna. Z Italijo zeli dobre odnose tudi na podlagi pogajanj o nepremičninah. Oglej ocenjuje bolj spravljivo, predvsem pa predlaga razpravo o splošnem konsenzu o zunanji politiki. Na Hrvasko bo poslal posebnega odposlanca, da bi tako spodbudil začetek konstruktivnih pogovorov. Opozoril je na pereča vprašanja sukcesije, ker nekateri želijo, da bi Slovenija dražje plačala svojo osamosvojitve. Zato Slovenija pričakuje konkreten predlog o plačevanju dolgov.

Predsednik slovenske vlade je zaskrbljen zaradi cedalje težjega položaja slovenske skupnosti v Italiji. Poudaril je, da manjšini ne smeta biti prizadeti zaradi težav in zapletov v dvostranskih odnosih ali notranjih premikov v sosednji državi. Zagotovil je podporo in skrb slovenske vlade in omenil internacionalizacijo problema zaščite Slovencev v Italiji. (B. S.)

Na 13. strani

CANKARJEV DOM

V Ljubljani so odprli razstavo o arh. Vurniku

LJUBLJANA - Včeraj so v Cankarjevem domu slovensko odprli razstavo o arhitektu Ivanu Vurniku, nemu od pionirjev slovenske moderne arhitekture. Ambiciozno zastavljena razstava, katere cilj je Vurnikovo delo postaviti na vidnejše mesto, obsega dokumentacijo o arhitektu, makete njegovih projektov in nekatere oblikovalske izdelke. Otvoritve se je udeležilo veliko znanih kulturnih in političnih imen, med katerimi tudi predsednik države Milan Kučan, ki je razstavo odprl.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

V soboto otvoritev sodnega leta

V soboto bo v Trstu svečana otvoritev novega sodnega leta, glavni pravdnik Domenico Maltese pa je že včeraj predstavil svoje poročilo, v katerem je govor tako o splošnih vprašanjih italijanskega sodstva kot o razmerah v naših krajih.

Stran 4

Obogatitev znanstvenega parka

Center za znanstveno-tehnološke raziskave pri Padricah se je obogatil z novima podjetjema: Holo 3D bo delovalo na področju hologramov, SQS pa na področju kakovosti proizvodnje in varnosti na delu.

Stran 4

Korak naprej za železarno AFS

Vodstvo skedenjske železarne se je včeraj dogovorilo s sindikalisti glede rednih in predcasnih upokojitev, privatizacija tovarne pa se naglo bliza.

Stran 4

Gorici: pragmatizem in sodelovanje

Župana Gorice in Nove Gorice Valenti in Spacapan sta se včeraj prvič uradno srečala, podprla predlog za odstranitev mreže z meje med mestoma in se zavzela za sodelovanje zlasti pri praktičnih upravnih zadevah.

Stran 9

NOVICE

Industrijska proizvodnja spodbudno narašča

RIM - Italijansko gospodarstvo kaže pozitivne znake razvoja, predvsem kar se tiče industrijske proizvodnje, pa tudi naraščanje brezposelnosti se počasi upočasnjuje.

Združenje industrijcev Confindustria je objavilo podatke lastnega študijskega centra, po katerem je industrijska proizvodnja po novembrski pavzi spet v fazi razvoja. Po sicer se nedokonzistentnih podatkih za december je proizvodnja narasla za 8, 2 odstotka v primerjavi z decembrom 1993, vsled česar naj bi poprečno naraščanje industrijske proizvodnje za leto 1994 znašalo okrog 4, 3% oziroma 5, 2%, če odštejemo sezonske faktorje, ki močno vplivajo na proizvodno krivuljo. Glede zaposlovanja pa je Confindustria ugotovila, da je bilo med julijem in oktobrom lani izgubljenih 264 tisoč delovnih mest, toda tudi tu gre za podatek, ki je v veliki meri odvisen od sezonskih nihanj. Če ta nihanja odštejemo, pravi Confindustria, znaša izguba delovnih mest »samo« 57 tisoč enot, kar v bistvu potrjuje, da se nevarni proces naraščanja brezposelnosti dejansko upočasnjuje. Vzpodbuden je tudi podatek o dopolnilni blagajni: novembra lani -36, 7 odstotka.

Vigorelli pri pretorju

BENETKE - Beneski pretor Gabriella D'Avio je včeraj zaslislala odgovornega urednika deželnih dnevnikov Raia Piera Vigorellija. Proti imenovanju sta na sodišče vložila priziv vsedravnih novinarski sindikat Fnsi in sindikat novinarjev Raia Usigrai, po katerih imenovanje ni veljavno, ker podjetje ni splošno določil vsedravnih delovne pogodbe.

Vigorelli in odvetniki Raia so zagovarjali pravilnost imenovanja, zastopniki sindikalnih organizacij pa njegovo neveljavnost. Pretor bo odločil v prihodnjih dneh.

Nordio proti KPI

BENETKE - Pred beneskim kazenskim sodiščem se je včeraj začel proti bivšima ministroma Gianni De Michelisu (PSI) in Carlu Berniniju (KD), ki sta obtožena korupcije in protizakonitega finansiranja strank. Slo naj bi za 840 milijonov lir podkupnin, ki sta jih ministra dobila v zvezi z gradnjo nekaterih avtocestnih odsekov. V svojem uvodnem poročilu je tožilec Carlo Nordio trdil, da se razdelitev podkupnin nista dogovorila samo bivša ministra. V delitev podkupninskega kolaca naj bi bila vpletena tudi bivša KPI s pomočjo »rdecih zadrug«.

Bertinotti najšarmantnejši parlamentarec

RIM - Tajnik SKP Fausto Bertinotti je med novinarji najbolj priljubljen parlamentarec. Tako izhaja iz ankete rimskega dnevnika L'Informazione, za katerega je 14 novinarjev najbolj razširjenih italijanskih časopisov ocenilo, da je Bertinotti med vsemi parlamentarci »najelegantnejši, najšarmantnejši, najljubljenejši in med najbolj močatimi«. Na repu lestvice močatosti je Vittorio Sgarbi, ki je po oceni novinarjev preveč narciz, najmanj lep pa je Ignazio La Russa.

RIM / RAZSODBA USTAVNEGA SODIŠČA

Sodniki temeljito oklestili predloge Marca Pannelle za nove referendumne

Zavrnjena oba referenduma o volilnem zakonu - Sprejeti predlogi za spremembo zakona Mammi

RIM - Ustavno stališče je včeraj zavrnilo sedem od trinajstih referendumov, ki jih je predlagal Marco Pannella. Sprejelo je ostalih šest referendumov in vse tri referendume odbora za spremembo zakona Mammi o radiotelevizijski službi.

najpomembnejše je, da so sodniki zavrnili oba Pannellova referenduma o spremembi volilnega zakona za poslansko zbornico in senat. To pomeni, da volitve ne bodo potekale po uninominalnem sistemu, sicer pa je zavrnitev hud udarec za Berlusconijev kartel svobosčin, ki se zavzema za uninominalni sistem. Beseda je sedaj prepuščena parlamentu, kjer pa Berlusconi ne razpolaga s številkami za tako spremembo volilnega sistema. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep z utemeljitvijo, da bi se s sprejemom teh referendumov število poslancev in senatorjev skratilo in ne bi več odražalo ustavnih določil.

Ustavno sodišče je tudi zavrnilo zahteve po referendumih:

- za odpravo reklame na državni radioteleviziji, ker je bilo vprašanje nejasno postavljeno,

- za odpravo obveznega državnega zdravstvenega zavarovanja, ker je vprašanje povezano z davčnimi določili, o katerih ustava ne dovoljuje referendumov,

- za odpravo izredne dopolnilne blagajne, ker je vprašanje nejasno zastavljeno in navaja k zmedbi,

- za odpravo nadomestnega plačevanja davkov s strani delodajalcev in
- za odpravo obvezne skupne zakladnice krajevnih ustanov, ker gre v obeh primerih za določila davčnega značaja, o katerih ustava prepoveduje referendum.

Pač pa je ustavno sodišče sprejelo šest Pannellovih predlogov za referendume, ki zadevajo:

- sprostitve trgovskega poslovanja;
- sprostitve umika odprtja trgovin;
- privatizacijo RAI-a;
- volilni zakon za občine z več kot 15 tisoč prebivalci;

- prisilno bivališče za osumljence mafijskih dejavnosti in

- odbitke za članstvo v sindikatu.

Ustavno sodišče je sprejelo tudi vse tri predloge za referendume o zakonu Mammi, in sicer:

- omejitev zbiranja reklame na največ dve vsedravnih mreži;
- ukinitve prekinjanja filmov z reklamo in

- prepoved za kateregakoli podjetnika, da razpolaga z več kot eno vsedravnno mrežo.

ZALOŽNIŠTVO / NA PRODAJ JE 49% GLAVNICE

»Il Manifesto« išče delničarje

RIM - Z 20. januarjem bodo na trgu delnice, s katerimi komunistični dnevnik Il Manifesto želi okrepiti svojo glavnico. Zadruga Il Manifesto, ki izdaja časopis, bo ponudila trgu milijon in petinosemdeset tisoč delnic v nominalni vrednosti 10.000 lir. Ponudba bo veljala do 27. aprila, kupci pa bodo morali kupiti vsaj 50 delnic v vrednosti pol milijona lir.

Na novinarski konferenci je predsednik zadruga Il Manifesto Gianni Ferrara povedal, da se je vodstvo zadruga odločilo za to potezo, da bi učvrstilo vez predvsem z bralci. »Zeleti bi, da bi bralci postali tudi delničarji časopisa in bi torej soodgovorni za njegovo usodo,« je dejal Ferrara. Dodal je, da je v ta namen bila že oblikovana delniška družba Manifesto, ki ima sedaj v lasti nepremičnine založništva, dejavnosti

in naslov časopisa, »ne pa dolgova«.

Ferrara je dodal, da je prodaja časopisa v zadnjem času narasla za okoli 30 odstotkov. Zadruga zato potrebuje svež denar, da bi se okrepila časopis in učvrstila njegovo rast. Zadruga pa bo vsekakor ohranila 51 odstotkov delnic in bo do leta 1999 tudi založnik Manifesta, kar ji bo med drugim omogočilo, da dobi državne prispevke in sklada za založništvo.

Odgovorni urednik časopisa Luigi Pintor je dodal, da tokratna prodaja delnic ni za Manifesto absolutna novost. Vodstvu se je zdelo najbolj primeren sredstvo za krepitev Manifesta. Zajamcil je tudi, da se politična usmeritev časopisa ne bo spremenila z vstopom novih delničarjev. »Če bi Manifesto izgubil svojo identiteto, bi to pomenilo smrt časopisa.«

G L O S A

Sveta vojna Čečenov proti Rusiji

JOZE PIRJEVEH

Kakor so se v zadnjih tednih razvili dogodki, Čečenci sedaj ne morejo narediti večje usluge ruskemu narodu, kot da organizirajo proti vojski hunti, ki ima v Kremlju po vsem sodeč vedno večji vpliv, partizansko gverilo. Le če bo Čečenija postala drugi Afganistan, bodo demokracije sile, ki so se prisotne v ruski družbi, lahko kos vojsko-industrijskemu establishmentu, za katerega bi se lahko reklo tisto, kar smo tolikokrat zapisali za pokojno JLA: da je postala korporativna sila, ki se v trenutku, ko se družba prenavlja in levi, upira vsaki preveč radikalni spremembi, ker se boji, da bo sicer izgubila svoje privilegije in razlog za svoj obstoj.

Da so Čečeni, kljub svoji številni majhnosti (ni jih več kot milijon), zmogni učinkovitega in tudi dolgotrajnega upora proti ruski vojski, priča ne samo goratost njihove dežele, temveč predvsem bojevitost njihove naravi. V prvi polovici prejšnjega stoletja, ko so caristične cete začele prodirati v severni Kavkaz, so se Čečenci od leta 1817 dalje tako vztrajno upirali njihovi nadvladi, da je peterburški oblastem sele pol stoletja pozneje uspelo zatreti njihovo vstajo. Legendarni imam Samil, ki je kar 25 let (1834-1859) stal na čelu odporniškega gibanja in je v trenutku svojih največjih uspehov oblikoval pravo vojsko-teokratsko državo, je danes gotovo v spominu vseh tistih Čečencev, začeni s generalom Dudajevem, za katere je spet napočil čas za boj proti ruskim tlačiteljem in gospodarjem.

Nočem idealizirati čečenske zgodovine in družbe. Gre za narod, ki je sprejel islam v 16. stoletju in je dolgo živel v patriarhalnih razmerah primitivne plemenske ureditve, iz katerih ga je iztrgala sele ruska ter pozneje sovjetska kolonialna oblast. Sunek v sodobno industrijsko stvarnost pa je placal s psihološko travmo, ki je v marsičem prispevala k temu, da je danes ime Čečenec v ruski miselnosti sinonim za kriminalca. In res, med vsemi mafijami, kar jih tako bohotno brsti na rusevinah sovjetskega imperija, je verjetno čečenska najbolj organizirana in najbolj nevarna. Pri tem seveda ne gre pozabiti, kaj vse so Čečenci prestali v času caristične Rusije, v obdobju civilne vojne po

oktobrski revoluciji, ko so se skušali osamosvojiti, se bolj pa v času druge svetovne vojne. Ker jih je Stalin obtožil, da so leta 1942-43, ko so jih zasedle hitlerjanske cete, sodelovali z nacisti, jih je leta 1944 ukazal masovno izseliti, podobno kot je storil s krimskimi Tata-ri. Ta biblijski eksodus, ki se je izvršil v pogojih brutalnosti, kakršno je redko srečati v zgodovini človeštva, je globoko zaznamoval Čečence, med njimi tudi mladega Dudajeva. Sele po obsodbi stalinizma na XX. kongresu KPSZ je Hruščov znova priznal avtonomijo čečenskega naroda in mu dovolil povratek v domovino. Kljub uradni retoriki o "bratstvu in edinosti", pa se stare rane v naslednjih desetletjih niso zacelile, temveč so nasprotno Čečencem narekemale, da se ob prvi možni priliki iztrgajo iz zadržljivega ruskega primeža. Komaj mesec dni po ponesrečenem moskovskem puču avgusta 1991 so namreč proglasili svojo neodvisnost in s tem jasno povedali, da sta jima dve stoletji ruskega jarma več kot preveč. Ljudem na oblasti v Moskvi se je ponudila imenitna prilika, da s spretno diplomatsko in ekonomsko igro to samostojnost tudi priznajo obenem pa Čečenijo (ki po vsej verjetnosti ni zmožna povsem samostojnega življenja) ohranijo v svoji influenčni sferi. Za to se niso odločili, ker se boje, da bi čečenski vpliv ne okrepi osamosvojitvenih težej tudi med drugimi 21 republikami ruske federacije, predvsem pa, ker vojsko-industrijski establishment v obupni borbi za preživetje ne zna na podobne izzive reagirati drugače kakor z nasiljem. Rezultat je maseker, ki Čečencev gotovo ne bo umiril, temveč jih bo nasprotno še bolj prepričal, da je njihova vojna z Rusi ne samo patriotska, temveč tudi sveta.

Joze Pirjevec

MAFIJA / PO OBTOŽBAH BARONICE CORDOPATRI

Arlacchi: Položaj v Kalabriji slabši, ker je močno popustil moralni zagon

Cordopatrijeva obtožuje dober del reggiocalabrijskih veljakov

REGGIO CALABRIA - »Stanje v Kalabriji se je nedvomno poslabšalo in mafijski kriminal je veliko bolj agresiven.« Tako je včeraj poudaril podpredsednik protimafijske komisije Pino Arlacchi (progresist), ki je prispel v kalabrijsko glavno mesto s delegacijo protimafijske komisije. Po Arlacchijevem mnenju je poslabšanje posledica dvoličnosti države: del se bojuje proti mafiji, del pa jo podpira. Nerazsodne kampanje garantistov v korist zaprtih mafijskih bossov pa so po Arlacchijevi oceni prispevale k upadanju moralne napetosti v boju proti organiziranemu kriminalu.

Protimafijska komisija je po nenavadnem naključju prispela v Reggio Calabria le dan potem ko je na procesu proti mafijskim izsiljevalcem baronica Teresa Cordopatri obtožila dober reggiocalabrijskih veljakov, da ji niso pomagali v boju proti mafijski

družini Piromalli. Nasprotno, trdi Cordopatrijeva, svetovali naj bi ji, naj se dogovori s kalabrijskimi mafijskimi bossi in jim odstopi zemljišča, po katerih so hlepli. Cordopatrijeva, katere brat je bil ubit, ker ni hotel kloniti mafijskemu izsiljevanju, je na zatožno klop postavila misovskega parlamentarca Raffaeleja Valensiseja (velja za enega od najtesnejših Finijevih sodelavcev), bivšega demokratskega poslanca Vita Napolija, bivšega predsednika prizivnega sodišča Giuseppeja Violo in druge. Vsi so včeraj demantirali in napovedovali tožbe proti Cordopatrijevi zaradi obrekovanja.

Obtožbe, ki jih je Cordopatrijeva potrdila med torkovim procesom, je baronica pred časom že poslala višjemu sodnemu svetu.

Veliko prahu je dvignila tudi izjava nekega mafijskega skesanca, ki je napovedal, da bosta predsednica pravosodne komisije

Tiziana Maiolo in federalistični poslanec Marco Taradash vložila poslansko vprašanje o zivljenjskih pogojih mafijskega bossa Giuseppeja Piromallija v zaporu. Taradash je včeraj pojasnil, da je samo vprašal pravosodnega ministra, ali je res potrebno, da je boss v strogem priporu kot določa 41. člen kazenskega postopnika. Poslanca je branil tudi vodja reformistov Marco Pannella, po katerem je pravilno braniti mafijskega bossa, če je zrtve nepravilnosti. Za Tiziano Maiolo pa se je zavzel bivši župan Cosenze Giacomo Mancini, ki je bil suspendiran, ker so ga formalno obtožili sodelovanja z mafijo in se bo zaradi te obtožbe moral zagovarjati na sodišču. Povsem nasprotnega mnenja pa je podpredsednik protimafijske komisije Arlacchi, po katerem je »moralna napetost« v boju proti mafiji popustila tudi zaradi »nerazsodne kampanje garantistov«. V to kampanjo je Ar-

lacchi vključil tudi poslanska vprašanja.

Baronica Cordopatri, ki je eden od simbolov protimafijskega boja v Kalabriji, je s svojimi obtožbami povzročila pravi plaz polemik. Nevarno pa je, da bo požar ugasnil prav tako hitro, kot se je sunkovito vnel. Medtem pa bo državna birokracija sla svojo pot. Dokaz je včerajšnje sporočilo ministrstva za kmetijstvo. Po tem sporočilu je Maria Rosa Mammoliti (sodi v mafijsko družino, ki je izsiljevala Cordopatrijevi in se hotela polastiti njihovih oljčnih nasadov) redno vpisana v seznam pridelovalcev oljk in ima pravico do prispevkov, ki jih predvideva EZ. Ministrstvo je tudi dodalo, da je 16. decembra zahtevalo od notranjega ministrstva gradivo, ki bi na osnovi obtožb Cordopatrijeve dokazovalo, da Mammolitijeva nima pravice do prispevkov, vendar doslej ni dobilo nobenega odgovora.

ITALIJA / DANES BO SCALFARO IZBRAL NOVEGA MANDATARJA

Verjetni kandidat predsednik senata Carlo Scognamiglio

RIM - Predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro bo danes odločil, katera je možna rešitev za italijansko vladno krizo. Včeraj je končal posvetovanja s strankami, zvečer pa je poklical na Kvirinal na pogovor se predsednika senata Carla Scognamiglia in predsednico poslanske zbornice Irene Pivetti.

Očitno je predsednik republike hotel tudi s predsednikoma obeh domov parlamenta, ki sta z ustavnega vidika drugi in tretji človek v državi, preveriti, kaksno podporo bi v parlamentu uživale razne možne rešitve. Vprašanje steviljk je bilo ob posvetovanjih (ki pa niso mogla nakazati bistvenih novosti, ker se je Scalfaro včeraj pogovarjal z manjšimi strankami) glavni problem včerajšnjega dogajanja na italijanski politični sceni. Zato se je ob teh stevilkah vnela »vojna komuniquejev« med nasprotnima taboroma, predvsem pa so vzcvetele in odcvetele razne možnosti in imena možnih kandidatov. Med hipotezami je krožila tudi možnost, da bi Scalfaro spet poslal v parlament sedanjo Berlusconijevo vlado in tako dokončno preveril, ali sedanji premier razpolaga z večino. Sele po nezaupnici, ki bi bila skoraj neizbežna, naj bi imenoval novega mandatarja.

Na verodostojnost te možnosti so prisegali zlasti predstavniki vladne koalicije in minister za prevoze Publio Fiori (Nacionalno zavezništvo) je izjavil, da je optimist. Vendar vse kaže, da je ta možnost zvečer odcvela

Predsednik senata Carlo Scognamiglio bi po mnenju mnogih utegnil prejeti od predsednika republike Scalfara mandat za sestavo nove vlade (telefoto AP)

prav tako hitro, kot je vzcvetela, kljub temu, da jo je vodja NZ Gianfranco Fini ocenil kot »zelo dobro«. Verjetno je Scalfaro menil, da bi izzvala prevelike napetosti, predvsem pa bi se reševanje krize zavleklo se za precej časa, medtem ko teza ve lire na deviznem trgu kažejo, da potrebuje italijansko gospodarstvo popolnomočnega krmarja.

Verjetno je tudi na tej osnovi zvečer najvišje kotirala kandidatura predsednika Senata Carla Scognamiglia. Če se bo Scalfaro res odločil za predsednika senata (na to možnost je precej jasno namigljil predstavnik socialistične skupine Michele Selliti, ki se je popoldne srečal s Scalfarom, omenili pa so jo tudi predstavniki južnotirolske SVP), v kar so

običajno dobro obveščeni viri prepričani, bi se predsednik republike odločil za takoimenovano institucionalno vlado, ki ne bi imela v parlamentu vnaprej zagotovljene večine in bi težila k temu, da je odraz vseh prisotnih političnih sil. Z zelo verjetno izbiro Scognamiglia, ki je drugi mož v državi, bi Scalfaro podčrtal prav »institucionalnost« vlade, obenem pa skušal razdvojiti Forza Italia, iz vrst katere Scognamiglio izhaja in v kateri so »golobice« se vedno podrejene Silviu Berlusconi.

Medtem je, kot kaže, zatonila zvezda bivšega predsednika republike Francesca Cossighe, evropski komisar Mario Monti, ki ga je predlagala Severna liga, pa ni pokazal posebnega navdušenja za morebitni mandat. Ostaja

se možnost ekonomista Romana Prodi, vendar bi njegova vlada imela nedvomno bolj politični pečat od Scognamigliove, saj je Prodi precej vezan na ljudsko stranko.

Na podporo katerih sil lahko računa morebitna insitucionalna vlada? Nedvomno na glasove LS, DSL in Lige, v kateri je Bossi strnil vrste, večjo pripravljenost pa je sinoci se je na zahtevo Marca Pannelle spet sestal vrh dosedanje vladne koalicije, da preuci položaj. Morebitne reakcije bodo znane danes.

Zelo verjetno pa je, da se vezi v koaliciji ne bodo zrahljale, dokler ne bo novi mandatar začel konkretno oblikovati vlade.

Vrsta pogovorov med strankami

RIM - Medtem ko je predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro nadaljeval s formalnimi posvetovanji za oblikovanje nove vlade, se je med strankami začel pravi vrtnec srečanj in posvetovanj. Najbolj aktiven je bil trajnik Ljudske stranke Rocco Buttiglione, ki se je med drugim sestal s premierom v odstopu Silviom Berlusconi, s socialistično komponento progresistične skupine in z voditelji Krščanskega demokratskega centra. Tajnik Demokracijske stranke levice Massimo D'Alema se je srečal z vodstvom Stranke komunistične porenove, lider Severne lige Umberto Bossi pa je sklenil, da s trdo roko prisili svoje parlamentarce, naj podprejo morebitno predsedniško vlado. Kdor se ne bo držal teh navodil, je dejal Bossi, bo izključen iz stranke. In s to odločitvijo je seznanil voditelja notranje opozicije Roberta Maronija.

V ospredju tega vrtnca srečanj, zaradi katerega se je politični scenarij stalno spreminjal, je bilo vprašanje razmerja sil v parlamentu. Slo je skratka za stetje glasov, s katerimi bi lahko računale možne vladne opcije. In seveda za poskuse, da bi premaknili nekatere oklevajoče stranke.

Tak značaj je imelo zlasti srečanje med tajnikom Demokracijske stranke levice Massimom D'Alema in vodstvom Stranke komunistične porenove. D'Alema je poskušal prepričati Fausta Bertinottija naj bo manj tog in naj ne odreče glasov morebitni vladi premirja. V tem poskusu prepričevanja se je D'Alema očitno poslužil tudi nezadovoljstva, ki ga je Bertinottijeva togost povzročila tudi med parlamentarci SKP. Sogovorniku je D'Alema očital, da podcenjuje nevarnost predcasnih volitev, ki bi jih Forza Italia in Finijevo Nacionalno zavezništvo skušali spremeniti v plebiscit. Za-

to ga je pozval, naj podpre vlado, ki bi jo vodila demokratična osebnost in ki bi bila jamstvo za vso državo. Po oceni DSL je bila Stranka komunistične porenove precej nezaupljiva do te možnosti. Bertinottija namrec skrbi, da bi desnica lahko izkoristila za revanso morebitne nepopularne gospodarske ukrepe, ki bi jih bila taka vlada prisiljena sprejeti. Toda zvečer se je zdel predsednik SKP Armando Cossutta nekoliko proznejši. Dejal je, da obstajajo »pogoji za oblikovanje vlade, ki bi v kratkem času lahko naredila nekaj pomembnih stvari«. V SKP se bodo v bistvu kresala mnenja vse do ponedeljka, ko bo strankina direkcija končala z delom.

Rocco Buttiglione pa je včeraj popoldne skušal prepričati Silvia Berlusconi, naj »stopi korak nazaj«. Taka poteza, je pojasnil Buttiglione novinarjem, bi dokazala, da ima Berlusconi državniški cut in bi razblinila »nekatero sume o nekaterih njegovih avtoritarnih in plebiscitarnih potezah«.

Tajnik Ljudske stranke je ponovil svoj predlog o vladi, ki naj bi jo vodil tehnik z velikim mednarodnim ugledom, medtem ko je zavrnil možnost vlade, ki bi jo spet vodil premier v odstopu. Dodal je, da »molim Marijo, da bi premiera navdihnili z modrostjo in ljubeznijo do domovine«. Pri tem je izrazil željo, naj bi mu pomagale tudi Berlusconijeve tete, ki so redovnice.

Veliko radovednosti je tudi vzbudilo dejstvo, da se je včeraj v Rimu pojavil bivši sodnik Antonio Di Pietro, ki se je srečal z nekaterimi predstavniki Kartela svoboscin. Kaže, da je Di Pietro prispel v Rim, da bi Visjemu sodnemu svetu pojasnil razlog odstopa. Nedvomno pa je zanimivo, da je bil v prestolnici na zaključni dan posvetovanj.

V NIZU O OSAMOSVOJITVI SLOVENIJE

Milan Kučan po Radiu Trst A

Gost današnje oddaje bo tudi Dimitrij Rupel

TRST - Jutranje oddaje Radia Trst A z naslovom Iz studia z vami, za katerega je odgovorna Marija Breclj, so v tem tednu posvečene samostojnosti Slovenije. V teh prvih treh dneh so se zvrstili številni gostje, ki so z zgodovinskega, literarnega in drugih vidikov obravnavali izbrano tematiko. Danes pa bodo na vrsti nekateri izmed protagonistov dogajanja v letih od 1988 do 1991, v letih, ko je samostojnost Slovenije začela dobivati in končno dobila izdelano podobo. Prvi gost oddaje bo približno ob 9.30 Danilo Slivnik, ki je canisnik ljubljanskega Dela in je napisal knjigo Sto osamosvojitvenih

dni. Ob 11.10 bomo poslušali pričevanje dr. Dimitrija Rupla, prvega slovenskega zunanjega ministra. Osrednji del oddaje pa bo predstavljal pogovor med

Ivom Jevnikarjem in predsednikom slovenske države Milanom Kučanom (na sliki), ki bo potekal neposredno. To pa pomeni, da bodo pri pogovoru lahko sodelovali tudi poslušalci in to preko telefona, ki odgovarja na številko 362875 tržaškega telefonskega omrežja. Tudi v petek bodo na vrsti nekateri od soustvarjalcev samostojne slovenske države in sicer Jelko Kacin, dr. France Bucar, Igor Bavcar, Lojze Peterle in Janez Jansa.

Prav gotovo bodo torej poslušalci imeli v teh dneh možnost, da поблиže spoznajo tiste dogodke, osebe, trenutke, ki so za nas narod imeli izreden pomen.

PREISKAVA / ČISTE ROKE

Rimska tožilca bosta v torek zaslišala D'Alema in Occhetto

Milanski sodniki zahtevali za Stefaninija (posmrtno) oprostitev

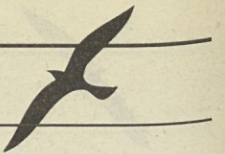
RIM - Rimska javna tožilca Gianfranco Mantelli in Maria Teresa Sagnano bosta v torek, 17. januarja, zaslišala tajnika Demokracijske stranke levice Massima D'Alema in njegovega predhodnika Achilleja Occhetto. Zaslišanje spada v okvir preiskave o domnevnem protizakonitem finansiranju DSL in KPI, za kar sta tako D'Alema kot Occhetto prejela že pred meseci jamstveni obvestili. Rimska sodnika ju bosta zaslišala kot osebi, ki sta vpleteni v celotno zadevo. Za datum zaslišanja sta se sodnika domenila z odvetnikom D'Alema in Occhetto Guido Calvijem, ki je novinarjem zanimal, da bi njegova klienta prejela novi jamstveni obvestili. Odvetnik ni hotel povedati kje in ob kateri uri bosta sodnika zaslišala tajnika DSL in njegovega predhodnika; povedal je le, da bo zaslišanje verjetno popoldne. Bil pa je neprijetno presenečen, ker se je razvedelo o zaslišanju. S sodniki se je namrec domenil, da naj bi zaslišanje potekalo

cim bolj diskretno, brez nepotrebnega medijskega hrusca.

D'Alema in Occhetto je spravil navzkriž s sodstvom... nekdanji predsednik vlade Bettino Craxi, ki je poslal 12. februarja lani iz svoje- ga eksotičnega zavetišča v tunizij- skem Hammametu rimskim sod- nikom obsežen dokument-prijavo o domnevnih protizakonitih poslih DSL in bivše KPI. Bivši tajnik bivše PSI jih je razdelil v dvanajst poglavij, pri čemer se je skliceval na izjave nekaterih mozi, vpletenih v preiskavo »čiste roke« (Simontacchi, Panzavolta, Zamorani). DSL in pred njim ze KPI naj bi se financno okoristil na protizakonit način z nekaterimi operacijami na gradbenem področju, s »prispevki« sovjetske komunistične partije in nekdanje Nemske demokracijske republike ter s trgovanjem z uvozno-izvoznimi podjetji vzhodnoevropskih držav nekdanjega sovjetskega bloka.

Ce je vest o skorajšnjem rimskem zaslišanju D'Aleme in Occhetto

včeraj prizadela DSL, pa je iz Milana prispela za pripadnike hrastove stranke mnogo bolj razveseljiva novica. Milansko javno tožilstvo se je odločilo, da bo predlagalo sodniku za predhodne preiskave Paulu Ielu, naj zaključi sodni postopek proti nekdanjemu upravnemu tajniku DSL Marcellu Stefaniniju z oprostitvijo, ker osumljenec ni zakrivil kaznivga dejanja, ne pa zaradi smrti obtoženega. Marcello Stefanini je namrec umrl pred dvema tednoma. Osumljen je bil podkupovanja in protizakonitega finansiranja strank, ker naj bi bil vpleten v zadevo, ki je privedla v zapor Prima Gregantija (DSL) in managerja podjetja Calcestruzzi Lorenza Panzavolta. Javno tožilstvo je že dvakrat zahtevalo za Stefaninija arhiviranje vse zadeve, a takratni sodnik za predhodne preiskave Italo Ghitti je zahtevo obakrat odklonil. V tretjič bo morda sedaj slo rado, a Stefanini se morebitne oprostitev ne bo mogel vec veseliti.

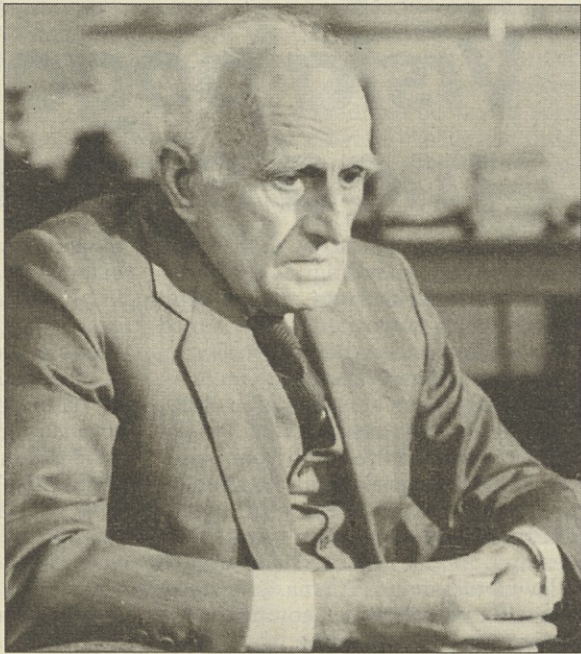
POROČILO GLAVNEGA PRAVDNIKA

Sodni ustroj pestijo hude pomanjkljivosti

Huda kazniva dejanja pa so medtem v porastu

Glavni državni pravdnik Domenico Maltese je na včerajšnji tiskovni konferenci odkrito spregovoril o nekaterih najbolj aktualnih problemih italijanskega sodstva, ki jih obravnava tudi v svojem poročilu, ki ga bo predstavil v soboto, 14. t.m., ob uradni otvoritvi sodnega leta. V poročilu, ki je razdeljeno na dva dela, uvodoma nacenja splošna vprašanja, kot na primer sistem izvolitve višjega sodnega sveta, odnose med višjim sodnim svetom in pravosodnim ministrstvom, urad javnega tožilca, okrajna protimafijska sodišča, korupcijo in izsiljevanje, jamstvena obvestila, preiskovalno tajnost itd. V drugem delu pa se posebej zaustavlja ob razmerah v tukajšnjem okraju, pod katerega spadajo Trst, Gorica, Tolmeč, Videm, Pordenone.

Na tiskovni konferenci se je bolj osredotočil na splošna vprašanja. Njegove besede, podobno kot že lani, pa niso le golo nastevanje težav, temveč konkretno nakazujejo tudi pot, da bi odpravili sedanje napake in pomanjkljivosti, nasprotja in protislovja, ki zavirajo sodni stroj in imajo velik odmev tudi v javnosti, saj se na primer že govori celo o potrebi po sestavi novega kazenskega postopnika. Vsekakor delne rešitve in tiste, ki probleme postavljajo na glavo, ne koristijo, je dejal, o čemer prica npr. vprašanje preventivnega pripora. Javnemu tožilcu ocitajo, da je kršil zakon, a z druge

Domenico Maltese

strani nihče ne navaja natančnih odgovornosti. Posledica je naslednja: hočejo spremeniti zakon, ker ga je nekoč kršil. Pri tem je Maltese spomnil na julijski dekret (tako imenovani dekret Biondi) in na kasnejši zakonski osnutek, ki ju je negativno ocenil. Glavni pravdnik se je zaustvil tudi ob podkupninskih aferah, ki bi jih lahko resili z razširjenimi dogovornimi kaznimi (seveda ob popolnem priznanju krive, poravnavi skode, kar pa ne bi smelo vplivati na disciplino pogojne suspenzije kazni). Po njegovem pa ni sprejemljiv predlog, po katerem bi priznanje krivice resilo pred kaznijo.

Na vsak način je treba pohiteti, sicer bodo z ene strani prekrški zapadli, a z druge je gospo-

darska škoda vse večja. Podkupninske afere, trdi Maltese, bomo lahko preprečili ne z višanjem kazni, temveč z učinkovito kontrolo. Pri vseh procesih pa predstavlja veliko težavo iskanje dokazov, ki danes v veliki večini primerov poteka med razpravo, kar je seveda velika ovira.

Glavni pravdnik se je zaustavljal tudi ob jamstvenem obvestilu, ki bi ga bilo po njegovem mnenju treba odpraviti: z ene strani ovira preiskavo, a z druge povzroča nepopravljivo škodo tistim, katerim ga naslovijo, ceprav se kasneje izkaže njihova nedolžnost.

Omenil je proces, ki ga je vodil pred 20 leti in ki ga je zaključil v 12 urah ter na njem resil problem človeka, ki je bil obtožen umora: mož, ki je odsel s sodišča, ne

da bi bil nihče vedel, da ga bremenijo tako huda krivda, bil pa je nedolžen. Danes pa ljudje vse življenje nosijo pečat krivca.

Maltese je nacer se vrsto aktualnih problemov, kot na primer ministrske preiskave, preiskovalno tajnost (svoboda tiska ne sme kršiti drugih pravic, ki jih prav tako štiti ustava; vsekakor nosijo krivdo za »beg« vesti v prvi vrsti uradi, iz katerih vesti prihajajo). Načel je tudi vprašanje skesancev ter naglasil, da so sedanji predlogi, po katerih bi vsedržavni protimafijski pravdnik odločal, kdaj jim je treba poskrbeti varstvo, povsem nesprejemljivi: o tem lahko odločal samo sodnik, ki se z njimi ukvarja.

V drugem delu poročila Domenico Maltese podrobno nasteva podatke, ki se nanašajo na naš okraj in iz katerih izhaja hudo pomanjkanje bodisi sodnikov kot tudi drugega upravnega osebja in tudi tehničnih pripomočkov (razpolagajo npr. z računalniki, nimajo pa specifičnih programov).

Na bolje se niso spremenili niti podatki o alternativnih postopkih, saj so se na primer skrajšanega postopka posluževali v skromnem številu primerov. Zaskrbljujoci so podatki o kaznivih dejanjih, saj skozi naše področje potekajo mednarodni kanali prekupevalcev z mamilami in orožjem, o umorih, ropih, poskusih umora, izsiljevanjih, ki so v porastu.

BOLMAT PRVAČI, LUCCHINI V ZAMUDI

Železarna tik pred prodajo?

Dogovor o upokojitvi 250 delavcev

Skedenjski železarji in sindikalisti so po daljšem času vendarle spet optimisti. Tega nam sicer niso sami potrdili, saj vemo, da mora biti človek na moč oprezen, če ne ve, kako se bo pravzaprav izteklo vprašanje, ki ga neposredno zanima. Dejstvo je, da smo za njihovo razpoloženje izvedeli ob nehotenem telefonskem prisluškovanju: ko smo predstavnika enega od sindikatov kovinarjev sinoči vprašali, kako se je razvil njihov sestanek z vodstvom AFS, smo v ozadju slisali zmerne vzklake zadovoljstva. Vse torej kaže, da se bo problem tovarne v najkrajšem rešil in z njim tudi vprašanje delavcev, ki doslej niso vedeli, kaj bo

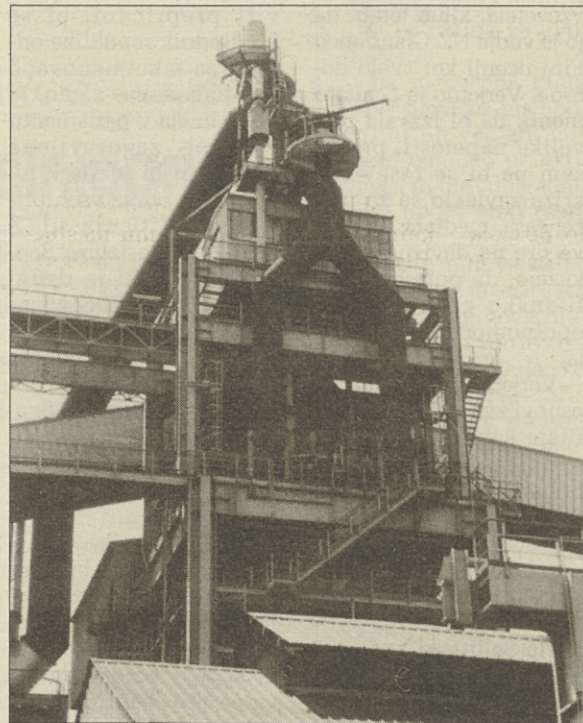
z njimi. Toda pojdimo po vrsti.

Glasniki stanovskih organizacij FIOM-CGIL, FIM-CISL in UIL so se včeraj pozno popoldne sesli z ravnateljstvom železarne, da bi se z njim podrobneje dogovorili glede dopolnilne blagajne in predcasnih oziroma rednih upokojitev. Kakor je znano, je pristojna ministrska oblast vsem skedenjskim železarjem, ki bi jih bilo treba ob začetku tega leta vpisati v režim mobilnosti, podaljšala izredno dopolnilno blagajno do konca leta in omogočila, da se blagajna po potrebi obnovi se za nadaljnjih prvih šest mesecev v letu 1996. To so včeraj samo se potrdili, glavni predmet razgovorov pa

se je nanašal, kot receno, na upokojitve, ki zadevajo 250 delavcev. No, sklenjeno je bilo naslednje: 71 do 73 delovnih moči bo odšlo v pokoj takoj, in sicer 1. februarja; 66 železarjev, ki so v ta namen že vložili ustrezno prošnjo, si bo privosilo počitek po naravni poti, torej pod pogojem, da so že stari 50 let oziroma, da imajo 16 let vplačanih socialnih prispevkov; 83 se jih bo upokojilo v teku letošnjega leta, 11 v času do 30. junija 1996 in 15 v obdobju do konca decembra prihodnjega leta, pri čemer pa bo novi lastnik železarne upošteval stopnjo profesionalnosti - to pomeni, da železarne ne bodo v tem pogledu obubožali.

Vse to je že korak naprej, ki navdaja delavce in sindikaliste z zadovoljstvom, seveda pa to se ne more biti dovolj, kajti zdaj se zastavlja temeljno vprašanje, kaj pravzaprav bo s tovarno. Če upoštevamo uvodoma omenjene »ukrade« vzklake, potem lahko rečemo, da se bo zadeva v najkrajšem povoljno resila. »Komisarji vedo, s kom imajo opraviti, in upamo, da bodo odgovorno ravnali,« smo slisali sindikaliste, ko so se razhajali po snidenju z ravnateljstvom železarne. »Obrat bo skoraj gotovo odkupila družba Bolmat, saj je Luigi Lucchini v zamudi,« je bilo se cuti.

Sindikalisti se bodo prihodnji teden sesli s komisariji železarne in menda končno zvedeli za njeno usodo. (dg)

Škedenjska železarna (F. Kržmančič/KROMA)

S PODJETJEMA HOLO 3D IN SQS

Nova obogatitev za znanstveni Trst

Na območju Centra za znanstveno-tehnološke raziskave pri Padričah bosta v kratkem začeli delovati dve novi podjetji. To sta Holo 3D in SQS - Servizi di qualità e sicurezza, katerima je tradicionalno zeleno luč predvčerajšnjim prizgal upravni svet Konzorcija za kraski Science Park.

Podjetje Holo 3D se bo bavilo z raziskavami, razvijanjem in proizvodnjo hologramov, ki so se prav posebno koristni pri izkoriščanju listin za finančne transakcije (denimo pri kreditnih karticah) in osebnih legitimacijskih dokumentov, ter za preprečevanje ponaredkov na trgovskih konfekcijah in etiketah; hologramov namreč ni mogoče reproducirati z aparaturnimi, ki so zdaj v redni rabi, kakor sta na primer fotokopirni aparat in scanner. Hologram je siri javnosti že poznan kot trodimenzionalna slika, ki je pa ljudje navadno ne povezujejo z industrijsko rabo. S pomočjo hologramov bo mogoče tudi proizvajati najsodobnejše dele avtomobilске opreme, kakor so zadnje ploske luči, macje oči in displeji na komandni ploski. Podjetje Holo 3D bo glede tehnološkega transfera sodelovalo z moskovsko državno družbo Rus-

sian House, ki deluje na področju mednarodne znanstvene kooperacije.

Podjetje SQS, ki je nastalo iz sadov razvojnih dejavnosti družbe Cegos Idet Italia na področju konzulente in ustvarjanja inovacijskih informacijskih proizvodov za varnost in kvaliteto izdelkov v podjetjih, pa bo med drugim vodilo raziskave in statistično obdeloval podatke o delovnih neizdatih in njihovih vzrokih ter o človeku škodljivih snoveh znotraj proizvodnih ciklov, obenem pa nakazovalo preventijske strategije in dolocila merila za prilagojevanje proizvodnih postopkov zakonskim predpisom o preprečevanju nesreč pri delu.

Podjetji Holo 3D in SQS se bosta tako pridružili najnovejšima stvarnostima znotraj raziskovalnega centra na Krasu, se pravi družbi Tecna, ki proizvaja in prodaja materiale za nadzor kakovosti živilskih in kmetijskih izdelkov ter se naslanja prvenstveno na tako imenovano diagnostično industrijo, ter družbi Ecomaster, ki se bavi z merjenjem zvočnega onesnaževanja tako v zaprtih delovnih prostorih kakor pod milim nebom, torej v mestih.

NA OBMOČJU AQUILE

Čakajoč na terminal

Predstavniki stanovskih organizacij kemijskih delavcev iz vrst sindikatov CGIL, CISL in UIL se bodo v prihodnjih dneh ponovno sestali s pristojnimi delavci železarne, kam z delavci nekdanje naftne čistilnice Aquila v Zavrjah. V pričakovanju odločitve, s katero naj ministrstvo za okolje končno dovoli ali prepove namestitve podzemnih hranilnikov utekočinjenega butana in propana na območju bivše rafinerije, je treba pač rešiti vprašanje delovne sile podjetja Savitri iz sklopa družbe MonteShell. Če izzvamemo 16 delavcev, ki se bodo kmalu upokojili, in 13 delovnih moči, ki nimajo več pravice ne

do dopolnilne blagajne in ne do mobilnosti ter bodo ostali zaradi tega na cesti, jih ostane 28: ti čakajo na ponoven vpis v izredno dopolnilno blagajno, ki bi jim omogočil vnovično zaposlitev. Kakor nam je povedal včeraj član pokrajinskega tajništva CGIL Riccardo Devescovi, bi moralo delavno odbornstvo za načrtovanje v prihodnjih dneh sklicati sestanek med predstavniki MonteShella in družbe Seastock, ki naj bi plinski terminal skupaj uresnicili.

To pa se ni dovolj, kajti za mnenje bo treba povprašati še spet tudi tržaško in miljsko občinsko upravo. Problem ni od muh: gre za namembo enega milijona kvadratnih metrov!

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržanskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Prednaročnina za Italijo 300.000 LIT

Poštni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PO 30 LETIH OD OBISKA MARCELLA SPACCINIJA

Tržaški župan Riccardo Illy na skupščini v Križu

Živahna razprava o problemih vasi, ki se je je udeležilo veliko ljudi

Kriz je sinoci doživel pravi zgodovinski dogodek, ki je v drugih stvarnostih naravna in normalna zadeva. Skoraj 30 let po obisku tedanjega župana Marcella Spaccinija se je župan Riccardo Illy udeležil skupščine v občinskem rektoriju, ki jo je priredila vaska skupnost ob sodelovanju vseh krajevnih organizacij. Dvorana je bila pretesna za srečanje, ki se ga je udeležilo res veliko stivilo ljudi.

Illyja je v imenu domaćinov pozdravil Bogdan Kralj, ki je obžaloval, da občina Trst, kljub nekaterim vidnim premikom z novo upravo, se vedno zanemara Kriz in celotno krasko območje. Župan se je opravičil za odsotnost na božicnici, se zahvalil

za vabilo in uvedel razpravo, ki je bila zelo živahna.

Illyja so spremljali podžupan Roberto Damiani, odbornica za javna dela Viviana De Grisogono ter, kar je tudi pomembno, funkcionarja odborništva za javna dela in podjetja ACEGA. Poleg Kralja je pri predsedniški mizi sedel tudi predsednik zahodnokraskega rajonskega sveta Zdravko Bisin.

Skupščina je bila, kot rečeno, živahna in polemična, kar je po svoje tudi razumljivo, saj so Krizani upravičeno nezadovoljni nad občino. Zato seveda ne nosi odgovornosti Illy, ampak njegovi predhodniki.

Skupščine so se udeležili tudi vsi tržaski občinski svetovalci slovenske narodnosti.

Na sinočnji skupščini v Križu (Foto KROMA)

SPODBUDNA VEST IZ BIH

Bozzola baje kmalu doma

Avtoličar je še v Bihaču, posredovanje Erosa Bičića

Tržaski avtoličar, član humanitarne organizacije ASIT Carlo Bozzola bo najbrž kmalu doma. Iz Bihaca je namreč pršla vest, da Bozzola ni več v zaporu, da je torej, vsaj formalno, prost, a da ima še nekaj težav z odhodom iz bihaske enklave. To vest nam je včeraj potrdil primarij otroške bolnisnice Burlo Garofolo Mario Andolina, ki je prijatelj Bozzole in eden od glavnih krajevnih voditeljev združenja ASIT.

Odločilno vlogo pri njegovi izpustitvi je, kot kaže, imel koprski novinar Eros Bicic, dolgoletni sodelavec »Corriere della Sera« in nekaterih italijanskih televizijskih mrež, ki je osebno odpotoval v Bihač. Odhod Bozzole iz tamkajšnje enklave naj bi bil povezan s prihodom nekega večjega humanitarne konvoja, ki

se približuje temu od bosanskih in kninskih Srbov obleganemu mestu. »Bozzola je na prostosti, zal pa se ni popolnoma svoboden. Trenutno je v nekem bihaskem stanovanju«, nam je sinoci povedal se Andolina, ki bo danes o »zadevi Bozzola« spregovoril v popularni televizijski oddaji »I fatti vostri«, ki jo na drugi mreži RAI vodi Giancarlo Magalli. Z Andolino bo tudi Bozzolova žena Rada.

V zvezi s tem se precej nejasnim dogodkom se je na zahtevo tukajšnje Prefekture aktiviralo tudi italijansko zunanje ministrstvo preko konzulata v Zagrebu in v Sarajevu. S to afero se je zanimal tudi Ilija Ivić, predsednik italijansko-srbskega prijateljskega združenja in nekdanji pravoslavni pop v Trstu, ki so ga svojčas izgnali iz Italije.

V SOBOTO V MARIJINEM DOMU

Koncert V. Zubitskega

V soboto bo v našem mestu pomembno glasbeno srečanje. V goste prihaja svetovno znani harmonikarski mojster in skladatelj Vladimir Zubitsky. Tržaski ansambel Miramar mu ob tej priložnosti prireja koncert, ki bo v soboto, 14. januarja, ob 20.30 v Marijinem domu v Ul. Cordaroli 29 pri Sv. Ivanu. Izvajal bo dela raznih svetovnih skladateljev, kot so Scarlatti, Cajkovski in drugi, ter nekatera svoja dela.

Vladimir Zubitsky, harmonikar, skladatelj in dirigent, je diplomiral iz

kompozicije, dirigiranja in koncertne harmonike. Od leta 1975 je član Združenja ukrajinskih skladateljev ter vodi Harmonikarsko središče v Kijevu. Leta 1975 je v finski prestolnici Helsinkij prejel svetovni harmonikarski pokal CIAIMC - UNESCO. Leta 1985 je na Poljskem postal zmagovalac Mednarodne nagrade za kompozicijo.

Njegov ustvarjalni opus obsega med drugim balet, simfonije, zborovske skladbe in kompozicije za komorne zasedbe. Predvsem pa je

napisal veliko skladb za harmoniko, te pa so doživele velik uspeh in popularnost po vsej Evropi.

Posnel je pet laserskih plošč z zaokroženimi programi za nemški gramofonski družbi Pilz in Cordaria.

Trenutno poučuje kompozicijo na glasbenem konservatoriju v Kijevu. Hkrati vodi seminarje in izpopolnjevalne tečaje v Združenih državah, Bolgariji, Spaniji, Italiji, Franciji ter na Poljskem in Finskem. Po teh državah tudi nastopa s samostojnimi koncerti.

Industrijski izvedenci kritizirajo Občino Trst

Pokrajinska zbornica industrijskih izvedencev je v tiskovnem sporočilu ozigovala dejstvo, da se tržaska občinska uprava ni obrnila na to stanovsko organizacijo za zadostitev predpisom, ki jih vsebuje zakon št. 10 z dne 9. januarja 1991 o izvajanju vsedravnega energetskega načrta. Občina je namreč določena dela zaupala strokovnjakom iz videmske pokrajine, namesto da bi jih poverila krajevnim izvedencem. S tem naj bi tudi zaostрила tukajšnjo zaposlenostno krizo.

RIŽARNA / VELIKA UDELEŽBA V MIELI

Uspeh tečaja za vodnike

Sinoci se je v gledališču Miela začel informativni tečaj za didaktične vodnike v tržaski Rižarni. Vodstvo občinskih muzejev je poleg usposobitve novih vodnikov zelelo dati tudi drugim zainteresiranim možnost, da se поблиže spoznajo z zgodovino Rižarne in zgodovinskim obdobjem, v katerem je to uničevalno taborišče delovalo. Potrebo po takem informiranju je potrdilo veliko število udeležencev, med katerimi je bilo veliko takih, ki se poklicno sploh ne ukvarjajo s temi temami. Zgodovinski trenutek, v katerem živimo, nekatere očitno stimulira k razmišljanju o najbolj dramatičnem zgodovinskem preseku našega stoletja.

»Ko govorimo o zgodovinskih dogodkih takih tragičnih razsežnosti, ne smemo zgodovin-

ske presoje ločevati od moralnih in etničnih zakonitosti,« je mnenja prof. Corni, ki je včeraj začel niz predavanj z zgodovinskega uvoda v nacizem, danes pa

se bo osredotočil na vprašanje antisemitizma. O vzrokih fasizma in nacizma so se v Evropi začeli spraševati se le z nastankom nacizma, ko so spredvideli, da ni bil

italijanski fasizem le lokalno omejen fenomen. Ze v tridesetih letih so nastale razne kritične razlage, od marksistične interpretacije, ki je fenomen pogojevala z eko-

nomsko evolucijo v Evropi in interesom velike buržoazije (čeprav so se nekateri kot Togliatti že takrat zavedali tudi vzgiba, ki sta ga bila oba režima vsaj v začetku deležna med proletariatom), do psihosocialnih razlag, ki so iskale tudi globlje vzroke masovne podpore obema režimoma. Prof. Corni se je zaustavil tudi pri totalitaristični interpretaciji, ki so jo zlasti v petdesetih in šestdesetih letih pogojevali interesi zahodnih sil in ki je iskala vzporednost med Hitlerjevo Nemčijo in Staljinovo Sovjetsko zvezo. Veliko javno valenco pa je zgodovinskega dobilo v zadnjih desetletjih, predvsem v Nemčiji, ki se je v vstopom med ne več samo ekonomske, temveč tudi politične vlesile, hotela otesti svoje preteklosti in svojih odgovornosti. (t.d.)

PRIŠEL JE IZ BOLNIŠNICE

Kradel ter preprodajal

Gianfranco Tonchella (24-let, Ul. Toti 23) je predvčerajšnjim zapustil bolnišnico, vendar kaže, da se ni povsem pozdravil od »ljubezni« do tuje lastnine. Na poti domov je namreč vdrl v neki parkirani avtomobil in odnesel avtoradio. Lastnik se je obrnil do policije. Imel je srečo, prav dobremu spominu nekega agenta se mora zahvaliti, da lahko spet posluša svoj radijski sprejemnik. V avto so namreč našli večnamenski nožicek, agent se je spomnil, da ga je videl v Tonchellovih rokah. Zvečer so nepridiprava izsledili, priznal je krajo in povedal, da se je radia že znebil, prodal ga je Micheleju Ulcigraiu, ki vodi trgovino »Boutique dell'HI FI« v Ul. Gatteri. Policija je pri Ulcigraiu našla pet avtoradiov

sumljivega izvora ter motorno kolo, ki so ga pred letom dni ukradli Janku Furlanu. Preiskava se nadaljuje.

Pijana po hitri cesti

Prejšnjo noč, okrog 1. ure, je patrulja letkega oddelka na hitri cesti v višini železarne ustavila pijani osebi, ki sta hodila skoraj po sredi ceste in ogrozili sebe ter upravljali v tezaue avtomobiliste. Ugotovili so, da sta 38-letni Ennio Wolf (Ul. G. Gozzi 5) in 29-letni Fabio Vichi (Ul. Jenner 14) pregloboko pogledala v kozarec. Agentov pa nikakor nista hotela poslušati, hotela sta nadaljevati svoj »sprehod«, tako da so ju s ceste morali spraviti s silo. Seveda je sledila prijava, saj sta si na glavo nakopala precej prekrškov.

JUTRI PREMIERA V ROSSETTIJU

Prihaja »Čas, ko nismo vedeli ničesar drug o drugem«

Handkejeva igra brez besed »Čas, ko nismo vedeli ničesar drug o drugem«, poletna koprodukcija Slovenskega stalnega gledališča v Trstu in Stalnega gledališča Furlanije-Juljske krajine za Mitterfest iz Cedada, kjer je bila julija uprizorjena na prostem, bo jutri doživela tudi svojo odrsko premiero v gledališču Politeama Rossetti, in sicer v italijanski verziji, medtem ko bodo predstave v slovenščini od 28. januarja do 2. februarja v Kulturnem domu.

Omenjanje jezika ob »igri brez besed« je razumljivo samo, če povemo, da se je režiser Giorgio Pressburger odločil dogajanje osvetliti z odlomki iz avtorjevih didaskalij, in sicer v jezikih vseh sodelujočih, vendar z nosilnostjo enega ali drugega jezika producentov.

S tem v zvezi velja poudariti izjemnost tega dogodka, saj tržaški stalni gledalci z javno upravo prvič sodelujeta v skupnem projektu, čeprav Teatro Stabile slavi 40-letnico svojega obstoja ob hkratni petdeseti

sezoni neprekinjenega delovanja SSG. Seveda ni mogoče reci, da med ustanovama ni bilo nikakršnih stikov, vendar je to prva uprizoritev, ki jo podpisujeta skupaj in enakopravno.

S člani obeh gledališč pa so v zboru 22 nastopajočih tudi študentje igalskih akademij iz Bratislave, Dunaja, Krakova, Ljubljane, Rima in Zagreba. Taksno narodnostno pisano množico interpretov je resnično lahko omogočil samo tekst, kot je »Čas, ko nismo vedeli ničesar drug o drugem«. Handke ne predvideva govora, ampak z golimi dejanji opisuje trg nekega očitno manjšega mesta in življenje, kakršno se nam kaže na njem in ob njem, od jutra do noči, skozi letne čase in zgodovinska obdobja, v nepredvidljivem vrvežu, s prepletanjem resničnega in fantastičnega.

Režiser asistent je Boris Kobal, slovenski prevod je oskrbela Nina Souvan, sceno in kostume je oblikoval Pier Paolo Bisleri, gib Marta Ferri, luči pa Claudio Schmid.

ŠOLSTVO

Dežela: srečanje s šolskimi skrbniki

Deželni odbornik za solstvo Alberto Tomat se je včeraj sestal z deželnim šolskim skrbnikom in šolskimi skrbniki iz starih pokrajin ter z deželnimi ravnatelji za poklicno izobraževanje. Med drugim so razpravljali tudi o sila aktualnem vprašanju: racionalizaciji šolske mreže. Tomat je izrazil zaskrbljenost zaradi nekaterih predvidenih premestitev, skrbnikom pa je svetoval, naj v načrtih za ukinitve (ali združevanje) sol upoštevajo, ali šolska poslopja odgovarjajo varnostnim predpisom (proti požarom in proti morebitnim poskodbam). Tomat je obenem zazele se večje medsebojno sodelovanje s predstavniki šolske administracije.

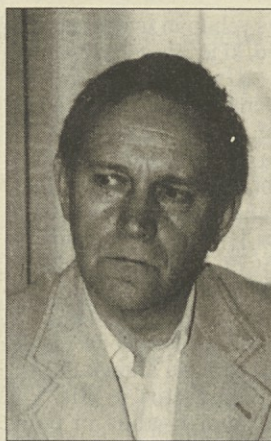
ŠOLSTVO / ZA ŽIVLJENJSKO DELO

Prof. Silvu Faturju visoko priznanje

Prejel je Nagrado na področju šolstva

Profesor Silvo Fatur, dolgoletni pedagoški svetovalec za slovenske sole na Trzaskem, je sredi lanskega decembra prejel Nagrado Republike Slovenije na področju solstva za leto 1994 (nekdanjo Zagarjevo nagrado), in sicer za življenjsko delo v vzgoji in izobraževanju. »Profesor Fatur je svoje življenjsko delo posvetil solski slovenistiki. Obogatil jo je s svojo izjemno osebnostno zlahtnostjo in visoko strokovnostjo. Poldrugo desetletje je s seboj, s svojim znanjem in izkušnjami plemenitil številne generacije učencev in učiteljev,« je med drugim zapisano v utemeljitvi nagrade.

Profesor Fatur je bil dolgo let učitelj in pro-

fesor slovenskega jezika in književnosti, zatem pa je postal pedagoški svetovalec za slovenski jezik v Zavodu Republike Slovenije za solstvo in sport v organizacijski enoti Koper, kot je bil se do konca 1994. leta uradni naslov kopr-

ske ustanove. V zamejstvu je v šolskih krogih znan predvsem, ker je bil v osemdesetih letih skoraj devet let pedagoški svetovalec za slovenske sole na Trzaskem, poleg tega pa je razpredel tudi bogate in plodne stike s Slavističnim društvom Trst-Gorica-Videm. Pri nas je bil med organizatorji seminarjev za slovenske solnike, sodeloval je pri pripravi in izvajanju številnih izpopolnjevalnih tečajev za naše solnike in pri izdaji strokovnih publikacij, vedno s plemenitim namenom, da bi prispeval k bogatjenju materinske med učitelji in profesorji v zamejstvu. Pogovor z njim bomo objavili v nedeljski številki.

RIZARNA / RAZSTAVA

Grozote v varšavskem getu

V Riziarni pri Sv. Soboti se z uspehom nadaljuje fotografska razstava »Dan v varšavskem getu«, ki jo je priredil muzej Yad Vashem iz Jeruzalema, za postavitev v Italiji pa je poskrbelo Združenje Italija-Rusija iz Pordenona. Zaslugo za postavitev v našem mestu imajo Trzaska občinska uprava, Mestni muzeji in Mestni muzej Riziarna v sodelovanju z Deželnim institutom za zgodovino odpornega gibanja v Furlaniji Juljski-krajini. Razstava bo odprta do nedelje: danes od 9. do 13. ure, jutri in v soboto pa od 9. do 18. ure; vodeni obiski bodo na sporedu jutri in v soboto, ob 16. uri, v nedeljo pa ob 11. uri; vodenim obiskom bo sledil ogled Riziarne; vzporedno z razstavo in z istimi urniki je poskrbljeno tudi za didaktično predavanje »Rase in rasizmi, znanost in predsodki«, ki ga je pripravila Fundacija piemontskega instituta Antonio Gramsci iz Turina.

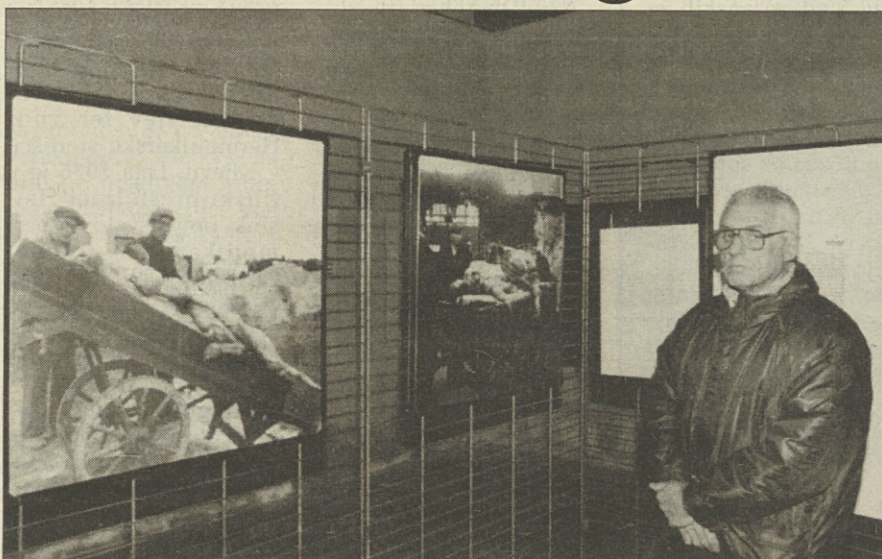
Nemski hotelir Heinz Jost, član taborišča št. 31 nemške armade v bližini Varsave, je svoj rojstni dan 19. septembra leta 1941 preživel v varšavskem getu in v fotografsko kamero ujel 129 posnetkov.

Pred drugo svetovno vojno je bilo v Varšavi 380 tisoč Židov; bila je ta največja judovska skupnost v Evropi. Dne 28. septembra 1939 so Nemci vdrli v mesto in v nekaj mesecih ustvarili pravi geto, v katerem je bilo zaprtih preko 500 tisoč Židov. Od leta 1941 dalje je bilo nemskim vojakom prepovedano fotografirati in sploh vstopiti v geto. Heinz Jost pa se te prepovedi ni držal in v fotografsko kamero ujel vrsto posnetkov, ki so povsem

drugačni od onih, ki so jih z dokumentacijskim cinizmom posneli Nemci.

Jostove fotografije prikazujejo predvsem prizore, ki so prava zalitev življenja in človekovega dostojanstva; so namreč dramatični dokument z zornega kota nacističnega patorjev. Jost je te posnetke malo pred smrtjo izročil uredništvu revije Stern, ki jih je leta 1987 izročilo muzeju Yad Vashem iz Jeruzalema.

Razstavo si je res vredno ogledati, priporočamo pa jo predvsem šolski mladini.

TRST / KULTURNE DEJAVNOSTI

Več odprtosti do slovenske kulture

V tržaškem občinskem svetu je zavel nov veter

Brez pomislekov lahko rečemo, da doživlja umetniška in muzejska dejavnost v Trstu po Illyjevem prevzemu krmila tržaške občinske uprave nekakšen preporod. Uprava je skupaj z zelo aktivnimi in domiselnimi vodstvi mestnih muzejev vložila veliko truda in prizadevanj, da bi dala kulturnemu življenju novega zagona, večjo širino in svežino in prvi rezultati so nedvomno zaznavni. To, kar pripadniku manjšinske narodne skupnosti najbolj pade v oči, pa je veliko večja pripravljenost občinskih kulturnih krogov, da v splošno kulturno dogajanje povežejo tudi kulturne izraze manjšine, ki je bila v preteklosti v tem pogledu hudo diskriminirana. Vse to se dokaj razvidno kaže na vseh področjih umetniškega izražanja, tako na gledališkem, kjer prihaja do skupnih pobud na najvišji ravni, to je na ravni sodelovanja med slovenskim in italijanskim stalnim gledališčem (trenutno kar z dvema predstavama), kot na drugih področjih, ne nazadnje prav na muzejskem, kjer smo bili na primer priča lanske poletje prireditvi razstave slovenskih umetnikov v muzeju Revoltella.

Drobnih znakov o velikih pre-

mikih v tem pogledu je kar precej. Celo v okviru niza manifestacij ob proslavljanju 40-letnice vrnitve Italije v Trst, ki v splošnem niso izpadle nacionalistično, kakor smo bili vajeni v preteklosti, je prišla do izraza tudi prisotnost slovenskega življa v tem mestu. Tako smo na razstavi, ki so jo za to priložnost priredili v občinski galeriji, lahko videli več fotografij našega fotoreporterja Maria Magajne z utrinki kulturnega in družbenega življenja slovenske manjšine.

Nekaj spodbudnih znakov, ki so posledica novega vzdušja, ki preveva trzasko kulturno sceno, je zaznati tudi na šolskem področju, kjer beležimo vedno več pobud skupnega nastopanja slovenskih in italijanskih solarjev in dijakov. V trenutku, ko se klesče finančne krize vedno bolj stiskajo okrog slovenskih kulturnih institucij, kar bo treba s skupnimi močmi in ob podpori razumevalače italijanske javnosti čimprej in čim bolj ugodno rešiti, nas lahko tolaži vsaj to, da ima naša kulturna stvarnost danes nekoliko večji odmev kot doslej, kar bi morali naša društva in institucije bolj upoštevati in se v tej smeri odločneje angažirati.

V OBČINSKI GALERIJ

Znamke in soneti na zanimivi razstavi

V občinski galeriji na Trgu Unitá se nadaljuje razstava »Klanja se ti ploskajoca množica«. Razstavljeni sta zelo zanimiva filatelistična zbirka Ermete Morterle ter zbirka sonetov, ki jih je trzaska javnost posvetila velikim gledališkim igralcem; razstavo je pripravil mestni gledališki muzej »C. Schmidl« pod pokroviteljstvom Trzasko občine in s sodelovanjem Združenja trgovcev na drobno iz našega mesta. Razstava (vstop je prost) bo odprta do ne-

delje, vsak dan od 10. do 13. ter od 16.30 do 19.30.

Na filatelistični razstavi je razstavljenih preko 2500 znamk z vsega sveta in iz vseh obdobij, ki so posvečene gledališki ustvarjalnosti. Poleg tega pa je razstavljenih tudi okrog petdeset sonetov in akrostihov, ki so jih obiskovalci mestnih gledališč posvetili velikim igralcem; najstarejši verzi so bili napisani leta 1829. Zbirko sonetov hrani Mestni občinski muzej »C. Schmidl«.

KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA BREG

Uvod v proslavo 100-letnice

Nastop je bil prejšnji četrtek v dolinskem Mladinskem domu

Pihalni orkester Breg iz Doline slavi letos 100-letnico svojega obstoja. V teh sto letih je dolinska godba mirovala samo v času prve in druge svetovne vojne, od leta 1946 pa nepretrgano nastopa na raznih prireditvah, vaških praznikih, veselicah, sagrah ter raznih glasbenih srečanjih.

Kot uvod v letošnje slavje, je pihalni orkester Breg pod vodstvom kapelnika

Moscovija priredil prejšnji četrtek v dvorani Mladinskega doma »Albin Grmek« koncert, na katerem je izvajal skladbe svetovno znanih skladateljev. Ob koncu koncerta, ki je ogrel občinstvo, se je orkestru zahvalil predsednik Mladinskega krožka v Dolini Zorko Jurjevič ter mu zazele se veliko uspehov.

Tekst in foto Mario Magajna

OPČINE / GRADBENA DELA

Nova streha za Prosvetni dom

Boljše izolirani tudi notranji prostori

Prosvetni dom na Opcinah, sedež nestetih kulturnih, družbenih, sportskih in rekreacijskih dejavnosti, je stopil v novo leto v novi preobleki. Se pred božičnimi počitnicami so mu nadeli novo streho, kar mu ne daje le prijaznejšega zunanjega videza, temveč ga, kar je najvažnejše, varuje pred neizprosni vremenskimi zajedalci ter ohranja njegove notranje prostore toplejše zaradi boljše izolacije. Z deli so začeli v oktobru in jih v dogovorjenem času, ob ugodnih vremenskih razmerah ter hvalevredni zavzetosti osebja, tako gradbenega kot kleparskega podjetja, tudi privedli do konca.

Slovensko kulturno društvo Tabor,

ki je duša vsega dogajanja v Prosvetnem domu in je popravilo strehe tudi naročilo, je izrazilo veliko zadovoljstvo nad opravljenim delom, kar predstavlja jamstvo za se boljše in brezskrbnejše nadaljevanje že itak bogate dejavnosti. Nekoliko drugačno pa je muzika kar zadeva stroške. Končni obračun je zaradi obveznih in nepredvidljivih dodatnih del narasel na preko 80 milijonov lir. Za društvo to niso macje solze, zato se mora opreti na občutljivost in radodarnost svojih članov ter prijateljev in ljubiteljev kulture, brez katere si ne moremo predstavljati rasti neke skupnosti, kakršna je openska, ki se opira na dolgo in bogato kulturno tradicijo.

VČERAJ-DANES

Danes, CETRTEK,
12. januarja 1994
TATJANA

Sonce vzide ob 7.44 in zatone ob 16.43 - Dolžina dneva 8.59 - Luna vzide ob 13.25 in zatone ob 3.48.

Jutri, PETEK,
13. januarja 1995
VERONIKA

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 7 stopinj, zračni tlak 995,2 mb pada, brezvetrije, vlaga 69-odstotna, nebo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 9,7 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Ludovica Paparo, Nicoletta Garau, Marisa Fiordelisi, Monica Poletti, Davide Luce.

LEKARNE

UMRLI SO: 88-letni Colombino Nobile, 61-letna Elvira Chersovani, 85-letna Marcella Paolini, 69-letni Arnaldo Degrassi, 69-letni Salvatore Cultrara, 69-letni Mario Davide, 53-letna Mirrella Rizzi, 83-letna Amalia Rakuscek, 75-letna Maria Anna Bevilacqua, 84-letna Antonia Sinico.

Od ponedeljka, 9., do nedelje, 15. januarja 1995
Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.00
Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Libertà 6 (tel. 421125), Ul. dei Soncini 179 - Skedenj (tel. 816296).
BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za najnужnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Libertà 6, Ul. dei Soncini 179 (Skedenj), Istrska ulica 18.

BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel. 7606477).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELE-VITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Marc Camoletti

PRIDI GOLA NA VEČERJO

Gostovanje MGL, režija ZVONE SEDLBAUER

Danes, 12. t. m., ob 20.30 - ABONMA RED D in E
Jutri, 13. t. m., ob 20.30 - ABONMA RED A in F
V soboto, 14. t. m., ob 20.30 - ABONMA RED B
V nedeljo, 15. t. m., ob 16.00 - ABONMA RED C

KD RDECA ZVEZDA in OBCINSKA KNJIŽNICA V SALEZU

vabita
jutri, 13. t. m., ob 20. uri
v društvene prostore v
Salezu na

PREDSTAVITEV KNJIG IN DIAPOZITIVOV DUSANA JELINCICA

Avtor bo predstavil italijanski prevod knjige
»Zvezdne noči - Le notti stellate« in knjigo
»Biseri pod snegom«.

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 17.00, 19.40, 22.00 »Sotto il segno del pericolo«, i. Harrison Ford.
EXCELSIOR - 16.45, 18.35, 20.25, 22.15 »Il Re Leone«, risanka, prod. Walt Disney.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 18.15, 20.00, 21.45 »Sirene«, r. John Duingan, i. Hugh Grant.

AMBASCIATORI - 17.00, 18.40, 20.25, 22.15 »The Mask«, i. Jim Carrey.

NAZIONALE 1 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »S.P.Q.R.«, i. Leslie Nielsen, Massimo Boldi, Christian De Sica.

NAZIONALE 2 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Intervista col vampiro«, i. Tom Cruise, Domiziana Giordano.

NAZIONALE 3 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Junior«, i. Arnold Schwarzenegger, Danny De Vito, Emma Thompson.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Botte di Natale«, i. Terence Hill, Bud Spencer.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Una zia graziosa«, porn. prepovedano mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.00, 18.00, 20.00, 22.10 »Il mostro«, r. i. Roberto Benigni.

ALCIONE - 16.30, 19.15, 21.45 »Forrest Gump«, r. Robert Zemeckis, i. Tom Hanks, Sally Field. Zadržne ponovitve.

LUMIERE - Dvorana rezervirana; jutri 17.30, 19.50, 22.00 »Viaggio in Inghilterra«, i. Anthony Hopkins, Debra Winger.

ANSAMBEL MIRAMAR iz Trsta organizira KONCERT, ki ga bo izvajal svetovno znani harmonikas iz Ukrajine WLADIMIR ZUBITSKY. Pričakujemo Vas v soboto, 14. t. m., ob 20.30 v Marijinem domu v Rojanu (Ul. Cordaroli 29).

SLOVENSKI KULTURNI KLUB, Ul. Donizetti vabi v soboto, 14. t. m. na predavanje

vanje z naslovom KAVKASKI NARODI IN OSREDNJA RUSKA OBLAST. Govoril bo univerzitetni prof. Jože Pirjevec. Zacetek ob 18.30.

OB 100-LETNICI dolinske godbe bo v soboto, 14. t. m., ob 20. uri v Mladinskem domu v Boljuncu KONCERT. Nastopata pihalni orkester Breg z božičnimi in drugimi skladbami ter ženski cerkveni zbor z božičnimi pesmimi.

KD RDECA ZVEZDA vabi na ogled Grimmove pravljice »MESTNI GODCI« (glasba, besedilo in režija B. Hrvatić), ki bo v nedeljo, 15. t. m., ob 18. uri v društvenih prostorih v Salezu v izvedbi Mladinske skupine in SKD Primorec-Trebeče. Vabljeni.

SKD I. GRUDEN vabi ob 200-letnici nabrezinske cerkve na BOŽIČNI KONCERT ženskega in moškega pevskega zbora Igo Grden, ki bo v nedeljo, 15. t. m., ob 16.30 v župnijski cerkvi sv. Roka v Nabrezini.

KNJIŽNICA P. TOMAZIC IN TOVARISI - Prosvetni dom. V torek, 17. t. m., ob 20. uri nas bo Lojze Abram popeljal z besedo in diapozitivi v SVET VISOKIH ANDOV.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV Trst prireja predavanje z diapozitivi v SVETU VISOKIH ANDOV v sredo, 18. t. m., ob 16.30 uri v Trstu, Ul. Sv. Franciska 20. Predaval bo Gigi Abram. Vabljeni!

GLASBENA MATICA TRST - Abonmajska koncertna sezona 94/95 v petek, 20. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu VASILIJ MELNIKOV, violina in ALJOSA STARC, klavir. Spored: Snitke, Sostakovič.

IZLETI

SK DEVIN organizira v nedeljo, 15. t. m., smučarski avtobus v Podkloster (Arnoldstain-Avstrija). Avtobus bo sprejemal izletnike od Bazovice do Sivana. Rezervacije in informacije Sosis tel. 208551 in Skerk tel. 200236.

KRISKA SEKCIJA VZPI-ANPI prireja v nedeljo, 12. februarja avtobusni izlet v Lumezzane (Brescia), kjer se bodo na ta dan spomnili smrti partizanskega komandanta Josipa Verginelle. Cena izleta je 70.000 lir. Vpisuje do 4. februarja Gigi Bogatec (tel. st. 220175).

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst sporoča solnikom v stalezu, da so roki za vložitev prošnje za preložitve naslednji: vzgojiteljice in profesorji srednjih sol do 25. januarja; učitelji osnovnih sol do 5. februarja; profesorji visjih sol do 10. februarja. Pojasnila na sedzu sindikata v Trstu, tel. 370301 ob dnevih in urah poslovanja.

OBVESTILO BRALCEM

DAROVE in PRISPEVKE za objavo v časopisu sprejemajo v tajnistvu Uredništva PD in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

V izrednih primerih sprejema prispevke tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pritlicje), s sledecim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

OBVESTILA

DOLINSKA OBCINSKA UPRAVA vabi vse svoje starejše občane na običajno novoletno srečanje, ki bo v nedeljo, 15. t. m., ob 17. uri v občinskem gledališču v Boljuncu. Po kulturnem programu, ki ga bodo izvajali mladi pevci in glasbeniki iz Domja in Ricmanj, bo družabno srečanje.

SK DEVIN obvešča, da organizira v petkih od 20.30 do 22. ure rekreacijsko telovadbo za odrasle v soli De Marchesetti v Sešlanu. Prva vadba bo v petek, 13. t. m. Telefon 200912 v večernih urah (Katja).

PRIMORSKA POJE '95: vse zebre in pevske skupine, ki bi se želeli udeležiti letošnje mednarodne zborovske revije, obveščamo, da zapade rok za prijavo jutri, 13. t. m., Prijavnice in morebitna pojasnila v zvezi z nastopom nudimo v uradu ZSKD (tudi telefonsko na st. (040) 635626).

KMECKA ZVEZA prireja tecaž za pravilno uporabo fitofarmaceutskih sredstev (pesticidov) z namenom da usposobi tecažnike za dosego dovoljenja (patentina) za nakupovanje teh sredstev.

MALI OGLASI

IZGUBIL se je dne 6. t. m. v dolinski občini pes, pasme nemski ovcar. Tel. st. 231847 (zjutraj) ali 228260 (popoldne).

PRODAM najboljšemu ponudniku avtomobil Volkswagen hrošč (maggolino) letnik 1974, v zelo dobrem stanju. Tel. (0481) 34642.

PRODAM auto fiat tempra z gorisko registracijo, letnik 1991, 45.000 prevoženih km, v odličnem stanju, Tel. po 18. uri na st. (0038665) 54382.

PRODAM V Polo GT 1300 coupé, letnik 1991, temno modre metalizirane barve s pomnično streho in meglenkami Hella, prevoženih 68.000 km v odličnem stanju. Cena po dogovoru. Tel. st. (040) 912093 ob uri kosila.

PRODAM se neuporabljen fotoaparati Nikon F401x AF z objektivoma Nikkor 35-70 AF in Tamron 90-300 AF ter flash Nikon SB-23. Tel. v večernih urah na st. 0481/537659.

ZARADI zamenjave stevalke prodam skoraj nove smučarske cevle Tecnica st. 39 v odličnem stanju. Tel. v večernih urah na st. 228562.

PRODAM pasje mladiče husky z rodovnikom, cepljeni, brez crevesnih zajedalcev, po ugodni ceni. Tel. st. (0481) 21417.

UNIVERZITETNA studentka nudi lekcije iz angleščine. Tel. st. 229234.

URADNICA z večletno prakso v importu/exportu in menjalnici isče primerne zaposlitev. Tel. st. 229234.

SLASCICARNA Saint Honoré na Opcinah isče marljivega/vo vajenca/ko in sposobno prodajalko. Tel. st. 213055.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglas - obvestila: 8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja: 8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

POHIŠTVO

Koristno

POPUSTI do 50% zaradi prenovitve razstavnih prostorov

Ul. S. Cilino 38 - Trst

Tel. 54390

PREPROSTA, skromna vdova želi spoznati dobrosrčno, posteno, upokojeno vdovo za družbo, prijateljstvo in medsebojno pomoč. Pismene ponudbe poslati na Publiet Srl, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod geslo "Trst-Slovenija".

OSAMLJEN upokojenec, vdovec z avtom želi spoznati skromno domačo in posteno 68/77-letno žensko, vdovo, upokojeno, Slovenko za trajno prijateljstvo, ljubezen in spostovanje ter skupno življenje na svojem domu - hišo z vrtom nad Trstom. Pismene ponudbe poslati na Publiet Srl, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod geslo "Osamljen".

OSMICO ima Livio Pernarcic, Stivan. Toci belo in crno vino ter nudi prigrizek.

OSMICO je odprl v Zgoniku 71, Mario Milic.

PRISPEVKI

Ob obletnici smrti predragega Stankota Prasla datrujeta zena Berta in hči Dezi z družino 40.000 lir za SD Primorje, 40.000 lir za Godbeno društvo Prosek. V isti namen darujeta Olga in Albin 20.000 lir za SD Primorje.

Za popravilo strehe Prosvetnega doma na Opcinah darujejo: Marta Malalan 50.000 lir, prijatelji društvenega bara 123.000 lir ter Nino in Pepi 150.000 lir.

V spomin na pok. brate darujeta Antonija in Miro Candek 50.000 lir za obnovo Stadiona 1. maj.

Ob priliki odkritja plosce žrtvam bombardiranja iz leta 1944 darujejo soletniki gospe Irme Skabar 55.000 lir za cerkveni pevski zbor na Opcinah in 55.000 lir za pevski zbor PD Tabor.

V spomin na Marijo Starc daruje Neva 50.000 lir za SD Kontovel.

V spomin na pok. Aurelijo Kariz vd. Husu daruje družina Pietra Unussich 50.000 lir za popravilo strehe Prosvetnega doma na Opcinah in 60.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Opcinah.

Ob nenadni smrti drage sestre Slave daruje brat Marcelo z družino 100.000 lir za cerkev sv. Jerneja na Opcinah, 100.000 lir za popravilo Prosvetnega doma na Opcinah, 50.000 lir za Sklad Mitja Cuk in 50.000 lir za popravilo Stadiona 1. maj.

Namesto cvetja na grob Slavice Tauzzi daruje Natalina Jejčić 30.000 lir za cerkev sv. Jerneja na Opcinah.

Namesto cvetja na grob Marije Jerič vd. Hrvatić darujeta Claudia in Neva 40.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V spomin na dragega očeta Savota Sancin daruje hčerka Sida 30.000 lir za Sklad Luchetta, Ota, D'Angelo (Mostarske žrtve).

Namesto cvetja na grob Rite Alberti daruje družina Bradassi 50.000 lir za Skupnost družina Opcine.

V spomin na drago Iljo daruje Zlata Ferfoggia 50.000 lir za Zadrzni center za socialno dejavnost.

Boris Bandi daruje 30.000 lir za Zvezo vojnih invalidov.

Zbogom NEVA!

Zelo te bomo pogresali v Nabrezini, se posebej na nasih vedno veselih

družabnostih letnika 1944

V spostljivo slovo profesorici Nevi Godnic, nasi ustanovni članici

Jadralni klub Cupa

NAGRADNO ŽREBANJE NA OPČINAH

POPRAVEK

OBVEŠČAMO CENJENE ODJEMALCE
IN LASTNIKE PRVIH DVEH IZŽREBANIH SREČK

1. nagrada št. 209185 in 2. nagrada št. 271956

DA STA BILI SREČKI ODDANI V TRGOVINI

ZLATARNA SOSSI

AUT. MIN. N. 6/8285

VOZNI RED VLAKOV

Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
4.12	(R)	Tržič (4.35), Mestre (6.20), Benetke (6.32).
5.36	(D)	Tržič (5.59), Mestre (7.36), Benetke (7.47).
6.10	(IC)	TERGESTE - Tržič (6.34), Portogruaro (7.19), Mestre (8.02), Padova (8.36), Vicenza (8.57), Verona (9.31), Milano (10.55), Torino (12.55).
6.16	(R)	Tržič (6.42), Portogruaro (7.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.48	(IC)	MIRAMARE - Tržič (7.12), Mestre (8.40), Padova (9.14), Bologna (10.35), Firenze (11.44), Rim Termini (13.45).
7.12	(E)	VENEZIA EXPRESS - Tržič (7.35), Mestre (9.07), Benetke (9.18).
7.35	(D)*	Tržič (7.58), Gorica (8.19), Videm (8.48), Pordenone (9.28), Treviso (10.19), Benetke (11.06). Op.: ukinjen ob praznikih iz Trsta do Vidma.
8.12	(IR)	Tržič (8.35), Mestre (10.07), Benetke (10.18).
9.25	(R)	Tržič (9.53), Portogruaro (10.54). Op.: samo ob praznikih.
10.12	(IR)	Tržič (10.35), Mestre (12.02), Benetke (12.18).
12.12	(IR)	Tržič (12.35), Mestre (14.07), Benetke (14.18).
13.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (15.07), Benetke (15.18).
13.47	(R)	Tržič (14.15), Portogruaro (15.17). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.12	(IR)	Tržič (14.35), Mestre (16.07), Benetke (16.18).
14.20	(IR)*	Tržič (14.43), Gorica (15.05), Videm (15.30), Pordenone (16.01), Treviso (16.39), Mestre (16.57), Benetke (17.08). Op.: ukinjen ob praznikih od Trsta do Vidma.
15.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (17.07), Benetke (17.18).
16.10	(IC)	SVEVO - Tržič (16.34), Portogruaro (17.19), Mestre (18.02), Padova (18.36), Milano (20.55), Genova (22.55).
17.12	(E)	Tržič (17.35), Mestre (19.07), Benetke (19.18).
17.18	(R)	Tržič (17.45), Portogruaro (18.45), Mestre (19.48), Benetke (19.59). Op.: se ne ustavi v Grižanu in Križu.
18.12	(E)	Tržič (18.35), Portogruaro (19.23), Mestre (20.07), Benetke (20.18), Bologna (23.10), Lacco (9.34).
19.12	(IR)	Tržič (19.35), Mestre (21.07), Benetke (21.18).
19.45	(R)	Tržič (20.14), Portogruaro (21.16). Op.: ukinjen na predpraznični dan.
20.28	(E)	SIMPLON EXPRESS - Tržič (20.52), Mestre (22.15), Padova (23.04), Verona (0.02), Milan (1.34), Domodossola (3.05), Zeneva (6.49).
21.12	(IR)	Tržič (21.35), Mestre (23.07), Benetke (23.18).
21.18	(E)*	Tržič (21.41), Gorica (22.02), Videm (22.30), Benetke (0.21), Padova (1.10), Verona (2.14), Milan (4.05), Turin (6.37).
22.10	(E)	Tržič (22.33), Portogruaro (23.21), Mestre (0.04), Bologna (3.00), Firenze (4.35), Rim Termini (8.25).

* Proga Trst-Videm-Benetke

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
0.47	(IR)	Benetke (22.40), Mestre (22.51), Tržič (0.23)
2.32	(D)	Benetke (0.14), Mestre (0.25), Tržič (2.08).
6.34	(R)	Portogruaro (5.05), Tržič (6.08). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.10	(D)	Portogruaro (5.56), Tržič (6.47).
7.45	(D)	Portogruaro (6.30), Tržič (7.17), Sesljan (7.24), Nabrežina (7.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.01	(E)	Rim Termini (22.15), Firenze (1.38), Bologna (3.55), Mestre (5.50), Tržič (7.37).
8.55	(E)	SIMPLON EXPRESS - Zeneva (22.52), Milan (3.42), Verona (5.16), Padova (6.16), Mestre (6.40), Tržič (8.32).
9.10	(E)*	Turin (22.50), Milan (0.40), Verona (3.31), Benetke (5.08), Treviso (6.15), Pordenon (7.05), Videm (7.46), Gorica (8.25), Tržič (8.46).
9.31	(R)	Portogruaro (8.00), Tržič (9.03).
9.53	(D)*	Benetke (6.34), Treviso (7.06), Pordenon (8.01), Videm (8.40), Gorica (9.09), Tržič (9.30).
10.07	(E)	Lacco (18.14), Bologna (4.37), Benetke (7.10), Mestre (8.12), Tržič (9.43).
10.47	(IR)	Benetke (8.40), Mestre (8.51), Portogruaro (9.35), Tržič (10.23).
11.03	(R)*	Benetke (7.08), Treviso (7.42), Pordenone (8.54), Videm (9.34), Gorica (10.14), Tržič (10.36). Op.: ukinjen ob praznikih.
11.47	(E)	Benetke (9.40), Mestre (9.51), Tržič (11.23)
14.09	(IC)	SVEVO - Sestri Levante (6.15), Genova (7.13), Milan (8.50), Verona (10.27), Benetke (11.54), Mestre (12.21), Tržič (13.45).
14.35	(D)*	Benetke (11.10), Pordenone (12.24), Videm (13.05), Gorica (13.48), Tržič (14.12). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.47	(IR)	Benetke (12.40), Mestre (12.51), Tržič (14.23).
15.05	(R)	Portogruaro (13.45), Tržič (14.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.47	(IR)	Benetke (13.40), Mestre (13.51), Portogruaro (14.35), Tržič (15.22).
16.27	(D)	Benetke (14.17), Mestre (14.28), Portogruaro (15.15), Tržič (16.03).
17.47	(IR)	Benetke (15.40), Mestre (15.51), Portogruaro (16.35), Tržič (17.23).
18.57	(D)	Benetke (16.40), Mestre (16.51), Portogruaro (17.35), Tržič (18.23).
20.10	(R)	Benetke (17.34), Mestre (17.46), Portogruaro (18.45), Tržič (19.43).
20.47	(IR)	Benetke (18.40), Mestre (18.51), Tržič (20.23)
20.54	(IR)*	Benetke (17.58), Treviso (18.28), Pordenon (19.07), Videm (19.38), Gorica (20.10), Tržič (20.31). Op.: ukinjen ob praznikih iz Vidma v Trst.
21.45	(IC)	TERGESTE - Turin (15.08), Milano (17.05), Padova (19.22), Mestre (19.40), Tržič (21.21).
22.47	(R)	Benetke (20.28), Mestre (20.39), Portogruaro (21.35), Tržič (22.23). Op.: se ne ustavi v Sesljanu, Nabrežini, Grižanu in Miramaru.
23.12	(IC)	MIRAMARE - Rim Termini (16.15), Firenze (18.17), Bologna (19.27), Padova (20.46), Mestre (21.04), Tržič (22.48).
23.27	(E)	VENEZIA EXPRESS - Benetke (21.22), Mestre (21.34), Tržič (23.04).

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
5.25	(R)	Tržič (5.48), Gorica (6.09), Videm (6.43). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.29	(D)	Tržič (6.52), Gorica (7.18), Videm (7.43). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.54	(R)	Tržič (7.20), Gorica (7.45), Videm (8.10). Op.: se ne ustavi v Miramaru, Grižanu, Križu.
7.52	(D)	Tržič (8.15), Gorica (8.36), Videm (9.01). Op.: vozi samo ob praznikih.
8.42	(R)	Tržič (9.09), Gorica (9.34), Videm (10.10). Op.: ukinjen ob praznikih.
9.35	(R)	Tržič (10.00), Gorica (10.25), Videm (11.01). Op.: vozi samo ob praznikih; ne ustavi v Miramaru, Grižanu, Križu, Nabrežini.
10.46	(R)	Nabrežina (11.00), Sesljan (11.04), Tržič (11.13), Gorica (11.37), Videm (12.09). Op.: ne ustavi v Miramaru, Grižanu Križu.
12.24	(D)	Tržič (12.47), Gorica (13.08), Videm (13.36), Pordenone (14.18).
13.20	(R)	Tržič (13.47), Gorica (14.12), Videm (14.48). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.40	(R)	Tržič (15.08), Gorica (15.31), Videm (16.06). Op.: ne ustavi v Grižanu in Križu.
16.16	(D)	Tržič (16.39), Gorica (17.00), Videm (17.25).
17.04	(R)	Tržič (17.27), Gorica (17.48), Videm (18.23). Op.: ukinjen ob praznikih.
17.28	(R)	Tržič (17.52), Gorica (18.17), Videm (18.55). Op.: ne ustavi v Grižanu, Križu, Nabrežini, Sesljanu.
17.45	(D)	Tržič (18.08), Palmanova (18.32), Videm (18.49). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.05	(D)	Sesljan (18.21), Tržič (18.30), Gorica (18.52), Videm (19.10). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.30	(R)	Tržič (18.57), Gorica (19.20), Videm (19.54). Op.: ne ustavi v Grižanu, Križu.
19.25	(D)	Tržič (19.48), Gorica (20.09), Videm (20.34).
20.00	(R)	Tržič (20.25), Gorica (20.48), Videm (21.15). Op.: ukinjen ob praznikih.

Proga TRST-OPČINE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
9.16	(E)	SIMPLON EXPRESS - Opčine (9.45), Sežana (10.14), Ljubljana (12.15), Zagreb (14.50).
12.04	(E)	DRAVA - Opčine (12.38), Ljubljana (15.00), Cakovec (18.05), Budimpešta (22.58).
17.58	(IC)	KRAS - Opčine (18.25), Sežana (18.49), Ljubljana (20.43), Zagreb (22.55).
23.43	(E)	VENEZIA EXPRESS - Opčine (0.11), Sežana (0.40), Ljubljana (2.40), Zagreb (5.00), Budimpešta (12.30).

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.28	(E)	VENEZIA EXPRESS - Budimpešta (17.30), Zagreb (0.20), Ljubljana (3.20), Sežana (5.31), Opčine (5.40).
10.57	(IC)	KRAS - Zagreb (5.40), Ljubljana (8.10), Sežana (10.05), Opčine (10.14).
16.50	(E)	DRAVA - Budimpešta (6.00), Cakovec (10.44), Ljubljana (13.55), Opčine (15.55).
19.49	(E)	SIMPLON EXPRESS - Zagreb (14.10), Ljubljana (16.45), Sežana (18.45), Opčine (18.54).

IC - Intercity E - ekspressni vlak IR - Meddeželni vlak D - Brzovlak R Deželni vlak

ŠOLSTVO / NOVA MINISTRKA OKROŽNICA

Vpisi v šole samo do 28. februarja

Ta novi rok velja za dokončne vpise

Z ministrstva za solstvo je prišla pred kratkim tudi na gorisko solsko skrbništvo nova okrožnica, ki prinaša pomembne novosti za solski sistem. Starsi bodo morali letos vpisati otroke v prve oziroma naslednje razrede otroških vrtcev, osnovnih, nižjih ter višjih srednjih sol do 28. februarja. Z didaktičnih ravnateljstev za slovenske osnovne sole in otroške vrtce na goriskem in doberdobskem območju nas obveščajo, da bodo vpise za prihodnje solsko leto 1995/96 sprejemali od 10. do 28. februarja. Podobno pa bo tudi na drugih solah.

V prejšnjih letih so v tem obdobju v solah sprejemali predvpise,

medtem ko je bil čas za dokončno potrditev izbire do julija. Po novem pa predvpisov ne bo več in bodo morali starši oziroma dijaki že takoj opraviti dokončno izbiro. Odločitev ministrstva je predvsem vezana na delovanje solskih skrbnikov in na njihovo preobremenjenost. Zaradi slednje je prihajalo namreč v zadnjih letih do zamud pri imenovanjih letnih suplentov in posledično se je tudi normalni potek pouka začel kasneje. Z anticipiranjem dokončnih vpisov naj bi tudi omogočili solam programiranje solskega leta in, upati je, učinkovitejšo delovanje solskih institucij.

Za marsikoga pa

omenjena ministrska okrožnica prinaša nemalo problemov. Dijak, ki letos obiskuje zadnji razred nižje srednje sole, se bo moral v relativno kratkem času (v manj kot 2 mesecih) odločiti za pomembno izbiro, kot je smer višje sole. Spremembe oziroma premisleki bodo namreč mogli le v izrednih primerih in bo zanje ravnatelj osebno odgovarjal. Treba pa je povedati, da bodo tokrat solska tajništva prišla na pomoč dijakom ter staršem. Ministrska okrožnica namreč naroča ravnateljem ter učnemu osebju predstavitev vseh sol ter cim popolnejšo informativno kampanijo s primernimi prijemi, ki naj upošteva tudi želje dijakov.

KINOATELJE / NA GORICI KINEMA NOCOJ »NAKED«

Ob filmu tudi nova razstava

V kinu Vittoria na ogled dela dveh mladih umetnikov s Sicilije

Kinoatelje obnavlja po kratkem novoletnem premoru svojo dejavnost v kinu Vittoria, kjer bodo nočoj v okviru sezone Gorica kinema predvajali britanski film »Naked«, v sodelovanju z likovnim združenjem Exit pa bodo tudi odprli novo razstavo s prikazom del dveh mladih umetnikov s Sicilije. Pri tem gre povedati, da se sicer delovanje Kinoateljeja niti med prazniki ni prekinilo, saj so priredili vsakodnevne filmske predstave v Kulturnem domu. Te predstave se nadaljujejo še ves teden do nedelje s predvajanjem zabavne komedije »Quattro matrimoni e un funerale«.

V kinu Vittoria bodo nočoj ob 20. uri najprej odprli razstavo, na kateri bosta svoje likovne stvaritve predstavila Orazio Foti in Filippo La Vaccara. Mlada umetnika (oba letnik 1972) sta

doma iz Catanie. Predstavitev v Gorici jima je omogočil tukajšnji slikar Alfredo de Locatelli, ki ju je spoznal lani, ko je poučeval na likovni akademiji v Catanii. Oba umetnika uspešno raziskujeta nove izrazne poti in pristope, ob slikanju pa se ukvarjata tudi z video-artom.

Odprtju razstave bo ob 20.45 sledilo predvajanje filma »Naked« (rež. Mike Leigh, igra David Thewlis - oba sta prejela zlati palmi na festivalu v Cannesu 1993), ki prikazuje obupano in zbegano cloveštvo marginalnih londonskih predelov. Spored četrtkovih filmov ponuja tudi v naslednjih tednih zanimive naslove: »Vive l'amour« (srebrni lev Benetke 94) - 19. jan.; »Nightmare before Christmas« - 26. jan.; »Go Fish« - 2. feb.; »La teta y la luna« Bigasa Llune - 9. februarja.

KINO

GORICA
VITTORIA 20.45 (Gorica kinema) »Naked«. Rež. Mike Leigh. Jutri: 16.45-18.30-20.15-22.00 »Il Re Leone - The Lion King«. Walt Disney. Ozvočenje Dolby stereo.
KULTURNI DOM 20.00-22.00 »Quattro matrimoni e un funerale«. I. Andie McDowell.
CORSO 18.00-20.00-22.00 »S.P.Q.R. - 2000 e mezzo anni fa«. Massimo Boldi in Leslie Nilsen.
TRŽIČ
COMUNALE Ni predstave.

RAZSTAVE

V KROŽKU MITTELART na Trgu sv. Antona razstavlja do 13. t.m. Herman Kosič. Razstava je odprta ob torkih in petkih od 17.30 do 19.30.

V KULTURNEM DOMU V GORICI bodo jutri, 13. januarja, odprli razstavo likovnih del slikarja Helmuta Jeraka. Razstava bo na ogled do 27. januarja vsak delavnik od 9. do 12. ure in med prireditvami v domu.

PIREDITVE

V CERKVI NA VRHU bo v nedeljo, 15. t.m., ob 15.30 koncert božičnih pesmi. Peli bodo združena pevska zbora Rupa-Pec in Miren ter mladinski zbor Vrh sv. Mihaela. Priloženost misel bo povedal domaci župnik.
V CERKVI SV. LOVRENA V RONKAH bo v nedeljo, 15. t.m., ob 15. uri koncert božičnih pesmi zbora od Novega sv. Antona iz Trsta in zbora iz Rodika. Koncert prireja versko občestvo in SKRD Jadro.
V CERKVI V PEVMI bo v nedeljo ob 10.30 masa za pokojnega Emila Valentincica ob desetletnici smrti. Pri masi bosta pela MePZ Pevma in MePZ Podgora. Sledil bo kratek koncert božičnih pesmi v izvedbi MePZ Podgora.

OBVESTILA

KD OTON ŽUPANČIČ obvešča vse ljubitelje plesa, da bo prvo srečanje s plesno solo Urška v ponedeljek, 16. januarja, ob 21. uri v domu A. Budala v Standrežu.

ŠOLSKÉ VESTI

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE sporoča da je se nekaj prostih mest za tečaj informatike windows office (windows, winword in excel) 100 ur. Vpisovanje in podrobnejše informacije do 18. januarja na sedežu zavoda v Gorici, ulica della Croce 3, tel. 81826 vsak dan (razen sobote) od 10. do 13. ure.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
ALL'ORSO BIANCO, C. Italia 10, tel. 531576.
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
RISMONDO, Ul. E. Toti 52, tel. 410701.

POGREBI

Danes v Gorici ob 11. uri Marija Biteznik vd. Olivo na glavnem pokopališču, ob 12. uri Enrico Erzetti v cerkvi v Locrniku (prihod krste iz Vidma ob 11. uri) in nato na locniško pokopališče.

GORICA-NOVA GORICA / ŠPACAPAN NA OBISKU PRI VALENTIJU

Župana za pragmatičen pristop do problemov

Zavzela se bosta za odstranitev mreže na meji

Župana Gorice in Nove Gorice uradno osvajaata predlog za odstranitev mreže, ki locuje mesti pred severno železniške postaje. O tem sta se pogovarjala na včerajšnjem predstavitev obisku novega župana Nove Gorice Crtomira Spacapan pri goriskem županu Gaetanu Valentiju. Župana sta spremljala tudi predsednika občinskih svetov Rajko Harej oz. Vanni Busolini. Obisk je presegel zgolj vladnostni značaj, saj sta prva občana, kot sta kasneje povedala na novinarski konferenci, govorila tudi o mnogih konkretnih zadevah.

Prva je zaradi aktualnosti prav odstranitev mreže na tistem delu mejne crte, kjer sta mesti najbolj skupaj. Predlog listov Isonzo/Soca, Zuf de zur in Oko sta župana uradno osvojila. Dogovorila sta se za oblikovanje skupne komisije, ki naj bi preučila pravne poti za uresničitev predloga. Občini nista pristojni za odstranjevanje mejnih pregrad, zato bo naloga komisije ta, da stopi v stik s pristojnimi državnimi organi in se zavzame za simbolično dejanje, ki pa utegne imeti pomembne psihološke in tudi konkretne učinke.

Župana imata že dokaj jasno sliko ureditve območja, ki bi tesneje povezovalo mesti, kot je povedal Spacapan: »Zidovi ne zadržujejo, kvečjemu spodbujajo k begu. Mrežo zato lahko odstranimo. Edini problem je preprečiti prehajanje vozil, kar pa je mogoče doseči z novim dostopom za vozila na železniško postajo in z ureditvijo cone za pešce vz-

Stisk roke med županoma (foto Studio Reportage)

dolz meje. Če bomo v kratkem priredili skupno baklado in spustili 5 tisoč ljudi čez mejo brez vsakršnega dokumenta, potem res ne vidim zakaj ne bi bilo isto dovoljeno kole-sarju, ki zeli čez mejo.«

Valenti je soglasal s temi ugotovitvami in navedel tudi druga vprašanja, katerih skupno reševanje je v interesu obeh mest. Skupaj bodo skušali urejati mestni promet in vprašanje parkirisc ter usposobiti avtobusno progo, ki bi povezovala centra Gorice in Nove Gorice. Mesti se bosta skupaj zavzeli za realizacijo stiriposovnice v odseku od Sela do Razdrtega (v ponedeljek se bodo novogoriški upravitelji o tem pogovarjali z republikimi poslanci), ki bo v interesu blagovnih terminalov obeh mest zlasti in z perspektivi ponovnega po-

večanja tranzitov, ko bo vojne v Bosni nekega dne konec. Župana sta govorila tudi o sodelovanju pri realizaciji prečiščevalnih naprav, o načrtu za ureditev struge Vrtojbe s sredstvi iz posebnega evropskega sklada, o večnem problemu sanacije Korna.

Oba sta se zavzela za pragmatičen pristop do problemov. V to ju gotovo vodi zapleteni trenutek v meddržavnih odnosih kakor tudi njuno osebno prepričanje, da je lažje začeti pri reševanju posameznih praktičnih problemov kot pa uresničevati presopne velike politične zamisli. Na naše vprašanje sta zato župana soglasno zavrnila pomislek, da pretirano pragmatični pristop do upravnih problemov, najbrž ne bo bistveno prispeval k odstranitvi miselnih in kulturnih pregrad, ki se locujejo ljudi ob meji.

To ne drži, pravita župana, ki sta prepričana, da je pri premoščanju teh pregrad potrebna postopnost in da majhni konkretni dosežki lahko odprejo pot izboljšanju odnosov. Navedla sta tudi nekaj zamisli za sodelovanje na kulturnem in družbenem področju: Valenti je poudaril zlasti možnost sodelovanja Nove Gorice pri valorizaciji goriskega gradu v turistično-kulturne namene, Spacapan pa je poleg skupnih množičnih manifestacij (pohod in kolesarjenje prijateljstva, že omenjena baklada) navedel tudi zamisel o stalnem odprtju poti iz Gorice na Kostanjevico.

Glede meddržavne politike je Valenti poudaril, da ga stališča Forza Italia (s katerimi sicer soglasa glede potrebe, da državi bilateralno in ne s sklicevanjem na Evropo rešita odprta vprašanja) ne pogojujejo pri praktičnih upravnih izbirah. Spacapan je pristavil željo, da bi krajevni upravitelji, ki sami doživljajo in zato bolje poznajo te probleme, imeli večji vpliv in posluš pri obeh vladah.

Vtis smo imeli, da se za sodelovanje Gorice in Nove Gorice začena novo obdobje, brez velikih načrtov ali utvar, v katere župana ne verjameta, pač pa z željo po reševanju konkretnih vprašanj v vzajemno korist. Če bo ta želja na obeh straneh pristna (izkusnje iz prejšnjih let nas učijo, da ni bilo vedno tako), potem lahko upamo, da bomo tudi po tej novi poti prisli do zblizanja in postopnega premoščanja pregrad.

Odbor za odpravo mreže na meji

Uredništva časopisov Isonzo/Soca, Zuf de zur in Oko ustanovljajo poseben odbor za uresničevanje dveh odmevnih predlogov, ki so ju omenjena goriska glasila s obeh strani meje postavila pred kratkim. Kot znano gre za pobudo, da bi s trga pred severno železniško postajo odstranili mrežo, ki označuje državno mejo, in za predlog, da bi z neprekinjenim odprtjem prehoda za pešce na Skabrijelovi oz. Erjavčevi ulici se tesneje povezali središči obeh mest.

Predlog je pozitivno odjeknil tudi v drugih medijih, podprli so ga številni goriski politični in družbeni predstavniki, prav včeraj pa sta ga uradno osvojila tudi župana Gorice in Nove Gorice.

Pobudniki zamisli pa gredo dlje. Novi skupni odbor, ki ga bodo predstavlili jutri na tiskovni konferenci, naj bi se zavzel za čimprejšnjo stvarno izvedbo teh zamisli, predvsem pa za to, da bi poleg vidnih odstranili tudi nevidne pregrade, ki se locujejo Gorici. Zelja je namreč, da bi stiki med mestoma ne temeljili le na trgovini (kot danes dejansko je), temveč da bi »vse strukture obeh polovic bile resnično dostopne in koristne celotni skupnosti«.

NOVICE

Podtajnik Asquini danes na seji pokrajinskega sveta

Danes se ponovno sestane pokrajinski svet. Seje, ki je napovedana ob 15. uri, se bo po napovedih udeležil tudi podtajnik pri ministrstvu za finance Roberto Asquini, glavni pobudnik iz zagovornik spornega odloka o raztegnitvi prodaje bencina po znižani ceni tudi na Furlanijo. Asquini bo svoj predlog skušal obrazložiti in utemeljiti v pokrajinskem svetu, kjer bo zanimivo prisluhniti, kaj o tem mislijo goriski ligasi. Mestni tajnik Lige je namreč prejšnje dni kritiziral Asquinija, ki je prav sinoci sodeloval na razčiščevalnem sestanku z goriskimi somišljeniki Severne lige.

Ljubljansko mestno gledališče bo nastopilo v Kulturnem domu

Po novoletnih praznikih bo ponovno steklo tudi redno kulturno delovanje. Med pomembnejše prireditve na Goriskem v januarju sodita dve gledališki predstavi na odru Kulturnega doma: prvo je v okviru italijanskega gledališkega abonmaja prav predsinoci uspešno odigrala skupina Raf Vallone-Mila Sannoner iz Rima z igro »Desiderio sotto gli olmi«. V ponedeljek, 16., in torek, 17. januarja, pa bo na vrsti slovensko gledališče v okviru rednega abonmaja SSG. Tokrat bo gostovalo ljubljansko Mestno gledališče s komedijo »Pridi gola na večerjo«, ki je največja odrska uspešnica lanskega leta na Slovenskem: primerna predstava torej za sproščen in zabaven začetek novega leta.

Od danes omejitve prometa zaradi del v ulici Mameli

Dela na območju Semeniske in Mamelijeve ulice se bodo začela predvidoma danes. Podjetje, ki jih bo izvajalo in ki je načrtovalo začetek del že prejšnji ponedeljek, je moral namreč pred tem rešiti se nekaj organizacijskih težav. Županstvo je včeraj z novim odlokom odredilo prepoved prometa, parkiranja in ustavljanja z veljavnostjo od danesnjega dne pa do zaključka del na posameznih območjih. Prenovo ulic naj bi izpeljali v starih mesecih, izkusnje pa učijo, da se predvideni roki pogosto krepko podaljšajo. Zaradi del, ki bodo v prvi fazi zajela ulico Mameli in bližnji odsek Verdijevega korza, bodo začasno premestili končno postajališče avtobusnih prog števil 6 ter rdece in črne krožne proge s Korza na ulico Cadorna (med ulicama S. Chiara in Boccaccio).

Mladenica napadla in okradla priletno žensko v Raštelu

Preiskovalci skušajo izslediti dva mlajša moška, ki sta prejšnji večer v Raštelu okradla priletno žensko. Podrobnosti dogodka niso znane. Izvedeli smo, da je bila žrtev agresije v ponedeljek zvečer 70-letna ženska. V Raštelu sta se ji približala mladenica in jo vprašala, ali bi jima lahko odstopila kako avtobusno vozovnico. Ženska je pogledala v torbico, ali ima morda kako vozovnico pri sebi, eden od tatincev pa je izkoristil prilžnost in ji torbico iztrgal iz rok. V prerivanju sta napadalca porinila žensko na tla in ji povzročila lažje poškodbe. Nato sta zbežala s torbico, v kateri ni znano, koliko denarja je imela ženska.

NOVA PUBLIKACIJA

Krščansko tkivo v srednji Evropi

V knjigi zbrano gradivo s 26. mittelevropskega posveta na to temo

Goriski Institut za mittelevropsko kulturno srečanja je te dni izdal knjigo »Il tessuto cristiano della Mitteleuropa (1919-1989)« (Krščansko tkivo v srednji Evropi). Vec kot 200 strani obsežna publikacija vsebuje gradivo s 26. mittelevropskega posveta, ki so ga na to temo priredili v Gorici konec leta 1992. V knjigi so zbrali vsa predavanja in pri-spevke, ki so jih ugodni gostje in strokovnjaki takrat predstavili na simpoziju.

Omembo zasluži poročilo kardila Achilleja Silvestrinija, ki je v svojstvu prefekta Kongregacije za vzhodne cerkve podal izčrpno analizo vatikanske »ostpolitik«.

Zanimiva sta bila tudi prispevka ljubljanskega nadškofa Alojza Susterja in beograjskega Franceta Perka. V knjigi je objavljen tudi nagovor medtem že umrlega kardinala Guida Del Mestrija (rodil se je v Banja Luki, starši pa so bili iz Medeje), ki je bil tudi pomemben akter vatikanskega odpiranja proti vzhodu.

Gradivo obsega se uvodni referat prof. Giorgia Rumija iz Milana ter referate drugih udeležencev z različnih evropskih univerz in raziskovalnih ustanov. Med njimi je tudi prof. France Dolinar iz Ljubljane, ki je poročal o vlogi slovenske cerkve skozi 20. stoletje.

OBRAČUN MEJNE POLICIJE / PORAST POTNIKOV, TRANZITA BLAGA IN NELEGALNIH POSLOV

Lani so na Goriškem našteali 23 milijonov prehodov meje

Na Goriškem je v lanskem letu državno mejo prekoracilo 23.055.200 oseb, dobrih 17 odstotkov več kot leta 1993, ko je prehodov bilo 19.685.283. Če upoštevamo, da so pri tem vsteti tako izstop kot povratek v državo, lahko sklepamo, da je v lanskem letu potovalo čez mejo skoraj 12 milijonov potnikov, kar je približno dvakrat več kot v kriznem obdobju v času vojne v Sloveniji.

Večji del porasta gre pripisati potovanjem italijanskih državljanov s potnim listom (ali osebno izkaznico), ki jih je lani bilo skoraj 9.799.555 (predlanskim 6.994.513). V manjši meri se je povečal tudi pretok tujcev, saj so nasteli 3.340.840 prehodov (3.109.013). V mednarodnem prometu je bilo torej več kot 13 milijonov prehodov, leto prej pa komaj 10 milijonov.

Stabilnejši je maloobmejni promet s prepustnico, kjer so skupno zabeležili 9.914.805 prestopov

meje (leto prej 9.581.757). Rahlo prednjacijo italijanski upravitelji s 5.092.886 prehodi proti 4.821.191 prehodom slovenskih, ceprav je prav pri slednjih bil porast občutnejši (+ 300 tisoč).

Skupno je lani čez mejo potovalo 7 milijonov 474 tisoč avtomobilov (predlanskim 6 milijono-

nov 660 tisoč). Obcuten je tudi porast blagovnega tranzita skozi mednarodni prehod v Standrežu: lani so nasteli 221.732 tovarnjakov, leto prej pa 182.836.

Ob tem porastu prometa, ki prica o propustnosti meje in zivahnem pretakanju komercialnih in drugih tokov, beležijo pri go-

riski mejni policiji tudi podatke o nasprotni strani medalje. Meja je se vedno filter zoper priseljevanje in razne nelegalne dejavnosti, pri čemer se je delo policije v lanskem letu občutno povečalo. Zaradi raznih prekrškov so prijavili sodstvu 156 oseb (128 je tujcev), na meji pa so jih aretirali 34. Ti podatki so za skoraj 50 odstotkov večji kot v letu 1993. Zanemarljivi so podatki o zaplenjenem orožju (nekaj nabojev, par nožev itd) in mamili (le 28 gr hasisa), pri čemer pa gre upoštevati, da je za tovrstno kontrolo bolj kot policija pristojna finančna straža. V porastu je prekupčevanje z ukradenimi avtomobili, ki potujejo v vzhodne države: lani so jih zaplenili 61.

Veliko pozornost posvečajo tudi zatiranju ilegalnega priseljevanja: že na meji so lani zavrnil 1.573 tujcev, 262 priseljencev so prijeli, potem ko so se ilegalno prekoracili mejo, proti 239 tujcem pa so odredili izgon iz države.

OD DANES POLITIČNO SOOČANJE V DEŽELNI SKUPŠČINI

Deželni zdravstveni sektor pred korenitim preustrojem

TRST - Deželni svet bo danes začel obravnavati zakonski predlog o preustroju deželnega zdravstva, ki ga je formalno predložil odbor za zdravstvo Giam-piero Fasola (Severna liga). Gre pa v bistvu za osnutek, ki ga je vsebinsko zastavila že Fontaninijeva vlada, dopolnil pa odbor predsednika Renza Travanuta. V tem obdobju je zdravstveni resor vodil Giorgio Mattassi (DSL), ki je torej, skupno s Fasolo, neke vrste »soavtor« tega spornega predloga. Osnutek, ki bo danes dospel v deželni svet, pa bo v nekaterih členih precej različen od tistega, ki so ga vsebinsko dopolnjevale kar tri deželne vlade.

Politična koalicija, ki podpira predsednico Alessandro Guerro, se je namreč predsinocnjim sporazumela za nekatere skupne popravke, ki bodo, kot kaže, v marsičem spremenili tudi samo »filozofijo« zakona. Severna liga in Ljudska stranka hočeta s temi amandmaji preprečiti, da bi zakon o bolnišnicah vplival na politično stabilnost koalicije in morda celo povzročil padec odbora. V ta namen sta se sporazumeli za nekatere, imenujemo jih manj boleče ukrepe in za postopno reševanje nekaterih najbolj spornih točk, začeni s usodo manjših bolnišnic v Furlaniji in v Karniji.

Na kocki je predvsem bodočnost bolnišnic v Huminu, Maniagu, Spilimbergu, Cedadu in Sacileju. Gre za bolnišnice, ki imajo manj kot 250

ležišč, zato jih hoče Dežela ali zapreti ali pa jih (tudi namensko) preurediti. Medtem ko se je odbornik Fasola sprva odločil za dokončno zaprtje teh bolnišnic, se je koalicija predsednice Guerre, kot receno, sedaj odločila za manj boleče ukrepe. Bolnišnice v Cedadu in v Sacileju naj bi na osnovi novega zakona dobili pravni položaj glavnih zdravstvenih struktur, bolnišnica v Spilimbergu pa bi krila potrebe celotnega goratega območja pordenonske pokrajine. Nejasna ostaja usoda huminske bolnišnice, ki je v središču najhujših polemik ter sporov med krajevnimi upravitelji in odbornikom Fasolo.

Reforma, ce jo lahko tako imenujemo, bo seveda vplivala tudi na javne in zasebne zdravstvene strukture v Pordenonu, Vidmu, Gorici in v Trstu. O situaciji v Posočju, ki je tudi predmet ostrih političnih polemik, smo obsirno pisali na goriski strani nasega dnevnika, preustroj bolnišnic pa bo imel seveda tudi precejšnje posledice za trzasko zdravstvo.

Na Trzaskem bi vlogo »prvorazredne« bolnišnice dobila Katinara, glavna bolnišnica v mestnem središču bi dobila pravni položaj neke vrste pomožne zdravstvene ustanove. Skrajno nejasna je usoda Santoria, zavoda Gregoretti in bolnišnice za nalezljive bolezni pri Magdalen. Slednje bi zaprli ter vse strukture premestili v glavno mestno bolnišni-

co. Tudi na Trzaskem - podobno kot na Goriskem - je ta preustroj predmet polemik, ki bodo gotovo odmevale tudi na ponedeljkovi izredni seji občinskega sveta, ki bo namenjena prav problematiki zdravstva.

Deželna vlada hoče tudi ustanoviti dva nova koordinacijska centra za službo prve pomoči, ki odgovarja na telefonsko številko 118. Centra naj bi namestili v Trstu in v Vidmu. Preustroj zadeva tudi odnose med javno in zasebno zdravstveno oskrbo ter s tem v zvezi določa nove pogoje za tozadevne konvencije. Trzaska in videmska univerza bi tudi po novem ohranili dosedanja medicinski fakulteti.

S.T. Ali bodo trzasko bolnišnico pri Magdalen i dokončno zaprli? (f. Krizmančič-KROMA)

Protest pred sedežem deželnega sveta SKP že napoveduje odločno opozicijo

TRST - Pricetek razprave v deželni skupščini bo spremljala manifestacija na Oberdanovem trgu. Pred deželno palaco se bodo zbrali predstavniki koordinacijskih odborov iz Furlanije in Karnije, ki nasprotujejo zaprtju nekaterih manjših bolnišnic, katerim se bodo pridružili člani Stranke komunistične prenove. Policija je v zvezi s protestnim shodom sprejela stroge varnostne ukrepe, za varnostne ukrepe pa se je odločil tudi predsednik deželnega sveta Giancarlo Cruder. Deželni seji bo prisotvalo omejeno število ljudi, ki bodo lahko le izmenično prihajali v dvorano.

Stranka komunistične prenove je na včerajšnji tiskovni kon-

ferenci napovedala odločno opozicijo načrtovanemu preustroju zdravstva. Kot je povedal Roberto Antonaz, ki vseskozi spremlja ta zakonski postopek, komunisti priznavajo potrebo po preureditvi tega sektorja, ki trenutno »pozira« preveč javnega denarja, so pa mnenja, da sloni vladni osnutek na nesprejemljivi »liberistični filozofiji« in tudi na nacijski dobro znanega bivšega ministra De Lorenza. Komunisti tudi pravijo, da predlog v nekaterih bistvenih členih prizadeva splošno državljansko pravico do javne zdravstvene oskrbe.

Antonaz in somisljeniki bodo med soočenjem v deželnem svetu predlagali popolnoma nova

merila za zaprtje oziroma za obstoj manjših bolnišnic. Zaprli naj bi le bolnišnice z manj kot 120 ležišči, pri tem pa bo morala Dežela upoštevati tudi zemljepisni položaj posameznih struktur. SKP nasprotuje tudi novim pravilom za konvencije z zasebnimi klinikami, ki se vedno prizadevajo javno zdravstvo.

Zaprtje bolnišnic v Gradezu in v Krminu, po mnenju SKP, svojčas ni resilo problemov goriskega zdravstva, ki so isti, kot so bili pred leti. Dve medicinski fakulteti sta za deželo, ki ima nekaj več kot milijon prebivalcev, najbrž preveč, medtem ko je zelo vprašljiva tudi reforma službe »118«, ki bi morala delovati na pokrajinski ravni.

Zbora OSO za FJK danes ne bo

TRST - Na deželnem sedenju CISL v Trstu (Trg Libertà št. 6) bi bila morala biti danes ob 11.30 skupščina Obmejneg sindikalnega odbora Furlanije-Juljske krajine, na kateri bi sodelovala s predsednika OSO Lucio Gregoretti iz dezelnega tajništva CISL in glavar avstrijske Koroske Adam Unterrieder, ki naj bi se se poprej sesel s predsednico dezelne vlade FJK Alessandro Guerra. Skupščino pa so zadnji trenutek opovedali in odložili za nedolocen čas. Na njej bi morali govoriti predvsem o dejstvu, da bo zaradi vstopa Avstrije v Evropsko unijo in posledičnega zrušenja carinskih pregrad na obeh straneh meje ob službo kakšnih 800 ljudi. Sindikati si spričo tega prizadevajo za ponovno zaposlitev prizadetih v okviru alternativnih dejavnosti oziroma v sklopu pospešenega gospodarskega razmaha obmejnih območij v Avstriji in Furlaniji-Juljski krajini. Deželni upravitelji in podjetniki so v navzočnosti predsednika deželnega sveta Giancarla Cruderja o tem razpravljali že na nedavnem seminarju na Trbizu.

NOVICE

Aretirali tekstilnega podjetnika Carla Burgija

PORDENON - Po nalogu pordenonskega tožilca Raffaeleja Tita so včeraj aretirali Carla Burgija, viteza dela, enega najvidnejših videmskih podjetnikov. Burgi je star 54 let, po rodu je iz Cremona in je skupaj z bratom lastnik močne tekstilne grupe, kateri pripadajo obrati Gemona Manifatture ter številna tekstilna podjetja v Vivaru v pordenonski pokrajini in v Gorici in katere delokrog znaša okrog 300 milijard lir letno. Burgi je tudi predsednik in glavni delničar furlanske zasebne TV postaje Telefriuli ter predsednik deželnega konzorcija Friulia - Ciest, ki združuje predvsem podjetnike, ki izvažajo v vzhodnoevropske države.

Burgi je obtožen poverbe proračuna, vendar ni so znane podrobnosti, ki so pripeljale do njegove aretacije. Baj je naj bi bil Burgi vpleten v preiskavo, v okviru katere je bil lani aretiran bivši deželni odbornik za turizem Gioacchino Francescutto (PSI).

Tudi v naši deželi združenje za zaščito porabnikov

VIDEM - V Cervignanu v videmski pokrajini so včeraj ustanovili združenje za zaščito porabnikov Federconsumatori za Furlanijo - Juljsko krajino. Združenje, ki sloni na prostovoljnem delu, namerava odpreti centre za zaščito porabnikov v vseh večjih središčih dežele, misli pa tudi sprožiti kampanjo za senzibilizacijo javnega mnenja glede pravic porabnikov, pri čemer računa na sodelovanja in podporo krajevnih ustanov. Kot prvi cilj si združenje prizadeva pridobiti najmanj 1000 članov v letu 1995.

Bogdan Berdon

Pravno stanje jezikovnih pravic Slovencev v Italiji

58.

4) Razsodba Trzaskega tribunala z dne 23.10.91 št. 1240/91.

Trzasko okrožno sodišče (Predsednik dr. Cossu, stranski sodnik dr. Macchiarella, sestavljalec dr. Imperiali) je potrdilo odločbo pretorja. To odločno in pravično sojenje je kajpada prispevalo k usahnitvi samega »Odbora za obrambo italijanske istovetnosti Trsta«. Ze sam naziv tega »Odbora« je nedopustno zalil Slovence, ki jih je prikazal kot »nevarne za italijanstvo Trsta«.

5) Slovensko planinsko društvo v Trstu

Oktobra 1966 je bilo vse urejeno za vpis Slovenskega planinskega društva iz Trsta v FISI (Federazione Italiana Sport Invernali). Po enem letu je bilo SPDT sprejeto »začasno« za tri mesece, nakar je bila prošnja za vpis odbita brez vsake obrazložitve. V Primorskem dnevniku z dne 19. februarja 1969 beremo, da je bilo vse to »maslo določenih sovinstičnih krogov iz

Trsta, sovražno nastrojenih do našega slovenskega društva, ki pa imajo funkcije tudi v zveznem odboru. Tako se je glavno vodstvo iz Milana znanlo v neprijetnem položaju, saj ni moglo najti opravičila za krivičen ukrep proti SPDT. S prizivom, ki ga je poslalo SPDT na CONI v Rim aprila 1968, (za to gre posebna zahvala odgovorniku g. Berdonu), je doseglo, da je izvršni odbor olimpijskega odbora, popolnoma razveljavil izključitev Planinskega društva iz FISI«.

Pri tej pravni bitki je milanski odbor FISI trdil, da naj bi bil sprejem prošnje za članstvo »diskrecijske narave« (»di natura discrezionale«), vsled česar »odbita prošnja ne potrebuje nobene obrazložitve« (»il rigetto della domanda non necessita di motivazione alcuna«).

SPDT pa je v prizivu na CONI navajalo, da morajo biti prav diskrecijski akti vedno utemeljeni, saj se njihova presoja ne isto- veti s samovoljo. Pomanjkanje utemeljitve pri zavrnitvi članstva SPDT v FISI skriva dejansko neizrečeno protislovensko politiko določenih ljudi v sportnih oblastnih strukturah.

Državni olimpijski odbor (Comitato Olimpico Nazionale Italiano) v svoji odločbi z dne 4.12.1968 osvaja razloge navedene v pritožbi SPDT in navaja: SPDT pravilno ugotavlja, da diskrecijska oblast nujno terja obrazložitve sklepov, da je prislo do zlorabe oblasti, kajti »pravila sportnega reda so proti vsaki politični diskriminaciji, in ustavna načela prepovedujejo izključanja iz sportnih organizacij društev italijanskih državljanov pripadnikov jezikovne skupine«.

Z vpisom smučarskega odseka SPDT v FISI se je slovenska mladina lahko udeleževala pri uradnih tekmovanjih italijanske smučarske zveze. Poleg tega pa so smučarji SPDT in ostalih sportnih društev z izkaznico FISI začeli uživati številne ugodnosti tudi gmotne narave (popusti, zavarovanje proti nezgodam, zdravljenje itd.).

Toda ni mogoče iti mimo tega dogodka, ne da bi vsaj omenili takratne predsednice dr. Sonje Masere. Njej se je treba zahvaliti za tedanji odločni poseg, ki je obrodil pomembni uspeh. Dr. Masera ni poznala popuščanja pri obrambi slovenskega sporta. Tudi danes je zelo vazno zavedati se pomena slovenskega sporta. Nasi nasprotniki se tega globoko zavedajo. Ze razvpiti goriski senator Ettore Romoli (Forza Italia) je to jasno priznal, ko je po njegovem treba dodeliti denarne podpore manjšini. »V glavnem menim, da bi bilo treba osredotočiti te prispevke na kulturno in didaktično delovanje in ne bi smeli biti porazgubljeni na miriadi sportnih, rekreacijskih in gospodarskih društev, ki s svojo močno entično oznako prispevajo k se večji delitvi naših dveh skupnosti.« (Il giornale di Gorizia z dne 21.10.93 stran 3).

»In generale però penso che i contributi andrebbero concentrati solo sulle attività culturali e didattiche e nondispersi verso quella miriade di circoli sportivi, ricreativi ed economici che con la loro connotazione fortemente etnica contribuiscono a dividere ancora di più le nostre due comunità.«

(Se nadaljuje)

MILAN / FINANČNI TRG

Po »črnem torku« včeraj miren dan na valutnem in borznem trgu

MILAN - Lira je še vedno v težavah, bremenijo jo notranjepolitična negotovost in mednarodna dogajanja, vendar je bil včerajšnji dan dokaj mirnejši od prejšnjih. Kljub temu pa je vrednost lire ponovno padla in dosegla vrednost 1.062 lir. Kmalu nato pa je rahlo padla in nihala med 1.058 in 1.069 lirami. Državna banka je ob zaprtju trzisa ocenila vrednost marke na 1.057,63, to je 0,57 lire več kot v torek. ECU je še vedno nad 2.000 lirami in državna banka ga je včeraj ocenila na 2.002,61 lire. Včeraj je močno narasel tudi francoski frank, ki je ob zaprtju trzisa kotiral 306,37 lire.

Vrednost lire je včeraj padla tudi v primerjavi z dolarjem, katerega je državna banka sinoči kotirala 1.625,89 lire. Sicer pa si je dolar nasploh opomogel na mednarodnem trzišču, ker so včeraj v ZDA objavili podatke o gibanju cen na drobno, ki so se v zadnjem mesecu povečale samo za 0,2 odstotka, to je tretjino manj, kot je bilo predvideno. v Evropi pa si je rahlo opo-

mogla španska peseta, ki je bila v torek predmet velikih spekulacij.

Ce se povrnemo k Italiji in preidemo na borzno trzišče lahko recemo, da je bil včerajšnji dan zelo miren, v pričakovanju mandatarja. Očitno operaterji čakajo na dolocitev mandatarja. Pokazatelj Mibtel se je včeraj dvignil za 0,71 odstotka, poslov je bilo kar precej, vendar v absolutni srtevilki manj kot na prejšnji dan. Sprva je sicer kazalo, da bo Mibtel narasel za več kot odstotek, ob zaprtju trzisa pa so se napovedi izkazale kot preveč optimistične.

Sicer pa ima narastanje vrednosti ECU-ja hude posledice na italijansko gospodarstvo in tudi na posameznike, ki so najeli posojila v evropski denarni enoti za nakup stanovanja ali gradnjo hiše. Se leta 1992 je bil ECU vreden nekaj več kot 1.500 lir, kar pomeni, da se je njegova vrednost dvignila za 30 odstotkov v slabih treh letih. Ker pa vrednost te enote vpliva na številne državne izdatke, ki so vezani na evropski normativ, je morala vlada na vrata nos sprejeti odlok, s katerim je za tiste izdatke zamrznila konverzijo lira - ECU na vrednost v letu 1992. Italijanska iznajdljivost pa ne pozna meja.

Inflacija ponovno nevarno narašča

V prazničnem in brezskrbnem vzdušju, ki je značilno za čas od božiča do Sv. treh kraljev, je sla skoraj neopazeno mimo vest, ki jo je sporočil Osrednji zavod za statistiko Istat, da se je stopnja inflacije v zadnjem mesecu lanskega leta po daljšem časovnem obdobju relativne stabilnosti ponovno dvignila in dosegla (na letni osnovi) 3,9 odstotka.

In vendar gre za podatek daljnosežnega pomena, ki bo pogojeval razvoj gospodarskega in socialnega življenja v Italiji tudi v prihodnjih mesecih in najbrž vse leto. Če namreč upoštevamo, da je stopnja inflacije v vseh drugih članicah Evropske unije v lanskem letu znašala v povprečju 3%, lahko ugotovimo, da se je diferencial gospodarskega razvoja med Italijo in ostalo Evropo v lanskem letu se povečal, namesto da bi se zmanjšal, kakor je vlada napovedovala se tik pred decembrskim odstopom.

Dalje ne smemo pozabiti, da je taista vlada pri sestavi proračuna za leto 1995 vzela kot izhodišče "programirano inflacijo" v razmerju 3,5%. Razlika 0,4% med programirano in dejansko inflacijo se bo zdaj nujno odrazila na vseh računih in bo med drugim diktirala tudi obseg napovedanih novih manevrov za zmanjšanje ali vsaj zaježitev novega narastanja javnega dolga.

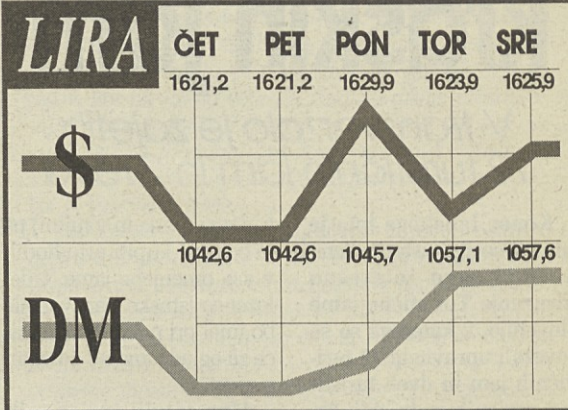
Analiza podatkov, na osnovi katerih je Istat ugotovil novo zaostroitev inflacije, opozarja nadalje na dejstvo, da je v italijanski zunanji trgovini, ki se je vse doslej ugodno razvijala pod vplivom zadnje devalvacije lire in stabilnih mezd, nastopila povratna faza. Italijansko blago z devalvacijskim popustom 10% je zlasti v drugi polovici lanskega leta živahno prodiralo na tuje trge, zdaj pa je nastopil trenutek, da je treba zalogo surovin, s katerimi Italija v glavnem ne razpolaga, ponovno integrirati z uvozom. Ta uvoz pa je prav zaradi devalvacije lire zdaj dražji, saj ga je treba plačati z manj vredno valuto. In prav pri industrijskih surovinah, kovinah in repro-

materialih je Istat v preteklem decembru zabeležil podrazitve, ki so dvignile inflacijsko stopnjo na 3,9%. (Resnici na ljubo je treba omeniti, da cene surovinam v svetu naraščajo tudi sicer, ne glede na gibanje italijanske lire, to pa zaradi večjega povprasevanja, ki ga povzroča gospodarski napredek v številnih državah). K sreči se doslej niso podrazili surovi petrolej in derivati, glede katerih je italijanska proizvodnja tudi v veliki meri odvisna od uvoza, sicer bi bili decemberski podatki o gibanju inflacije se bolj zaskrbljujoci.

V precej manjši meri so se v decembru povisale cene artiklov za siroko porabo, in med temi je Istat zabeležil občutljivejši napredek le pri prehrani in pri stroških za "prosti čas". Dejstvo je, da notranja poraba v državi se vedno stagnira, njena decemberska ozivitev pa je najbrž povezana s trinajsto plačo in z nastopom predprazničnega obdobja. Da notranja poraba ne narašča, gre pripisati tudi postopnemu upadanju kupne moči delavskih plač in mezd, kar posredno potrjuje tudi podatek, da je odstotek italijanskih družin, ki s svojimi mesečnimi dohodki komaj shajajo, tako da niso v zadnjih dvanajstih mesecih privarčevale ene same lire, - podatek je rezultat neke ankete zavodov Banca Nazionale del lavoro in Luigi Einaudi - do konca lanskega leta dvignil na 39,9%.

Kakšno stopnjo inflacije si lahko pričakujemo v letosnjem letu? Na to vprašanje je težko odgovoriti, saj je inflacija odvisna od raznih notranjih in zunanjih premenljivk. Med slednjimi naj omenimo le razvoj drugih gospodarskih sistemov, gibanje obrestnih mer, premike v trgovinski in plačilni bilanci, itd. V državnih proračunskih dokumentih je za letošnje leto fiksirana "programirana inflacija" v razmerju 2,5%, že danes pa lahko mirno zapišemo, da bomo lahko zadovoljni, če se bo leto 1995 zaključilo z rezultatom, ki ne bo slabši od lanskega.

Elio Fornazarić

NOVICE

Friulia bo upravljala dve poljski finančni družbi

Finančna družba dežele Furlanije - Julijske krajine Friulia je zmagala na mednarodnem natečaju Phare/EZ za ustanovitev in triletno upravljanje dveh novih finančnih družb na Poljskem. Kot konzulent Evropske zveze in polske vlade bo Friulia skrbela za strateske, finančne in operativne aspekte dveh finančnih družb, medtem ko bo lon Bers sodeloval z EZ pri koordiniranju načrta. Novi družbi z zacetenim kapitalom okrog pet milijard lir vsaka bosta pomagali pri nastanku novih industrijskih pobud, tudi s sodelovanjem evropskih in italijanskih partnerjev.

Zbrati podatke za februarsko izjavo o strupenih odpadkih

Samostojni delavci, ki v okviru svoje dejavnosti proizvajajo strupene, škodljive ali po zakonu določene »posebne« odpadke, bodo morali do 28. februarja 1995 predložiti na deželno ravnanstvo za okolje posebno izjavo o stanju v minulemu letu 1994. Do istega roka bodo dolžni predstaviti dodatno izjavo tisti operaterji, ki so lani pridobili posebno dovoljenje za začasno skladiščenje strupenih in škodljivih odpadkov, ali pa so bili pooblašeni, da sami prevajajo te odpadke. Kot vsako leto, bo tudi letos SDGZ izpolnjeval članom omenjene izjave in jih bo povabilo na sestanek. Ker pa morajo na obrazcu točno navesti podatke o vseh premikih v letu 1994 (število prevozov, ime prevoznika in kraj odlaganja odpadkov), je priporočljivo, da si čimprej preskrbijo predpisane podatke in ustrezno dokumentacijo.

Nova zakonodaja o varnosti na delu

Tudi lani smo zabeležili številne nezgode na delovnem mestu, katerim poleg nesrečnega naključja večkrat botruje pomanjkljivo spostovanje predpisov varnosti na delovnem mestu. Z zakonskim odlokom št. 626, ki je stopil v veljavo 27.11.1994, se je Italija prilagodila evropski zakonodaji, ki dokaj precizno in strogo ureja pogoje varnosti na delu. Novi predpisi temeljijo na preventivi in ustvarjanju pogojev za predhodno zaščito, pri čemer morajo seveda zaposleni aktivno sodelovati in se tudi primerno usposobiti, da se izognejo največjim nevarnostim. Delodajalec odslej nosi breme (in odgovornost), da oceni nevarnost in sestavi posebno listino-načrt za varnost. Čeprav je normativ dokaj meglen in v marsičem nedorečen, se bodo morali delovni obrati prilagoditi novim pravilom najkasneje v roku enega leta, se pravi do 27. novembra 1995. (B)

NAJBOLJ OBČUTNO NAZADOVANJE JE DOŽIVELA ZA ČASA BERLUSCONIJEVE VLADE

Za italijansko borzo negativno leto

Poslovno leto 1994 se je na italijanski borzi zaključilo z negativnim predznakom. Nazadovanje v primerjavi z rezultati poslovnega leta 1993 je znašalo 1,21 odstotka, nazadovanje v sedemmesečnem obdobju Berlusconijske vladavine pa je doseglo celo 28,35 odstotka. Po izredno ugodnem poslovanju v letu 1993, je namreč milanska borza, ki daje ton tudi vsem ostalim borzam v državi, zabeležila večje ali manjše napredovanje vse do lanskega maja. Vrhunec je dosegla prav 10. maja, ko je indeks Comit prišel do konice 817,17 (1982 = 100). Naslednjega dne, to je na dan, ko je nastopila Berlusconijska vlada, pa je začel indeks popustati, tako da je do srede, 14. decembra, ko se je uradno zaključilo borzno poslovno leto, nazadoval za skoraj 29 odstotkov. Nic ni pomagalo, da so v tem časovnem razdobju posodobili borzno poslovanje z odpravo tradicionalnih "kosar" (corbeille) in uvedli telematsko opravljanje poslov, kakor niso pomagale močne injekcije no-

vih vrednotnic, ki so prišle na borzo ob privatizaciji nekaterih vodilnih državnih družb. Te injekcije so sicer prispevale k temu, da se je na borzi v drugi polovici leta občutno povečal obseg opravljenih poslov (poprečni dnevni promet je v lanskem borznem letu znašal 746,4 milijarde lir, medtem ko je leto prej dosegel samo 380 milijard), kotacije posameznih delnic pa so ves čas nadaljevale pot navzdol. Od dneva privatizacije je na primer vrednost delnic IMI do konca borznega leta nazado-

vala za 10 odstotkov, delnic Ina za 13,8, delnic Credit za 22 in delnic Comit celo za 28,2 odstotka. Kdor je računal, da bo z nakupom vrednotnic privatiziranih državnih družb masno zaslužil - in takih ni bilo malo - je pač ob teh negativnih performansah doživel pekoče razočaranje.

Med redkimi vodilnimi vrednotnicami, ki so zabeležile napredek, velja omeniti delnice tržaske zavarovalnice Lloyd Adriatico, ki so pridobile na vrednosti pod vplivom vesti, da

je zavarovalnico de facto prevzela vodilna nemška zavarovalniška grupa Allianz, in pa delnice Montedison, katerih vrednost se je v borznem letu utrdila pod vplivom ugodnih poročil o rednem izvajanju sanacijskega načrta: najslabše pa so se odrezale delnice Ferfin (-33,25%), ki jih je pač prizadela znana afera okrog grupe Ferruzzi. S pristopom novih vrednotnic se je skupna vrednost delnic, ki kotirajo na milanski borzi, dvignila z lanskih 221.000 na 266.000 milijard lir. V tem letu je stopilo na borzo osem novih družb, med njimi, kot smo videli, tudi nekaj velikank, izstopilo pa jih je petnajst. Novinci prihajajo skoraj izključno iz bančnih, finančnih in zavarovalniških vrst, industrija pa se še vedno previdno drži ob strani. Tudi to je zgovoren kazalec o tem, da vlada podjetnika Berlusconijskega ni uživala zaupanja italijanskih poslovnih krogov, in to niti v okviru same podjetniške stanovske organizacije Confindustrie.

Elio Fornazarić

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
FRANKFURT LONDON MÜNCHEN
ISTANBUL MOSKVO KOPENHAGEN
PARIZ RIM SKOPJE SPLIT
TIRANO DUNAJ ZÜRICH

Rezervacije in informacije:

ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512
ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312

POSTOJNA / JAMSKA TRANSVERZALA

Po poti kraških jam

V transversalo je zajetih 19 turističnih jam in 2 rova

Konec lanskega leta je bilo v Posotjni ustanovljeno Gospodarsko interesno združenje Turistične jame Slovenije, v katerega so se povezali upravitelji 19 turističnih jam in dveh turistično urejenih rudniških rogov. O tem smo že poročali, tokrat pa bomo predstavili njihov prvi skupen projekt - turistično jamsko transversalo, ki naj bi zazivila v marcu.

Doslej smo Slovenci poznali le planinsko transversalo, zdaj pa bodo lahko prišli na svoj račun tudi ljubitelji kraškega podzemlja. Na seznamu jam, ki so vključene v turistično jamsko transversalo je 19 jam in dva rudnika, ki izpolnjujejo pogoje za turistične ogleda. To pomeni, da imajo urejen status jame, urejeno in varno pot po jami, organizirano vodniško službo, urnik ogleda, poskrbljeno pa mora biti tudi za varnost obiskovalcev.

Poleg velikih slovenskih jam, kot so Postojnska jama, Skočjanske jame, Kržna jama, Vilenica, so v transversalo vključene tudi druge manj znane, a prav tako zanimive turistične jame: Ravenska jama, Jama pod Predjamskim gradom, Otoka jama, Pivka in Crna jama, Planinska jama, Zelske jame, Županova (prej Taborska) jama, Zelezna, Snežna, Rotovnikova, Kostanjevska, Divaska, Sveta jama, Pekel, Dimnice ter turistično urejena rova v rudniku svinca in cinka v Mezici in Idirji.

Za obiskovalce, ki bodo zeleli opraviti pot po jamski transversali, bo na voljo posebna knjižica z opisom jame in vsemi potrebnimi podatki. Ob obisku vsake jame jim bodo v knjižico oddisnili žig, po opravljeni poti, ki se bo končala v Postojnski jami, pa jih bo kot priznanje čakala spominska značka. Knjižica bo predvidoma izšla v začetku marca, skupaj z novo brošuro o slovenskih turističnih jamah (namenjena bo promociji jamskega

turizma doma in v tujini) pa jo bo mogoče kupiti pri vstopu v vse omenjene jame. Udeleženec jamske transversale bo imel pri nakupu vstopnice za ogled jame 30 odstotni popust.

Upravitelji turističnih jam - ti so razen postojnskih in Skočjanskih jam večino jamaarskih društev oziroma klubov - pričakujejo, da se bo jamska transversala »pričela« in da se bo obisk, ki v teh jamah ze zdaj narašča, še povečal. Po podatkih iz leta 1992 je največ, 67 odstotkov, obiskovalcev odpadlo na Postojnsko jama, 14 odstotkov si je ogledalo biser maticne krasa - Skočjanske jame, desetina je bila v jami Pekel v Savinjski dolini, med bolj obiskanimi pa so bile še Županova jama, biser grosupeljske doline, Vilenica, ki slovi kot najstarejša turistična jama v Evropi, Kostanjevska bogato zasigana jama v dolini re-

ke Krke ter Snežna jama na Raduhi, ki skriva ledeno in kapniško okrasje. Upravitelji turističnih jam nameravajo poleg sodelovanja pri načrtovanju turistične ponudbe in uveljavljanja jamskega turizma, skrbeti tudi za medsebojno pomoč pri varovanju in raziskovanju in raziskovanju kraških znamenitosti. V Sloveniji je znanih nad 6500 vhodov v podzemlje, nekaj tisoč pa jih je morda še neodkritih. **Mateja Godejša**

MARIBOR / PREDSTAVITEV PROJEKTA

Od 1. junija nov cestninski sistem

Novi projekt ponuja cenejšo različico

Pred nedavnim sta bila na posvetu o uvajanju avtomatskega cestninskega sistema v Sloveniji predstavljena dva projekta. Eden od njiju je bil mariborski, ki je nastal kot plod lastnega znanja in zamisli. Skupina strokovnjakov Gradbene fakultete Univerze v Mariboru se je pred meseci lotila izdelave projekta slovenskega avtomatskega cestninskega sistema, ki ga je včeraj predstavila javnosti.

V veliko pomoč pri izdelavi projekta so bile izkušnje mariborskih strokovnjakov, s podobnimi avtomatskimi sistemi v tujini. Pri snovanju projekta so meri upoštevali tudi napake tujih avtomatskih sistemov. Pri uvajanju avtomatiziranega pobiranja cestnin je to pot Slovenija v prednosti pred drugimi razvitimi državami, ki že imajo zgrajene vse avtoceste, v Sloveniji pa jih imamo šele tretjino. In prav to je ta prednost, kajti strokovnjaki lahko že v projektih predvidijo, ali so potrebni posebni

cestne pasovi oziroma posebni cestninski pritoji. Predstavljeni sistem namreč predvideva hkraten prehod vseh vozil na avtomatizirano pobiranje cestnine, in sicer zaradi izredno nizke cene posameznih, tako imenovanih elektronskih tablic, ki bi bile pritrjene na vsako registrirano vozilo. S tem bi odpadla gradnja dodatnih cestninskih platojev, ki so postavljeni v večini sistemov po svetu, kjer je predviden postopen prehod na avtomatizirano pobiranje cestnin in uporabljen zelo visoka in draga

tehnologija. Potrebna oprema za sisteme, ki jih uporabljajo v svetu, bi vsakega voznika pri nas stala nekaj deset tisočakov. Elektronska tablica, ki jo predlagajo naši strokovnjaki pa je bistveno cenejša, saj bi jo bilo mogoče kupiti za le nekaj sto tolarjev. Odločitev za tak ali drugačen sistem avtomatiziranega pobiranja cestnine je v pristojnosti tistih, ki skrbijo za avtoceste. Pri nas smo sicer nagnjeni k temu, da bolj cenimo tujo kot domačo pamet, neglede na to, da so tuje izkušnje velikokrat dražje od domačih predlogov. Ne glede na to, kakšno odločitev bodo pristojni sprejeli, avtorji mariborskega predloga pričakujejo, da bo v javnosti strokovno argumentirana, kot je to običaj v svetu.

Martina Pavsic

NOVO MESTO / NOVOTEKS

Delavci zahtevajo uvedbo stecajnega postopka

V novomeskem obratu Novoteksove Konfekcije so z včerajšnjim dnevom ponovno pričeli z že večkrat prekinjeno stavko. Na zboru delavcev so soglasno zavrnili predloge posloводства po razreševanju nastalih razmer in zahtevali uvedbo stecajnega postopka.

Po sklepu zbora delavcev z dne 4. januarja, so delavci v obratu Novoteks Konfekcije v Novem mestu takrat 90 delavcev nadaljevalo z delom ostale pa so poslali na dopust do 13. januarja, ko naj bi prejeli razliko plače za november 1994 in ko naj bi bili podani odgovori glede izhoda iz nastalih razmer do sklenitve prisilne poravnave. Na včerajšnjem zboru delavcev, ki se ga je udeležila več kot polovica od 231 zaposlenih, je v. d. direktor Jerman podal predloge posloводства. Tako naj bi drugi del novemberske plače izplačali do 10. februarja, plače za december in januar pa naj bi se obračunavale in reševale skozi prisilno poravnavo. Plače za ostale mesece letošnjega prvega polletja bi se izplačale do 20. v naslednjem mesecu v višini 72 odstotkov po kolektivni pogodbi, medtem ko bi na domostila čakajočim izplačevali kot ostalim, vendar v višini 75 odstotno izplača-

nih plač. V času do potrjene prisilne poravnave naj ne bi bilo napovedi, groženj ali same stavke. Posloводство novomeskega obrata je v teh predlogih zagotavljalo delo za 80 do 90 proizvodnih delavcev in do največ 40 v režijskih službah, v obratu Vinica pa delo 200 delavcem. Delavce so že seznanili, da je novomeskemu sodišču 10. januarja bil podan predlog za začetek prisilne poravnave.

Ker so delavci ugotovili, da tudi obljubljeni razlika novemberske plače za petek 13. januarja ni zagotovljena in ker so menili, da ne morejo več zaupati zagotovitvi in obljubam posloводства, saj se od teh ne da živeti, so soglasno sklenili, da teh predlogov za razrešitev razmer v Novoteksovi Konfekciji ne sprejmejo. Soglasno so sprejeli sklep s katerim zahtevajo, da se zoper Novoteks Konfekcijo uvede stecajni postopek in da takšen predlog poda sodišču sam dolžnik. Na zboru so delavci soglasno sklenili, da sprejmejo vseh osem predlaganih sklepov stavkovnega odbora, s katerimi nadaljujejo stavko, ki bo trajala najmanj do odločitve skupščine podjetja glede zahtev včerajšnjega zbora delavcev.

Joze Zura

Likovni in urbanistični poudarki Kočevja in Kočevske

KOČEVJE - V prostorih muzeja Kočevje bo jutri ob 18. uri potekalo predavanje z diapozitivi z naslovom »Likovni in urbanistični poudarki Kočevja in Kočevske«. Predaval bo Gojko Zupan, visji strokovni sodelavec Uprave RS za kulturno dediščino iz Ljubljane. Predavatelj bo spregovoril o Kočevju in kakovosti tega mesta od urbanističnih, prometnih povezav in lege ob reki do baroka, historizma in secesije, o poudarkih na arhitekturi in likovnih zanimivostih tega mesta, manj pa o kiparstvu in slikarstvu tega okolja, ki pa jih moramo vseeno upoštevati kot temelje identitete prostora ter o možnostih obiska turistov tega območja. Predavanje naj bi spodbudilo nove in stare Kočevce, da bi spodbudili tradicijo in njene kakovosti, ki dajejo Kočevski svojo edinstveno podobo, ki je nova in drugačna. **(B. S.)**

NOVICE Z OBALE

V Kopru deluje uprava za pomorstvo

KOPER - Od 1. januarja deluje v Kopru nov državni organ - Uprava RS za pomorstvo. Ustanovitev novega državnega organa sodi v okvir uresničevanja resolucije o pomorski usmeritvi Slovenije, ki jo je parlament sprejel leta 1991. V okviru nove uprave deluje sektor za varnost plovbe, ki je prevzel naloge dosedanje lusk kapacitete. Poleg tega ima uprava še sektor za gospodarenje s pristanisci in splošno pravno-organizacijski sektor. Za zdaj je v organu zaposlenih 27 ljudi, verjetno pa bodo potrebovali še nove sodelavce. Direktor uprave je kapitan Valter Kobeja.

Nova streha za Svetega Mavra

IZOLA - V teh dneh so začeli s pripravami za prenovo izolske župnijske cerkve Svetega Mavra. Cerkev je pomemben element kulturne dediščine tega kraja, že več let pa čaka na nujna obnovitvena dela. Predvsem je potrebna temeljita obnova strehe, ki jo bodo zdaj v celoti na novo prekrili in uredili izolacijo. Ob tem bodo obnovili tudi zgornjo fasado in zamenjali povsem dotrajana okna. Vsega skupaj so zdaj obnovili 1.400 kvadratnih metrov strehe, blizu 500 metrov zlebov in odtočnih cevi, 400 kvadratnih metrov fasade in številne obrobe. Za ta dela bo potrebno zbrati 16 milijonov tolarjev. Izolska občina je že prej namenila za to 3, 5 milijona tolarjev iz lanske turistične takse, del denarja pa naj bi zbrali verniki. V župnišču pa računajo, da bo tudi nova občinska oblast pokazala razumevanje za takšne potrebe in bo se kaj primaknila.

Letos ne bo skokov z elastiko

PORTOROŽ - V letošnji sezoni pri Bernardinu ne bo več dvigala za skoke z elastiko. Pogodba o najemu prostora, ki jo je podjetje Excelzior sklenilo s hotelskim podjetjem Bernardin, je potekla in ni bila obnovljena. Tako bodo dvigalo morali odstraniti, kar bo razveselilo vse tiste, ki so se že lani pritoževali, da kazi portoroško veduto. Turisti pa bodo prikrajšani za zanimivo atrakcijo.

Novice zbral Boris Vuk

OPLOTNICA / VINOGRADNIŠTVO

Dvigniti raven pohorskih vin

Z obronkov Pohorja prihajajo iz leta v leto bolj kakovostna vina

Ceprav Vinogradniško društvo Oplotnica deluje sele dobri dve leti, se lahko pohvali s številnimi dosežki. Kot nam je povedal Drago Veber, predsednik društva, se je v zadnjih dveh letih kakovost oplotniških vin dvignila v povprečju vsaj za eno ocenjevalno točko.

Upajo, da se bo nivo pohorskih vin se izboljšal, kajti iz leta v leto se bolje prodaja ustekleničeno kakovostno vino. »Že na ustanovnem zboru se nas je zbralo 60, sedaj pa šteje društvo že preko sto članov,« nam je povedal Drago Veber. »Cutili smo potrebo po sodobnej-

si predelavi grozdja in poslednjem kletarjenju. Združeni se lažje seznanjamo s preventivno pred boleznimi in škodljivci v vinogradih in s sodobnimi postopki kletarjenja, letos pa naj bi si kupili še ploščni filter za čiščenje vina, ki stane blizu 700 tisočakov.«

Pohorska vina imajo tradicijo že iz rimskih časov, pa tudi cesarica Marija Terezija je rada poskusala zlahtno kapljico iz teh krajev, kjer uspeva trta tudi na 400 metrih nadmorske višine. V zadnjem času je renome teh vin nekoliko upadel, zato si v društvu želijo, da bi vinom, ki sodijo v podo-

kolis obronkov Pohorja, vrnil nekdanjo slavo. Ker iz leta v leto več njihovih članov stekleniči svoja vina, bodo predvidoma že letos natisnili enotne nalepke, ki bodo predstavljale kraj Oplotnico, vsak posamezni vinogradnik pa bo lahko dodal še svojo specifičnost.

Po kvaliteti vin za zdaj izstopa Janko Crešnar, ki je prejel že zlate medalje na sejmi v Ljubljani in Gornji Radgoni. Strokovni mentor in častni član društva pa je mag. Tone Vodovnik. V veliko pomoč tamkajšnjim vinogradnikom je tudi Tone Mlakar, strokovnjak za vzgojo sadik. **Janko Struc**

LENART / ČRNI UVOZ

Z Romuni je sodelovalo 20 naših podjetij

Lastnika Trgoprevoza sta divje uvoznike prijavila sodišču, trg se ureja

Trgoprevoz iz Lenarta je ob znatni pomoči župana Jožeta Škrleca leta 1991 sklenil pogodbo o dolgoročni kooperaciji o uvozu in dodelavi traktorjev s tovarno UTB iz Romunije, ki proizvaja traktorje po licenci italijanskega Fiata.

V prvem letu so uvozili 48 traktorjev in jih opremili s pri nas izdelanimi kablinami, akumulatorji in gumami. Pri poslih so sodelovali tudi Avstrijci. V letu 1993 so v kooperaciji izdelali že 600 traktorjev, lani pa se več. V mednarodno menjavo traktorjev za slovensko blago je vključeno okoli 20 slovenskih podjetij. Trgoprevoz je lani poleti pri Lenartu odprl sodoben obrat z linijo za montažo traktorjev. Od lanskega poletja Trgopre-

voz uvaža le dele traktorjev Univerzal, ki jih sestavlja 50 delavcev.

Lansko jesen pa se je prodaja traktorjev Univerzal na vsem lepem ustavila. V Trgoprevozu so odkrili, da so se iznajdljivi podjetniki iz Komende in Medvoda povezali z romunskimi trgovci in v Slovenijo uvažali traktorje Univerzal. O tem v tovarni UTB, ki ima pogodbo s Trgoprevozom, niso bili seznanjeni. Kupci na črno uvoženih traktorjev so ostali brez garancijskih listin in zagotovljenega servisa, pa tudi brez navodil o uporabi v slovenskem jeziku. Lastnika podjetja Trgoprevoz Darinka in Milan Roskaric sta divje uvoznike prijavila sodišču in trg se spet ureja.

Boris Hegedüs

KOBARID / MLEKARSTVO

Bodo morali odpustiti še nadaljnjih 45 ljudi?

Planika se je znašla v nezavidljivem položaju

Prejšnji teden so imeli v kobarški tovarni Planika zbor delavcev, ki ga je sklical tamkajšnji sindikat. Razlog: od vodstva tovarne so zeleli slišati, kakšen sanacijski program so pripravili in kaj si od njega lahko obetajo. Najbolj je delavce - teh je sedaj se 143 - vznemirila vest, da jih je ob sedanjem obsegu dela in prodaje izdelkov 45 preveč. Da bi bila slika se bolj črna, ima ta čas Planika, prvič kar obstaja, blokirano ziro račun.

Planikine težave so večplastne in zelo zapletene. Njene proizvodnje zmogljivosti so bile v preteklosti naravnane na potrebe zagrebskega Krasa, ki je v proizvodnji in tehnologiji v Kobaridu tudi vlagal veliko denarja. Družba in tudi vsi njeni obrati so se ve-

dno v njegovi lasti, oziroma lastninska vprašanja so ostala še vedno nerešena. Med Slovenijo in Hrvaško namreč se ni sporazuma, s katerim bi sprostili promet z nepremičninami. Prav nedorečenost na tem področju, pa vodstvu Planike veže roke pri iskanju rešitev. V tem trenutku se Kras obnaša tako, kot da se ga vse skupaj, kar se dogaja v "njegovi" kobarški družbi, prav nič ne tiče. Vedeti je tudi treba, da ima sam Kras v Zagrebu podobne težave s krčenjem in zapiranjem trga.

Sama Planika proizvodnja je ta trenutek pretirano velika. Velik del mlečnega prahu, kolikor ga se naredi iz sedmih milijonov litrov mleka - tega so do nedavnega v tovarno pripeljali tudi z Vipavskega, Brd in

Trnovsko-banjske planote, nimajo kam prodati. In to kljub temu, da je trenutna proizvodnja mlečnega prahu trikrat manjša, kot je bila nekdanj in kolikor bi ga z opremo, ki jo imajo, lahko izdelali. Če ga hočejo prodati na tuje, se prodajo ne zaslужijo toliko, kolikor stroškov imajo z njegovo proizvodnjo. Podobna je zadeva s prodajo konditorskih izdelkov, ki jih pod blagovno znamko Kras Planika izdelujejo v Kobaridu v količini do 500 ton na leto.

Jasno, da je najbolj boleča grožnja o odpustu 45 delavcev. Sindikat v tovarni razmišlja tudi o tem, da bi izrekel nezaupnico vodstvu družbe, ta pa je s položajem v Planiki že večkrat obvestil pristojne v vladi in na ministrstvih. Ukrepov pa ni... **Vojo Cuder**

NOVOSTI V
ZDRAVSTVENEM
ZAVAROVANJUObvezno zavarovanje
odslej malo drugače

LJUBLJANA - Leto 1995 prinaša na področju zdravstvenega zavarovanja več novosti pri obeh zavarovalnicah - Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) in koprski zavarovalni družbi Adriatic. Na ZZZS stejejo med pomembnejše sprejem svojega »katekizma« oziroma Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja, Adriatic pa je ponudbo prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj obogatil s petnajstimi nadstandardnimi zavarovanji.

Pravila (ki so zamenjala dokumente se iz samoupravnih »sisovskih« casov), določajo pravice in obveznosti vseh, ki so vključeni v obvezno zavarovanje, vsebujejo pa tudi postopke izvajanja. »Pomembna novost je,« pravi v. d. pomočnika generalnega direktorja ZZZS dr. Martin Toth, »da mora biti vsakdo obvezno zdravstveno zavarovan. Vendar nima samo pravic, ki mu jih že določa zakon, temveč tudi dolžnosti, da skladno s svojimi dohodkovnimi zmoglostmi plačuje prispevke.« Na tej podlagi Pravila določajo obveznost prijave ali odjave zavarovanih oseb in spremembo »statusa«. Če tega ne stori, bo s pooblastilom po uradni dolžnosti to storil za-

vod, ki naloži plačilo prispevkov zavezanca tudi za nazaj. Ni namreč malo tistih, ki zaradi tega, ker niso prijavljeni, nimajo urejene zdravstvene izkaznice, kar pomeni, da so samoplačniki zdravstvenih storitev. Novosti so tudi pri obisku zdravnika. Vsak si mora izbrati svojega osebnega zdravnika, pri katerem bo lahko uveljavljal nekatere storitve. Ta zdravnik ima edini pooblastila za pisanje zdravil na recept, za zagotavljanje začasnih zadržanosti z dela - bolniške, pošiljanje k specialistu, na zdravniško komisijo, v bolnišnico, pa za odločanje o potniških stroških in izplačila nadomestil. Najpomembnejše pa je, poudarja dr. Toth, da izbrani osebni zdravnik zbira kompletno

medicinsko dokumentacijo o tistih, ki so se zanj odločili. Kakršnokoli uveljavljanje zahtev pri drugem zdravniku, ki ni naš osebni, pomeni samoplačništvo. Izjema so le nujne medicinske storitve, ko gre za preprečevanje življenjsko usodnih posledic. Poleg osebnega zdravnika s 1. aprilom uvajajo se osebni ginekolog, osebni pediater in osebni zobozdravnik, za katere veljajo enaka pravila.

Pravila urejajo tudi plačevanje plačil in doplačil. Kjer bo to kršeno, bo ZZZS ukrepal. To bo eden od poudarkov v letšnjem letu kakovosti zavarovanja. Tako naj bi bili zavarovanci zasciteni pred izsiljevanji in neutemeljenim pobiranjem denarja. Vsakdo, ki bo ugotovil, da je moral neupravičeno doplačati storitev, bo lahko na podlagi ustreznih dokazil dobil povračilo, zavarovalnica pa bo zmanjšala svoje pogodbene obveznosti do izvajalca.

Pri pravicah kakšnih posebnosti ni, dodaja dr. Martin Toth, najbolj izrazite novosti so na področju preventive za predšolske otroke in za ženske, kjer je program precej razširjen, kar velja tudi za po-

dročje zobozdravstva za solsko mladino. Manjše spremembe so glede tehničnih - ortopedskih, slusnih, očesnih, ortotičnih in zoboprostetičnih pripomočkov, saj so iz pravil izključene nekatere zastarele stvari, ki so jih nadomestili novejši in sodobnejši pripomočki. Pravila pri tem uvajajo racionalizacijo - izposoj, kar pomeni, da pripomočkov nekdo ne bo dobil več v »trajno last« na dom, ampak

ljo pa ostaja tudi tveganje, da se sploh ne zavaruje, ker je prepričan, da je zdrav.

Lansko leto je bilo na ZZZS zavarovanih skupaj 1.200.000 ljudi. Če pristajemo se več kot 160 tisoč zavarovancev pri Adriaticu, pomeni, da je tako rekoč zdravstveno zavarovano celotno prebivalstvo Slovenije. Za preostalih približno 40 tisoč pa tudi obstaja »resitev«. Tistim namreč, ki niso prostovoljno zavarovani, kot so na primer invalidi in socialno problematični, zakon omogoča nujne in neodložljive storitve. Pod to sodi vse razen zobne protetike, očesnih pripomočkov za odrasle, prevozov z reševalnimi vozili, ki niso nujni, in zdraviliškega zdravljenja, ki ni nadaljevanje bolnišničnega. Postopek je malce drugačen, saj si lahko v osnovni dejavnosti privoščijo skoraj vse, če pa bi radi k specialistu ali v bolnišnico, mora utemeljenost, nujnost in neodložljivost ugotovi-

Cakalne dobe bodo morali odslej izvajalci vpisovati v t. i. knjigo cakajocih po vrstnem redu pacientov. Poleg zavarovalnice bo lahko vsaka zavarovana oseba sama kontrolirala, kdaj približno naj bi prišla na vrsto. Knjige ali liste cakajocih bodo morale imeti tudi samoplačniške ambulantne.

ti komisija. Lansko leto zdravniške komisije niso imele niti enega takega primera.

Vrsto novosti ima ZZZS tudi na področju prostovoljnega zavarovanja, kjer se je ponudba bistveno razširila. Deset različnih dodatnih zavarovanj, ki posegajo na področje višjega standarda, se lahko razčleni, tako, da je vseh »različic« plačevanja premij in zavarovanj skupaj stiri deset.

Katarina Novak

Strategijo imamo,
probleme pa tudi

LJUBLJANA - V odgovor na ocitke, po katerih naj bi Slovenija ne imela koherentne zunanje politike, je premier Janez Drnovšek na včerajšnji tiskovni konferenci odločno zagovarjal stališče, da ima Slovenija opredeljeno zunanjepolitično strategijo. Slovenija se zaveda, da je majhna država in nima globalnih interesov, kot jih imajo velesile, ima pa druge prioritete, saj si mora zagotoviti dostop na tuje trge, odpreti vse možnosti za mednarodno gospodarsko sodelovanje, zagotoviti varnost in ohraniti demokracije vrednote, kot je zaščita manjšin.

Slej ko prej pa po premierovem mnenju ostajajo odprti trije problemi. V ospredju so odnosi z Italijo in vključevanje v evropske integrativne procese. Zaradi vladne krize v Italiji je v dvostranskih odnosih na višji ravni prišlo do zastoja, pri čemer pa je Slovenija slej ko prej zainteresirana za nadaljnji razvoj dobrih odnosov. Zlasti za LDS in SKD velja, da se razhajata pri ocenjevanju oglejskega dokumenta, kar je doslej spretno izkoriščala italijanska diplomacija. Razlike, ki gredo na roko Rimu, naj bi v prihodnosti skušali premostiti z dogovorom med slovenskimi parlamentarnimi strankami in z oblikovanjem nekaterih enotnih zunanjepolitičnih stališč.

Posebno pozornost so predstavniki tiska posvetili uapletu okoli izbora novega zunanjega ministra. Premier Drnovšek je pojasnil, da je Mojca Drčar Murko v ozjem izboru, dogovorjeno pa je, da naj ima kandidatka tudi sama možnost povedati, ali jo kandidatura zanima oziroma se zanima, ko bo treba sprejeti odločitev. To vprašanje je po premierovih besedah odprto zato, ker se koalicija pogovarja o vseh odprtih vprašanjih in tudi o kadrovskih. Drnovšek ni izključil nobene možnosti in pozitivno ocenil možnost koalicijske pogodbe v troje, se pravi enotne pogodbe med LDS, SKD in ZLSD.

Med pomembnimi odprtimi vprašanji je nadalje po mnenju premiera tudi vprašanje sukcesije. Pogajanja o tem tečejo in slovenska stran je pripravljena pospešiti zlasti dogovarjanje zlasti o vračanju komercialnih dolgov. To poglavje bi kazalo zapreti se posebej zato, ker je tudi iz tujine moč slišati glasove, da je Slovenija prepoceni odšla iz Jugoslavije. Zastoj na tem področju bi lahko sel na roko Beogradu, ki bi rad izsilil položaj edinega dedica razpadle Jugoslavije, to pa bi utegnilo pomeniti, da bo morala Slovenija to problematiko reševati z Beogradom.

Kar zadeva Hrvaško, je prišlo do vrste srečanj na vrhu in odnosi se po mnenju premiera niso poslabšali. V kratkem bo v Zagreb s konkretnimi predlogi odpotoval posebni odposlanec veleposlanik Iztok Simoniti.

Med uvodnim poročilom in tudi kasneje je Drnovšek večkrat omenil neposredne pogovore z najvišjimi evropskimi in svetovnimi politiki. Tako se je telefonsko že dogovoril za bližnji obisk evropskega komisarja, zadolženega za odnose s Slovenijo Van den Broeka. Pozitivno je ocenil Kučanov obisk v Avstriji. Posebej je podprl slovensko manjšino v Italiji (vprašanje je Slovenija že internacionalizirala), se nadalje pa se bo slovenska vlada ukvarjala tudi z manjšinsko zaščito in ne bo dopustila, da bi se zaradi zapletov v dvostranskih odnosih poslabšal položaj Slovencev v Italiji ali položaj Italijanov v Sloveniji.

Bogo Samsa

Adriatic: obogatena ponudba
nadstandardnih zavarovanj

LJUBLJANA - Zavarovalna družba Adriatic iz Kopra je izpolnila svojo obljubo, dano pred dvema letoma, in je svojo ponudbo prostovoljnih zavarovanj obogatila s 15 nadstandardnimi zdravstvenimi zavarovanji.

Pri zagotavljanju večjega obsega pravic so uvedena zavarovanja za: podaljšano ortopedsko rehabilitacijo v bolnišnici Valdoltra, nadstandardne zobozdravstvene materiale, nadstandardne očesne pripomočke, nadstandardne ortopedske pripomočke, zdravlila, podaljšano zdraviliško zdravljenje, hospitalizacijo spremljevalca otroka ter višji standard bolnišničnega in zdraviliškega zdravljenja. Dodatne pravice, ki jih obvezno zdravstveno zavarovanje ne vključuje, pa obsegajo: samoplačniške storitve specialistično ambulantnega zdravljenja, kozmetične

operativne posege v primeru poškodb po nesrečah, »lifeline«, zobozdravstveni nadstandard, bolniško dnevniko, nadomestilo pri negi družinskega člana in pri negi predšolskega otroka. Vsako posamezno zavarovanje je mogoče skleniti posebej, lahko pa se združujejo v osem zavarovalnih paketov oziroma 66 različic. Specifična in zelo pomembna novost Adriaticovih nadstandardnih zdravstvenih zavarovanj je, da je v večini premija diferencirana tudi glede na starost zavarovanca, ko sklepa zavarovanje - mlajši ko je, cenejše je zavarovanje, nad 65. letom starosti pa nadstandardnih zavarovanj ne sklepajo. Vsak zavarovane, ki sklepe katerokoli nadstandardno zavarovanje ali paket, prejme skrebno kartico, zavarovanci s polnim nadstandardom pa zlato kartico Adriatic.

(KaN)

KOALICIJSKI PARTNERJI / POGAJANJE MED LDS IN SKD

Srečanja med premierom in
poslansko skupino SKD ni bilo

Iz trenutnega zapleta bi lahko največ prednosti iztržila ZLSD

LJUBLJANA - Predsednik vlade Janez Drnovšek se včeraj ni sestal s poslansko skupino SKD. Zgodbe o tem, zakaj do napovedanega sestanka ni prišlo, so različne. Liberalni demokrati pravijo, da jim kršćanski demokrati niso odgovorili na ponujeno srečanje. Kršćanski demokrati pa temu »po domače« pravijo, da je slo »za račun brez krčmarja«.

LDS je SKD sicer poslala uradno ponudbo za srečanje Drnovška s poslansko skupino SKD, ki je ocenila, da trenutno nima razloga za pogovore s predsednikom LDS, saj naj bi odprta vprašanja znotraj vladne koalicije skušali uskladiti na srečanju pogajalske skupine. Glavna tajnica SKD Vida Cado-nič-Spelič pravi, da uradno se ne razmišljajo o srečanju predsednikov obeh starnk, »če bo prišlo uradno povabilo, bo Peterle premislil, ali bo Drnovška sprejel«.

Liberalna demokracija si kljub nenehnim opozorilom kršćanske demokracije,

naj končno jasno in glasno povedo, kaj jim nudijo v zameno za zunanje ministrstvo, pušča odprte možnosti za številne kombinacije. Zadnje Drnovškove izjave sicer kažejo na vse manjše možnosti, da bo kot kandidatko za zunanjo ministrico predlagal Mojca Drčar-Murko, vendar se vedno jasno vztraja na stališču, da mora LDS zunanjepolitični resor prevzeti pod svoje okrilje. Včeraj so kot možno znega kandidata neuradno omenjali veleposlanika Iztoka Simonitija. Ponovno pa se omenjata tudi veleposlanik v ZDA Ernest Petric

in veleposlanik v Bonnu Boris Ferlec, ki ju nekateri viri omenjajo kot bolj sprejemljiva za kršćanske demokrate. Slednji se vedno neomajno vztrajajo na zahtevi, da zunanje ministrstvo prevzeme njihov kandidat Peter Vencelj. Kaj drugega bi namreč ze pomnilo spremembo koalicijske pogodbe. Tu pa svojo priložnost vidi tretji koalicijski partner - Združena lista socialnih demokratov, ki se ji trenutni zaplet odpira kot idealna priložnost za novo koalicijsko pogodbo.

Združena lista sicer formalno ne postavlja pogojev, neformlo pa je slišati, da imajo vrsto pomislekov na interpelacijo zoper delo obrambnega ministra Jelka Kacina. Na to je v zadnji izjavi opozoril tudi Drnovšek, ko je dejal, da se ob ine-

trpelaciji kažejo nekoliko večje razlike v koaliciji. Zanimivo pa je stališče ZLSD, da se je Drnovšek v zadnjem zapletu znotraj koalicije ravnal po napacnem vrstnem redu, ali drugece povedano, danes se je to zgodilo SKD, jutri pa lahko enega izmed resorjev prevzame ZLSD.

Razlogov za skelnitev nove koalicijske pogodbe je torej več kot dovolj. SKD namreč vztraja na stališču, da za njih ni druge alternative kot obstojeca pogodba, ki jim dodeljuje zunanje ministrstvo. Če torej Drnovšku ne uspe najti primerne kandidata, ki bi bil sprejemljiv tudi za kršćanske demokrate, bo treba po dveh letih velike koalicije in ločenih koalicijskih pogodb resorje premesati na novo.

Mija Gacnik

PARLAMENTARNI ODBOR ZA MEDNARODNE ODNOSE

Čimprej do kandidata za ministra

Veliko razprave tudi o stališču Slovenije do ruskega posega v Čečeniji

LJUBLJANA - Odbor državnega zbora za mednarodne odnose je na včerajšnji seji sprejel poročilo o sestanku delovne skupine za sukcesijo nekdanje Jugoslavije in zaradi pomembnosti tematike od vlade zahteval, da naj pospeši delo pri pogajanjih Slovenije s komercialnimi bankami - upniki oziroma tki. »pariskim klubom«.

Člani odbora so bili nezadovoljni, ker na sestanku ni bilo predstavnikov finančnega ministrstva, čes, da v nasledstveni razpravi za razpadlo federacijo čas ni slovenski zaveznik. Poslanci so se strinjali, da gre za vprašanje, ki bi zaradi državnega pomena moralo presegati strankarske interese. Odbor je v okviru vprašanj in pobud poslancev od vlade oziroma njene predsednika zahteval, da naj čimprej predlaga kandidata za novega zunanjega ministra. Ivo Hvalica je ob tem opozoril, da bo državni zbor zaradi odlašanja ponovno prisiljen v odločanje v časovni naglici. Hvalica je omenil tudi dejstvo, da dr. Janez Drnovšek kot zunanji minister ni niti enkrat sodeloval na sejah odbora za mednarodne odnose. Precej ra-

zprave je bilo tudi glede stališča odbora o ruskem posegu v Čečeniji. Zmagaj Jelincić je namreč nasprotoval ostrini predlaganega besedila, čes da utegne škodovati Sloveniji, ki se mora zaradi objekti-

vnih okoliscin obnasati predvsem pragmatično. Drugi člani se z Jelincićem niso strinjali in opozarjali, da odbor z izjavo kvečjemu zamuja. Odbor bi moral predlagati tudi clane delegacije, ki bo Slovenijo zastopala v Severnoatlantski (Nato) skupščini. Tone Persak, Franc Cernelić in Jože Lenić niso dobili potrebnega zaupanja, tako, da so to točko odložili.

Boštjan Lajovic

Stališče odbora za mednarodne
odnose o ruskem posegu v Čečeniji

Odbor Državnega zbora Republike Slovenije za mednarodne odnose izraza svoje nestrinjanje in obsodbo nasilnega posega ruskih oblasti v Čečeniji. Ob tem odbor opozarja na očitno kršenje načel in določil Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi in Sveta Evrope. Ruska federacija je članica prve in želi postati članica druge organizacije, čeprav jo zikananje pravice narodov do samoodloče, urejanje sporov s silo, množično kršenje človekovih pravic, rusenje mest in žrtve med civilisti za to ne kvalificirajo.

Odbor za mednarodne odnose meni, da je potrebno spore reševati z nenasilnimi sredstvi in torej tudi cecen-ski konflikt rešiti s pogajanjem.

SPÖ / KLAVZURA

Vranitzky: »Ni razloga za slovo od nevtralnosti«

Uvedba solicarnostnega

IVAN LUKAN

DUNAJ - Vprašanje bodoče avstrijske evropske politike ter sporen varčevalni paket koalicijske vlade so bila glavna težišča klavzure socialdemokratske stranke (SPÖ) v zgornjeavstrijskem kraju Ampfelwang.

Ob tej priliki je sef stranke in zvezni kancler Franz Vranitzky ponovno poudaril, da za Avstrijo ni razloga, da se bi zdaj, ko je postala polnopravna članica EZ, poslovila od nevtralnosti. »SPÖ se se naprej priznava k trajni nevtralnosti, za ohranitev le-te pa je dosti argumentov«, je dejal Vranitzky.

S tem je jasno zavrnil prizadevanja ljudske stranke, ki se je šele konec minulega tedna izrekla za takojšnjo odpravo avstrijske nevtralnosti, ker je le-ta »preživeta«.

Za široko in kontroverzno razpravo pa je poskrbel obsiren varčevalni paket koalicijske vlade, ki predvideva poslabšanje socialnega položaja za javne uslužbenke, družine in ljudi z nižjimi osebnimi dohodki. Proti načrtovanim ukrepom se borijo tako prizadeti sami kot tudi njihova interesna zastopstva.

Tako je (socialdemokratski) predsednik močne Zveze avstrijskih sindikatov (ÖGB) Fritz Verzetnitsch ponovno zahteval socialno uravnovešeno načrtovanih varčevalnih

ukrepov. Med drugim je konkretno predlagal uvedbo posebnega solidarnostnega prispevka (davka) za vse, katerih osebni dohodek presega 50.000 silingov bruto mesečno.

Zvezni kancler Vranitzky se glede tega predloga včeraj se ni dokončno opredelil, poudaril pa je, da ima uresničitev skupaj z ljudsko stranko (ÖVP) sklenjenega varčevalnega paketa absolutno prednost.

Tudi finančni minister Ferdinand Lacina (SPÖ) se je zaenkrat izrekel proti uvedbi takega solidarnostnega davka in menil, da je najprej treba varčevati pri izdatkih.

Kancler Franz Vranitzky.

AVSTRIJA / V ZADNJIH 24 URAH ZAPADLO VEČ KOT METER NOVEGA SNEGA

Snežna katastrofa

Kaotičen položaj na Tirolskem in Predarlskem - Cestne in železniške povezave prekinjene - Dramatična nevarnost plazov - Slabi obeti

INSSBRUCK/DUNAJ - Močno sneženje - v zahodnih zveznih deželah je zapadlo do enega novega metra snega - je včeraj v Avstriji povzročilo kaotične razmere v cestnem, železniškem in celo letalskem prometu. Dramatično se je zaostila tudi nevarnost plazov, vremenoslovci pa so napovedali, da bo se naprej snežilo - vsaj do danes.

Skoraj vsi gorski cestni prehodi od Predarlške do Salzburga so včeraj popolnoma bili zaprti, ceste v nizinah pa so bile prevozne le z verigami oz. zimsko opremo.

Največ težav so padavine povzročile na Tirolskem, kjer so morali začasno zapreti celo brennersto avtocesto, okraj Landeck pa je bil nekaj

časa popolnoma odrezan od ostalega sveta. Zaradi nevarnosti plazov pa so zaprti tudi ceste prek Arlberga, tako da je bila prekinjena tudi edina cestna povezava s Predarlško. Zaprti pa so morali tudi innsbrusko letališče.

Do velikih zastojev v avtomobilskem in javnem prometu je prišlo tudi v ostalih zahodnih, severnih in vzhodnih zveznih deželah: celo na Dunaju je zaradi močnega sneženja prišlo do večjih zamud; - na tisoče delojemalcev je prišlo na delo z uro in več zamude.

Edina izjema je bila Koroska. Tu je le rahlo snežilo v severnih predelih, gorski mejni prehodi s Slovenijo in Italijo pa so bili prevozni brez vsakršnih težav. (I.L.)

Zaradi obilnih padavin so v zahodni Avstriji zaprti skoraj vsi gorski prehodi.

PISEMSKE BOMBE / OBTOŽBA?

Osumljena neonacista sta še v preiskovalnem zaporu

DUNAJ - 13 mesecev potem, ko so v Avstriji eksplodirale prve pisemske bombe in težko ranile stiri osebe, med njimi tudi nekdanjega dunajskega župana Helmuta Zilka, preiskovalni organi se vedno niso vložili obtožbo proti Petru Binderju in Franzu Radlu.

Oba sta osumljena izvedbe ali vsaj sodelovanja pri prvi seriji atentatov s pisemskimi bombami in sta bila aretirana januarja minulega leta. Od takrat naprej sedita v preiskovalnem zaporu, vpletenost v atentate pa odločno zavračata.

Po najnovejših informacijah ministrstva za pravosodje naj bi se zadeva zdaj le premaknila: tiskovni referent ministra Michaleka je napovedal, da računa z odločitvijo, kdaj bo vložena obtožba, se ta mesec, ni se pa hotel izjasniti o tem, ali bosta varnostnim organom že dolgo znana pripadnika avstrijske neonacistične scene obotlena le zaradi ozivljanja nacistične miselnosti, ali pa tudi zaradi pokusa umora.

V notranjem ministrstvu vsakakor računajo z obtožbo zaradi obeh kaznivih dejanj. (I.L.)

OD 12. DO 15. JANUARJA

V Celovcu največji avstrijski sejem o zdravstvu

CELOVEC - V koroški prestolnici se danes četrtek, 12. januarja, prične največji strokovni sejem na področju zdravstva v Avstriji, Paracelsusov sejem.

Na sejmskem razstavišču v centru mesta razstavlja vključno do nedelje, 15. januarja, nad 250 razstavljalcev iz več evropskih držav, predvsem iz Avstrije, Nemčije in Svice.

Težišča sejma, ki se bo konec januarja »gostoval« tudi v Wiesbadnu v Nemčiji, so raz-

voj oz. dosežki na področju klasične solske medicine, naravno zdravljenje in komplementarna medicina, prevencija in rehabilitacija, znanost in raziskovanje, psihosocialna oskrba, sportna medicina, ekologija, zdravstveni centri, prehrana, itd.

Prireditelja sejma, Družba za znanost in javnost (GWÖ) in Celovski sejem, računata s približno 35.000 obiskovalci. Na sejmu leta 1993 so zabeležili tudi močan interes iz Slovenije. (I.L.)

ČEČENIJA

Alois Mock za vključitev OVSE

DUNAJ - Avstrijski zunanji minister Alois Mock je včeraj prvič javno zavzel stališče do vojne v Čečeniji. V pogovoru z novinarji je dejal, da bi moral Zahod izvajati na Moskvu »maksimalen politični pritisk«, izrekel pa se je tudi za vključitev Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE).

Hkrati je Mock sporočil, da Avstrija ne bo tista država, ki bo pobudnik, zato, da se sprozi mehanizem za aktivno vključevanje OEVS v reševanje oboroženega spopada v Zakavkaziju.

ISTRA / VOLITVE ČLANOV MESTNIH ODBOROV

Volilci so vnovič dokazali, da zaupajo Istrskemu demokratskemu saboru

Poražena vladajoča Hrvaška demokratska zveza je stranko IDS in njene voditelje obtožila »dekroatizacije polotoka« oziroma narodne izdaje

OPATIJA - Regionalisti Istrskega demokratskega sabora (IDS) so na volitvah za člane mestnih odborov v Opatiji in okoliskih obalnih mestih dobili največ glasov. Volilci so glasovali o tem, kaksna bo sestava stira najstih mestnih odborov, teles, ki nimajo nobene politične vloge, saj jih sestavljajo državljani, ki bi utegnili s svojimi nasveti in izkušnjami prispevati k izboljšanju življenja v posameznih mestih. Od sto »svetnikov«, ki jih občine po hrvaški ustavi lahko določijo (kar pomeni, da se o tem odločajo same), večina pripada stranki IDS. Zamilis o volitvah »svetnikov« je izvedel Axel Luttenberger, župan Opatije, eden od političnih prvakov IDS.

Zmaga IDS je zelo očitna, simpatizerji Jakobčiča pa jo ze uporabljajo kot politični kapital in zahtevajo, da na temelju tega »referenduma« - kot ga imenujejo sami - Opatijo in okoliska naselja, ki ležijo na zahodnih obronkih Učke, priključijo k Istrski zupaniji. Ponovna porazenka teh volitev je stranka Hrvaške demokratske skupnosti (HDZ) iz Reke, ki je ze obtožila stranko Ivana Jakobčiča, da deluje proti interesom Hrvaške. Po besedah doktorja Zeljka Fuckara,

predsednika lokalnega HDZ, IDS »dekroatizira Istro«. V sedanjih vojnih in političnih okoliščinah ta oznaka pomeni nič več in nič manj kot narodno izdajstvo. Razen z Istro, kjer ima lokalno oblast IDS, stranka Franja Tudmana ne upravlja niti z Reko oziroma Primorsko-goransko zupanijo. Tu je na oblasti koalicijski liberalcev, narodnjakov in reformiranih komunistov. Tudi njih je doktor Fuckar obtožil, da delujejo zoper interese Hrvaške. Pojasnjuje, da je na Reki in v Hrvaškem primorju nastala koalicijska zoper HDZ, ki je »edini garant stabilnosti zupanije«. Prav to pa je omogočilo IDS, da se naprej neovirano izvaja svojo politiko.

»Istrski regionalisti so dvolicnezi, ki hočejo izločiti Istro iz Hrvaške,« zatrjuje Fuckar. Mestni odbor HDZ iz Opatije je ze napovedal, da bo zavrnil legalnost mestnih volitev, saj so te po njihovem neregularne. Volitev se je v Opatiji udeležilo nekaj več kot 40 odstotkov volilnih upravičencev, prav toliko pa jih je volilo tudi na področju Mošćenice Drage, Lovrana in Matuljev. Povsod so si kandidati IDS zagotovili večino. Za razliko od Jakobčičevih regionalistov, ki hočejo temu opredeljevanju državljanov pripisati

večji pomen, se druge politične stranke niso posebej pripravljale za medstrankarsko tekmo. Zato je med njimi zdaj veliko ogorčenih. Poleg HDZ in liberalov, ki na Reki in v Hrvaškem primorju uživajo precejšnjo popularnost, menijo, da Jakobčič pretirava glede pomena mestnih volitev v Opatiji, Matuljih in Mošćenici Dragi.

»Mestni odbori, za katere so potekale volitve v Opatiji in okoliskih občinah, so telesa brez kakršnihkoli upravnih in samoupravnih pooblastil ter brez lastnih finančnih sredstev in virov. Zato nimajo niti ne morejo imeti nobenega političnega pomena. So zgolj svojevrstni, neobvezni, svetovalni dodatek mestnih in občinskih svetov. Zato liberali niso poudarjali svoje strankarske liste, prav tako se niso hoteli spustiti v kakršnokoli medstrankarsko tekmo,« pojasnjuje Ivan Rebac, eden od voditeljev Hrvaške socialno-liberalne stranke iz Opatije.

Po njegovem mestnih volitev ne moremo razlagati v smislu referenduma za izločitev Opatije, Matuljev, Lovrana in Mošćenice Drage iz Primorsko-goranske zupanije oz. reške regije in priključitev Istrski zupaniji. Liberali soglašajo, da bi ta naselja, ki

sicer zemljepisno pripadajo Istri, politično pa reški regiji, priključili Istrski zupaniji.

»Razlogi, ki so nas vodili, da smo to prvi predlagali, celo pred IDS, so izhajali izključno iz upravno-gospodarskih in urbanističnih, ne pa političnih vidikov,« zatrjuje Ivan Rebac. Drugače pa misli Ivan Jakobčič, ki je doživel ponovno potrditev svoje politike. Zagovarja zamisel, po kateri bi se morala Istro politično združiti. Tako imenovana Velika Istro naj bi zajela področja treh držav - Hrvaške, Slovenije in Italije - razprostirala pa naj bi se od zaliva Prek pri Opatiji do italijanskih Milj. Prvi korak pri uresničevanju te zamisli je izločitev Opatije, Matuljev, Mošćenice Drage ter otokov Cres in Lošinj iz Primorsko-goranske zupanije oziroma reške regije in njihova priključitev k Istrski zupaniji. Ti predlogi so naleteli na velik odpor na Hrvaškem, saj se mnogi bojijo, da bi Istro, katere politiki odkrito zagovarjajo avtonomijo, postala samostojna republika, ki bi se potem priključila Italiji.

Priključitev Opatije in okoliskih občin ter obeh kvamerskih otokov k Istrski zupaniji je eden temeljnih političnih ciljev IDS: »Nasa dolžnost je,

da letos prebivalec Opatije, Lovrana, Mošćenice Drage, Matuljev, Cresa in Lošinja omogočimo, da se izrečejo o pripadnosti Istrski ali Primorsko-goranski zupaniji,« napoveduje Ivan Jakobčič. Opozarja, da je tak sklep sprejela Skupščina istrske zupanije na svoji ustanovni seji aprila lani. Ze devet mesecev suspendirani statut te zupanije (tako imenovana istrska ustava), o katerega veljavnosti zdaj razpravlja hrvaško ustavno sodišče, je predvidel tudi odlok o možnosti spremembe območja in sedeza Istrske zupanije. Hrvaško ustavno sodišče je od osemdesetih členov istrske statuta pod drobnogled vzelo šestinideset. V Zagrebu se ne strinjajo z napovedanimi spremembami območja zupanije, kakor tudi ne z željo IDS, da bi sedež Istrske zupanije iz Pazina (ki ga je vsilil Tudman) preselili v Pulo. Ce bodo v svojih namerah uspešni, se lahko zgodi, da bodo istrski regionalisti javno zahtevali izrekanje o (kon) federalizaciji Hrvaške, s čimer bi Istro izzvala resne politične pretrase v državi ter znova potrdila, da je poleg tako imenovane Krajine najresnejši notranji problem, za katerega Tudman se ni našel ustreznega odgovora.

Goran Moravček

GLEDALIŠČE

Po Mittelfestu Handkova drama prihaja v dvorane, najprej v tržaški Rossetti

Jutri bo v gledališču Rossetti tržaska premiera Handkejeve drame *L'ora in cui non sapevamo niente l'uno dell'altro*, s slovenskim naslovom *Cas*, ko nismo vedeli nicesar drug o drugem. Slovenska premiera v Kulturnem domu pa je napovedana v soboto, 28. januarja (na sliki oblikovalci skupnega projekta).

Gre za zanimiv nacrt sodelovanja med Stalnim gledališčem Furlanije-Juljske krajine in Slovenskim stalnim gledališčem, ki sta ga ustanovi uresnili v okviru lanskega Mittelfesta v Cedadu. S slikovitega Trga Paola Diacona v središču mesteca s pomembno zgodovinsko preteklostjo - sledi katere so se globoko zarisale v njegovo zunanjo podobo, tako da je sedaj skoraj otipljivo prisotna v vsem, kar se dogaja, in mu tudi daje posebno barvo - izpod poletnega nočnega neba in iz živega vrveža, ki se je nadaljevalo v sosednjih ulicah, se bo predstava preselila na nevtralne odrske deske, na katerih je razsežnost časa zabrisana, resnično življenje pa odmaknjeno.

Drama, ali bolje scenska igra, kot bi lahko prevedli nemški

podnaslov *Schauspiel*, je bila natisnjena leta 1992, prvič pa jo je uprizoril dunajski Burgtheater. Zamisel za dramo se je avstrijskemu pisatelju, po materi slovenskega rodu, Petru Handkeju porodila neko poletje v Miljah med gledanjem vrveža na trgu, kot je sam povedal. Delo je v bistvu nizanje slik in dogajanj v praznem, z lučjo obsijanem prostoru, na trgu nedoločnega mesta. Počasi se na njem začnejo pojavljati različni ljudje, mladi in stari, zdaj sami, zdaj v paru ali v gručah, zdaj so veseli in vedri, zdaj žalostni in zaskrbljeni, nekateri se ustavijo, drugi le hitro stečejo mimo. To so uradniki, ki hitijo na delo, zenske, ki prihajajo iz trgovine, prodajalec časopisov, postar, policaj, gasilci, vojaki, kmetje, ki gredo na semenj, potepuh, postopaci, turisti s fotoaparati in skupina starejših moških in zensk na izletu, mlado dekle z dojenčkom, lepotica v večerni obleki, ponočnjaki. Vse se dogaja brez besed, govor nadomestja drugačna govorica, govorica giba, izraza, pogledov, tako da nam je vse jasno, osebe iz drame postanejo naši znanici,

vemo za njihove želje in za njihovo usodo, ki se zgrne pred našimi očmi, tako kot zgodovina mesta s praznimi in ognjemetom, a tudi z vojno in bolečino. Nemo dogajanje kot dolga didaskalija spremljajo besede nevidnega avtorja.

Delo je režiral Giorgio Strehler, z njim je sodeloval Boris Kobil, ki mu je, kot kaže, v tej sezoni nekako namenjena vloga posrednika med italijansko in slovensko gledališko dejavnostjo, saj je tudi režiser otroške predstave, ki sta jo skupaj postavili SSG in La Contrada.

Po uprizoritvi na odprtem lani julija bo torej Handkejevo delo zaživelo se na odru. Poleg igralcev obeh tržaskih stalnih gledališč nastopajo učenci igralških akademij iz Ljubljane, Zagreba, Dunaja, Prage, Bratislave in Krakova. Besedilo nevidnega opazovalca je v Cedadu v italijanscini podajal Mariano Rigillo, glas katerega bomo poslušali tudi v gledališču Rossetti. V Kulturnem domu ga bo s slovenskim besedilom zamenjal Tone Gogala.

(bov)

KAMNOSEŠTVO

Pertotov priročnik razkriva očarljivost obdelave tipičnega kraškega kamna

Kamen je simbol Krasa. Na suhi, revni in skopi zemlji, kot je kraska, bi človek ne mogel pogrniti korenin, če se ne bi znal sprijazniti s tem trdim, hladnim, na videz neprijaznim in težko ukrotljivim elementom. V njem je s časom odkril lastnosti, ki niso omogočile le njegovega preživetja, temveč zaznamovale tudi njegovo kulturno bitnost. Kraski človek se je naučil oblikovati kamen, da je postal s časom temelj njegove ustvarjalnosti in vir njegovega bogastva, hkrati pa je kamen oblikoval kraskega človeka in plazmiral njegov značaj po svoji podobi. Ustvarila se je tako tista simbioza, ki že dve tisočletji označuje življenje na tej od burje in sonca presušeni zemlji. Simbioza, iz katere so pognali spomeniki in palace od Dunaja do Sueza ter ponos in samozavest ob spoznanju, da zna biti narava, pa naj ima se tako sovražna videz, hvalezna in radodarna, če imamo do nje pravi pristop.

Ce bi kje iskali poglobljeno, znanstveno utemeljeno in z ljubeznijo prepojeno sintezo tega površno povedanega, je trenutno ne bi mogli najti drugje, kot v pred kratkim izdani knjigi Ivana Pertota »Obdelava in projektiranje kamna v kamnoseški obrti«. V njej se preli-
vajo znanje, trdovratnost in spretnost neprestanih in neprestevljivih rodov nabrežinskih kamnosekov, filtrirani skozi spoznanja in ugotovitve geologov, arhitektov in ne nazadnje velikih umetnikov.

V podnaslovu beremo: »Gradivo tečajev za obdelovalce in oblikovalce kamna pri Slovenskem deželnem zavodu za poklicno izobraževanje v Trstu«, kar pomeni, da je knjiga tudi sad večletnega Pertotovega poučevanja na strokovni soli za kamnoseke pri SDZPI, skozi katero sta sli doslej z velikim profitom znanja dve generaciji gojencev, od katerih se je dobrih 70 odstotkov že zaposlilo v kamnoseški obrti. Žal so ta tečaj zaenkrat ukinili zaradi trenutne zasičenosti delovnega tržisca. To pa ne pomeni, da je bilo Pertotovo delo odveč. Mimo prepričanja, bolj kot zgolj upanja, da bodo knjigo kmalu vzeli v roke novi tečajniki SDZPI, velja poudariti široko namembnost tega dela, saj gre za pionirsko delo v slovenski strokovni literaturi sploh. Kdor bi na primer iskal ustrezno slovensko terminologijo s področja kamnarstva in uporabe kamna ter orodja za njegovo obdelavo, pa naj bo to solnik, student, projektant ali obrtnik, ne bo mogel mimo Pertotove knjige. Avtor je namreč v tem pogledu opravil izredno več kot desetletno raziskovalno delo, opira se v prvi vrsti na ustno izročilo nabrežinskih in drugih kraskih kamnarjev in kamno-

sekov ter na etnološke in muzejske ter arhivske podatke.

V podnaslovu je se zapisano: 1. knjiga Splosni del, kar pomeni, da Pertot se ni izcrpal vsega svojega teoretskega znanja in da lahko računamo na nadaljnjo poglobitev tega očarljivega argumenta. Pridevnik očarljiv ni odveč, kajti tudi če odpre Pertotovo knjigo popoln laik, se znajde v nekem posebnem svetu, kjer se tehnološki, oblikovni in projektantski napotki prepletajo s pronicljivo obravnavo kamna kot elementa, pri katerem odkrijemo, da se njegova navidezna trdota in hladnost pretvorita pod ljubečo roko kamnarja in kamnoseka v mehko in toplino zlahkne izraznosti.

Poudarek o pomembnosti in dragocenosti knjige ne bi bil popoln, če ne bi povedali, da je izšla v samozaložbi. Pertot, ki izhaja iz družine in tradicije nabrežinskih kamnosekov

in je zato posvetil teoriji kamna in njegove obdelave velik del svojega življenja (poučeval je, kot rečeno, na SDZPI, sedaj pa predava o tem tudi na ljubljanski soli za gradbeništvo), ni le zbral izsledkov svojih desetletnih raziskav in lekcij, temveč je tudi sam poskrbel za izid svoje knjige, ki

jo je v 500 izvodih natisnila Grafica Goriziana v Gorici. Pri tem mu je seveda stal ob strani SDZPI, finančno pa so ga podprli Kraska gorska skupnost, slovenski bančni zavodi v Italiji in bančna sekcija pri SDZG.

V samem uvodu nas avtor uvede v razlikovanje med kamnarstvom, kot sirsim pojmom za dejavnost, ki se ukvarja s kamnom od njegovega pridobivanja do njegove uporabe, in kamnosestvom, kot delom kamnarstva, ki se ukvarja z obdelavo in oblikovanjem kamna v delavnici, pri čemer moramo ločevati med industrijo kamna in obrtniskim kamnosestvom. V prvem poglavju se srečamo s splošnimi značilnostmi kamna, od njegovega nastanka do njegovih tehničnih lastnosti. Drugo poglavje je posvečeno njegovi obdelavi. Orisani so arhitektonski in kamnoseški profili ter oprema, orodje in stroji za obdelavo kamna. Sledijo splošna problematika risanja na kamen, zanimiv sprehod v zgodovino umetnosti ter risarsko obdelovalni del o pisavi, ornamentih, simbolih in drugih znakih, o principih oblikovanja pri projektiranju kamna ter o kiparjenju v kamnosestvu. Izcrpen torej in zanimiv, predvsem pa uporaben in koristen priročnik, ki ga lahko vsakdo vzame v roke.

Na sliki nekaj primerkov oblikovanja in klesanja pisave na vhodnih portalih oz. na nagrobnikih na Trzaskem.

DK

Risbe slovenskih umetnikov nastale v taborišču v Gonarsu

Kulturno društvo Tabor je v sodelovanju z Muzejem novejšje zgodovine iz Ljubljane priredilo v prostorih Prosvetnega doma na Opcinah razstavo risb, ki so nastale v taborišču med leti 1941 in 1943. Točneje gre za izbor 32 del nekaterih slovenskih umetnikov, sicer pa hrani ljubljanski muzej več tisoč del, ki so nastala tudi po zaslugi nekaterih italijanskih antifasistov, prvi med vsemi taboriščni

zdravnik Mario Cordaro. Avtorji razstavljenih del so: Nikolaj Pirnat, Drago in Nande Vidmar, Mirko Lebez, Stane Kumar in Vladimir Lamut.

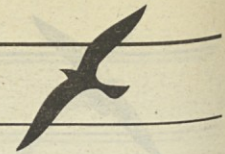
Umetniki se poslužujejo različnih risarskih tehnik, od svincnika, oglja, tja do perorisbe s tušem. Odpirajo nam pogled na taboriščno stvarnost, na poetičen in globoko občuten način prikazujejo portrete sointernancev,

njihove izraze, udane in zastrte poglede v napeto bodočo zico; otroci v katerih usihuje življenjska radost. Večinoma so motivi osredotočeni prav na človeški lik, manjštevilni so pogledi v spalne celice, dežlo v kuhinji ali na celotni videz krajine s taboriščem. Stevilne so tudi protretnosti študije, kot bi se človek naizbežno moral zažeti v tišino notranjega doživljanja, se opreti na ves preostali

pogum, zaupati v vero lastnega duhovnega bogastva in pretvarjati grenko doživetja, doživljati prav preko risarskega medija poetični preliv.

Univerzalna sporočilnost podobe seže do dna srca in nakuže resnilno pot dostojanstva, svobode duha, izraznosti notranjih občutkov preko umetniške interpretacije.

Jasna Merkuš

NA KRATKO

Arheološke najdbe iz Izraela nazaj v Egipt

KAIRO (Reuter) - V Izraelu se je pred kratkim mudila egiptovska delegacija, ki se je dogovorila o vračanju arheoloških najdb, ki so jih Izraelci izkopali v času 15-letne okupacije Sinajskega polotoka. Izrael bo Egipčanom vrnil blizu 1.000 predmetov, ki si jih lahko obiskovalci zdaj ogledajo na posebni razstavi v Jeruzalemu. V zadnjih dveh letih so egiptovski arheologi med gradnjo namakalnega sistema na Sinaju izkopali veliko ostankov faraonske, rimske, grške, keopške in islamske kulture.

Vsako leto vsaj po tri nova odrska dela

LONDON (Reuter) - Sedemnajst britanskih dramatikov, med njimi Harold Pinter, Peter Shaffer in Stephen Berkoff, je nedavno pozvalo direktorje gledališč, naj vključijo vsako leto v svoj repertoar vsaj tri nova odrska dela. Gledališki strokovnjaki kot tudi redni obiskovalci gledališč opozarjajo, da bi morali v spored pogostejše uvrščati nova dela, in ne le igre že uveljavljenih avtorjev. V londonskem West Endu se je obiskovanost gledališč leta 1993 povečala za 6 odstotkov, vendar je bilo le 198 uprizoritev novejših del. Večina vodilnih, sodobnih dramatikov ima že napisana dela. Polozaj, v katerem so se znašli britanski gledališniki, je najslabši v zadnjih 30. letih. Charles Hart iz odbora za umetnost je povedal, da se gledališča zunaj Londona nerada odločajo za uprizarjanje del neznanih avtorjev, ker se bojijo slabega obiska, vendar pa ponudijo londonskim gledališčem vsako leto celo vrsto novitet.

Binkoštni koncerti '98 v Baden-Badnu

DUNAJ (dpa) - Werner Kupper, upravnik zapuščine Herberta von Karajana, je potrdil, da bodo binkoštni koncerti, ki jih je veliki dirigent osnoval v Salzburgu, leta 1998 v Baden-Badnu. Na vprašanje, ali bodo koncerte preselili v to mesto in ali jih bodo organizirali v sodelovanju s Salzburgom, Kupper ni hotel odgovoriti.

Najbolje prodajane knjige s področja družboslovja in humanistike

(od 14. decembra do 11. januarja)

V izbranih slovenskih knjigarnah so med najbolj prodajanimi knjigami s področja družboslovja in humanistike dela tujih avtorjev. V DZS - Plečnikovi knjigarni je bilo minuli mesec največje zanimanje po Sodobnem človeku, ki isče dušo K. G. Junga. V koprski knjigarni Libris se je visoko na lestvici povzpela Kazenski zakonik Republike Slovenije, medtem ko je bilo v mariborski knjigarni Založbe Obzorja veliko povpraševanje po družboslovnih in humanističnih delih domačih avtorjev. V ljubljanski knjigarni Karantanija in DZS - Plečnikovi knjigarni je bil med najbolj prodajanimi knjigami tudi prevod Tibetanske knjige mrtvih Iva Svetine.

DZS - Plečnikova knjigarna in papirnica, Subičeva 1, Ljubljana

1. Karl Gustav Jung: Sodobni človek isče dušo, Julija Pergar, 1994
2. Ivo Svetina (prevod): Tibetanska knjiga mrtvih, Mihelac, 1994
3. Njegova svetost papež Janez Pavel II.: Prestopiti prag upanja, MK, 1994
4. Damjan J. Ovsec: Slovanska mitologija in verovanje, Domus, 1991
5. Mechthild Scheffer: Bachova cvetna zdravila v teoriji in praksi, DZS, 1994

Knjigarna Libris, Prešernov trg 9, Koper

1. Luise El. Hay: Življenje je tvoje, Iskanja, 1994
2. Kazenski zakonik Republike Slovenije, CZ Uradni list RS, 1994
3. Vasja Klavara: Koraki skozi meglo, Mohorjeva družba iz Celovca, 1994
4. John Gray: Moski so drugačni, zenske tudi, Društvo Gnosis, 1994
5. Ivan Žuzek: Zakon o delovnih razmerjih, GV, 1994

Knjigarna založbe Obzorja, Gosposka 24, Maribor

1. Kenneth Joseph Arrow: Družbena izbira in vrednote posameznikov, Skuc, 1994
2. Janez Strehovec: Virtualni svetovi, Znanstveno in publicistično središče, 1994
3. Sonja Kump: Akademsko kultura, Forum, 1994
4. Lev Kreft: Estetika in poslanstvo, Znanstveno in publicistično središče, 1994
5. Jacques Derrida: Izbrani spisi, Krt, 1994

Knjigarna Karantanija, Stari trg 21, Ljubljana

1. E. Panofsky: Pomen v likovni umetnosti, Studia Humanitatis, 1994
2. T. Abelar: Prehod vravce, Quatro, 1994
3. Ivo Svetina (prevod): Tibetanska knjiga mrtvih, Mihelac, 1994
4. Rastko Mocnik: Extravagantia, Studia Humanitatis, 1994
5. Zbornik Obdobja 14 - Kiberkultura, Casopis za kritiko znanosti, 1994

Pripravila: Tanja Fajon

KULTURNA DEDIŠČINA / KNJIGA JANJE ŽAGAR O OBLAČILNI KULTURI

Obleka odseva čas in razmere, v katerih je nastala

LJUBLJANA - Oblačenje je del vsakdana in tudi eno od pomembnejših področij interesa etnološkega preučevanja. Obleka namreč ni le uporaben predmet, ampak je prav tako neločljivo povezana s sistemom vrednot in idej tistega, ki jo nosi, njegovega pogleda na sebe in okolico ter z njegovimi pripadnostmi.

Ženska moda 1928 - 1933

Obleka odseva čas in razmere, v katerih je nastala in v katerih jo uporabljajo, kajti to, da neko oblačilo nosimo, se ne pomeni, da razpoznavamo determinante svojega ravnanja.

Knjiga Janje Zagar z naslovom Oblačilna kultura delavcev v Ljubljani med obema vojnama (Knjižna zbirka Iz roda v rod, Založba Mladika, Ljubljana 1994, 3.456 SIT) je magistrska naloga kustosinje Slovenskega etnološkega muzeja in predstavlja redkost na svojem področju zaradi preučevanja odnosa med

slojem (delavci) in kulturno dobrino (oblačilni videz); pa tudi zaradi živosti jezika, saj ob splošnih ugotovitvah vsebuje tudi konkretne opise okoliscin.

Ob številnih pisnih virov, bogatem arhivskem gradivu, fotografijah in krojnih polah je avtorica vključila v delo tudi veliko intervjujev z ljudmi, ki so živeli v obdobju med vojnami.

Tako ob oblačilni kulturi delavcev in drugih slojev v Ljubljani nudi to delo vpogled tudi v takratne politične, gospodarske in socialne razmere, s tem pa tudi v podobo Ljubljane.

Knjiga s področja urbane etnologije skratka, v kateri ni beseda le o ljudeh, ampak tudi za ljudi.

Vesna Rojko

Kopanje na Savi ob koncu dvajsetih let

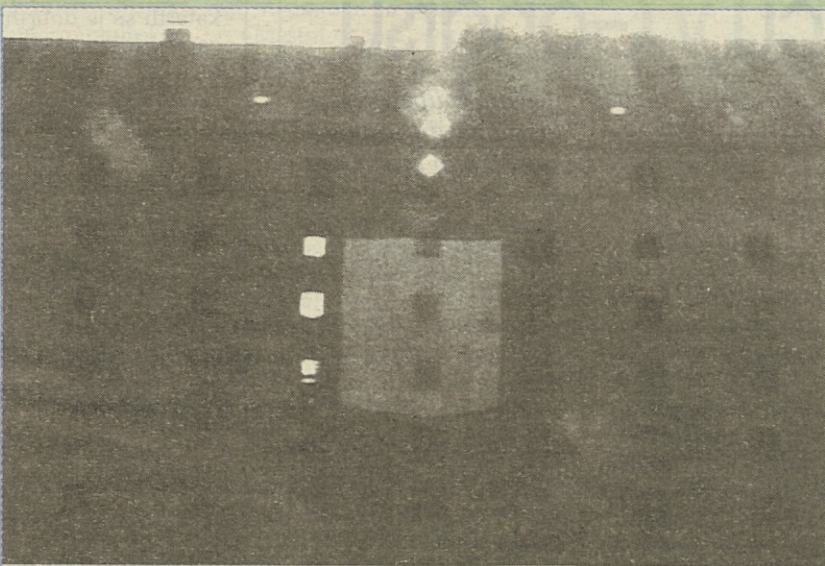
NOVO NA ODRU

Cukrama

Institut Egon March, slovenska premiera, koreografija in ples Mateja Bučar, kostum Nana Mravinec, zasnova, scenarij, režija predstave in videa ter izvirna glasba Marko Košnik Virant, sinhronizacija in montaža videa Neven Korda in Iztok Suc, kamera Samo Podobnik in Marko K. Virant, premiera nocoj ob 20. uri v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma Ljubljana, predviden zaključek performanca ob 20.40, vstopnice po 600 SIT (studentje 400 SIT), predstava nima odmora, gledališki list brezplačen.

S Cukramo, otvoritveno predstavo lanskoletnega Medienbienala v Leipzigu, je Institut Egon March sklenil modularni performance Opna, ki ga je od julija 1993 realiziral v treh fazah: Figura v prostoru, Opna (2. faza) in Cukrama. Slednja, posvečena devetdesetle-

tnici rojstva Srečka Kosovega, temelji na raziskavi estetike telemetičnih in fizičnih teles. Gre za poprejšnjo pripravo na plesno skladbo, ki jo bo v prihodnosti mogoče uresničiti z dvema plesalcema na locenih fizičnih lokacijah. Ples v Cukrami je dinamično in sinhrono razmerje med videoscenskim elementi in telesu ter živim nastopom plesalca; je razmerje med imaginarno in realno podobo plesalke, ki svoj gib izpeljuje iz dvodimenzionalne logike videolike, navidezna možnost krizanja in prepletanja medijev začne razpadati na vzporedne svetove, ki ne ustvarjajo več presežkov, temveč se dopolnjujejo z lastnimi pomanjkljivostmi. Predstava Cukrama je navkljub obsežni problematiki rezultat dela z minimalnimi tehnološkimi sredstvi, čeprav raziskuje osrednje medijske probleme, ki jih pred nas postavljajo sodobna izrazna sredstva. (M. T.)

Prizor iz scenografije videa; plesalka Mateja Bučar (CD, 12. januarja)

IZŠLO JE / REVIJE

Primorska srečanja

St. 165/95, XIX, izdaja Društvo sociologov in politologov severno-primorskih občin v Novi Gorici, leto 1995, format 20 x 24 cm, 500 SIT.

V reviji je vse več aktualnih prispevkov, ki postajajo zaradi precejšnje mere kritičnosti in celo polemčnosti vse bolj zanimivi za širši krog bralstva. Taksne so uvodne strani, kjer razmišljajo Milan Gregorič, Toni Gomiseček, Mirjam Muzeš, Miro Kocjan in Branko Marusič o slovensko-italijanskih odnosih, kot tudi stalne rubrike, kjer so Sergij Pelhan, Ciril Zlobec, Lucijan Vuga, Anton Prijatelj, Dag Kleva, Albert Majder, Vida Gorjup Posinkovič in Zoltan Jan napisali marsikaj »vročega«. V Leposlovju objavljajo pesmi in prozo Jolka Milčič, Barica Smole, Alenka Susulic, Sonja Votolen, Rade Krstić in Dag Kleva. Rubrika Literat, lovljen na trak predstavlja Franja Francica, Okno v svet pa italijansko pesnico Tellio De Mayo. V stalnih rubrikah (Primorska kronika in Citalnica razmišljanja in ocene) objavljajo Branko Marusič, Vid Vremec, Matej Zupancič, Vida Gorjup Posinkovič, Zdenka Lovec, David Tercon, Vida Mokrin Pauer, Vita Zerjal Pavlin, Andrej Lutman in Pavla Kurtović. Tokratno glosno na platnicah je napisal Toni Gomiseček, likovno prilogo te številke pa predstavljajo ilustracije iz knjige Življenje in delo Ivana Roba. (A. Z.)

2000

Casnik za misljenje, umetnost, kulturna in religiozna vprašanja, 78/79, izdaja Društvo 2000, Ljubljana 1994, 226 strani, mehka vezava, 23 x 16cm, 1.000 SIT.

Denis Poniz piše v uvodu te številke o času za Ostapa Benderja ali slovenski zgodbi o samoprevarah. Največ je član- kov o leposlovju, ki med drugim govorijo o romski kantati, crnemu petku, meditacijah, poletju 1991 in iskanju. K novi družbeni viziji je Bostjan M. Zupancič vključil pravo kot imunski sistem družbe. Odgovornost in izvoljenost, Etika kot prva filozofija, Kocbekov pogled na etično krizo in Eros versus ethos so razprave o prenovi etosa. Ob 150. obletnici rojstva Friedricha Nietzscheja lahko v casniku 2000 preberete njegove Dionizove Ditirambi- je, njegovo diagnozo in prerokbo ter članek o etičnem odnosu kot odgovornosti do imena. Janez Strehovec podaja nekaj temeljnih pojmov za sodobno teorijo umetnosti, Katja Mihurko pa k literarni temi dodaja znane- ga, neznanega Dusana Jovanoviča. Vladimir Gajšek med drugim kritično presoja osnutke bibliopedije, spevne podo- be in pesniško paleto. Neva Miklavcic Predan pa je napisala poročilo o krsitvah človekovih pravic v Sloveniji. (T. F.)

Apokalipsa

1994/1-2: izdajatelj Društvo Apokalipsa, Ljubljana 1994, str. 214, mehka vezava, 20, 5 x 14 cm, 1.102 SIT.

Junija '94 je izšla poskusna številka glasila Društva Apokalipse. Glasilo zrcali raznoliko sestavo kulturno-umetniškega društva, v katerem delujejo poleg mladih pesnikov in pisateljev tudi nebesedni ustvarjalci. Revija ima vrsto novih rubrik, ki nas seznanjajo tudi z drugimi kulturnimi prostori. Izjemno zanimiva sta intervjuja z režiserjem Luisom Bunuelom in z danskim pastorem Joergenom I. Heriksonom, ki se ukvarja s karitativno dejavnostjo. V rubriki Misljenje je objavljen prevod eseja Cornelia Fabra Problem obupa in krščanska duhovnost pri Kierkegaardu, Okopi sebičnosti Arturja Sterna in Možnost metafizike Miklavža Ocepka. Revija prinaša poezijo mladih (že uveljavljenih) avtorjev in novi sklop mlade poezije se ne uveljavljajo avtorjev ter prozni del, v katerem je objavljen tudi prevod odlomka iz romana Tretji policaj velikega irskega prozaista Flanna O'Briena. V zadnjem poglavju so objavljene literarne kritike Jurija Hudolina in Andreja Lutmana. Za letos načrtujejo pet števil revije ter pesniški prvenec Mira Bregarja, knjigo pesnitev Primoza Reparja in literarni zbornik v angleščini. (A. P.)

Kiberkultura

Casopis za kritiko znanosti, let. XXII, št. 166-167, izdaja Studentska organizacija Univerze v Ljubljani, 1994, 253 strani, 25 x 17cm, 2.100 SIT.

Prenekaterega bralca verjetno že utruja pogosto pisanje o tem, da bo razvoj računalniško-informacijskih tehnologij temeljito predrugačil njegov življenjski svet. Vendar ga bo res, je v uvodu članka z naslovom Kibernetični eros in omrežena Slovenija zapisal Marjan Kokot. Vse bolj se zavedamo potrebe po novi obliki pismenosti in novih orientacijskih sredstvih. V Sloveniji lahko v zadnjem času opazimo obotavljivo prebujanje strokovne in širše javnosti in njen vpliv na delovanje politično-upravnih struktur, usmerjeno k oblikovanju strateškega programskega dokumenta o razvoju računalniško podprtih informacijskih omrežij in vključevanju v globalno mrežo. Če je danes vstop v globalno računalniško-telekomunikacijsko mrežo - kiberprostor iz Slovenije za veliko večino možen predvsem kot pogled skozi luknjo v mreži, je ta pogled morda prav zato toliko bolj imaginativen. O kiberkulturi med drugim govori vrsta člankov. Zora Ilc Rutar piše v poglavju o psihologiji o genealogiji mentalnega merjenja. Stevilni so tudi članki in razprave o etiki znanosti, Karlu Raimundu Popperju in ekoloških temah. Zadnjo številko casopisa za kritiko znanosti pa zaključujejo prikazi in recenzije ter povzetki. (T. F.)

IZ TUJIH
GLEDALIŠČ

Koral

V pariskem Théâtre de la Bastille so 22. decembra zaključili s predstavljanjem gledališkega projekta Koral. Besedilo in režija sta bila delo François Tanguya. V predstavi, ki je nastala v produkciji različnih francoskih gledališč, so gostovali tudi igralci iz Norveške. Zvočno opremo za predstavo je pripravil Alain Mahé, luc Bertrand Kilij in sceno Florent Gallier. Koral se ukvarja s svojim lastnim jezikom, igra se z ednino, ki predstavlja množino. Izhaja iz gledališkosti, vendar uhaja gledalski spektakelčnosti. Ker je na nek način brez ali zunaj jezika, ustvari svojega lastnega, polikromnega. Iz kritičnosti preide v poetičnost in s tem postaja polemičen. Koral se v celoti izdaja za pesnikovo drzo, ki domišljjsko izziva sanjske svetove. V njegovi notranjosti oživljajo fragmenti, ki spiralno zavijajo gledalčev pogled, v pekel ali v paradiz, v veselje ali žalost. Prizori, ki lovijo imaginarno, nikoli ne mirujejo. Scenska poezija, tako kot v prvih Artaudovih besedilih, izvira iz neskončnega, je negotova, vendar natančna. Koral kot predstava izzvani v vrtočavi oddaljenih spominov in pozabljenih besed. Koral je ocean otrokove domišljije, ki se ga odrasli clovek znova in znova rekonstruira.

Miniaturnika

Zenevsko gledališče Saint-Gervais gosti od 11. do 29. januarja delo za tri akterje, igralko Emmanuèle Stochl, pevko Magali Schwartz in glasbenika Jacqusa Demierra. Skupaj bodo pod režijskim vodstvom Lilliane Tondellier, v kostumih Jeana-Clauda Marea in na besedilo Jacquesa Probst predstavili projekt Lis L'île (Liza Otok). Predstava je avantura, potovanje, ki je pravzaprav učenje, spoznavanje in spostovanje tujih kultur. Liza bo na svojih poteh, na otokuladi, ki nikoli ne vrže sidra, soočila občinstvo z njihovimi lastnimi demoni in arhaični. Probstovo besedilo označuje izredna ritmična muzikalnost in pesniško občutje, zato bo Lise L'île mogoče doživeti tudi kot operno miniaturniko. 15. januarja bo Probst prebral svojo zadnjo igro cesta v Boston. 19. januarja bo organizirano srečanje in razgovor o vlogi besedila in glasbe.

Slovargji

Na naslovu Gale Research International Ltd, p. o. box 699, Cheriton House, North Way, Andover SP10 5BR lahko naročite mednarodni slovar baleta. Slovar je na voljo v dveh delih (skupaj 1.600 strani) in stane 175 angleskih funtov. Založil ga je St James Press, uredila pa Martha Brenner. Slovar je bogata in sveža zakladnica klasičnega plesa, ki ponuja nadroben pregled plesalcev, skupin, koreografov, del, režiserjev in učiteljev. (S. D.)

FOTOGRAFIJA IN LITERATURA / ZLATI INDEKSI '94 IN AŽBETOVE PLAKETE

Nove študentske nagrade

LJUBLJANA - V Galeriji na Dvornem trgu so sinocni podelili studentske nagrade za fotografijo in poezijo zlati indeks '94 in Azbetove plakete. Zlati indeks je nagrada za najboljšo studentsko fotografijo in poezijo v preteklem letu in jo letos podeljujejo prvič.

Nadomestila naj bi praznino, ki je nastala po razpadu Foto-grupe

SOLT in SFRJ, dobijo pa jo študenti, ki se poleg studija ukvarjajo tudi s

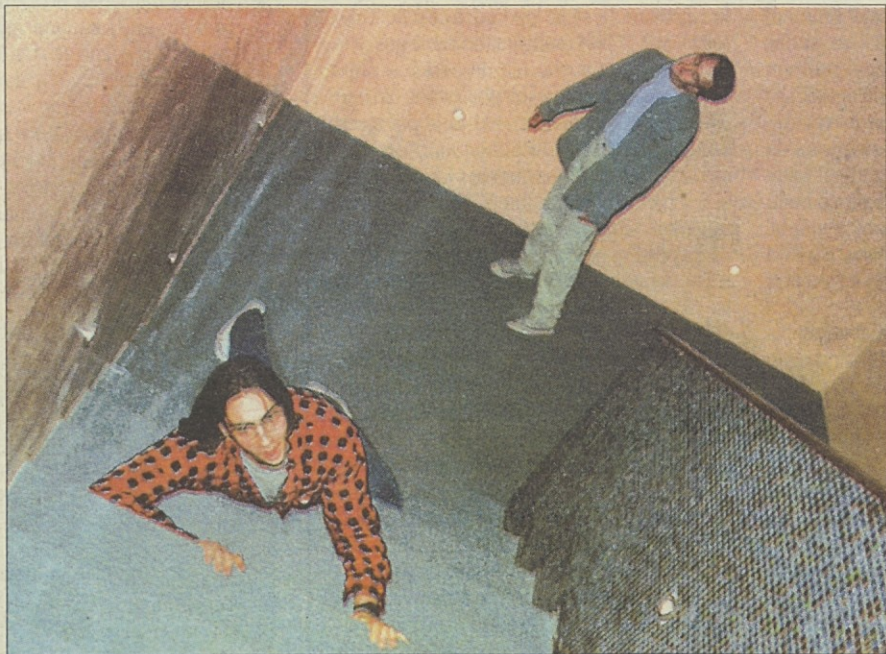
fotografijo in poezijo. To je spet priložnost, da pokažejo svoje delo. Na natečaj s temo Po izpitu je prispelo blizu 100 fotografij in 90 pesmi. Izmed teh je ziriža v sestavi Lado Jakša in Herman Pivk za fotografijo ter Ales

Berger, Alojz Ihan in Mojca Seliskar za poezijo izbrala po tri nagrajence za vsako področje: za fotografijo Boštjana Kiklja, Draga Moma in Aleša Mikuža, za poezijo pa Jaka Zeleznikarja, Jaka Kosirja in Simono Pintar. Zlati indeks je letos finančno podprlo Ministrstvo za solstvo in sport.

Stojan Kerbler je prav tako na predlog SOLT-a prejel Azbetovo plaketo za dolgoletno sistematično ustvarjanje edinstvene zbirke gradiva o fotografiji na Slovenskem. Nagrado, ki jo podeljuje Zveza kulturnih organizacij Slovenije, mu je izročil državni sekretar za kulturo Jože Osterman.

V Galeriji na Dvornem trgu bodo do 17. januarja na ogled vsa nagrajena studentska dela in manjši izbor fotografij mojstra Stojana Kerblerja, ki kažejo tudi njegovo avtorsko fotografsko delo iz cikla Haloze.

Brigita Gorjup

Fotografija Boštjana Kiklja, dobitnika zlatega indeksa za fotografijo 1994

VABILO NA RAZSTAVE

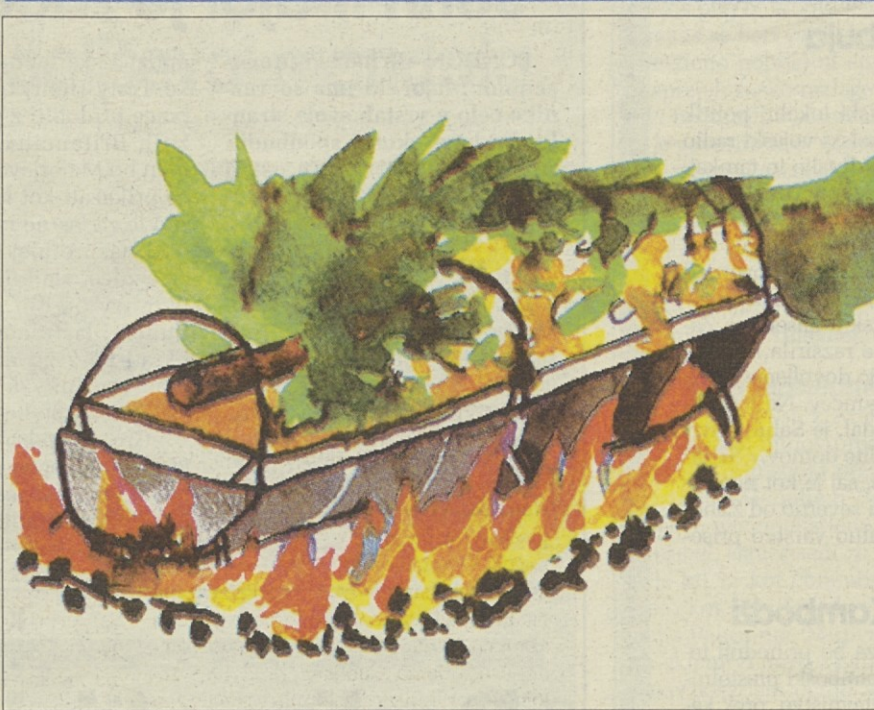
PREGLED

Razstave oživljene

V minulem tednu so v slovenskih, zlasti ljubljanskih razstaviščih, odprli več novih projektov, kar kaže, da so se naše galerije dokončno poslovile od prazničnih dni in priče za razstavno sezono z letnico 1995. Prejšnji četrtek so v Galeriji Vodnikove domačije odprli razstavo kiparja Viktorja Plestenjaka. Od ponedeljka so v okviru Odprtega ateljeja v Mesni galeriji Ljubljana na ogled dela kiparjev Erika Lovka, Jane Mihelj in Majka Mulacka oziroma idejni projekt Artefeks, ki zajema arhitekturno uređitev obale med Koprom in Izolo. V torek so v ljubljanski galeriji Commerce odprli razstavo slik Sandra Pecenka. Istega dne so v avli Instituta Jožef Stefan odprli razstavo slik Marijana Trsarja iz cikla Roski pragozdovi. Včeraj so v galeriji DLUM v Mariboru odprli razstavo slikarja in likovnega teoretika Milana Butine. V galeriji SKUC v Ljubljani bodo nočjo ob 20. uri odprli razstavo Sama Jurčica. V sklopu Urbanarie bodo v soboto v parku Zvezda v Ljubljani ob 12. uri s performanceom predstavili projekt Ljubljancani! - celoletni koledar, katerega vsebina se bo skozi leto spreminjala, njegovi avtorici pa sta Maja Gspan Vicić in Petra Varl Simončić s sodelavci. V Galeriji Murska Sobota bodo jutri ob 18. uri odprli razstavo del nagrajencev razstav DLUM 1993-94. (V. U.)

Ulf Rollof

Mala galerija. Ljubljana, Slovenska 35. Na ogled bo instalacija. Postavitve: Ulf Rollof, Bart De Baere, tekst na (brezplacni) zlozenki - plakatu: Bart de Baere. Odprtitev nočjo ob 20. uri, odprto do 12. februarja (od torka do sobote med 10. in 18. uro, nedelja med 10. in 13. uro). Prost vstop. V Mali galeriji bodo nočjo odprli razstavo enega najperspektivnejših mladih evropskih umetnikov, Sveda Ulfa Rollofa, na kateri bo predstavljeno delo, ki je kot peto o smreki kot vepomenskem drevesu (za razstavami na Poljskem, Svedskem, Nizozemskem in v Mehiki) nastalo v zadnjih dneh lanskega leta v Moderni galeriji. Rollof je v procesu, ki je bil javnosti dostopen, ustvarjal rumena božična drevesa, ki se lahko gugajo in ki jih je prevlekel z rumenim voskom. Razstava v Mali galeriji ta proces zaključuje, njeno postavitve pa si je Rollof zamislil kot sobo, polno dreves, skozi katere se moraš prebiti in se drgniti ob drevesa. Prvo drevo, ki se bo premaknilo naslednja. V načrtih Moderne galerije je tudi knjiga o Rollofu, ki jo bodo izdali v sodelovanju z drugimi ustanovami. Avtor besedila v zlozenki in kustos to kratne razstave, Bart De Baere, je eden od starih selektorjev zadnje kasselske Documente, sicer pa kustos v Muzeju sodobne umetnosti v Gentu v Belgiji. (V. U.)

Ulf Rollof: Pripravljalna risba rumenih božičnih dreves, ki se lahko gugajo

V Cankarjevem domu bodo predstavili izbor cenzuriranih plakatov

NA KRATKO

Praktični priročnik o založništvu

LJUBLJANA - Založba Dan je izdala praktični priročnik z naslovom Korak v založništvo Bogdana Petrica, ki nas seznaja s temelji založniške in knjigotrske dejavnosti. Brosura nas vodi po dolgi poti od rokopiša do prodane knjige, pri čemer dobimo vse potrebne informacije o pripravi rokopisa za tisk, avtorskih pravicah, pogodbah in honorarjih, opremi, obliki, tisku, distribuciji, kalkulaciji, prodaji... Primerna je za vse ustvarjalce pisane besede, ki bi želeli dati v oceno svoj rokopis, podjetnike, komercialiste, urednike in druge, ki se ukvarjajo z založništvom. Knjigi je dodan uporaben seznam vseh slovenskih založb, knjigarn in splošno-izobraževalnih knjižic. (A. P.)

Tadej Pogačar razstavlja na Dunaju

DUNAJ - Od včeraj se v razstavišču Cult z razstavo Short cuts predstavlja slovenski kipar Tadej Pogačar s P.A.R.A.S.I.T.E Museum of Contemporary Art. Tadej Pogačar, ki sodi med mlade slovenske likovnike, se v okviru svoje dejavnosti veliko osredotoča na problematiko muzejskega prostora in muzejskih predmetov - kar je lani predstavil s svojima odmevnima instalacijama Laboratorium, ki ju je pripravila za Galerijo likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu in celjski Likovni salon ter s postavitvijo v Muzeju novejših zgodovine v Ljubljani. Razstava Shurt cuts bo na Dunaju odprta do 11. februarja. (V. U.)

Knjižna izdaja radijskih besedil

LJUBLJANA - Uredništvo kulturnih in literarnih oddaj Radia Slovenija je po lanskoletni izdaji izbora radijskih besedil s področja analitične filozofije tokrat izdalo izbor radijskih besedil, ki je namenjen širšemu krogu ljudi. Gre za broširano izdajo S knjižnega trga, v kateri je zbranih 75 ocen predvsem slovenskih novosti domačih založb, objavljenih v istimenski polumi radijski oddaji, ki je na spredu ob sobotah ob 11.30. uri na prvem programu. Ocene, katerih slog je prirejen značilnostim radijskega medija, se gibljejo med refleksivnimi in kritičnimi besedili, med njimi pa so tudi povsem informativni prispevki. Te recenzije so bile objavljene v oddaji od septembra 1993 do avgusta 1994, prispevalo pa jih je sedemintrideset avtorjev - radijcev in zunanjih sodelavcev. Naprodaj se ni, na temelju odziva pa jo bodo morda začeli izdajati vsako leto. (V. R.)

Prepovedani plakati - skrivni prosvetitelji

Cankarjev dom. Ljubljana, Presernova 10. Na ogled bodo plakati iz povojnega obdobja. Postavitve: Otto Staininger, tekst kataloga (predvidoma 500 SIT): Bernhard Denscher, Marcela Pankova, Anna Rottenberg, I. M. Dorfstecher, Emil Horn, Lilijana Stepancic. Odprtitev jutri ob 20. uri, odprto do 30. januarja (od ponedeljka do sobote med 10. in 14. uro ter med 16. in 20. uro, nedelja med 10. in 14. uro). Prost vstop.

Dokumentarna razstava, ki je nastala v sodelovanju s Cankarjevim domom in Galerijo SKUC, bo predstavila izbor prepovedanih oziroma cenzuriranih plakatov iz nekdanjih socialističnih dežel, ki kot svojevrstno znamenje casa označujejo politične spremembe druge polovice dvajsetega stoletja. Največ razstavljenih plakatov je iz osemdesetih let oziroma casa večje demokratizacije. V katalogu je o plakatu kot političnem mediju pisal Bernhard Denscher, plakat na Ceskem je predstavila Marcela Pankova, na Poljskem Anna Rottenberg, v NDR I. M. Dorfstecher, na Madžarskem pa Emil Horn. O naši plakatni aferi (Novi kolektivizem in znana afera okoli Dneva mladosti leta 1987) je prispevala besedilo Lilijana Stepancic. Razstava bo v I. predverju Cankarjevega doma, po ljubljanski postavitvi pa se bo selila se na Dunaj, v Berlin in Milano. (V. U.)

EU / IZBIRANJE »EVROPSKE VLADE«

Napačni komisarji

Na seznamu nesposobnih se je znašlo pet funkcionarjev

BRUSELJ - Predstavniki Evropske zveze so sporočili, da pet evropskih parlamentarnih komisarjev, vključno s francoskim Yves-Thibaultom de Silguyem, po mnenju Evropskega parlamenta niso primerni za opravljanje svojih funkcij. Podpore si nista uspela zagotoviti tudi danska komisarka Ritt Bjerregaard in Finec Erkki Liikanen, Irca Pdraiga Flynn, ki je zadolžen za ministrstvo za socialne zadeve, pa so obtožili, da ni sposoben skrbeti za pravice žensk. Tudi Švedinja Anita Gradin se ni najbolje izkazala na parlamentarnih zaslišanjih.

De Silguy so dodelili ministrstvo za pomembnejše ekonomske in denarne zadeve, ki bo vključevalo vodenje Evropske zveze v njenem oblikovanju v ekonomsko in monetarno zvezo, medtem ko se bo Bjerregaard ukvarjal z okoljem in Liikanen s proračunom. Predsednik Evropskega parlamenta Klaus Haensch bo v sredo, 12. januarja, na tiskovni konferenci objavil mnenje parlamenta o dvajsetih parlamentarnih komisarjih, ki ga zadržuje že ves teden. Dejstvo, da parlament ne podpira posameznih komisarjev, se ne pomeni, da bo 18. januarja glasoval proti izvršilnemu telesu, saj bo glasoval o komisiji kot celoti in ne o posameznih komisarjih. Zdi se, da je to ena od slabosti obravnav, se posebej v primerjavi z zaslišanji ameriškega senata, ki lahko glasuje proti predsedniškim nominirancem. Predstavniki Evropske zveze so sporočili, da je bil De Silguy uvrščen na seznam nesposobnih, ker se je izkazal za preveč tehnokratskega, Bjerregaardova zaradi nepodkovanosti na svojem področju in Liikanen, ker ni odgovarjal na vprašanja svojih poslancev. Parlamentarna komisija za socialne zadeve je v ponedeljek, 10. januarja, po obravnavi irskega predstavnika Flynn predsedniku Haenschu pisno sporočila, da »se je na področju politike enakih možnosti izoblikovalo mnenje, da so komisarjevi odgovori dokazali njegovo nesposobnost za zadovoljivo izvrševanje dolžnosti«. Flynn je med zaslišanjem dvakrat odklonil odgovor na vprašanje o njegovem mnenju o sodobnem feminizmu, čeprav je izjavil, da se zavzema za ženske pravice. Zanimal je tudi obtožbo glede izjave, da bi morala prva irska predsednica Mary Robinson ostati doma in se držati židilnika.

Janet McEvoy / Reuter

NOVICE

Arabec Salim vzpodbuja priseljevanje židov

JARUZALEM - Id Salim, izraelski lokalni politiki arabskega rodu, je včeraj za izraelski vojaški radio izjavil, da bo kmalu odpotoval v Rusijo in tamkajšnje Žide vzpodbudil, naj emigrirajo v Izrael. Dejal je še, da v svoji misiji ne vidi nič nenavadnega. Prihod približno 500 tisoč Židov iz nekdanje Sovjetske zveze konec osemdesetih let je povzročil veliko ogorčenje med Palestinci, ki ostro nasprotujejo načrti gradnji novih židovskih naselij na Zahodnem bregu, kamor naj bi se razširila njihova avtonomija, obenem pa zahtevajo dovoljenje za vrnitev več tisoč palestinskih beguncev. Na vprašanje, kaj bo ruskim Židom povedal, je Salim odvrnil: »Pridite v deželo Izrael. Pridite domov.« Salim je misijo označil kot del službe, saj je kot namestnik vodje okrožja Gilboa, ki leži severno od Zahodnega brega, zadolžen za socialno varstvo priseljencev v okrožju. (Reuter)

Predstavnštvo EZ v Kambodži

PNOHM PENH - Evropska zveza bo prihodnji teden, natančneje 19. januarja, v kamboški prestolnici uradno odprla posebno predstavnštvo, prek katerega bo EZ nadzorovala izvajanje programa pomoči Kambodži, vrednega 85 milijonov ameriških dolarjev. Vodja predstavnštva Patrick Trolliet je včeraj izjavil, da Evropska zveza želi pomagati vsem revnim državam, ki se ubadajo s katastrofalnim gospodarskim položajem, posebej tistim, ki jih je unicila državljanska vojna. Prednostna naloga predstavnikov Evropske zveze v Kambodži bo pospeševanje razvoja tamkajšnjega kmetijstva. Poleg tega bodo skrbeli se za vrnitev beguncev, zdravstvo, industrijo, čiščenje minskih polj, izobraževanje in oskrbovanje z vodo. (Reuter)

Leninove posmrtno ostanke bodo premestili v St. Petersburg

MOSKVA - Anatolij Sobčak, zupan St. Petersburga, je ruskemu predsedniku Jelcinu predlagal, da bi posmrtno ostanke Vladimirja Iljica Lenina na 71. obletnico njegove smrti pokopali v St. Petersburgu. Sobčak poudarja, da je razstavljanje Leninovih posmrtnih ostankov, ki so kljub razpadu Sovjetske zveze javnosti še vedno dostopni, nezdržljivo s krščanskim duhom. Sobčak pravi, da bi lahko z napovedanim pokopom carjeve družine in Leninovim pokopom »končno potegnili crto pod tragicne dogodke v naši zgodovini«. Se en razlog za pokop je po Sobčakovem mnenju tudi dejstvo, da se Lenina vdova in drugi njegovi sorodniki leta 1924 niso strinjali s tem, da bi bili Leninovi posmrtni ostanki na ogled javnosti. Na pokopališču Volkovo, ki ga je Sobčak predlagal za Leninov pokop, sta pokopani tudi njegova mati in sestra. (dpa)

Mehiški sindrom se širi tudi na borzo v Buenos Airesu (Telefoto: AP)

Smrtonosni »tequilla efekt« razsaja v Južni Ameriki

LONDON (Reuter) - Evropski finančni strokovnjaki napovedujejo, da bo padec mehiškega pesa občutno prizadel tudi vse trge, ki se sele odpirajo. Veliki vlagatelji so namreč postali zelo nezaupljivi in vprašanje je, kdaj bodo zbrali dovolj poguma, da bodo s svojim kapitalom spet podprli katero od sicer obetavnih držav, ki pa ne bodo mogle zagotoviti (skoraj) neomajne valute. Tezava je namreč v tem, da so se v Mehiki opekli celo najkonservativnejši in najbolj obotavljivi vlagatelji...

»V poslovnem svetu je Mehika veljala za nekakšno 'predmestje' Združenih držav. Kot takšna je predstavljala pravi raj za vlagatelje. Kdo si namreč ne bi želel svoj denar naložiti v državi, ki se razvija z vrstolomno hitrostjo in ima vse možnosti, da bo v nekaj letih kar za nekajkrat povečala svoj pomen v svetovnem gospodarstvu - se posebej na račun vplivne sosedje - Prav zato je padec pesa povzročil pravo zmedo v podjetniških vrstah. »Zlata gos je naenkrat poginila in hitro bo treba poiskati drugo. Ko jo bomo našli, jo bomo morali najprej pregledati do zadnje koščice, nato pa bomo morali začeti s

krmiljenjem, in sicer lepo od začetka... Tako tolsta, kot je bila mehiska, bo nova gos sele čez nekaj let, morda celo desetletij...« pojasnjuje ugledni angleški poslovnež Simon Key, ki dodaja, da škoda, ki jo je povzročil kolaps mehiske valute, bistveno presega sredstva, ki so jih posamezni vlagatelji izgubili s padcem pesa. Zaradi »iskanja in krmiljenja nove zlate gosi« bo namreč naložni kapital v prihodnosti prinesel veliko manj denarja, kot bi ga lahko. Kolikšna bo številka, ki bo ponazorila izgubljeni dobiček, za zdaj nihče ne more napovedati.

Mehiška gospodarska kriza je sprožila val ugibanj in bojazni, da je to le predhodnica splošne gospodarske krize, ki bo zajela celotno Latinsko Ameriko, kot se je to zgodilo v začetku osemdesetih let. Zgodovina se - kot vemo - ponavlja... Tokrat ne bo tako, samozavestno napovedujejo strokovnjaki za finance in gospodarstvo, ki svoje prepričanje utemeljujejo s tem, da je mehiska kriza zagotovo le lokalne narave. Poudarjajo, da Mehika se vedno ostaja zanimiva za vlagatelje, ki bodo odslej pri svojih vlaganjih pač nekoliko bolj previdni.

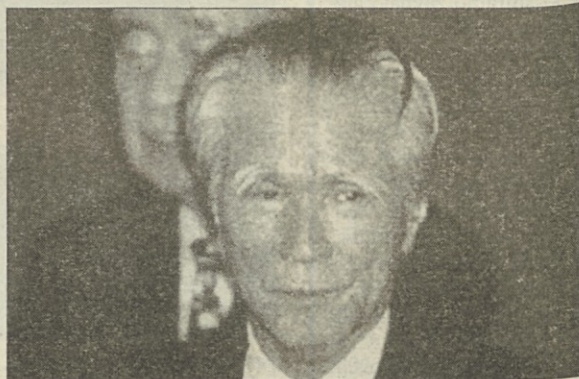
SVET

JAPONSKA-ZDA

Začetek konca trgovinskih sovražnosti?

WASHINGTON (Reuter) - V ameriski prestolnici sta se sesla japonski premier Tomiichi Murajama in ameriski predsednik Bill Clinton, da bi sovražnost in napetost, ki sta zadnja leta »odlikovali« odnose med državama, spremenila v sodelovanje. V enakem obdobju lani je ameriško-japonski vrh izzvenel v napovedi nerazumevanja in trgovinske vojne med državama.

Odnosi, ki so sledili, so bili zaradi razocarjanja Washingtona nad japonsko neprimarnostjo za odpiranje trgov res hladni. Letos naj bi se vse spremenilo, zato je vrhunsko srečanje med državama pospremila liberalizacija japonskega sektorja finančnih uslug. V Washingtonu so upravičeno zadovoljni. Z novim sporazumom bo dobil tudi ameriški kapital dostop na trg japonskih pokojninskih skladov, ki znasajo bilijon dolarjev. Toda državni sekretar Warren Christopher je se pred srečanjem med Clintonom in Murajamo izjavil, da to ne bo zado-stovalo za zakopanje sekir v trgovinski vojni med državama. ZDA zahtevajo tudi lažjo prodajo svojih izdelkov. »Se posebej se veselim napredka pri odprtju avtomobilskega sektorja,« je povedal ameriški zunanji minister. Avtomobili in avtomobilski deli so krivi kar za dve tretjini velikanskega, 60 milijard dolarjev vrednega trgovinskega primanjkljaja med državama. Drazitev japonske valute v zadnjem letu dni je pripomogla k liberalizaciji nekoč za tuje trdno zaprtega, hkrati pa izvozno izjemno napadalnega japonskega trga, toda se ne dovolj za ZDA, ki so po drugi svetovni vojni zaradi strateskega prijateljstva zapisale oči pred pomanjkljivostmi japonskega kapitalizma. Odkar Sovjetske zveze ni več, nimajo nobenega razloga za prenašanje dvojnih meril za Japonsko, se posebej ne ob svojem velikem trgovinskem primanjkljaju.

John Major je začel boj za naklonjenost volilcev

LONDON - Britanski premier John Major, ki ima sovražnike celo v vrstah svoje stranke, bo letos skušal spodbuditi razvoj gospodarstva in ostati na celu britanske vlade, čeprav so na politični boj dobro pripravljeni tudi njegovi nasprotniki.

V Veliki Britaniji bodo splošne volitve sele čez dve leti, zato Major upa, da bo vladi v obdobju do volitev uspelo dvigniti življenjski standard Britancev, zaupanje razočaranih volivcev pa si želi pridobiti tudi z obljubo o znižanju davkov. Njegov tekmeč, vodja

opozicijske laburistične stranke Tony Blair, bo skušal Britance pridobiti z gesli o »prijaznih Britancih«, katerih namen bo Majorjeve konservativne prikazati kot ljudi, ki se borijo le za lastne interese. Laburisti nasprotujejo privatizaciji železnic, vladnim načrtom za ukinitve posojil brezposelnim ljudem, lastnikom stanovanj, hkrati pa zagovarjajo znižanje plač vodilnih delavcev v privatiziranih podjetjih.

»Gre za področja, ki najbolj jezijo povprečne Britance, zato bo njihova stališča zastopala laburistična stranka,« je izjavil

Blair. Prepričan je, da bo stranka v prihodnje podprlo veliko volilcev, zato laburisti vladi niso pripravljene popustiti. Konservativci, ki po anketah javnega mnenja po priljubljenosti za laburisti zaostajajo za 39 odstotnih točk, so takoj reagirali in poudarili moč britanskega gospodarstva, ki je v evropskem vrhu. »Blair pozablja na rezultate našega gospodarstva, na zmanjšanje stopnje brezposelnosti v državi,« je odgovoril predsednik stranke Jeremy Hanley. Seveda ne gre pozabiti na trenja znotraj konservativne stranke, iz katere je zaradi ne-

strinjanja z britanskim deležem v blagajni Evropske zveze Major izključil osem članov, devet parlamentarec pa je iz protesta izstopil sam. Britanski premier je nedavno obljubil, da bo nasprotoval prevelikim pristojnostim EZ, vprašanje pa je, če je s tem zagotovilo preprical evroskeptike. Če jih bo pridobil na svojo stran, bo lahko v političnih razpravah pokazal na neenotnost v Blairovi stranki. Najhujiši udarec pa bi za Majorja pomenil odstop zunanjega ministra Hurda, o katerem se že dolgo govori.

Alan Wheatley / Reuter

K O L U M B I J A

Protimafijska operacija Blišč

BOGOTA (Reuter) - Poznavalci menijo, da različne diverzije na letalskih in nenadne nepojasnjene eksplozije v skladiščih goriva v bližini »kokainskih« območij v Kolumbiji dokazujejo, da je kolumbijska koka-inska mafija napovedala vojno vladi in njenim programom za omejevanje proizvodnje mamil in trgovine z njimi. Vlada predsednika Ernesta Sampera je namreč pod nenehnimi pritiski ameriske diplomacije, ki zahteva, naj Kolumbija že vendar pokaže, da se je zares odločila pomesti s koalkinskimi karteli.

Posebne policijske enote so se naloge tokrat lotile nekoliko drugače. Prej so namreč iz zraka in po tleh iskali nasade in jih nato požigali, pri tem pa so se večkrat zapletli v spopade z lokalnimi tolpmi. Prav zato so oblasti pogosto le z velikimi težavami nasle ljudi, ki so bili pripravljeni nesti na prodaj svojo kožo pred cevi kokainskih revolverov. V policijske vrste se je prikradla tudi korupcija, zato je veliko skrbno načrtovanih policijskih

akcij splavalo po vodi, ali pa so se neslavno končale - navadno s smrtnimi žrtvami na strani varuhov pravice.

Tokrat so se policisti »oborožili« z majhnimi letali, opremljenimi s skropljenimi napravami, ki jih navadno uporabljajo v kmetijstvu. Združene države so prispevale posebne defoliante, zaradi katerih rastline odvrežejo liste in se posusijo. Operaciji, s katero naj bi v prihodnjih dveh letih unicili večino nasadov maka in koke, iz katerih pridelujejo kokain in heroin, so nadeli ime Blišč. Zaradi Blišca se je kmalu res začelo bliskati, saj je mafija v zadnjih dveh mesecih poskrbela za nekaj čudovitih ognjemotov, kot so eksplozije letal in cistem z gorivom poimenovali mafijci, ki so napovedali, da bo enaka usoda doletela vsa letala, ki jih bo vlada uporabila za uničevanje »rodovitnih« polj. Pridelovanje maka in koke se je v zadnjih dveh letih v Kolumbiji povečalo kar za nekajkrat. Prizadevanja vlade in policije v Peruju ter Boliviji so namreč obrodila sadove in zajezila proizvodnjo

mamil, zato so kokainski karteli odprli »podružnice« v Kolumbiji. Kolumbijci so se na operacijo Blišč odzvali povsem drugače, kot so si predstavljali vladni močje. V najnižjih slojih kolumbijske družbe je namreč naenkrat zavrelo. Dvignili so se kmetje, ki jim je pridelovanje maka prinašalo izdatne zaslužke, z njimi pa so povzdignili glas tudi reveži, ki jih v Kolumbiji ni malo; menda bi jih bilo celo več, če zanje ne bi občasno poskrbeli kokainska mafija, ki jih ima popolnoma v oblasti in zato z njimi lahko učinkovito manipulira. Val protestov je najprej zajel zakotne vzhodne predele države. Tisoči kmetov so dobesedno obkoljevali večja mesta in letališča ter blokirali ceste, zahtevali pa so »le« eno: vlada mora takoj prenehati s skropljenjem. Iz okrožja Guaviare so se nemiri preselili na jugovzhod, v provinco Putumajo, kjer so pobesneli kmetje zavzeli naftovod, požgali skladišča goriva in se spopadli z vladnimi enotami. Državna naftna družba Ecopetrol ocenjuje, da so

kmetje povzročili škodo v višini tri milijone dolarjev, saj niso poskovali in unicili samo naftovoda in pripadajočih naprav; zaradi motene oskrbe s surovinami so z zmanjšano zmogljivostjo delovale tudi rafinerije. »Ne vem, zakaj nikomur od vodilnih ni prišlo na misel, da bo prišlo do tako velikih neredov, saj je vendar že dolgo znano, da se ljudje v Guaviaru in Putumaju prezivljajo izključno z gojenjem koke in maka. Če jim bo vlada vzela se to, se bo morala država v svojih vzhodnih in jugovzhodnih predelih spopasti s socialnimi problemi najhujše vrste,« pojasnjuje politični komentator Enrique Santos Calderon. »Vlada bi morala ljudem v teh predelih ponuditi vso potrebno pomoč, ki bi morala biti stalna, tako da bi ljudje vedeli, da v težkih trenutkih ne bodo ostali sami. Za zdaj pa država poskili v 'krizne' predele samo takrat, ko tam izbruhnejo neredi, pa se takrat navadno odgovori s silo,« dopolnjuje Calderona novinarica casopisa El Tiempo Lucy Nieto de Samper.

VOJNA V ČEČENIJI

Uradno premirje, neuradno boji

Ruski parlament ni obsodil vojne - Zahod nezadovoljen

GROZNI (Reuter) - Ruske cete so v sredo ponovile napad na predsedniško palaco v čečenski prestolnici, mesto pa so neprestano preletavala tudi vojaska letala. Medtem ko je rusko topništvo dvakrat zadelo predsedniško palaco, ki je postala v zadnjih dveh tednih pravi simbol čečenskega upora, so v Moskvi sklicali izredni sestanek ruskih poslancev.

Zasedanje je potekalo za zaprtimi vrati, zato ni znano, o čem natančno so se poslanci pogovarjali, poročajo pa, da niso sprejeli niti enega samega sklepa, ki bi kazal na to, da bo Moskva popustila in ustavila krvavo vojaško akcijo v uporni republiki. O čečenski krizi so se pogovarjali tudi v Bruslju, kjer so se sestali predstavniki držav članic zveze Nato. Ti so pozvali rusko vodstvo, naj čim prej sede za pogajalsko mizo in brez nepotrebnega nasilja »prereže ruski Gordijski vozel«.

Danes ob 6. uri zjutraj se je izteklo »premirje«, ki so ga pred dvema dneva razglasili Rusi, krsili pa so ga tako eni kot drugi. Z razglasitvijo premirja je želela Moskva mednarodni skupnosti dokazati, da je pripravljena na mirno rešitev če-

censke krize. Ker pa Čečeni za zdaj ne kažejo niti najmanjše pripravljenosti, da bi odložili orožje, bo imel Kremelj tehten izgovor, da znova poseže po vojaški sili.

»Ruska vojska je koncentracijsko taborišče«

MOSKVA - Matere ruskih vojakov nemo stojijo pred mogočno belo stavbo vrhovnega poveljstva ruskih oboroženih sil v Moskvi. Molče obtožujejo tiste, ki so odgovorni za izginotje njihovih sinov v čečenskem peklu. Vsaka od približno petdesetih ruskih žensk, ki so se tega hladnega januarkega jutra zbrale na protestnem zborovanju komiteja »Matere vojakov«, v rokah drži za lastnimi rokami napisan transparent.

Ti se na primer glasijo takole: »Ustavite pobijanje otrok«, »Ruska armada je koncentracijsko taborišče« in »Vojaki ubijajo, matere pokopavajo.«

Ruske matere, katerih sinove so poslali v čečensko vojno, v teh dneh prihajajo iz vseh delov države v Moskvo, da bi protestirale proti ruskemu posredovanju v Čečeniji. »Nasih sinov nismo rodile za Čečenijo«, pravi 44-letna ženska, katere komaj osemnajstletni sin je bil konec decembra poslan v čečenski pekel. Ne ve niti

tega, kje se trenutno nahaja, niti ali je sploh se živ. Vrhovno poveljstvo le redko posreduje podatke o mladih vojakihi, ki jih v ruskem vojskem žargonu imenujejo »smrkavci«. Matere se pritožujejo predvsem zato, ker od svojih sinov, ki se bojujejo v Čečeniji, ne dobivajo nobene poste. Očitno so pisanje pisem vojaške oblasti prepovedale.

Telefonska številka, na kateri naj bi zaskrbljene matere dobile informacije o svojih otrocihi, je nenehno zasedena. Vedno pa je treba računati tudi na najhujše. Materi 20-letnega Nikolaja so v informacijskem centru sprva sporočili, da je njen sin pogrešan. »Sele ob drugem telefonskem klicu smo izvedeli, da ne živi več«, nam je s solzami v obeh povedala Moskovčanka. Najhujše pa je to, da ji nihče ne pove, kje je bil njen edini sin ubit. »Njegovo truplo je izginilo. Kje je sploh pokopan?« Težke trenutke preživlja tudi 40-letna mati, ki že dva te-

dna čaka, saj ni o svojem sinu dobila se nobenih vesti. Ze nekaj časa lahko živi le se s pomočjo pomirjeval. »Ne morem več govoriti, ostal mi je le se jok. Hodim v cerkev, toda ne vem, ali bo pomagalo,« nam je povedala.

Vsak dan na tisoče ruskih mater posluša poročila o vedno novih zrtvah med ruskimi vojaki v Čečeniji. Poleg žalosti in strahu je za matere ruskih vojakov značilna tudi odkrita jeza. Ne morejo razumeti vojaške taktike ruskih oboroženih sil, ki so v Grozni poslale mlade vojake, ki niso končali niti osnovnega vojaškega usposabljanja. V časopisu Komsomolskaja Pravda je bilo med pisni bralcev objavljeno pismo ogorčene ruske matere, v katerem beremo: »Če moj sin v Čečeniji umre, bom v prihodnje živela po zakonu krvnega masčevanja.« Pravi, da je Jelcinovo mesto v zaporu, in to »v skupni celici s čečenskim voditeljem Dudajevom«.

Sabine Heimgärtner / dpa

Čečenka objema sina, ki se je vrnil iz bojev (Telefoto: AP)

BIH / SPOPADI V BIHAŠKEM ŽEPU SE NADALJUJEJO

Zagreb Unproforju ne bo več podaljševal mandata

Z avtoceste Zagreb-Lipovac bodo kmalu odstranjeni neljubi napisi »Republika srbska krajina«, trdi Šarinč

ZAGREB, BEOGRAD, SARAJEVO - Bosansko premirje je vse bolj krhko. Kljub temu nekateri predstavniki ZN optimistično ugotavljajo, da ga stopnjevanje spopadov v okolici Bihaca in Velike Kladuse, kjer boji niso niti pojevali, se ne ogrozajo resno. Major ZN Herve Gourmelon poroča o najmanj dvesto topniških izstrelkih in tudi toliko spopadih s pehotnim orožjem s tega območja.

Kot ugotavljajo predstavniki ZN v Bosni, se z bosansko vojsko pri Bihacu spopadajo predvsem Abdičeva milica in bosanski Srbi, medtem ko naj bi se hrvaški Srbi zvečine ze umaknili. Tega Unprofor ni mogel ugotoviti na terenu, saj jim primanjkuje goriva, pa tudi Srbi jim ne dovolijo, da bi se prosto gibali. Bosanska vojska pa je v znak protesta zaradi prisotnosti srbskega oficirja zaprla tuzelsko letališče, ki je obenem oporišče tamkajšnjih oddelkov Unproforja. Izmenjava oficirjev za zveze je bila dogovorjena z zadnjim sporazumom o premirju, se pritožujejo predstavniki ZN v tem mestu.

Na zagrebškem letališču Pleso so se ponovno sestali predstavniki hrvaških oblasti in kninskih Srbov, da bi se dogovorili o nadaljnjem uresničevanju sporazuma o gospodarskem sodelovanju. Vodja hrvaške delegacije Hrvoje Šarinč je po pogovorih izjavil, da je z izidom pogajanj zadovoljen in da so dosegli napredek.

Po njegovih trditvah bodo z avtoceste Zagreb-Lipovac (zadnja vas pred hrvaško-srbsko mejo) kmalu odstranjeni napisi »Republika srbska krajina« in podobni, Zagreb pa bo v Obrovac poslal generator za tamkajšnja elektrarna. V kratkem naj bi začel delovati tudi nafto-

vod, ki teče čez okupirana hrvaška ozemlja. Zvedelo se je tudi, da so kninski Srbi pripravljeni ponovno zapreti avtocesto, če jim Zagreb ne bi poslal prepotrebnega generatorja.

Hrvaški predsednik Franjo Tuđman je začel diplomatsko ofenzivo za končanje mandata Unproforja na Hrvaškem. Njihov mandat se izteče v začetku marca in Zagreb pravi, da jim ga ne bo več podaljševal. Predsednikovi odposlanci so se odpravili razlagat uradno stališče hrvaškega vodstva v Peking (Valentić), New York, Bruselj in Pariz.

Prestolnico tako imenovane Zvezne republike Jugoslavije pa so včeraj spet obiskali predstavniki skupine za stiske z Bosno, ki skušajo z novim krogom pogajanj srbsko stran prepričati, da bi sprejela znani mirovni oziroma delitveni predlog za BiH.

(D. P. in agencije)

Srbski general Mladić (Telefoto: AP)

Krvava obletnica alžirske vojaške vladavine

ALZIR (AFP, Reuter) - Včeraj je minilo tri leta od začetkov alžirske državljanske vojne, v kateri vojaške oblasti bijejo nepriaznesljiv boj z islamskimi strankami, od katerih vse ne zagovarjajo nasilja in terorizma. Na ta dan pred tremi leti je odstopil predsednik Sadli Bendzedid in oblast prepustil vojski. Prvi krog takratnih splošnih volitev je pokazal, da bodo oblast prevzele islamske stranke.

Tudi obletnica ni minila drugače, kot večina dni zadnjih treh let. Za zdaj se neznani napadalci so v Batni streljali na avtobus, ter ubili enajst ljudi in jih šest ranili, trdi policijsko poročilo. Ni se

znano, ali so bile žrtve napada tuji ali domaćini. Islamski skrajneži so doslej napadali avtobuse le, če so se v njih prevzajali tuji delavci. V zadnjih treh letih je bilo po uradnih podatkih ubitih 11.000, po neuradnih pa celo 30.000 ljudi.

Nekaj upanja vliva srečanje v Rimu, kjer so se že drugi v zadnjih dveh mesecih na pobudo katoliške cerkve pogajali predstavniki alžirskih opozicijskih strank. Med udeleženci so tudi predstavniki prepovedane Fronte islamske rešitve, ki jo zastopa Annuar Haddam, predsednik strankinega telesa v izgnanstvu. Alžirske oblasti so

srečanje obsodile kot »agenturo tujih sil«. V italijansko prestolnico so prišli se predstavniki nekdanje vladajoče Fronte za nacionalno osvoboditev, Socialistične fronte in nekaterih manjših islamskih strank.

Predstavniki opozicijskih skupin, ki predstavljajo kar 78 odstotkov volilnega telesa, če upoštevamo rezultate prvega kroga volitev iz leta 1991, so sestavili »izhodišča« za začetek pogajanj z vlado, ki naj bi jih objavili danes. Predlagali so sklenitev premirja, oblikovanje začasne vlade in teles, ki bi pripravila volitve, ob tem pa so dejali, da imajo »pripravljena tudi

alternativne rešitve, če bo vlada se vztrajala pri nasilju«.

Francoski zunanji minister Juppé je ob tem izrazil plaho upanje, da bodo pogajanja vendarle obrodila zeljene sadove. Francija in Mednarodni denarni sklad skušata najti vlagatelje, ki bi bili pripravljeni ozivljati alžirsko gospodarstvo, vendar so se le redke finančne ustanove pripravljene spustiti v tveganje, če pred tem ne dobijo trdnejših zagotovil o demokratizaciji alžirske družbe. Italijanska letalska družba Alitalia je zaradi pomajkanja zanimanja za potovanje v Alžirijo do konca meseca odpovedala polete v omenjeno državo.

O čem pišejo drugje po svetu

O ruskem posredovanju v Čečeniji

»Minski kamni zgodovine se vrtijo zelo hitro. V Washingtonu in evropskih prestolnicah politiki molijo, da bi Jelcin ostal na položaju in resil svoj imperij. Seveda padajo obtožbe na račun ruskega pokola v Čečeniji, toda kljub temu vsi upajo, da bo Rusija ohranila ozemeljsko celovitost. Nestabilna in razkosana Rusija namreč nedvomno predstavlja nočno moro Clintona in Kohla.« (La Voce, Rim)

»Kaj kmalu po začetku ruske intervencije v Čečeniji se je izkazalo, da rusko vojaško posredovanje utegne pripeljati do destabilizacije celotne države. V prejšnjem mesecu se je Rusija občutno spremenila. Predsednik Jelcin izgublja podporo doma in celo pri zahodnih politikih, ki so ga podpirali in oboževali. Inflacija vnovic dosega dvomestne številke. Različne ruske politične sile izrabljajo čečensko vojno za medsebojne obračune. Rusija je v nevarnosti, da bi se ponovila njena totalitarna zgodovina, Jelcinu pa grozi politični propad.« (Zycie Warszawy, Varšava)

»Nacin, kako se v Rusiji 'ukvarjajo' s čečenskim problemom, je začetniški in nasilen. Potek čečenskega spora spominja na doktrino Brežnjeva: 'Čečenski narod je treba osvoboditi zločinskih skupin.' Zahod bi moral spoznati, da so odgovorni v Moskvi vse prej kot demokrati; to so močje, ki se vedno zagovarjajo 'sovjetski red'. Ali je Jelcin dejansko na oblasti, ali pa ima le se vlogo marionete v rokah starih aparatčikov, sploh ni več pomembno. Čečenija je le posledica in visek boja za oblast, ki je v zadnjih mesecih v Rusiji dobil nevarne razsežnosti.« (Tages-Anzeiger, Zürich)

»V Čečeniji bo Jelcinu morda celo uspelo doseči zmago. Obstaja pa nevarnost, da bo bridka. Premirje, ki ga je ruska stran ponudila v ponedeljek, je kaj hitro preraslo v ultimatum. Ruska stran je 'ilegalne oborožene skupine' pozvala, naj se predajo, medtem pa je rusko topništvo nadaljevalo obstreljevanje Groznega... Najbolj cinična razlaga vzroka čečenske vojne se glasi: Jelcin jo je začel le zato, da bi lažje zmagal na predsedniških volitvah leta 1996. Očitno je z vojaškim posredovanjem skušal pokazati vojaško odločnost, ki jo - tako vsaj pravijo - Rusi se vedno zelo cenijo. Zal je Jelcin izgubil glasove demokratov, ne da bi dobil glasove konservativcev.« (Le Figaro, Pariz)

»Ze prej bi morali jasno povedati, da takšna vojna (država se bori proti enemu od svojih narodov in ga množično pobija) ni sprejemljiva niti v primeru, če bi sprejeli rusko razlago dogajanja, po kateri je Čečenija neodtujljiv sestavni del ruske države. Previdno se je govorilo le o 'neprimernosti' sredstev. Morda bi bilo mogoče čečensko vojno celo preprečiti, če ne bi zahodni politiki s tem, ko so čečenski spor označili za 'notranji problem' Rusije, moskovskim oblastnikom dali proste roke. Zdaj, ko Zahod spreminja svoj odnos do Čečenije, je že prepozno, saj razdražena ruska vojska masinerija potrebuje le se zmago.« (Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt)

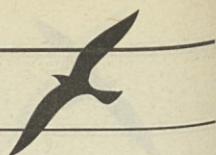
O bliznjevzhodnem mirovnem procesu

»Izraelci so se z Arabci vedno pogajali s pozicije močnejšega, njihov predstavnik pa je bil vselej avtoritativen ministrski predsednik. Sprva je imel vlogo pogajalca Menahem Begin, od katerega ze zaradi njegove nacionalistične drže niso pričakovali sprave z Arabci. Danes sedi za pogajalsko mizo Jicak Rabin, ki je bil ze kot obrambni minister vse prej kot »gologlob«, kot so v Izraelu imenovali zagovornike pogajanj s Palestinci. Mirovni proces je bil uspešen, vsaj pri sklenitvi miru z Egipčani. Rabin se je zdaj znašel v navzkrižnem ognju nasprotnikov mirovnega procesa in njegovih zagovornikov, ki zahtevajo hitrejšo ukrepanje. Za zdaj se ni jasno, ali bo Rabinu uspelo najti izhod iz kocljivega položaja na Zahodnem bregu in v Gazi.« (La Vanguardia, Barcelona)

»Izrael je stavil na strategijo ustrahovanja sovražnika s pomočjo jedrskega orožja. Toda tekma v jedrskem oboroževanju je zelo vprašljiva varnostni koncept za območje, kot je Bliznji vzhod. S tem Izrael le se podziga medsebojno nezaupanje, kar utegne kaj kmalu dobiti nevarne razsežnosti. Da bi tudi dolgoročno izključile sleherni možnost vojne, morajo vpletene strani bliznjevzhodni mirovni proces pospešiti. Potrebna so izvršena dejstva, torej normalni odnosi med Izraelom in islamskimi državami. Izrael potrebuje podporo svojih prijateljev na Zahodu. Francija, ki želi v Iraku vnovic odpreti veleposlanstvo, je pokazala, kako je treba islamske države spet vključiti v mednarodne procese.« (Berliner Zeitung, Berlin)

O turski politiki do EZ

»Turska ministrska predsednica Tansu Ciller je napovedala, da bodo iz turske ustave crtali točke, ki se nanašajo na omejitve svobode govora. Ta korak je vsekakor treba pozdraviti, saj je znano, da je sedanja turska ustava se iz leta 1982, ko je v državi vladalo izredno stanje. Ustavo je napisala takratna vojska hunta, ki ima se danes velik vpliv na dogajanje v Turčiji. Prav tu pa utegnejo prizadevanja turske premierke naleteti na največje ovire. Njena medijsko odmevna poteza bo namreč ostala le golo besedovanje, ce je ne bo podprla tudi vojska.« (Der Standard, Dunaj)

KALIFORNIJA / PO TEDNU NEPRENEHNEGA NALIVA

2.500 družin zapustilo poplavljenе domove

Samo v zadnjih dveh dneh je padlo 45 cm dežja

LOS ANGELES - Gaislske ekipe se močno trudijo, da bi odprle za

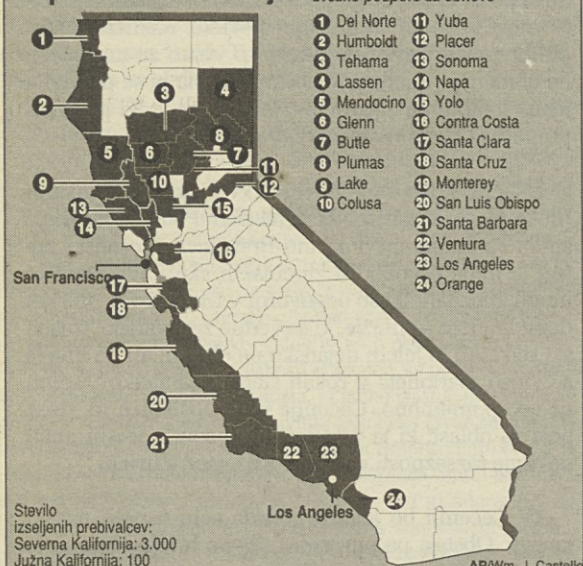
promet poplavljenе in poškodovane kalifornijske hitre ceste, čeprav

predvidevajo, da bo kmalu prišlo do novih neviht s Tihega oceana. Na jugu Kalifornije so tri osebe umrle pod drevesi in drogovi, ki jih je podrl veter. Na tisoče domov je brez električne energije in telefona. Neprenehna nevihta je preprecila guvernerju Wilsonu, da bi s helikopterjem preletel območje narasle reke Russian, medtem ko so reševalci s helikopterji potegnili iz vode vsaj 15 oseb, ki so se utapljale v reki Ventura na jugu države. Močno deževje je oblasti prisililo zapreti nekaj avtocest, kar je povzročilo zastoje med Santa Monico in Malibujem oziroma med Los Angelesom, Venturo in Santa Barbaro. Rdeči križ je

ocenil, da je več kot 2.500 družin zapustilo svoje domove na severu države, kjer dežuje neprenehoma že sedem dni; samo v zadnjih 48 urah je padlo 45 centimetrov dežja. Prebivalstvo je hiše zaman skušalo zaščititi z vrečami peska.

Predsednik Clinton je uradno izjavil, da je Kalifornijo prizadela nova naravna katastrofa in nakazal zvezno pomoč poplavljenecem. Samo pred enim letom je Clinton nakazal 11 milijard dolarjev zvezne pomoči po losangeleskem potresu, ki je povzročil 20 milijard dolarjev skode. To pot je škoda manjša, vendar znaša po prvih ocenah že na stotine milijonov dolarjev.

Poplave v Kaliforniji

Kalifornijski Guerneville je poplavlila narasla reka Russian. (Telefoto AP)

ZDA / 1. JANUARJA V PRINCETONU

Umrli je Eugen Wigner, oče prve vodikove bombe

Kot inženir kemije je bil strokovnjak za matematiko, kemijo in fiziko; leta 1963 je dobil Nobelovo nagrado

WASHINGTON - V Princetonu je 1. januarja umrl madžarski fizik in Nobelov nagrajenec Eugen Wigner, vest o smrti pa so sporočili se še sedaj. Star je bil 92 let. Z Leom Szilardom, Johnom von Neumannom in Edwardom Tellerjem je ustanovil četvorico madžarskih fizikov, ki so vodili raziskave za izdelavo prve ameriške atomske bombe, tako imenovani Projekt Manhattan. Wigner in Teller sta bila znana kot jastreba, ki sta amerisko vlado pripravila do tega, da je izdelala prvo vodikovo bombo, medtem ko sta bila Szilard in von Neumann nasprotna uporabi jedrske energije v vojne namene.

Bil je strokovnjak za matematiko in kemijo (diplomiral je kot

inženir kemije) ter za jedrsko fiziko; leta 1963 je bil nagrajen z Nobelovo nagrado, bolj za življenjsko delo kot za določene raziskave ali odkritja, kot je potrdila že sama splošna utemeljitev nagrade.

Eugene Wigner se je rodil v Budimpešti novembra 1902. Bil je sin industrijca, ki je predeloval kozuhovino. Studiral je s Von Neumannom, pozneje pa se je izpopolnjeval v Berlinu, kjer je sledil Einsteinovim predavanjem in se navdušil za probleme fizike, znanosti, ki je ravno v tistih letih (1925-1928) doživela precejšen razmah zaradi razvoja kvantne mehanike in raziskav o osnovnih delcih in o atomu. Zaradi nacističnega preganjanja se je leta

1930 preselil v Princeton, kjer se je pridružil skupini evropskih fizikov, ki so pozneje sodelovali pri Projektu Manhattan.

Wingerju je skupaj s Szilardom in Tellerjem uspelo prepričati Einsteina, da je napisal usodno pismo predsedniku Rooseveltu, v katerem ga je obvestil, da bi zaradi odkritja jedrske cepitve nacisti lahko izdelali atomsko bombo. Ravno to pismo je nato privedlo do izdelave ameriške vodikove bombe. Wigner je bil tudi eden od Fermijevih najtesnejših sodelavcev pri raziskavah za prvo atomsko baterijo, ki so jo prižgali 2. decembra 1942 v Chicagu. Skrbel je za matematične račune. Isto nalogo je imel pri načrtovanju vodikove bombe. Tudi pozneje je

ostal svetovalec ameriške vlade za jedrska vprašanja (kot član vodstva laboratorija za plutonij v Oak Ridgeu), svetovalec ameriške komisije za jedrsko energijo in svetovalec ameriškega obrambnega ministrstva.

Ceprav se je konec 50. let pridružil gibanju »Atomi za mir« in prejel tudi priznanje tega gibanja, je njegovo ime ostalo vezano na atomsko bombo, zato je bil pogosto tarča polemik pacifistov. Do zadnjega se je upiral pisanju svojih spominov, sele pred dvema letoma so ga prepričali, da je o svojem življenju spregovoril v dolgem intervjuju, ki so ga objavili v knjigi. Za njim zalujejo druga žena, fizik Mary Annette Wheeler, in sinova.

NEMČIJA / GROZLJIVKE OB ZORI

Otroci so pred televizijo od zore od pozne noči

BONN - Jurske pošasti stopijo v nemške hiše že ob zori. Kar 80.000 otrok, starih od šest do trinajst let, že ob šestih zjutraj sedi pred televizijo. Največ pa jih gleda televizijo med sedmo in sedmo uro zvečer, medtem ko jih je 40.000 se pred ekrani ob enih zjutraj.

Iz raziskav, ki sta jih izvedli dve veliki nemski televizijski mreži, izhaja, da tri četrtine otrok med sedmim in trinajstim letom starosti vsak dan gleda televizijo, ena petina jih ima celo svoj sprejemnik, nasploh pa televizijo gledajo več kot tri ure dnevno (in v tem času vidijo vsaj 50 reklamnih sporočil).

Televizijske mreže med seboj zagrizeno tekmujejo, da bi si pridobile čimveč mladih gledalcev, tako da nekatere predvajajo risanke in filme za mladino že ob 5.30 zjutraj. Otrokom so se zlasti všeč grozljivke in filmi polni nasilja. Znanstveniki opozarjajo, da vse to ni dobro: od televizije odvisni otroci imajo namreč čisto težave v družbi in ostajajo emarginirani.

FILIPINI / JANEZ PAVEL II. SINOČI ODPOTOVAL IZ RIMA

V Manili pred papeževim prihodom aretirali dva domnevna terorista

Zaradi obiska bodo izredne varnostne ukrepe sprejeli tudi v Šri Lanki

Papež Janez Pavel II. na letališču Fiumicino pred svojim sinočnim odhodom. (Telefoto AP)

MANILA - Ze včeraj so pred današnjim obiskom papeža Janeza Pavla II. v Manili stopili v veljavo izredni policijski ukrepi, ki naj bi zajamčili varnost poveljarju rimsko-katoliške Cerkve. Resnici na ljubo, so že dalj časa poostri nadzorstvo v vseh pristaniščih in letališčih, tako da bi prestregli prihod vsakega potencialnega terorista. Filipinski predsednik Fidel Ramos je včeraj potrdil, da so aretirali dve sumljivi osebi, eden od teh je 26-letni Pakistanec Said Ahmed, pri katerem so našli stiri bombe na časovni vžig. Sveto pismo, talar in papeževo sliko.

Filipinske oblasti so za papeževo varnost mobilizirale 20 tisoč ljudi (policijskih, vojakov in pred-

sedniških specialcev). Papež se bo prevažal v oklopnem avtomobilu z nepremakljivim steklom, nad njim pa bo stalno krožil helikopter. V Manili se bo udeležil Svetovnega dneva mladine, sestal pa se bo tudi s predsednikom idealom Ramosom, prvim protestantskim predsednikom izrazito katoliške države.

Pred sinočnim odhodom iz Rima je papež opravil spregovoril o budizmu, saj bo po Filipinih, Papui Novi Gvineji in Avstraliji obiskal tudi Šri Lanko. Prav tu pa je v zadnjih dneh prišlo do napetosti, ki so jo povzročili atentati na butistične templje in na katoliške cerkve. V tej otoski državi bo za papeževo varnost skrbelo več kot 30 tisoč policistov.

Obisk muzeja Jad Vašem ni več obveza za goste Izraela

JERUZALEM - Izraelska država ne bo več prisilila svojih gostov, da obiščejo muzej holokavsta Jad Vašem, prav tako ne Golanskega visavja in niti Masade, kjer je leta 73 kakih tisoč zidovskih zelocev raje napravilo samomor, kot da bi postali rimski sužnji. Sklep izraelske države je povzročil burne reakcije in ostre kritike na račun namestnika zunanjega ministra Josija Beilina, ki naj bi bil pobudnik tega sklepa. Po njegovem Izrael ni boljševiska država, ki vsiljuje svojim gostom, kaj si morajo ogledati. Vladni predstavnik za tisk je sporočil, da bo zunanje ministrstvo odslej le »svetovalo« tujim gostom, naj obiščejo Jad Vašem. Golan in Masada kot kaže nista tako sporna, saj je predsednik kneseta Sevah Weiss, ki je preživel nacistična uničevalna taborišča, ogorčeno poudaril, da je Jad Vašem »osebna izkaznica izraelskega ljudstva«. Obisk Jad Wasema in polaganje venca pred večnim plamenom bi morala biti vse prej kot protokolarna zadeva. Vsaj v Izraelu naj si državni sveta osebe spomin na eno najhujših tragedij človeštva, tako da jih bo vsaj nekoliko pekla vest, ko bodo dopustili in na žalost dopuščajo, da se take tragedije se vedno ponavljajo.

KITAJSKA / UGIBANJA O DENG XIAOPINGOVEM ZDRAVJU

Starec, ki ni sposoben vladati niti iz ozadja

Na borzah, ki se kaj hitro odzovejo na spremembe oblastnikov, še ni bilo vznemirjenja

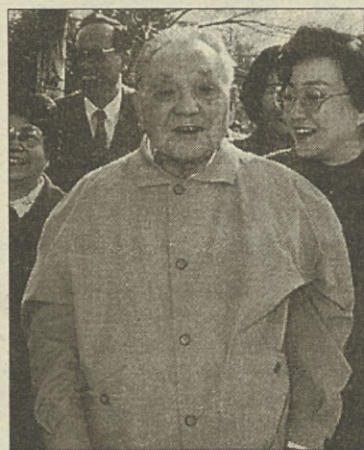
PEKING - Kitajska vlada je bila včeraj znova prisiljena zanikati vesti o zdravju Deng Xiaopinga, ki so se bliskovito razširile po svetovnih prestolnicah. Največji japonski časopis Jomiuri Shimbun je sporočil, da so 90-letnega Denga v začetku meseca sprejeli v pekinsko bolnišnico in dodal, da je njegovo zdravstveno stanje tako slabo, da je zdravniško osebje prepovedalo obisk celo kitajskemu predsedniku Jiang Zeminu.

Tiskovni predstavnik vlade pa je na izrecno vprašanje odgovoril: »Tovaris Deng Xiaoping je pri dobrem zdravju. Kakršnekoli druge informacije iz tujega tiska so popolne izmiselnosti.« Zdi se, da je ponedeljkova prisotnost Xiaopingovega sina Deng Pufanga na proslavi, ki jo je priredila južnokorejska letalska družba Asiana, kjer je bil ves nasmejan, še dodatno zanižala vesti o slabem zdravju kitajskega »patriarha«.

Tudi sanghajska, shenzhenska in hongkongska borza, ki se navadno zelo hitro odzovejo na tovrstne informacije, so razmeroma mirno končale svoje večerajšnje trgovanje. Prav zato so bili vlagatelji, ki vlagajo na Kitajsko, ob vesti, ki jo je prinesel ugledni japonski časopis, zadržani in ne preveč vznemirjeni. Borzni indeks, ki je s 626 točk zdrsnil za 2,3 odstotka, pa omenjeni strokovnjak pripisuje zmanjšanju dela prednostnih delnic, s katerimi naj bi v ponedeljek začela na borzi trgovati družba Dazhong, ki skrbi za potniški prevoz s taksiji. Ob koncu

borznega trgovanja so iz Shenzhena sporočili, da je njihov borzni indeks izgubil dva odstotka. Tudi hongkongski borzni indeks Hang Seng je ob koncu trgovanja izgubil dve odstotni točki, ki ju poznalci pripisujejo večji možnosti izbruha trgovinske vojne med Kitajsko in ZDA ter novemu dvigu ameriških obrestnih mer, nikakor pa ne govorim v zvezi z Deng Xiaopingom.

Toda teh govoric je, odkar se je Deng Xiaoping zadnjič pojavil v javnosti februarja 1994, ob lanskoletnem kitajskem novem letu, čedalje več. Velja dodati, da je televizija, ki je hotela ljudem dopovedati, da je Deng Xiaoping se zmeraj med njimi, namigovanja le potrdila, saj so posnetki povzročili

Gilles Campion / AFP

osuplost tako doma kot v tujini: Denga so razkrili kot bežavega starca, ki hodi z negotovim korakom in z vsemi znamenji, ki pričajo, da očitno ni več sposoben vladati, četudi »iz ozadja«.

Kot poročajo iz dobro obveščenih kitajskih krogov, naj bi se prvi človek Ding Guangen, ki je v kitajski KP zadolžen za propagando in član vsemogočnega politbiroja z dosmrtnim članstvom, po katastrofalnih televizijskih posnetkih odločil, da Deng ne bo več nastopal na televiziji. To naj bi bil tudi razlog, da Deng Xiaopinga ne bo več videti na televizijskih zaslonih prej kot ob letosnjem kitajskem novem letu 31. januarja.

Toda vlada, ki govori o zdravstvenem stanju prvega človeka na Kitajskem, je zdaj potisnjena v kot, saj lahko le v neskončnost ponavlja zanikanja z enim in istim stavkom o »odličnem zdravju tovarisa Denga«. Kljub temu obstaja upravičen sum, da se je stanje tega 90-letnika v zadnjih mesecih resnično poslabšalo.

Deng je zimo navadno preživel v Sanghaju. Včeraj tam ni bilo mogoče zaznati nobenega znamenja življenja, kar vsekakor pomeni, da Deng Xiaopingu zdravstveno stanje ne dopušča, da bi lahko tja odpotoval. Kot poročajo iz dobro obveščenih kitajskih krogov, naj bi konec lanskega leta v Peking zaradi transfuzije dopotovala tudi ekipa zdravnikov, ki nenehno nadzoruje njegovo zdravstveno stanje v sanghajski bolnišnici Huadong.

Severna Koreja je še vedno brez voditelja

SEUL - Pol leta po smrti »velikega voditelja« Kim Il Sunga so razmere v severnokorejskem glavnem mestu Pjongjang še vedno zelo nejasne. Prvo dinastično nasledstvo v zgodovini komunizma, ki ga je Kim pripravljal kar dvajset let, očitno ne poteka po načrtih.

V stalinistični Severni Koreji že od smrti 82-letnega Kim Il Sunga 8. julija lani mesti generalnega sekretarja komunistične partije in predsednika države ostajata uradno nezasedeni. Njegov najstarejši sin Kim Jong Il, ki velja za dejanskega voditelja Severne Koreje, se le redko pojavi v javnosti. Nejasno je, kaj pravzaprav ovira njegov prevzem oblasti. Iz Pjongjanga tudi ni bilo slišati pojasnil, zakaj Kim Jong Il ni imel tradicionalnega novoletnega nagovora. Namesto tega je severnokorejska državna televizija predvajala posnetek obiska Kima mlajšega pri neki vojaški enoti. Uradni mediji v Pjongjangu v zadnjem času poročajo o

Nikolaus Prede / dpa

domnevni bolezni Kim Jong Ila. Severnokorejska tiskovna agencija KCNA navaja, da čedalje več državljanov svojemu »ljubljenemu voditelju« zeli zdravje in dolgo življenje. V preteklosti pjongjanski mediji niso smeli poro-

cati o zdravstvenem stanju svojega voditelja. Zdaj poročajo, da je Kim Jong Il od zaskrbljenih državljanov prejel že več sto zavetkov z zdravilnimi zelišči. Po poročilih južnokorejskih medijev ima Kim Jong Il resne težave z ledvicami ali jetri. Na zalnih slovesnostih ob smrti svojega očeta se je zdel bled in bolehen. Po novem letu so v severnokorejski casniki objavili fotografije, na katerih je Kim Jong Il videti že bolj zdrav. Kim Jong Il, ki predseduje dvanajstim stalnim članom severnokorejskega politbiroja, je z 52 leti najmlajši med tovarisi, ki so stari od 63 do 82 let. Južnokorejska agencija Naewoe Press ne izključuje možnosti, da se je uradni prevzem oblasti zavlekel zaradi njegovega zdravstvenega stanja. Morda pa je pravi razlog treba iskati v bojih za oblast. Kimu mlajšemu je posvečena nova partijska pesem: »Brez tebe ne bomo obstali niti mi, niti naša domovina.«

Namesto lovskih letal Mig proizvajajo zločljive postelje

MOSKVA - Proizvajalec lovskih letal tipa MiG, ki so bila desetletja strah in trepet iz arzenalov držav Varšavskega sporazuma, išče nove trge z novimi izdelki - od malih sportnih letal do zločljivih postelj. Nekoč strogo varovan objekt Moskovska letalska tovarna (MLT), ki stoji skoraj v središču ruske prestolnice, trenutno izdeluje osemnajst lovcev MiG-29 za malezijske oborožene sile. Posel je vreden 600 milijonov dolarjev, tovarna pa se ne brani tudi manj donosnih projektov.

»Zdaj je samo polovica naših proizvodnih zmogljivosti namenjenih vojaškim naročilom,« razlaga tehnični direktor Ivan Butko. »Pred tremi leti je za vojaška naročila delalo 80 odstotkov tovarne.« V načrtih za devirifikacijo proizvodnje je predvidena proizvodnja strojne opreme za pekarne in mesno predelovalno industrijo. Izdelujejo tudi pralne stroje in rastlinjake.

V tovarniškem muzeju je predstavljena zgodovina proizvodnje civilnih in vojaških letal. V preteklosti je bila tovarna tako tajna, da so jo poznali samo po imenu »postni predal«. Imela je samo številko postnega predala, bila je brez naslova in ni bila označena na nobenem zemljevidu. V zadnjih tridesetih letih je MLT, kjer je se vedno zaposlenih dvajset tisoč ljudi, izdelala tri tisoč migov, ki so bili prodani v 40 držav. Po koncu hladne vojne je prišlo do korenitih sprememb. Od leta 1991 Moskva ni več naročila nobenega miga 29, tovarna pa ima še vedno delo s servisiranjem letal. Čeprav že tri leta ni državnih naročil, tovarna dobro posluje.

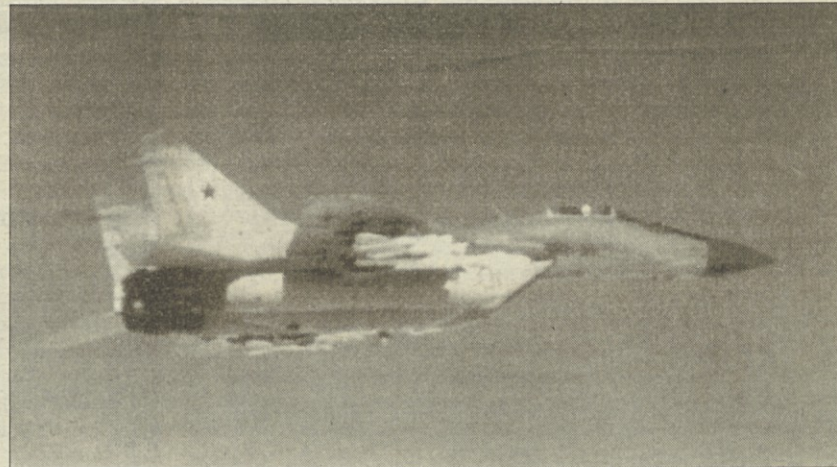
V proizvodni hali stoji dolga vrsta nedokončanih migov, z značilnimi dvojnimi repi. Okoli njih so skupine delavcev, ki pri-trjujejo in naravnavaajo sestavne dele. Med migi so tudi manj ubijalska letala, v katera tovarna polaga velike upe. Lahko letalo Aviatika MAI-890U poganja avstrijski motor Rotax, ki deluje na navadni bencin. Letalo doseže 250 do 300 kilometrov na uro; MiG-29 doseže hitrost tudi 2400 km/h.

Na letalski stezi MLT, kjer je bilo nekoč moskovsko letališče, dokler ga ni mesto »pogoltnilo«, Aviatiko predstavljajo tujim vojaškim atašejem in novinarjem. Nad njim je bil se posebej navdušen slovaški vojaški ataše. Tovarniški pilot je razveselil gledalce z manevrom, pri katerem je v zraku ugasnil motor, naredil krog nad vzletno stezo in pristal kot z jadralnim letalom. Letalo Aviatika je po besedah predstavnika tovarne v tujini vzbudilo veliko zanimanje. MLT je v zadnjih treh letih izvozila letala na Slovaško, Madžarsko in Romunijo, trenutno pa izpolnjuje naročilo za Malezijo. V tovarno večkrat povabijo vojaške atašee, s katerimi razpravljajo o možnostih učinkovitejšega servisiranja letal.

MLT, ki je v državni lasti, je edino rusko podjetje z dovoljenjem za samostojno izvažanje vojaških izdelkov. Pred tem je s tujino lahko poslovalo le državno podjetje za prodajo orožja Rosvoruzhenje. Trenutno tovarna razvija trenajzni mig, ki bo namenjen pripravi pilotov na MiG-29. Letalo razvijajo skupaj s francoskim proizvajalcem reaktivnih motorjev SNECMA in francosko tovarno Sextant Avionique, ki je del koncerna Thomson. Letalo naj bi predstavili junija prihodnje leto na letalski razstavi v Parizu.

Butko pravi, da vsaj se dve leti ne bo prišlo do spremembe v lastništvu tovarne, čeprav naj bi se MLT in znani oblikovalski biro Mikoian kmalu združila. Do zdaj je oblikovalski biro sam razvijal načrte za letala, ki jih je nato predal konstruktorjem, zdaj pa bo proces združen in tako bolj učinkovit. MLT in Mikoian naj bi se združila v sestih mesecih, vendar končne odločitve o tem se niso sprejele. Na vprašanje, ali bodo po izpolnitvi naročila za Malezijo prenehali izdelovati letala MiG-29, je Ivan Butko odgovoril: »Ne, do tega ne bo prišlo. Imamo še nekaj izvoznih načrtov, o katerih pa zdaj še ne bi govorili.«

Nigel Stephenson / Reuter

MiG-29, ki ga je Rusija prodala Iraku

SONČNA FLORIDA

Raj za upokojeence, pekel za turiste

JANE SUTTON / REUTERS

MIAMI - Na Floridi narasča stelo prebivalcev, čeprav je povprečna starost ljudi visja. To bo letos vplivalo tudi na gospodarstvo, čeprav so davki na Floridi visji kot v drugih ameriških državah. Ekonomist s floridske univerze David Denslow poudarja, da najboljše živijo upokojeenci, in sicer z denarjem, vloženim v različne investicijske sklade. Kar 18 odstotkov od 10 milijonov prebivalcev Floride je starih več kot 65 let.

»Njihov finančni položaj se izboljša vedno, ko se povečajo obrestne mere,« poudarja Denslow. Strokovnjaki načrtujejo, da se bo število prebivalcev Floride letos povečalo za 1,8 odstotka, v vsej Ameriki pa le za 0,89 odstotka.

»Na območja, ki imajo ugodne klimatske razmere, se starejši ljudje radi naseljujejo, zato je se naprej pričakovati narastanje števila prebivalstva,« ugotavlja Denslow. Pričakovati je tudi odpiranje novih delovnih mest, predvsem v uslužnostnih dejavnostih, čeprav se

zlati casi iz preteklosti ne bodo ponovili. »Delovnih mest bo manj kot nekoč, vendar bo položaj na področju zaposlovanja boljši kot drugje v Ameriki. Pričakujemo, da se bo realna vrednost plač zvišala za dve odstotni točki nad nacionalnim povprečjem,« je povedal strokovnjak z instituta za gospodarske raziskave.

Najbolj negotov je nadaljnji razvoj turizma, s katerim Florida na leto zasluži 32 milijard dolarjev. Kljub narasčajočemu nasilju si turistični delavci prizadevajo, da bi letos Florido obiskalo 41 milijonov turistov. Ekonomist Barnett Bank je bolj optimističen; meni, da bo na Florido prišlo za pet odstotkov več turistov, kar pripisuje predvsem turistični ponudbi Orlanda. Napoveduje za 4,7 odstotka večjo prodajo, saj se je število prebivalcev, ki se ne preživljajo s kmetijstvom, lani povečalo za 3,8 odstotka. Z davki na prodano blago bodo zbrali več denarja, čeprav ne toliko kot v zadnjih nekaj letih. Mnogi stroko-

vnjaki so zaskrbljeni, ker se davki ne povečujejo sorazmerno s potrebami proračuna - po napovedih naj bi dobili iz zvezne blagajne manj

denarja. Zato bo manjše podpore deležno zdravstvo pa tudi solstvu se ne piše dobro.

»Ljudje so zaskrbljeni zaradi ve-

V Miamiu, kjer je v zadnjem času kriminal močno narasel, naj bi zgradili več zaporov

dno večjega števila kriminalnih dejanj, zato mnogi predlagajo gradnjo novih zaporov,« poudarja Hyman Grossman z raziskovalnega instituta Standard and Poor's Corp. Floridske oblasti bodo morale rešiti tudi problem pitne vode, ki je že primanjkuje. Večje število prebivalstva bo položaj se poslabšalo. Z denarjem od prodanih državnih obveznic bodo morali poleg zaporov zgraditi tudi več preciscavalnih naprav in vodnih sistemov. Guverner Lawton Chiles je predlagal natečen pregled sedanjega davčnega sistema, ki naj bi ukinil nekatere davčne olajsave, povečal pa naj bi se tudi davek na posest. Ker imajo v floridskem predstavniskem domu prvič v 120 letih večino republikanci, demokrati pa le nekaj več mest v senatu, bo guverner iz demokratičnih vrst uresnil svoj program le, če bo dobil večinsko podporo. Kljub tezavam so nekateri gospodarstveniki optimisti, saj menijo, da sedanji trendi kažejo na lepo prihodnost Floride.

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

10.00	Video strani
	Otroški program:
10.20	S. Makarovic: Potepuh in nočna lucka, 2/4 del
10.30	Balet Glazunova, baletna pravljica
10.45	Velike knjige, pon. 4/6 dela ameriske nadaljevanke
11.15	Po doma, pon.
13.00	Poročila
13.05	Video strani
15.45	H. Ibsen: Hedda Gabler, pon. 1. dela svedske drame
16.45	Podarim - dobim, ponovitev
17.00	Tv dnevnik 1
17.10	Otroški program: Živ zav
18.00	Regionalni studio Maribor
18.45	Stiri v vrsto, igrice
19.13	Risanka
19.30	Tv dnevnik 2, vreme
19.56	Sport
20.05	Gozdarska hisa Falkenau, 8/13 del nemske nadaljevanke
	Sen poletne noči
21.00	Tednik
22.00	Tv dnevnik 3, tema dneva, vreme (VPS 2200)
22.16	Sport
22.20	Zarisce
22.40	Poslovna borza
	Sova
22.55	Večen sanjač, 2/27 del ameriske nanizanke
	O pticah in čebelicah
23.20	Severna obzorja, 7/33 del ameriske nanizanke
	Najina obzorja
00.10	Video strani

SLOVENIJA 2

12.50	Video strani
13.00	Euronews
15.00	Video strani
15.20	Kinoteka - ciklus filmov Katharine Hepburn:
	Pat in Mike, ameriski čb film
16.50	V vrtincu, pon.
	Sova, ponovitev
17.30	Grace na udaru, 22., zadnji del ameriske nanizanke
18.00	Severna obzorja, 6/33 del ameriske nanizanke
18.45	Ze veste
19.05	Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov
19.10	Podarim - dobim
19.20	Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
20.05	Moski, zenske
	Umetniški večer
21.05	Ivo Svetina: »Nisem in ne bom
	nimam in ne bom imel«
21.45	Mahabharata, 1/6 del angleske nadaljevanke
	Brookova razprava o vojni, moči in moralnosti
23.45	Rogla. Slalom (Z), repotaza
00.20	Video strani

KANAL A

07.00	Video strani
12.00	Spot leta
12.05	Na velikem platnu
12.25	Luc svetlobe, ponovitev 338. dela ameriske nanizanke
13.15	Ameriskih deset, glasbena oddaja
14.15	Spot leta
14.20	CMT
16.30	Spot tedna
16.35	Na velikem platnu
16.55	Album show, ponovitev glasbene oddaje
17.45	Video igralnica, ponovitev oddaja o računalniških igriceh
18.15	Benny Hill, ponovitev 19. dela angleske humoristične nani-zanke
18.45	Tv bazar
19.00	Poročila
19.10	Luc svetlobe, 339. del ameriske nadaljevanke
20.00	Magnetoskop, kontaktna glasbena oddaja
20.40	Pred poroto, 25. del ameriske nanizanke
	Primer manjkajočega trupla
21.10	Poročila
21.20	Hitlerjev SS - podoba zla, 2. del angleskega filma
23.00	Kino, kino, kino, ponovitev oddaje o filmu
00.00	Spot tedna
00.05	Na velikem platnu
00.25	CMT
01.00	Video strani

MMTV (62. kanal)

17.00	MMTV shop, televizijska prodaja
18.20	Aktualno, zanimivo, ponovitev
19.00	Obvestila
19.05	Risanke
19.30	MMTV shop, televizijska prodaja
20.00	Sport MMTV
20.30	Turistično okno Kompas Holiday's
20.45	Return Of The Family Man, film
23.15	The Boob Tube, ameriska komedija
00.45	MMTV shop, televizijska prodaja
00.40	Video strani in ob 00.40 Deutsche Welle

RAI 1

6.45	Jutranja odd. Unomatti-na, vmes (7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik
9.35	Dnevnik in nan. Cuori senza età, 10.00 TG1
10.05	Film: Il brigante di Tacca del lupo (pust., It. '52), vmes (11.00) dnevnik
11.45	Aktualna odd. koristnih nasvetov Utile Futile
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik
14.00	Znanstveno-tehnološki tehnik Albedo
14.20	Dok.: Kvarkov svet
14.50	Nan.: Pustolovščine mlade Indiane Jonesa
15.45	Mladinski variete Solletico, risanke, nanizanke
17.30	Nan.: Zorro
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.20	Neverjetne zgodbe
18.50	Variete: Luna Park (vodi Rosanna Lambertucci)
19.50	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Variete: Tu vuo' fa l'ameri-cano - Festa per Renato Carosone
22.30	Dnevnik
22.40	Glasbeno potovanje v cudoviti disneyev svet: Do re mi e fantasia
0.25	Dnevnik in vreme
0.35	Danes v Parlamentu
0.45	Dok. DSE : Sri Lanka

RAI 2

7.00	Euronews
7.10	Otroški variete
8.00	Nan.: Doogie Howser, 8.25 Lassie, 8.45 Družina Drombush
9.45	Nad.: Beautiful
11.30	TG2 33, 11.45 dnevnik 2
12.00	Aktualno: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo in vreme
13.45	Variete: Quante storie! Ragazzi, risanke
14.15	Nad.: Paradise Beach, 14.50 Santa Barbara
15.35	Aktualna odd.: Kronika v živo, vmes (15.45, 17.00) dnevnik
18.10	Iz Parlamenta, sport in vreme
18.35	Sereno variabile
18.45	Nan.: La legge di Bird
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Kviz: Ko bi bil Sherlock Holmes
20.40	TV film: Uomo di rispetto (dram., It. '93, r. D. Damiani, i. M. Placido, 2.)
22.45	TG 2 dosje
23.35	Dnevnik in vreme
23.55	TGR v Evropi
0.25	Stazione Centrale
0.45	Pregled tiska
1.55	Nan.: Soko 5113

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja
7.05	Oddaje DSE: Anglescina, DSE Sapere, Filozofija, Sola in kultura, Euro-news, itd.
10.15	DSE Fantastica età
11.15	DSE Fantastica mente
12.00	Dnevnik in gospodarstvo
12.30	Znanstveni dnevnik
12.40	Dove sono i Pirenei?
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	TGR Regione 7
15.15	Sportno popoldne
16.30	DSE Caramella 3, 17.00 Parlato semplice
18.00	Dok.: Geo
18.30	Sport, Insieme, vreme, dnevnik, dezelne vesti
19.50	Blob Soup, 20.10 Blob
20.25	Aktualna oddaja : Tempo reale
23.15	Dnevnik in vreme
23.20	50 let zgodovine italijanskega sporta
0.30	Dnevnik in vreme
1.00	Variete: Fuori orario
1.45	Blob

RETE 4

6.15	Nan.: Love Boat
8.00	Nad.: Diritto di nascere, 8.30 Pantanal
9.00	Variete: Buona giornata, vmes 9.30 nad. Guadalupe, 10.30 Catene d'amore, 11.35 Febbre d'amore, 12.30 Lasciati amare
13.30	Dnevnik
14.00	Nad.: Sentieri, 15.00 Cuore selvaggio, 16.00 La donna del mistero
17.15	Aktualno: Perdonami (vodi D. Mengacci), 18.00 Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.35	TV film: Perché mia figlia (dram., ZDA '92, i. A. Peldon, D. Schultz)
22.30	Film: Facciato l'amore (kom., ZDA '60, i. Y. Montand, M. Monroe) vmes (23.45) dnevnik
1.00	Pregled tiska

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Complotto di famiglia (vodi A. Castagna)
15.20	Agenzia matrimoniale
16.00	Otroški variete Bim Bum Bam in risanke
17.55	TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, 20.25 Striscia la notizia
20.40	Kviz: La ruota d'oro (vodi M. Bongiorno)
22.45	Nan.: Casa dolce casa
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
1.30	Sgarbi quotidiani
2.00	Pregled tiska

ITALIA 1

6.30	Otroški variete
9.25	Nanizanke
11.25	Aktualno: Village
12.25	Odpri studio, Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
12.50	Otroški variete
14.00	Odpri studio
14.30	Variete: Non è la RAI
16.00	Variete: Smile
16.05	Nan.: Star Trek
17.10	Variete: Talk Radio
17.25	Nan.: Il principe di Bel Air, 18.10 Ultraman, 18.45 Village, 18.50 Bay-side School
19.30	Odpri studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Karaoke
20.45	Film: Due palle in buca (kom., ZDA '88, i. D. Aykroyd, C. Chase)
22.30	Aktualno: Fatti e misfatti, 22.45 Ciak
23.15	Nan.: Dream on
0.15	Italia 1 sport

TELE 4

13.30	19.30, 22.00, 23.50 Dogodki in odmevi
20.30	Nad.: Kalifornija, 21.20 Zgodovina rocka

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: Parlami dolcemente (kom., 32, i. B. Keaton)
20.35	Glasba: C'era una volta il festival di Napoli
23.00	Variete: Tappeto volante

Koper

16.00	Euronews
16.10	»Bersaglio« - V studiju Maurizio Bekar
17.10	Leteči zdravniki, nani-zanka
18.00	Slovenski program
	Posejdonovi ujetniki - dokumentarec, 2.del
18.30	Zamejski portret
18.45	Primorska kronika
19.00	Tv dnevnik
19.30	Tecaj italijanskega jezika
20.00	Euronews
20.30	»Meridiani« - aktualna tema
21.30	Odpri strani, oddajo pripravljajo Rosanna Giuricin
21.50	Stanje stvari - kultura, oddajo pripravljajo Natasa Melon
22.15	Tv dnevnik
22.30	Slovenski program: Karaoke - dobra volja je najbolja, zabavno - glasbena oddaja

ORF Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Nas hrupni dom, pon.
09.30	Zemlja in ljudje, pon.
10.00	Slika Avstrije, pon.
10.25	Nevarna razmerja, pon.
11.55	Raji zivali
12.15	Med življenjem in smrti
13.00	Cas v sliki
13.10	Mi, pon.
13.35	Pravica do ljubezni
14.00	Ordinacija Bülowbogen
14.50	Pogledi od strani
15.00	Otroški program
17.00	Mini cas v sliki
17.10	Wurlitzer
18.00	Cas v sliki
18.05	Nas učitelj dr. Specht
18.30	Nas hrupni dom
19.30	Cas v sliki
20.00	Sport
20.15	Komisar Rex
21.05	Kuharski mojstri
21.10	Pogledi od strani
21.20	Orlovo gnezdo, angl. vojni film, 1968
23.50	Cas v sliki
23.55	Upor v podzemlju, ameriska kriminalka, 1973
	Igrajo: Robert Duvall, Joe Don Baker in drugi
01.35	Dempsey in Makepeace
02.20	Video strani

ORF Avstrija 2

14.50	Tisoč mojstrov
15.00	Lipova ulica
14.50	Ljudje iz St. Benedikta
	Krinke in demoni
16.30	Moč strasti
	Snidenje
17.15	Odkritje zemlje.
	Moč kart
18.00	Mi
18.25	Made in Austria
19.00	Zvezna dezela danes
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Kultura
20.15	Notranjepolitično poročilo
21.05	Kuharski mojstri
21.10	Zgodbe iz Avstrije
21.55	Novo v kinu
22.00	Vecerni studio
22.35	Med zakonom in dolznostjo
23.20	Sporna vprašanja
00.20	Steps, grško ameriska melodrama, 1972
	Igrajo: Irene Papas, Umberto Orsini in drugi
01.40	Video strani

Hrvaška 1

08.00	Dobro jutro
10.00	Poročila
10.05	Pet otrok in Pesek
10.30	Naravni svet:
	Miti in legende
11.20	Hrvaški jezikovni leksikon:
	Retorika
11.30	Narnijske kronike, 13/18 del serije
12.00	Poročila
12.05	Cesarica, 70. del nadaljevanke
12.50	Velika dezela, ameriski film, 1958
	Igrajo: Gregory Peck, Jean Simmons, Charlton Heston in drugi
15.30	Zgodba o oboji
	Največja melodija na svetu, 3/4 del serije
	Gosti modrega bisera
16.30	Poročila
16.40	Z jadri okoli sveta, 6/12 del dokumentarne oddaje
17.10	Morje
17.45	Hrvaška danes
18.00	Kolo sreče
18.35	Santa Barbara, 910. del ameriske nadaljevanke
19.30	Dnevnik
20.02	Sport
20.10	Kviskoteka
21.30	Ekran brez okvirja
22.30	Razstava na tv:
	Ivo Rezek
22.40	Slika na sliko
23.20	Moc denarja
23.30	Divja zabava, ameriski film, 1974
	Igrajo: James Coco, Raquel Welch, Perry King, Tiffany Bolling in drugi
01.05	Poročila
01.10	Sanje brez meja

Hrvaška 2

17.10	Video strani
17.25	Tv-koledar
17.35	Majski cvetovi, ponovitev 11/13 dela angleske nanizanke
18.25	Ljubezen do denarja, ponovitev dokumentarne oddaje
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik
19.55	Kosarkaska Euroliga: Limoges - Cibona, 1. pol
20.40	EPP
20.50	Kosarkaska Euroliga: Limoges - Cibona, 2. pol.
21.35	Jeeves in Wooster, 3/11 del angleske humoristične nadaljevanke
22.30	Majski cvetovi, 12/13 del angleske nanizanke
23.25	HRT Top 20, zabavno-glasbena oddaja
00.10	Video strani

MTV Madžarska

09.00	Cez dan
09.35	Igra, serija, nad. ob 11.20
09.45	Zaobljuba, serija
11.30	Mejno mesto, serija
12.00	Opoldanski zvon
12.05	Posel
12.20	Borza
15.10	Iz programov prejšnjega tedna
16.00	Poročila
16.05	Tele video
16.10	Zapeta poezija
16.30	Gospodična, serija
17.05	Krožna slika
17.50	Upanje zanamcev
18.15	Posel
18.30	Parnas, kviz
19.00	Za otroke
19.12	Muza, novice iz kulture
19.30	Dnevnik, telešport
20.20	Malo mesto, serija
21.00	1+5, vprašanja ministrskemu predsedniku
21.45	Dnevi obleganja, 20. dan
21.55	Zabavni program
22.35	Dzumbuj - dnevnik
23.10	Gospodarski magazin
24.00	Dnevnik BBC

TV SLOVENIJA 1

20.05

GOZDARSKA HIŠA FALKENAU
Sen poletne noči

Silva von Bernried je razočarana: dobila je dve nad-vse zaželeni vstopnici za opero v Bayreuthu, zdaj pa se mora zaradi poslovnih zadev operi odreči. Vstop-nici podari svoji prijateljici Susanni. Toda namesto da bi ji naredila veselje, jo spravi v precejšnjo zadrego: Susanna ne prenese Wagnerjeve glasbe in se posku-ša vstopnic znebiti. Dobi jih ravno Vinzenz. Le-ta pa jih vsili Martinu, ki končno pride na sijajno zamisel, da povabi v opero Susanno.

Vendar oba sploh ne prideta do Bayreutha, ampak preživita romantično večer na majhnem vaškem praznovanju. Medtem vlomijo v gozdarsko hišo. Ba-bica Inge požene nesprijetnega vsiljivca nadvse po-gumno v beg. Vlomilec, novi delavec na žagi, nujno potrebuje denar, da bi svoji bolni sestri omogočil pre-saditev ledvice v Ameriki. Vendar ni mogel odnesti ničesar razen Martinove puške. Ko se obupani mla-denič pred Marcusom nepremišljeno izda in nima več kaj izgubiti, napade presenečenega Marcusa. Upa, da bo v trezorju žage našel potreben denar. Toda medtem je tudi Martin odkril identiteto vlomil-ca. Skupaj z Vinzenzom pritihi sinu na pomoč.

TV SLOVENIJA 2

15.20

PAT IN MIKE,
ameriški film, 1952

Režija: George Cukor

Scenarij: Ruth Gordon, Garson Kanin

Fotografija: William Daniels

Glasba: David Raskin

Igrajo: Spencer Tracy, Katharine Hepburn, Aldo Ray, William Ching, Sammy White

Scenarista Ruth Gordon in Garson Kanin, ki je o paru Hepburn - Spencer napisal tudi odlično knjigo, sta se po uspehu, ki ga je prijateljska četverica dosegla s fil-mom Adamovo rebro, lotila iskanja nove filmske te-me. In ker sta dobro poznala Katharine Hepburn in njene odlične športne lastnosti, za katere se je imela predvsem zahvaliti domači hiši, sta vedela, da je tre-ba izkoristiti tudi to plat že tako vsestranske igralki. Katharine Hepburn je bila namreč že od malega odlična plavalca, intenzivno je igrala tenis, kolesarila je in tekla, ko to še ni bila moda, in po mnenju mno-gih je bila ena najboljših igralk golf v državi. Vse to je bilo več kot dovolj za film, toda kaj storiti s Spence-rtjem Tracyjem, ki je bil njeno nasprotje? V športu se prav gotovo ni mogel meriti z njo, toda scenarista sta kmalu našla rešitev. Tracyja sta postavila v vlogo za-petega športnega menežerja, ki bo s svojim zadržani-m, a premišljenim vedenjem naredil iz nadarjene športnice zvezdo. Tako je nastal sedmi skupni film uglednega filmskega para, ki je tudi tokrat očaral s svojo skladnostjo in uigranostjo. Športni talenti in tele-sna pripravljenost ne več rosno mlade Katharine, ki je imela za sabo že snemanje Afriške kraljice, se v fil-mu Pat in Mike brusijo ob Tracyjevem izjemnem ta-lentu za komiko. In po pričakovanjih se razvije ljube-zenska zgodba kljub temu, da Mike od vsega začet-ka izliva Pat s svojo roboto neposrednostjo in se do varovanke vede vse prej kot ljubeznivo in galantno. Za Katharine Hepburn je ta film predstavljal konec nekakega igralskega obdobja, za scenarista drugo no-minacijo za Oscara, za vse skupaj pa nov uspeh na filmskih platnih in vpis v zgodovino filma.

TV SLOVENIJA 2

21.05

IVO SVETINA,
portret

Skozi številne življenjske postaje, ki zaznamujejo pesniško ustvarjalnost Iva Svetine, oblikuje režiser Iztok Tory njegov portret. Vsaka pesnikova napi-sana knjiga je eno od njegovih življenj. Več kot dvajset jih je. In ker je vsaka njegova knjiga eno od njegovih življenj in ne le del enega samega, jih pesnik gleda kot nekaj, kar je dokončno mi-mo, končano, kot »slutnja sive čaplje, ki se dvi-gne iznad zamočvirjene planote jugovzhodno od njegovega doma«. Takšno poetično filozof-sko razmišljanje o ustvarjanju besed in jezika, prepleteno s pesnikovimi verzi, nadgrajeno s po-dobami iz njegovega življenja ter njegovega sveta skuša gledalcem na medijsko primeren način predstaviti pesnika Iva Svetino in njegovo delo.

TV SLOVENIJA 2

20.05

MOŠKI, ŽENSKÉ,
kontaktna oddaja

Zadnja oddaja Moški, ženske v letu 1994 je zaže-lela Slovincem več radosti. Zato bo prva v letu 1995 posvečena prav tej temi.

Kaj je radost bivanja? Kakšna radost ustvarja-nja? Kaj nas v življenju veseli, kdaj smo najbolj radostni?

O tem bodo z Manco Košir v oddaji govorili Mila Kacič, Deja Mušič, Tone Partljič in mag. Artur Štern.

KANAL A

21.20

HITLERJEV SS - PODOBA ZLA,
angleška drama

Helmut napreduje, čeprav ne verjame v nacistič-ne ideale, toda čedalje bolj postaja »njihov«. Heinricha ubijejo, Helmut postane neposredno podrejen Himmlerju. Karl pa, nekdanji pripadnik SA, po odhodu iz delovnega taborišča pristane v redni vojski, ki je na fronti v Stalingradu. Na fronti je ranjen, iz bolnišnice pa dezertira v Berlin, kjer se skriva do konca vojne.

TV SLOVENIJA 2 / NOCOJ OB 21.45

Mahabharata

Angleška nadaljevanka, 1989

Scenarij: Peter Brook, Jean-Claude Carriere, Marie-Hélène Estienne

Oblikovalec: Chloe Obolensky

Direktor fotografije: William Lubtchansky

Režija: Peter Brook

Igrajo: Erika Alexander, Maurice Benichou, Amba Bihler, Lou Bihler, Urs Bihler, Ryszard Cie-slak, Georges Corraface, Jean-Paul Denizon, Ma-dame Dioume, Miriam Goldschmidt, Hapsari Hardjito, Nolan Hem-mings, Ken Higelin, Cia-ran Hinds, Gisele Hogard, Corinne Jaber, Lufti Jak-far, Akram Khan, Jeffrey Kissoon, Sotigui Kouyate, Joseph Kurian, Tuncel Kurtiz, Robert Langdon Lloyd, Clement Masdon-gar, Leela Mayor, Vittorio Mezzogiorno, Bruce Myers in še mnogi drugi

Peter Brook, največji re-žiser našega časa, se je s projektom Mahabharata ukvarjal osem let. V gle-dališče je prenesel epsko pesnitev Mahabharata, ki temelji na koreninah in-dijske mitologije, religije, zgodovine in miselnosti in ima duhovne sorodno-sti z »Biblijo«, literarno življenjsko silo primerlji-vo z »Iliado« in carobno moč pripovedovanja, zna-cilno za »Tisoč in eno noč«. To je razprava o vojni, moči in moralnosti.

Osrednja zgodba govori o dolgem boju med dvema vejama kraljeve družine - Pandavas in Kauravas, v

glavno pripovedno linijo pa so vtakni nekateri komični in tragični dogodki. Delo je malo znano zahodnemu svetu, toda Brooka je pritegnila življenjskost pripovedovane zgodbe in možnost potovanja v fa-scinantno civilizacijo, v kateri lahko vidijo sodobni gledalci odsev lastnih custev, nasprotij in skri-vnih sanj. Brook pravi: »Vsa vprašanja, ki nas da-nes zadevajo, so dramati-zirana v tem delu. Vsa dejstva, ki so bila zasno-vana pred skoraj tri tisoč leti, se ne zdijo tako odda-ljena. Nasprotno, omogo-čajo, da so temeljni pro-blemi našega časa se bolj jasno izpostavljeni.« Broo-kova adaptacija Mahabha-rate, tega bistvenega indij-skega dela, je narejena ta-ko, da je sprejemljiva za zahodne gledalce.

Brook je izbral medna-rodno ekipo igralcev in glasbenikov. Sodelovala sta: pisec scenarija Jean-Claude Carriere (le-ta je mnogo let sodeloval z Bunnuelom) in Chloe Obolensky, kot oblikova-lec scenografije in kostu-mografije. Nastala je deve-turna gledališka predstava kot plod gledališke magije in dovršenosti Brookove spretnosti kot režiserja. Od leta 1985 do 1987 je Mahabharata kot gledališka predstava z velikim uspehom potovala po Evropi in leta 1988 po Ja-ponski. Deset tisoče gle-dalcev je o predstavi go-

vorilo le s superlativih.

Potem se je začel pro-ces adaptacije devet urne gledališke predstave za ekran. Brook in Jean-Claude Carriere sta ustvarila šest urno televizijsko ina-cico, v celoti posneto v pariškem studiu. Snemali so trinajst tednov. Igralci so se prilagajali različnim načinom dela. Chloe Obo-lensky pa je oblikoval vi-zualno podobo filma, pri-cemer je uporabil elemen-te scenografije in kostu-mografije, ki jih je našel v Indiji. Raziskal je trznice Delhija v obdobju pred-monsumske vročine, da je našel vzorce in materia-le in z njimi nadomestil originale. V gledališču se vidijo mnoge stvari na odru nejasno, film pa izdaja najmanjše podro-bnosti.

Glavni snemalec je vi-soko cenjeno ime franco-skega filma William Lubt-chansky. Delal je z režise-rjem Jeanom-Lucom Go-dardom in Francoisom Truffautom. V verigi Bro-ok-Carriere-Obolensky je Lubtchansky enakovreden člen. Lubtchansky je pri snemanju enega samega odra ustvaril vtis - učinke kot bi bil film posnet v ek-sterieru in interieru. Pri snemanju televizijske na-daljevanke so sodelovali trije koproducenti: Chan-nel Four Television, The Brooklyn Academy of Music in Les Productions du 3eme Etage.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 12.00 Soul; 13.00 Greatest Hits; 14.00 The Afternoon Mix; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 CineMatic; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 22.00 The Worst Of Most Wanted; 22.30 Beavis & Buttthead; 01.30 The End?

SKY ONE

12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 E Street; 14.00 St. Elsewhere; 15.00 Lace 2; 16.00 The Oprah Winfrey Show; 16.50 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.00 Svet Iger; 19.30 Blockbusters; 20.00 E Street; 21.00 Manhunter, serija; 22.00 Under Suspicion

PRO 7

05.20 Ponovitve; 09.55 Apaci, am. vestern; 11.35 Moško gospodinjstvo; 12.05 Agentka s srcem; 13.00 Charliejevi angelčki; 14.00 Arabella Kiesbauer; 15.00 Colbyjevi; 15.55 Hišica v prentji; 17.00 Risanke; 18.55 Roseanne; 19.25 Alf; 20.00 Poročila; 20.15 Maščevanje sove, am. akc. film; 22.00 Skrivnost ritualnih ubojev, angl. indijski film

PREMIERE

14.00 Džungelska mirzica; 14.50 Nesposobno povabilo, am.film, 1993; 16.25 Čarovnja glo-bine, dokumentarec; 17.35 Premiere; 17.45 City Of Joy, angl. - franc. drama; 20.00 Premi-ere; 20.15 Po ljubezni, franc. melodrama; 22.45 Goli, angl. drama

SAT 1

07.30 Dopoldanski program; 12.30 Loving - ljubezenske poti; 12.30 Pod kalifornijskim son-cem; 13.30 Falcon Crest; 14.30 Tarzan; 15.00 Vesoljska ladja Enterprise; 16.00 MacGyver; 17.00 Tvegajli; 19.00 Poročila; 19.30 Kolo sre-če; 20.15 Komisar Rex, serija; 21.15 Noč z mor-licem, nemški triler

EUROSPORT

08.30 Rally; 09.00 Konjeništvu; 10.00 Evrotenis; 11.00 Ples; 12.00 Rally; 12.30 Motorji; 13.30 Av-tomobilske dirke; 14.30 Snooker; 17.00 Snow-board; 18.30 Superbike; 19.30 Športna poro-čila 20.00 Wrestling; 22.00 Boks; 23.00 Nogo-met; 01.00 Športna poročila

RTL

09.05 Ponovitve; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Umor je napisala, serija; 17.00 Jeo-pardyl; 17.30 Med nami; 18.00 Bogati in lepi; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Naša sola je najboljša; 21.15 Mestna bolnišnica; 23.10 Gotischalk - Late Night Show; 00.00 Poročila

RTL 2

06.00 -17.30 Ponovitve; 17.30 Zorro; 18.00Umik; 18.30 Nasmehnite se, prosim; 18.55 Poročila; 19.05 21, Jump Street; 20.00 Poročila; 20.15 Polet odločitve, ameriški pu-stolovski film, 1967; 23.05 Pozdravi iz onostran-stva, 2.del

SKY MOVIES

13.00 Age Of Treason; 15.00 The Call Of The Wild; 17.00 True Stories; 18.45 Over The Hill; 21.00 Benny & Joon; 23.00 Out For Justice

MOVIE CHANNEL

12.50 Twister; 14.20 Bright Eyes; 15.40 White Fang; 19.00 Sladybugs; 21.00 12:01, am. film, premiera; 23.00 Candyman

FILMNET +

16.00 K-TV; 18.00Till Murder Do Us Part; 20.00 Best Of The Best; 21.40 Malcolm x

SUPER CHANNEL

05.30 Novice; Gospodarstvo; Market Wrap; Rivera Live; 18.00 Danes; 19.00 Poročila; 19.30 Življenjski slog; 20.00 Entertainment X Press; 20.30 Magazin z novicami; 21.30 Notranja izdaja; 22.00 Poročila; 22.30 The Tonight Show

CNN

06.00-23.00 World News; 07.30 MoneyLine; 11.30 World Report; 12.30 Business Report; 13.30 Business Day; 14.30 Business Morning; 15.00 Larry King Live; 17.30 Business Asia; 20.00 World Business Today; 21.00 International Ho-ur; 00.45 World Sport; 01.30 Showbiz Today

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro ju-tro, otroci; 8.05 Radio plus; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obve-stila; 14.30 Poslovne infor-macije; 15.00 Radio da-nes, radio jutri; 15.30 Do-godki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.30 Ob-vestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtekov večer; 21.05 Literarni večer; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Stari gramofon; 23.05 Literarni noćturno.

Slovenija 2

5.00, 6.30, 7.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.00 Poslovne novice; 8.40 Prireditve; 11.15 Izjava tedna; 12.00 Opoldne; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Kulturne drobničice; 17.30 Obvesti-la; 17.00 Stergo ergo; 17.50 Šport; 19.00 Proti etru: družabno življenje v Ljubljani, vmes vreme in Zrcalo dneva.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Komedijska; 13.05 Mehurčki; 14.05 Izobraze-valni program; 15.00 Go-vorimo francosko; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Operni umetniki; 17.00 Glasbena umetnost; 18.05 Svetovna repor-taža; 18.25 Komorni kon-cert; 19.30 Zborovska gla-sba; 20.00 Iz arhiva simfo-nikov RTVS; 23.00 Izbrali smo; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba in koledar; 6.30 Jutranjik in osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je do-ber dan; 8.45 Servisne informacije, prireditve; 9.45 Od otroštva do mla-dosti; 11.15 Hladno-toplo-vroče; 12.30 Opoldnev-nik; 13.00 Jagode in po-doknice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informa-tivni servis; 17.15 Poročilo iz borze; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasbena kronika; 19.00 Dnevnik; 19.30 Večerni pr. Modre-ga vala R. Koper; 22.30-23.15 Četrtekov koncert.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pre-gled tiska; 10.05 E. Gallet-ti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna odd.;11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single ted-na; 15.00 The music bus; 16.00 Modri val ; 18.45 Jazz; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 18.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam da-nes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentir-a in obvešča; 15.45 Av-t o m a r k e t ; 1 6 . 1 0 Cankarjev dom se pred-stavi; 17.00 Anketa; 18.15 Aktualna tema; 19.25 Vreme; 20.00 Poslovni ra-dio; 22.00 Medžik.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenj-ska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pre-gled tiska; 10.40 Informa-cije, zaposlovanje;12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 14.30 Pla-ninsko športni kotiček; 15.30 Dogodki in odmev; 16.20 Chris Zea - Greatest Hits; 18.20 Music machi-ne; 19.30-24.00 Študentski program RK.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kme-tijski nasveti; 6.15 Horo-skop; 7.00 Kronika; 7.15 Dobro jutro; 9.05 Štajer-ske miniaturre; 10.05 De-lavnica znancev; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 13.10 Čas je za...; 14.00 Osmrtnice, obvesti-la ; 15.10 Kmetijski nasve-ti; 15.30 Dogodki in od-mevi; 16.00 Poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvesti-la; 17.45 Priški berljazak; 18.00 Pokličite 101 555; 19.30 Mladi glasbeniki pred mikrofonom; 20.00 Kulturno-umetniški progr.; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Študent

11.00 Prevzetni klop; 12.00 Komu zvoni?; 14.00 OF; 15.00 Recenzije & Napovedi;15.30 Kaj pa univerza?; 17.00 Jocola-tar; 18.00 Borzni parket; 19.00 TB: Elliott Sharp; 22.00 Vas omiljeni DJ Ju-re; 24.00 Institut E. March.

Radio Trst A

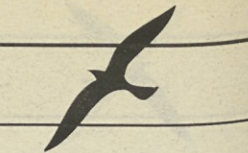
7.00, 13.00,19.00 Dnevnik, 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kraji pod Gr-mado v letih 1914-1918; 8.40 Slov. lahka glasba; 9.15 Odprta knjiga: Cvetje v jeseni (I. Tavčar, 4. del); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Revija ZCPZ: MePZ Skala; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Kulturne diagonale; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kro-nika; 17.10 Mi in glasba; VS Chorus Filia; 18.00 Če-trtkova srečanja; 18.30 Kantavtorji in šansonjeji; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 15.00 Rok z Vami; 16.30 Te zani-ma tvoja prihodnost; 18.00 Mix Zoon; 20.00 Foyer (pon.).

Radio Moška

18.10-18.30 Rož - Podjuna - Zila .

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815
Danes, 12. januarja, ob 20. uri: INSTITUT EGON MARCH: ČUKARNA (LD). V petek, 13. januarja, ob 20. uri: Slawomir Mrozek - NA ODPRTM MO-RJU. Gostuje Slovensko ljudsko gledališče Celje (SD).

SNG DRAMA, tel.: 061/221-511

Danes, 12. januarja, ob 19.30: UGANKA KORAJZE, za abonma dijaski 5 večerni in izven. Predstava bo se v soboto, 14. januarja, ob isti uri, za izven. V petek, 13. januarja, ob 19.30: D. Zajc - GRMACE, za izven.

MALA DRAMA, tel.: 061/221-511

Danes, 12. januarja, ob 20. uri: F. Boyer - ALI BOG LAJA? za izven. V petek, 13. januarja, ob 20. uri: G. Tabori - WEISMAN IN RDECE LICE, za izven. V soboto, 14. januarja, ob 20. uri: M. Jesih - LJUBITI.

OPERA, tel.: 061/331-950

Danes, 12. januarja, predstava ob 19. uri: E. Wolf - Ferrari - STIRJE GROBIJANI, za red četrtek II - OD-PADE! V petek, 13. januarja, ob 15. uri: P. I. Čajkovski - HRESTAC. V soboto, 14. januarja, ob 19. uri: J. Strauss ml. - NETOPIR.

MGL, tel.: 061/210-852

Danes, 12. januarja, ob 19.30: E. Flisar - STRIC IZ AMERIKE, za izven. Predstava bo se v soboto, 14. januarja, ob isti uri, za abonma vikend. V petek, 13. januarja, ob 20. uri: E. Car - POREDUSOV JANOS, za izven. V soboto, 14. januarja, ob 11. uri: S. Makarovic - SHOW STRAHOV, za izven in konto.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE, tel.: 061/312-860

V petek, 13. januarja, ob 19.30: A. Hieng - ZAKLADI GOSPE BERTE, za abonma red A in izven. V soboto, 14. januarja, ob 19.30: J. Jurčić-A. Inkret - ZGODBA O DESETEM BRATU, za abonma red sobotni in izven. V nedeljo, 15. januarja, ob 16. uri: D. Muck - KDO JE UBIL ZMAJA, za izven.

LGL, tel.: 314-789

KULTURNICA, Zidovska steza 1
V petek, 13. januarja, ob 18. in 19. uri: A. Goljvešek - GORNASTENISEDIMUHA, premiera, za izven.

VELIKI ODER

Danes, 12. januarja, ob 17. uri: M. Loboda - PEPELKA, za izven. V soboto, 14. januarja, ob 11. uri: N. Simončič - VELIKI KIKIRIKI, za izven. Ob 17. uri: Fulvio Tomizza - TUDI BOLHE KASLAJO, za izven. V nedeljo, 15. januarja, ob 11. uri: B. Stampe Zmavc - CIRKUS CIGUMIGUS, za izven.

CELJE

SLG, tel.: 063/25-332

V soboto, 14. januarja, ob 10. uri: A. Wendt - TICEV JAKA. za abonma mravljica in izven.

KD KUD ZARJA, tel.: 063/24-516

V petek, 13. januarja, ob 19.30: A. Leskovec - DVA BREGOVA.

KRANJ

PGK, tel.: 064/222-681

V petek, 13. januarja, ob 19.30: J. Mortimer/B. Cooke - KADAR MACKE NI DOMA, za abonma petek 2 in izven. Razprodano! Predstava bo se v soboto, 14. januarja, ob isti uri, za abonma sobota 2 in izven. Razprodano! V soboto, 21. januarja, ob 19.30: R. Cooney - ZBEZI OD ZENE, za izven.

JESENICE

GLEDALIŠČE TONETA CUFARJA, tel.: 064/81-260

Do sobote, 14. januarja, ob 20. uri: Sean Ocasey - TA PRSPARAN JUR.

MARIBOR

DRAMA, tel.: 062/221-206

V petek, 13. januarja, na malem odru ob 21. uri: KABARET XX. STOLETJA - CABARET UNPLUGGED (SKAKAFCI ODSTEKANO), za abonente in izven.

OPERA, tel.: 062/221-206

Danes, 12. januarja, ob 19.30: Stein-Bock-Harnick - GOSLAC NA STREHI, za red TAM in izven. V soboto, 14. januarja, ob 19.30: L. Minkus - DON KIHOT, za red opera in izven. Predstava bo se v nedeljo, 15. januarja, ob 16. uri, za red upokojenci, nedelja in izven. V sredo, 18. januarja, ob 19.30: G. Verdi - RI-GOLETTO, za red zeleni in izven.

LGL, tel.: 062/26-748

V nedeljo, 15. januarja, ob 10., 11.30 in 15. uri: Svetlana Makarović - SAPRAMISKA, za izven.

NOVA GORICA

PDC, tel.: 065/25-326

V petek, 13. januarja, ob 20. uri: Aldo Nicolaj - NI BILA PETA, BILA JE DEVETA, za izven. V soboto, 14. januarja, ob 10., 11.30 in 16. uri: M. Loboda - PEPELKA, za abonma velikega polzka in izven.

VELENJE

V petek, 13. januarja, DK Velenje ob 16. uri: S. Makarovic - MEDENA PRAVLJICA, Pikin abonma (3).

ZAGORJE

KC DELAVSKI DOM, tel.: 0601/64-171

Danes, 12. januarja, ob 19.30: Slawomir Mrozek - NA ODPRTM MORJU.

V petek, 13. januarja, bo v MKNŽ v Ilirski Bistrici ob 22. uri koncert francoske skupine TROMATISM

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10
Razstava OPERA PRIMA - 22 MEDNARODNIH UMETNIKOV: SEDAJ IN TEDAJ je na ogled do 30. januarja.

Razstava arhitekta IVANA VURNIKA je na ogled do 31. januarja.

V petek, 13. januarja, bo ob 20. uri otvoritev razstave PREPOVEDANI PLAKATI - SKRIVNI PROSVETI-TELJI. Razstava bo na ogled do 30. januarja.

MODERNA GALERIJA, Slovenska 35

Danes, 12. januarja, bo v Mali galeriji ob 20. uri otvoritev razstave švedskega umetnika ULFA ROLLOFA. Razstava bo na ogled do 12. februarja. V spodnjih prostorih Moderne galerije je do 29. januarja na ogled retrospektivna razstava FRANA KRAŠOVCA.

V zgornjih prostorih Moderne galerije je do 28. februarja na ogled retrospektivna razstava MAKSIMA SEDEJA.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

V ponedeljek, 16. januarja, bo ob 19. uri otvoritev razstave madžarskih umetnikov, S slikami in in grafikami se bosta predstavila Árpád Szabados in András Márkos. Razstava bo na ogled do 4. februarja.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava slik SANDRA PECENKA je na ogled do 27. januarja.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava slik BOJANA GORENCA je na ogled do 25. januarja.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40

Razstava slik članov Makedonskega kulturnega društva Makedonija je na ogled do 26. januarja.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava kipov TONETA DEMSARJA je na ogled do 23. januarja.

GALERIJA LEK, Verovskova 57

Razstava slik MAGDE in EMILA MARINSKA je na ogled do 20. januarja.

GALERIJA SLOVENIJALES, Dunajska c. 22

Razstava plastike in akvarelov SONJE RAUTER ZELENKO in KARLA ZELENKA je na ogled do 16. januarja.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

Danes, 12. januarja, bo ob 20. uri otvoritev instalacije SAMO. Razstava bo na ogled do 3. februarja.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3

Danes, 12. januarja, bo ob 16. uri organizirano javno

vodstvo po retrospektivni razstavi grafik ADRIANE MARAZ.

KD SPANSKI BORCI, Zaloska 61

Danes, 12. januarja, bo ob 18. uri razstava grafik SPELE UDOVIC. Razstava bo na ogled do 31. januarja.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

Razstava skulptur kiparja VIKTORJA PLESTENJAKA je na ogled do 31. januarja.

GALERIJA SOU

Razstava slik BOJANA BITEZNIKA je na ogled do 27. januarja.

KIC KRIZANKE, Trg francoske revolucije 7

Razstava GRADEC - SLIKE MESTA je na ogled do 28. januarja.

BEGUNJE

GALERIJA AVSENIK

Razstava TROFEJE IZ NAMIBIJE je na ogled do 13. februarja.

CELJE

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI CELJE

Pregledna razstava JAKOBA SAVINSKA je na ogled do 20. januarja.

Danes, 12. januarja, bo ob 17. uri organizirano strokovno vodstvo po razstavi Jakoba Savinskega.

KRANJ

MALA GALERIJA

V petek, 13. januarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave slik SILVESTRA PLOTAJSA.

MURSKA SOBOTA

GALERIJA MURSKA SOBOTA

V petek, 13. januarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave del nagajencev društvenih razstav DLUM 1993-1994. Razstava bo na ogled do 12. februarja.

NOVA GORICA

GORISKI MUZEJ

Retrospektivna razstava grafik in risb PAVLA MEDVESČKA je na ogled do 23. februarja.

PIRAN

MESTNA GALERIJA PIRAN, Tartinijev trg 3

Razstava grafik MARINA MARINIJA je na ogled do 20. januarja.

ZAGORJE

KC DELAVSKI DOM

V petek, 13. januarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave slik VESNE OBID. Razstava bo na ogled do 2. februarja.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

Danes, 12. t. m., ob 20.30 (red D in E) gostovanje Mestnega gledališča ljubljanskega z delom Marca Camolettija »Pridi gola na večerjo«.

Ponovitve: jutri, 13. t. m., ob 20.30 (red A in F), v soboto, 14. t. m., ob 20.30 (red B) in v nedeljo, 15. t. m., ob 16. uri (red C).

Gledališče Rossetti

Jutri, 13. t. m., ob 20.30 bo na sporedu predstava P. Handke »L'ora in cui non sapevamo niente l'uno dell'altro«. V abonmaju - predstava 2. Vstopnice pri blagajni gledališča 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00. V gledališču je na ogled razstava »40 stagioni in mostra«. Urnik od 16.00-19.00.

KOROŠKA

CELOVEC

Modestov dom: jutri, 13. t. m., ob 19.30 Premiera lutkovne igre »Jajce«.

BELJAK

Studijski oder Beljak (Kellertheater): danes, 12. t. m., ob 20. uri »Lift« (Rupert Henning).

ŠENTJAKOB

Jutri, 13. t. m., ob 20. uri v Kulturnem domu »Maturantski ples«.

ŠENTJANŽ V ROŽU

Stara sola: v soboto, 14. t. m., ob 19.30 - No-

Gledališče Cristallo - La Contrada

Danes, 12. t. m., ob 20.30 ponovitev dela »Come le foglie« G. Giacose v izvedbi S. Fantonija in Carole Stagnaro s sodelovanjem skupine »La Contemporenea 83« iz Rima. Režija Cristina Pezzoli.

Ponovitev predstave jutri, 13. t. m., ob 20.30.

TRŽIČ

Občinsko gledališče

V ponedeljek, 23. in v torek, 24. t. m., ob 20.30 gostovanje gledališče skupine APAS s Pirandellovim delom »Fu Mattia Pascal«.

VIDEM

Teatro Contatto

Do 15. t. m. bo na sporedu predstava Edoarda Sanguinetija »Storie naturali« (Naravne zgodbe).

voletni koncert s slovenskim oktetom.

RADIŠE

Kulturni dom: v soboto, 14. t. m., ob 20.00 - 19. Radiski ples - Igra ansambel Gasperji.

GLOBASNICA

Pri Sostarju: V soboto, 14. t. m., ob 20.00 - Podjanski ples - Igra ansambel Zasavci.

GLOBALNICA

Pri Sostarju: V soboto, 14. t. m., ob 20.00 - Podjanski ples - Igra ansambel Zasavci.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815

V ponedeljek, 16. januarja, ob 18. uri: predstavitev nove kasete pesmic z glasbene strani revije Ciciban.

FILM

Do 13. januarja, ob 20. uri: kubanski film JAGODE IN COKOLOVA (KD).

VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

V petek, 13. januarja, ob 19. uri: literarni večer.

CELJE

OSREDNJA KNJIZNICA CELJE, tel.: 063/26-731

V ponedeljek, 16. januarja, ob 16. uri: predavanje z naslovom PRIMOŽ TRUBAR IN PROTESTANTJE NA CELJSKEM.

KOČEVJE

MUZEJ KOČEVJE, Prešernova 11

V petek, 13. januarja, ob 18. uri: predavanje z diapozitivi LIKOVNI IN URBANISTIČNI POUČENJE KOČEVJA IN KOČEVSKO.

PORTOROŽ

AVDITORIJ, tel.: 066/747-230

IV. SLOVENSKI FILMSKI MARATON

V petek, 13. januarja: ob 10.30: promocija novega di-

gitalnega sistema DIGILINE; ob 12. uri: VASKI UCITELJ; ob 14. uri: PORTRET LOJZETA ROZMANA; ob 15.10: MRKI KONDOR; ob 16.30: NA POTI NA-ZAJ; ob 18.30: MIRA (premiera); ob 20. uri: slovesna otvoritev IV. SLOVENSKEGA MARATONA; ob 20.30 uri: TANTADRUJ (premiera). V soboto, 14. januarja: ob 14. uri: filmi studentov Akademije za gledališče, film, radio in tv; ob 16.20: HRIBCI - ZAJTRK; ob 16.30: ZELENJI JURIJ; ob 16.45: NEBO NAD ŽENAVLJAMI ALI DAN, KO NAM JE EVROPA PADLA NA GLAVO; ob 18. uri: PASJE ZIVLJENJE; ob 18.20: BREZ; ob 18.55: HRIBCI-TROFEJA; ob 19.05: POGODBE PRETEKLOSTI; ob 20. uri: HALGATO (premiera).

VELENJE

KNJIZNICA VELENJE

Danes, 12. januarja, ob 19. uri: predavanje Aleksandra Videcnika - DOMACE ZDRAVILSTVO V GORNJI SAVINSKI DOLINI.

DOM KULTURE VELENJE

V četrtek, 19. januarja, ob 19. uri: predavanje z diapozitivi in glasbo IBRAHIM NOUHOUM - Mali-moja dežela. V petek, 20. januarja, ob 19.30: glasbeno-satirčni kabaret BOGOMIR VERAS - Kaj ni eden družga.....? za izven.

TRST

Muzej judovske skupnosti »Carlo in Vera Wagner« (Ul. Monte 5): v četrtek, 19. t. m., ob 18. uri otvoritev razstave »La Terra Santa e la sua immagine nella cartografia antica«. **Palaca Costanzi:** do 15. t. m. bo na ogled razstava »Trst v 50.letih - skozi kroniko in vsakdanjost«. Urnik 10-13, 16-19. **Galerija Rettori Tribbio:** Do 20. t. m. je na ogled razstava slikarke Silve Fonda. **Galerija Torbandena:** na ogled je skupinska razstava »Maestri del novecento«.

Art Light Hall: do 25. t. m. bo na ogled antološka razstava Nina Perizzija.

Art Gallery: od 11. do 31. t. m. je na ogled razstava »Miniquadro 1995«.

Rizarna: do 15. t. m. bo na ogled fotografska razstava »Dan v varšavskem getu«.

Gledališče Miela: do 20. t. m. je na ogled razstava »Regiusto« - Andrea Petrone, v organizaciji Skupine 78.

GRADIŠČE

V galeriji L. Spazzapan je odprta razstava del Avgusta Cernigoja.

KOROŠKA

CELOVEC

Hiša umetnikov: do 21. t. m. je na ogled razstava »Süsse Dauer Süd«, 80-letnica Hise umetnikov.

Koroška deželna galerija: do 29. t. m. je na ogled razstava del Josefa in Ludwiga Willroiderja.

Galerija Carinthia: do 15. t. m. je na ogled razstava Piera Dorazija.

BELJAK

Galerija mesta Beljak: do 20. t. m. je na ogled razstava Sabine Hörtner.

BOROVLJE

Galerija Rieser: razstava 50 koroških umetnikov.

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,

tel.:

MENJALNIŠKI TEČAJI

11. januar 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 L)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	81,00	81,80	11,41	11,64	7,59	7,91
A banka Koper	80,30	81,80	11,30	11,63	7,53	7,83
A banka Nova Gorica	80,75	81,75	11,31	11,64	7,59	7,84
Banka Celje d.d., t: 063/431-459	81,00	81,75	11,35	11,65	7,20	7,69
Banka Noricum* d.d., t: 133-40-55	80,55	81,60	11,30	11,60	7,50	7,95
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	80,71	81,59	11,18	11,62	7,58	7,72
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	81,20	81,70	11,30	11,50	7,50	7,90
Come 2 us*	81,10	81,45	11,45	11,57	7,60	7,79
Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12						
Creditanstalt d. d.	-	-	-	-	-	-
Eros Ljubljana*, t: 13-17-197	81,00	81,10	11,45	11,50	7,50	7,70
Hida, od 7-19, sob od 7-14	-	-	-	-	-	-
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	81,00	81,02	11,50	11,51	7,70	7,72
Kompas Hertz Celje*	81,10	81,50	11,45	11,55	7,54	7,75
Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-15						
Kompas Hertz Velenje	81,00	81,50	11,45	11,55	7,54	7,75
Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Idrija*	81,10	81,50	11,45	11,55	7,54	7,75
Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-15						
Kompas Hertz Tolmin*	81,10	81,50	11,45	11,55	7,54	7,75
Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-15						
Kompas Hertz Bled*	81,10	81,50	11,45	11,55	7,54	7,75
Tel: 064/ 741-519, od 8-12, 17-19, sob od 7-16						
Kompas Hertz Nova Gorica*	81,10	81,50	11,45	11,55	7,54	7,75
Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-19						
Kompas Hertz Maribor*	81,10	81,50	11,45	11,55	7,54	7,75
Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13						
Nova kreditna banka Maribor d.d.*	80,00	81,85	11,35	11,68	7,55	7,95
Lemo Šempeter*, t: 065/ 32-250	80,75	81,60	11,35	11,60	7,55	7,71
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	80,70	81,55	11,40	11,65	7,55	7,90
Poslana banka Slovenije*	79,50	81,50	10,90	11,53	7,22	7,72
Publikum Ljubljana, t: 312-570	81,10	81,19	11,50	11,53	7,65	7,71
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	80,35	81,20	11,38	11,53	7,50	7,72
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	81,10	81,55	11,49	11,57	7,40	7,85
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	81,25	81,49	11,52	11,56	7,35	7,89
Publikum Sentilj, t: 062/ 651-355	80,66	81,75	11,30	11,69	7,35	7,85
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	80,83	81,49	11,46	11,55	7,60	7,70
Publikum NM, t: 068/ 322-490	81,10	81,65	11,45	11,59	7,58	7,88
Publikum Zalec, t: 063/ 715-114	80,50	81,60	11,48	11,58	7,40	7,80
Publikum Sentjur/CE, t: 063/ 743-174	81,00	81,55	11,47	11,57	7,30	7,85
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	81,10	81,65	11,47	11,60	7,58	7,80
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	-	-	-	-	-	-
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	81,15	81,65	11,42	11,60	7,60	7,82
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	80,60	81,48	11,37	11,60	7,50	7,85
SKB d.d., ***	80,80	81,80	10,90	11,65	7,52	7,90
SHP Kranj, t: 064/331-741	80,70	81,40	11,48	11,56	7,70	7,75
SKB d.d. Ljubljana	81,20	81,60	11,42	11,61	7,61	7,95
UBK Ljubljana, t: 061/444-358	-	-	-	-	-	-
Upimo Ljubljana, t: 212-073	81,25	81,20	11,51	11,52	7,65	7,70

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: *

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

11. JANUAR 1995		v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni	
ameriški dolar	1600,00	1650,00	
nemška marka	1048,00	1070,00	
francoski frank	302,00	311,00	
holandski gulden	929,50	957,00	
belgijski frank	50,60	52,20	
funt sterling	2498,00	2575,00	
irski šterling	2475,00	2550,00	
danska krona	264,00	272,50	
grška dramma	6,50	6,90	
kanadski dolar	1134,00	1170,00	
japonski jen	16,00	16,50	
švicarski frank	1240,00	1282,00	
avstrijski šiling	148,00	152,60	
norveška krona	238,00	245,50	
švedska krona	213,00	220,00	
portugalski escudo	9,90	10,35	
španska peseta	12,00	12,40	
avstralski dolar	1225,00	1265,00	
madžarski florint	11,00	15,00	
slovenski tolar	12,60	13,20	
hrvaški dinar-kuna	255,00	272,00	

KMEČKA BANKA - GORICA

11. JANUAR 1995		v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni	
ameriški dolar	1599,00	1644,00	
nemška marka	1048,00	1068,00	
francoski frank	302,00	311,00	
holandski gulden	929,50	947,00	
belgijski frank	50,60	51,80	
funt sterling	2498,00	2568,00	
irski šterling	2476,00	2561,00	
danska krona	264,00	272,00	
grška dramma	6,70	7,20	
kanadski dolar	1134,00	1169,00	
švicarski frank	1250,00	1277,00	
avstrijski šiling	148,10	152,10	
slovenski tolar	12,80	13,30	

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

10. JANUAR 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,70	9,30
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,70	9,30
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,35	9,30
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,70	9,40
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,90	9,40
Italija	Kmečka banka Gorica	12,80	13,30
Italija	Tržaška kreditna banka	12,60	13,20

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

11. JANUAR 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1,536	-
francoski frank	-	-	-
nizozemski gulden	-	89,159	-
belgijski frank	-	4,855	-
španska peseta	-	1,150	-
danska krona	-	25,394	-
kanadski dolar	-	1,087	-
japonski jen	-	1,537	-
švicarski frank	-	-	-
avstrijski šiling	-	14,211	-
italijanska lira	-	0,944	-
švedska krona	-	20,515	-

ABANKA D.D. LJUBLJANA

TEČAJI ZA PRODAJO DEVIZ NA DAN 12.1.1995

1. Redni tečaj za DEM 82,10

2. Tečaj za terminsko-valutne pogodbe za DEM 81,23

po pogojih iz ponudbe Abanke z dne 4.1.1995

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 007 z dne 11. 1. 1995 - Tečaji veljajo od 12. 1. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	96,3185	96,6083	96,8981
Avstrija	040	šiling	100	1158,7080	1162,1946	1165,6812
Belgija	056	frank	100	395,8736	397,0648	398,2560
Kanada	124	dolar	1	88,7030	88,9699	89,2368
Danska	208	krona	100	2070,5250	2076,7553	2082,9856
Finska	246	marka	100	2647,0660	2655,0311	2662,9962
Francija	250	frank	100	2362,0978	2369,2054	2376,3130
Nemčija	280	marka	100	8153,5994	8178,1338	8202,6682
Grčija	300	grd	100	-	52,6181	52,7760
Irska	372	funt	1	-	194,2470	194,8297
Italija	380	lira	100	7,7027	7,7259	7,7491
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	-	2200,0000	-
Japonska	392	jen	100	125,3616	125,7388	126,1160
Nizozemska	528	gulden	100	7269,6677	7291,5423	7313,4169
Norveška	578	krona	100	1861,4667	1867,0679	1872,6691
Portugalska	620	escudo	100	79,0655	79,3034	79,5413
Švedska	752	krona	100	1672,7109	1677,7441	1682,7773
Švica	756	frank	100	9730,9132	9760,1938	9789,4744
Velika Britanija	826	funt sterling	1	195,7272	196,3161	196,9050
ZDA	840	dolar	1	125,2393	125,6161	125,9929
Evropska unija	955	ECU	1	154,4006	154,8652	155,3298
Španija	995	peseta	100	93,7745	94,0567	94,3389

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 12. januarja 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 23. 1. 1995:					1,500,000	793,345	804,171	1,597,516
11		105.7793%	107.2228%	106.5010%	150,000	79,334	80,417	159,752

URADNA TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE

VRDNOSTNIH PAPIRJEV, D.D. LJUBLJANA

št.: 5

Datum: 11. 1. 1995

Vrednost papir	qbr. m. div.	ekskupon št. dat. (S)	enotni tečaj	% sprem.	datum	povpraš.	ponudb.	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEK2	796	(4,5.93)	11,100		10.1.	10,900	12,200			4,256
PRB	1,000	(6,6.94)	16,182	1,77	11.1.	16,170	16,290	16,390	15,900	33,929
SAL	500	(7/29.8.94)	21,206	1,07	11.1.	21,100	21,270	21,700	21,000	99,222
SKBR	458	(16,5.94)	38,295	1,88	11.1.	38,070	38,240	38,400	37,600	
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RS01	8,0	4(31.12.94)	100,8	46-	11.1.	100,5	100,7	101,0	100,5	10,582
RS02	9,5	8(1.10.94)	106,3	14	11.1.	106,3	106,5	106,7	106,2	98,486
RS08	5,0	3(30.11.94)	95,0		30.12.	85,5	95,0			
RS11	7,0	4(15.1.95)	100,4		9.1.		105,0			
RS1D	8,0	4(31.12.94)	99,4	41	11.1.	98,0	99,9	99,6	99,0	586
RS1D	9,5	8(1.10.94)	104,0		28.12.	100,0	105,1			
SKB1	10,0	4(1.11.94)	98,4	24	11.1.	98,1	99,0	98,7	98,2	775
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR			13,180	1,67	11.1.	12,750	13,190	13,180	13,180	53
DAD	10,000	(1,6.94)	176,311	2,29	11.1.	181,500	182,500	183,000	170,000	23,802
FMD		(8)	22,353	3,01	11.1.	22,400	22,800	22,800	22,000	2,

SREČANJE / VČERAJ V RIMU

Predsednik Conija sprejel vodstvo ZSSDI

Pescante obljubil pomoč

Včeraj je na sedežu CONI v Rimu predsednik italijanskega olimpijskega odbora dr. Mario Pescante s svojimi najozjim sodelavci sprejel delegacijo deželnega izvršnega odbora ZSSDI, ki sta jo sestavljala deželni predsednik Jurij Kufersin in deželni tajnik Ivan Peterlin. Ob tem moramo poudariti, da sta našo delegacijo na srečanju spremljala predsednik Olimpijskega odbora za Furlanijo-Juljsko krajino Emilio Felluga. Na srečanju je delegacija ZSSDI Pescanteju detaljno razkrila problematiko, s katero se srečuje slovenski šport v Italiji ter izrazila željo, da bi italijanski olimpijski odbor končno le priznal tudi uradno in formalno vlogo, ki jo ZSSDI odigra in ki jo mora tudi v bodoče odigravati v smislu vsestranskega razvoja naše narodnostne skupnosti v Italiji.

Dr. Pescante je izvajanjem zelo pozorno prisluhnil ter obljubil, da se bo tudi sam aktivno zavzel, da bi bil slovenski šport deležen tiste pozornosti, ki mu v splošnih težnjah in naporih po velikem vsebinskem delu, ki ga opravlja, upravičeno pripada. Na srečanju samem je tekla beseda tudi o mednarodnih odnosih med Republiko Slovenijo in Italijo, v katere morata biti obe manjšini, slovenska in italijanska v Sloveniji aktivno vključeni.

KOŠARKA / MLADINSKO PRVENSTVO

Okrnjena Cicibona pričela povratni del z novim porazom

Inter 1904 - Cicibona 114:49 (56:26)

INTER 1904: Bonetta 1 (1:4), Bonazza 8 (2:2), Terreni 6, Bozich 14, Celega 14 (2:2), Giamba 18 (2:2), Gustincic 5 (1:2), Cocevar 8, Colarich 8 (0:2), Miralem 14, Nardini 18 (1:2); trener Friderich.

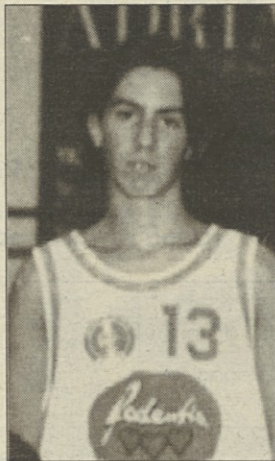
PM: 9/16. SON: 12. 3T: Nardini 1.

CICIBONA: Giacomini 21 (4:5), Colja, Verri 11 (1:2), Buda, Sartori, Kovac 4, Lipovec 11 (1:4), Korosic 2; trener Kovacic.

PM: 6/11. SON: 17. 3T: Giacomini 1.

Sodnika: Kirchmayer in Tavcar (oba Ts)

V prvem kolu povratnega dela mladinskega prvenstva so cicibonasi utrpeli nov visok poraz,

Savo Lipovec, 11 točk

tokrat proti Interju 1904, kjer je kot običajno izstopal Bosanec Vedran Miralem. Po slabem začetku (0:12) so cicibonasi, ki so nastopili brez poskodovane

ga Vasje Gregorica in se brez Maura Messinija, zaigrali znatno boljše in vse do 10. minute bili nasprotnikom za petami, zatem pa je Inter spet pospešil ritem igre in polcas se je zaključil že s 30 točkami razlike.

V drugem delu se stanje ni spremenilo. Belozeleni so s težavo nasli pot do kosa, medtem ko so nasprotniki predvajali dobro skupinsko igranje in bili boljše tudi pod kosama, kar jim je omogočilo, da so sklenili tekmo z izdatno zmago.

V vrstah cicibonasev sta se dobro odrezala Savo Lipovec in Marko Verri, Giacomini pa se je poznalo, da se ni povsem okreval po poškodbi roke. (VJ)

KOŠARKA / DEČKI

Jadran dobil slovenski derbi proti domovcem

Dom z okrnjeno postavo Srečanje dokaj izenačeno

Dom Unitecno - Jadran 79:85 (32:45)

DOM: Pahor 1 (1:2), Klanjscek (0:2), Gravner 26 (10:18), Gergolet, Tacco 6 (4:6), golob, Parashos, Radikon (0:4), Cozzuccoli 6 (4:6), Colja 2 (0:2), Bresciani 38 (4:6), trener Semolic.

JADRAN: Brce, Spacapan 14 (2:4), Kalc 4, Hrovatin, Sibelja, Lakovic 16 (2:4), Taucer 4 (0:2), Kocjancic 45 (3:8), Grom 2, trener Vremec.

PON: Cozzuccoli in Gravner za Dom; Grom, Kalc, Lakovic in Spacapan za Jadran.

Na zaostalem srečanju prvenstva dečkov je slovenski derbi z Domom dobil Jadran, treba pa je takoj pristaviti, da je Dom nastopil z okrnjeno postavo.

Tekma je bila tako zelo izenačena, kar kažejo tudi izidi v posameznih četrtinah (14:19, 18:24, 25:24, 22:28). V ključnih trenutkih pa so bili jadranovci le prisrebnejši in so tako tudi zmagali.

Za poztvovalnost in borbenost je treba pohvaliti vse kosarkarje obeh ekip. Posebno pohvalo si pri Domu zaslužita Miha Gravner in Luka Bresciani, ki sta bila daleč najboljša strelca svoje ekipe, pri Jadranu pa Vasilij Kocjancic, ki je dal kar 45 točk in je bil v zadnji četrtini najzaslužnejši za zmago gostov.

KOŠARKA / PRVENSTVO »PROPAGANDA«

Letos kar pet naših moštev

Na Tržaškem: Bor A in B, Jadran in Sokol, na Goriškem pa Dom

Prvenstvo »propaganda« na Tržaškem, ki je letos namenjeno mladim kosarkarjem letnikov 1982/83, bi se moralo začeti že ta teden. Glede na to, da je v zadnjem trenutku odstopila ena ekipa, je morala deželna kosarkarska zveza spet sestaviti ves prvenstveni spored in tako se bo liga pričela v soboto, 22. t.m.

Letos bo v tem prvenstvu nastopilo 16 ekip, ki jih je zveza razdelila po jakostni moči v dve skupini: v A skupini bodo igrala ekipe, ki pretežno uvrščajo kosarkarje letnika 1982, v B skupini pa tiste, ki imajo v svoji sredi pretežno igralce letnika 1983.

Razveseljivo je, da po več letih bodo v tem prvenstvu nastopile kar štiri naše ekipe, in sicer Bor A (trener Jure Krecic), Bor B (trener Igor Canciani), Jadran (trener Andrej Vremec) in Sokol (trener Boban Popovic).

Skupini pa sta tako sestavljeni:

SKUPINA A: Bor A, Dino Conti Milje, Don Bosco, Jadran, Libertas, Poggi, SGT, Sokol. SKUPINA B: Azzurra Basket, Barcolana, Bor B, Ferroviario, Libertas B, Ricreatori, Santos, Servolana.

Na Goriškem pa se bo to prvenstvo začelo že v nedeljo, 15. t.m. V konkurenci 10 ekip bo nastopil tudi Dom La Goriziana, ki se bo potegoval za višja mesta na lestvici. Ekipo trenira Livio Semolic in jo sestavljajo naslednji igralci: Manuel Cozzuccoli, Martin Figelj, Haver Gergolet, Federico Golob, Miha Gravner, Dejan Klanjscek, Alexis Parashos, Sasa Radikon (vsi letnik 1982), Stefan Bensa, Nejc Spacal, Patrik Zulian (vsi letnik 1983).

OSTALE EKIPE: Alba Krmin, Ardita, Arte, Grado, Italmonfalcone, Largo Isonzo Tržic, Ronchi A in B, UGG.

Domovci bodo 1. kolo igrali v nedeljo, 15. t.m. v gosteh ob 10. uri proti Gradu.

ODBOJKA / KONEC TEDNA ZAČETEK PRVENSTVA DEKLIC NA GORIŠKEM

Dom Imsa pričakuje vsaj uvrstitev v zaključni del Olympia bo z mlajšimi igralkami nabirala izkušnje

Konec tedna se bo na Goriškem pričelo tudi odbojgarsko prvenstvo deklic, v katerem bosta nastopili dve naši sesterki: Dom in Olympia. Federacija je enajst sesterk razdelila v dve skupini. Olympia bo v A skupini igrala s Fincantierijem, Libertasom Gorizia, Gradom, Libertasom Caprivo in Torriano. Sesterko, ki jo trenira Branka Kuk, sestavljajo izključno mlajše igralkice letnika 1980, ki povrh resno trenirajo sele drugo le-

to, zato je njihov cilj predvsem v tem, da si naberejo čimveč izkušenj.

Precej bolj izkušene so domovke, ki bodo v B skupini igrala skupaj z Ronchijem, Azzurro, Farro in Volley clubom. Dom v tej kategoriji brani naslov pokrajinskega prvaka iz lanske sezone, vendar nastopa letos v precej spremenjeni sestavi. Kljub temu ni brez ambicij. Ravno nasprotno, trener Zoran Jeroncic od svojih igralk pričakuje naj-

manj to, da se bodo prebile v finalni del, kar pomeni, da morajo v svoji skupini zasesti vsaj končno drugo mesto. Dekleta se zavežajo, da je ta rezultat v njihovem dometu.

POSTAVI

NASIH EKIP

Dom Imsa: Manuela Tomsic (letnik 1979), Francesca Lando-Musina (1979), Tanja Humar (1979), Ilenia Zucarin (1980), Giuliana Pavio (1979), Jasmin Kocjancic (1980), Sonsirey Tosoratti (1979), Elisa Tuzzi

(1979), Elena Kovic (1979), Pamela Moze-
tič (1979), Barbara Ursic (1980). Trener Zoran Jeroncic.

Olympia: Danja Bagon (letnik 1980), Martina Hlede (1980), Marjana Persè (1980), Elena Benedetti (1980), Katja Ozbolt (1980), Vanja Batistic (1980), Tiziana Bruno (1980), Vanja Paulin (1980), Mirta Cetul (1981), Erika Sfiligoj (1981), Agata Pipan (1982), Katja Dorni (1982). Trener: Branka Kuk.

Obvestila

ZDRUŽENJE SLOVESNKIH SPORTNIH DRUSTEV V ITALIJI

obvešča, da bo danes, 12. t. m., ob 20. uri na sedežu SD Primorje na Proseku seja bali-narske komisije.

SMUCARSKI KLUB BRDINA

organizira tečaj za baby skitum, ki bo ob nedeljah. Informacije na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opčinah vsak ponedeljek od 19. do 21. ure, tel. 212859.

SMUCARSKI KLUB DEVIN

organizira v nedeljo, 15. t.m. smučarski izlet v Podkloster (Arnoldstein - Avstrija). Avtobus bo sprejemal izletnike od Bazovice do Stivana. Rezervacije in informacije Sosic, tel. 208551 in Skerk, tel. 200236.

ZIMOVANJE SMUČARSKEGA KLUBA BRDINA V MARIBORU

Ob trdem treningu tudi obilo veselja

Tudi sedmo zaporedno zimovanje smučarskega kluba Brdina je povsem uspelo. Tekmovalci, člani in simpatizerji so se po lanskem preizkusni tudi letos podali na Stajersko in sicer v Maribor, v hotel Orel. Tu so preživeli enajst dni v popolni zimski in praznični atmosferi, naklonjene pa so bile tudi snežne razmere, ki so omogočale povsem ugodno smuko.

Za tekmovalce je zimovanje poleg počitnic predstavljalo tudi zadnji daljši pripravljalni trening pred začetkom nove tekmovalne sezone. Pod vodstvom demonstratorjev Videmska in Gaspersica je vestno treniralo osemnajst smučarjev. Vsi, od najmlajših do najstarejših, so poleg ju-

tranje in popoldanske gimnastike vadili na snegu pet ur dnevno. Treninki so se seveda skozi teden stopnjevali: prva dva dni so imeli na programu prosto vožnjo, da bi se tako privadili na različne snežne pogoje in pa preizkusili novo opremo. Od tretjega dneva dalje pa so izmenično vadili slalom in veleslalom z različnimi postavitvami oziroma ritmi. Popoldanske vožnje so bile namenjene tudi vzdržljivosti in eksplozivni moči. Trdo delo se je obrestovalo predvsem pri najmlajših, ki so iz dneva v dan kazali večje smučarsko znanje, se skušali kosati s starejšimi prijatelji. V večernih urah so si seveda vse jutranje delo, napake in spektakular-

ne smučarske akrobacije ogledali pred televizijskim ekranom, ko je bila na vrsti video analiza. Rekreativci so se zabavali na raznolikih smučarskih mariborskega Pohorja in se bahali s tem, da so smučali po sledeh Hrovatove in Compagnonijeve. V večernih urah pa so se podajali na sprehode po živih in okrašenih mariborskih ulicah, trgovinah in kavarnah. Najzatrnejši so se lahko zabavali na razsvetljenem snežnem stadionu in si tako privoščili res celodnevni smučarski dan. Na voljo je bila tudi nočna smuka in sicer enkratni spust pod zvezdnatim nebom od zgornje postaje žičnice do ciljne arene.

Seveda je bil na programu tudi ples, kjer so

Mladi tekmovalce SK Brdina na Mariborskem Pohorju

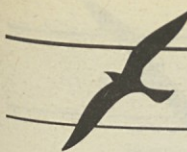
bili smučarji Brdine posebni gostje domačega smučarskega kluba Branik. Ze je bilo na vrsti silvestrovanje in skoraj osemdeset udeležencev je pričakalo novo leto v Orlovi kleti v res prazničnem in veselem razpoloženju. Silvesterski menu, ples in glasba, loterija in različne igre

so zadržale vse prisotne do poznih jutranjih ur. Na zunanem trgu pa so vstop v novo leto proslavili z ognjemeti ob spremstvu različnih glasbenih skupin.

Veselo razpoloženi se sedaj brdinci pripravljajo na začetek prave sezone. Kljub slabim snežnim pogojem

na začetku sezone je bil planiran program treningov opravljen skoraj v celoti, tako da bi morali biti zazeljeni cilji do določene mere doseženi. Začeli se bodo tudi običajni nedeljski beli izleti in pa »baby ski team« oziroma smučarski tečaj za najmlajše.

BST

KOŠARKA / KORAČEV POKAL

Z zmago nad Cajo Illycaffè v četrtfinalu

Igral bo proti Caceresu - Med osmerico še Stefanel in Filodoro, Birex pa je izpadel

Illycaffè-Caja San Fernando Sevilla 100:91 (45:47; 86:86)

Illycaffè: Gattoni 18 (6:8 p.m., 3:6 za 2 točki, 2:4 za 3 točke), Sabbia 2 (-, 1:3, 0:1), Burt 38 (15:18, 10:22, 1:6), Tonut 14 (-, 1:3, 4:9), Dallamora 14 (-, 4:5, 2:3), Budin n.v., Zamberlan (-, 0:1, 0:1), Furigo n.v., Thompson 11 (5:8, 3:6, -), Bargna 3 (1:2, 2:3, -).

Caja: Monclova n.v., Azofra 11 (-, 1:1, 3:7), Gonzalez, Sole' 5 (5:5, 0:3, 0:1), Perez 10 (-, 2:4, 2:4), Llano n.v., Hall 18 (12:16, 3:8, -), Doblado 17 (3:4, 7:10, 0:2), Godfred 26 (3:3, 7:15, 3:6), Lopez 4 (1:2, -, 1:2).

Sodnika: Resser iz Nemčije in Stokes iz Velike Britanije

5 ON: Doblado (43) in Thompson (45)

Delni izidi: 16:16 (5), 25:31 (10), 36:39 (15), 54:64 (25), 70:72 (30), 80:80 (35)

Trzaski Illycaffè je z veliko mero sreče dosegel uvrstitev v četrtfinale Koračevega pokala, potem ko je po enem podaljsku strl odpor trdoživih Spancev iz Seville. Gostje so namreč imeli pobudo cel prvi polčas in uvodne minute drugega, ko so s protinapadi in hitrim zaključevanjem imeli popolnoma v sahu Trzacane. Ti so večkrat zgresili tudi lahke mete in v 26. minuti zaostajali ze 13 točk (55:68). Tedaj pa so z delnim izidom 18:4 prvič po uvodnih minutah spet presli v vodstvo. Do konca je bil izid nato stalno izenačen, v zadnjih dveh akcijah pa sta Azofra in Burt zgresila vsak po eno trojko. Potreben je bil torej podaljšek, v katerem pa je imel Illycaffè proti utrujenim naprotnikom (pet igralcev je odigralo večji del tekme) lahko delo. Pri domačinih je bil Burt odločilen v drugem polcasu in podaljsku, potem ko je v prvem delu dosegel zanj skromnih 11 točk s 25-odstotno realizacijo. Od ostalih sta bila zanesljiva Tonut in Dallamora, medtem ko je pri gostih ob obeh tujcih pustil zelo dober vtis Doblado. V četrtfinalu bo Illycaffè igral s španskim Caceresom. M. Oblak

Steve Burt je bil s 38 točkami najboljši strellec (Foto Kroma)

Naprej še Stefanel in Filodoro

Od ostalih italijanskih ekip se je Filodoro že prej uvrstil v četrtfinale, kljub porazu v Istanbulu proti Ulkerju z 68:72 (37:36) pa je tudi osvojil prvo mesto v skupini A, ker ima ob istem številu točk boljše razliko v kosih v medsebojnih srečanjih. Pri Bolonjancih je bil najboljši Gay zu 22 točkami, medtem ko Djordjević ni bil razpoložen in je dosegel le 6 točk.

V četrtfinalu je tudi Stefanel, ki se je z zmago nad Hapoelom v Izraelu 82:74 (36:31) uspel prebiti na drugo mesto v skupini D, kjer je prvo mesto osvojil španski Caceres. Milančani so bili razpoloženi pri metih (13:23 za 2 in 14:22 za 3). Portaluppi z 20 in Gentile ter Pessina s 15 točkami so bili najboljši strelci pri Stefanelu.

Izpadel pa je Birex iz Verone, ki je sinoči v Franciji izgubil s Pau Orthezom z 62:56 in tako v skupini ostal na zadnjem mestu.

KOŠARKA / EVROPSKA LIGA

Smelt Olimpija šele po podaljsku izgubila z Realom

Scavolini je izgubil v Atenah Buckler danes v Leverkusnu

Real Madrid Teka - Smelt Olimpija 74:72 (34:27; 66:66)

REAL: Coll 10 (3:5), Bi-riukov 11 (6:8), Antunez (0:2), Arlauckas 9 (3:4), Sabonis 30 (4:5), Cargoll 9 (0:3), Martin 5 (1:1).

SMELT OLIMPIJA: Horvat 3, Daneu 7 (1:2), Reed 12 (0:5), Hauptman 32 (5:5), Milic 3 (1:2), Gorenc 6 (1:2), Nossov 4, Djurisić 5

Sodnika: Colucci (Ita) in Klingbiel (Nem)

Smelt Olimpija je začela srečanje v Madridu izjemno slabo, saj je bil delni rezultat na začetku kar 11:0. Razmerje sil se je nato obrnilo in Smelt Olimpija je z delnim izidom 10:2 spet ujela prikljucek, za prevzem vodstva pa Ljubljancani niso bili dovolj natančni. Tik pred polčasom pa so imeli gostje priložnost, da bi izid izenčili. To jim ni uspelo in namesto ugodnega rezultata je prednost Reala znašala sedem točk. Slika s prvega dela se je nato ponavljala tudi v nadaljevanju, v samem zaključku srečanja pa so kosarkarji Smelta Olimpije zaigrali izjemno dobro in predvsem po zaslugi odličnega Hauptmana (skupno 7 trojk), ki je z meti za tri točke skoraj sam uspel izenaciti. Nekaj minut pred koncem so Ljubljancani vodili že s šestimi točkami in zdelo se je, da jim bo uspel veliki met, ki bi jim omogočil boj za prva štiri mesta v skupini. Se tri sekunde pred koncem regularnega dela je Smelt Olimpija vodila s 66:64, toda košem Arlauckasa so Spanci izsilili podaljšek. V podaljsku je Smelt Olimpija pred koncem ponovno vodila, nato

pa po napaki Jake Daneua, ki je izgubil zogo na sredini igrišča, to prednost za pravila, le nekaj sekund pred koncem pa so Spanci dosegli zmagoviti kos.

Panathinaikos - Scavolini 87:72 (51:36)

ATENE - Panathinaikos je v Atenah povsem zaslužen premagal Scavolini iz Pesara in ga tudi dohitel na vrhu lestvice A skupine.

Junak srečanja je bil crnogorski kosarkar Zarko Paspalj, ki je bil s 27 točkami najboljši strellec srečanja in je bil za goste neresljiva uganka. Pod košema pa je blestel Stojan Vranković, ki je imel 12 skokov, poleg tega pa je dal 13 točk.

V vrstah Scavolinija, ki je igral brez poskodovanega Magnifica, sta zadovoljila le oba Američana. Corey Gaines je dosegel 19, Dean Garret pa 18 točk. Povsem pa je odpovedal Antonello Riva, ki je dal le 9 točk.

Ostali dve tekmi tega kola v A skupini bodo igrali danes.

Benfica bo v Lizboni imela priložnost, da osvoji prvi točki n a račun moskovskega CSKA, precej izenačeno pa bo v Solunu, kjer bo domači Paok gostil Makabi iz Tel Aviva.

V B skupini bo bolonjski Buckler gostoval v Leverkusnu, kjer je favorit za zmago, čeprav bodo Nemci skušali dati vse od sebe, saj bo to zanje najbrž zadnja priložnost, da lahko »ujamejo« se eno od prvih starih mest. V Badaloni bo drevi španski derbi med domačim Juventutom in Barcelono, v Limogesu pa je domače mostvo favorit za zmago proti zagrebški Ciboni.

NOVICE

V Evropskem košarkarskem pokalu vodita Iraklis in Taugres

V evropskem košarkarskem pokalu je italijanski predstavnik v skupini B Benetton, lažje kot je bilo pričakovati, premagal tursko ekipo Fenerbahce iz Istanbula in ima tako v skupnem seštevku z obeh tekem (v Istanbulu so zmagali Turki z 80:72) tudi boljše medsebojno razliko v kosih, kar zna biti na koncu odločilno v primeru enakega števila točk. Pri Benettonu so precej dobro metali trojke, najboljši strelci pa so bili Woolridge (23 točk), Iacopini (18, 6:9 za 3), Naumoski (17, 4:6 za 3) in Rusconi (16) pri domačinih, pri Fenerbahceju pa sta bila najbolj učinkovita Yorukoglu (21) in Smith (20).

Na vrhu brez poraza v skupini B vodi španski Taugres, v skupini A pa je še neporažen Iraklis iz Soluna, za katerega igra tudi Jure Zdovc.

IZIDI 6. KOLA

Skupina A: Malines (Bel) - Iraklis Solun (Gr) 69:92, Dinamo Kijev (Ukr) - Antibes (Fra) 77:79, Bellinzona (svi) - Croatia Split 60:69.

Vrstni red: Iraklis 12, Antibes 10, Croatia 8, Malines 4, Dinamo 2, Bellinzona 0.

Prihodnje kolo (17. 1.): Iraklis - Dinamo, Malines - Croatia, Antibes - Bellinzona.

Skupina B: Taugres Vitoria (Spa) - Wloslawek (Pol) 111:88, Benetton (Ita) - Fenerbahce (Tur) 97:86, Broceni Riga (Lat) - Hapoel Tel Aviv (Izr) 85:70.

Vrstni red: Taugres 12, Benetton 8, Broceni 6, Fenerbahce in Wloslawek 4, Hapoel 2.

Prihodnje kolo (17. 1.): Wloslawek - Benetton, Vitoria - Hapoel, Fenerbahce - Broceni.

Illycaffè kaznovan s prepovedjo igranja ene tekme v Trstu

Zaradi nesportnega obnašanja navijancev na nedeljski tekmi proti Stefanelu je disciplinska komisija FIP kaznovala trzaskga košarkarskega prvotiligaša s prepovedjo igranja ene tekme v trzaski sportni palaci. Toda pri Illycaffèju so se odločili, da izkoristijo možnost plačila kazni (7, 5 milijonov lir), tako da bodo tekmo proti Bucklerju 29. januarja kljub vsemu igrali doma.

Zmaga Triestine

Triestina - Rocar 2:0 (1:0)

TRST - Triestina je potrdila dobro formo in na večerajšnji prijateljski tekmi zaslužen premagala tudi romunsko mostvo Rocar iz Bukareste, ki je v državnem prvenstvu A2 lige na 4. mestu lestvice. Včerajšnja prijateljska tekma je bila zelo koristna za trzasko mostvo, ki bo že v soboto igralo proti Legnagu. Trener Pezzato je dal možnost tudi mlajšim nogometasem, da so stopili na igrišče in vsi so zadovoljivo opravili svojo nalogo. Triestina je stalno imela pobudo v svojih rokah in povsem zaslužen zmagala s po enim zadetkom v vsakem polcasu. V prvem delu igre je bil namreč uspešen Marzi (v 25. min.), v drugem pa Brescini (v 55. min.).

Zmaga Furlana

SYDNEY - Drugi nosilec Ukrajinec Andrej Medvedjev je izpadel v 2. krogu teniškega turnirja v Sydneyu. Premagal ga je Avstralec Michael Tebbutt s 5:7, 6:1 in 6:2. Uspešen pa je bil Renzo Furlan, ki je premagal Peruanca Yzago.

Rezultati: moski - 2. krog: Richard Krajicek (Niz/4) - Olivier Delaitre (Fra) 6:3, 7:6 (7:4), Michael Tebbutt (Avs) - Andrej Medvedjev (Ukr/2) 5:7, 6:1, 6:2, Renzo Furlan (Ita) - Jaime Yzaga (Peru) 7:5, 5:7, 7:5, Patrick McEnroe (ZDA) - Arnaud Boetsch (Fra) 7:6 (7:5), 3:6, 6:2, Richard Fromberg (Avs) - Aaron Krickstein (ZDA) 6:3, 6:3, Jamie Morgan (Avs) - Todd Woodbridge (Avs) 4:6, 6:4, 7:5.

NOGOMET / ZAOSTALA TEKMA A LIGE

Milan šele tik pred koncem uspel streti odpor Reggiane

Dejan Savičević je odločil sinočnje srečanje

Milan - Reggiana 2:1 (1:0)

Strelci: Simone v 2., Simutenkov v 68. in Savičević v 89. minuti

MILAN: Rossi, Panucci, Maldini, Albertini, Costacurta, Baresi, Donadoni (od 75. minute Di Canio), Desailly, Massaro, Savičević, Simone.

REGGIANA: Antonioli, Mozzini, Zanutta, De Napoli, Gregucci, De Agostini, Simutenkov, Oliseh, Padovano, Brambilla, Esposito.

Sodnik: Borriello (Mantova)

V zaostali tekmi v nogometni A ligi je sinoči Milan doma precej srečno, toda zaslužen premagal Reggiano z 2:1. Največ zaslug za zmago ima Savičević, ki je bil podajalec pri prvem голу, minuto in pol pred koncem srečanja pa je dosegel odločilni zadetek za Milan.

Srečanje se je začelo v znamenju hudega pritiska Milana na gol Reggiane in že v 2. minuti je obrambni zid pred vrati gostov popustil. Zogo je na desnem krilu dobil Savičević, ki je takoj podal v sredino, kjer se je Simone lepo rešil enega od obrambnih igralcev Reggiane in s 16 metrov premagal Antonioli. Po zadetku je imel Milan še naprej pobudo, kasneje pa se je srečanje umirilo.

Milan je imel več od igre tudi v drugem delu, toda Reggiana je iz enega od protinapadov izenacila rezultat. Strellec je bil Simutenkov, ki se je uspel prebiti mimo Costacurte, Baresija in Panuccija in nato poslati zogo Rossiju med nogami v gol. Nato so sledili obupni poskusi Milana, da bi le zmagal, kar mu je na koncu z golom Savičevića tudi uspelo.

Vrstni red: Juventus 33, Parma 31, Roma 27, Fiorentina 26, Lazio 25, Sampdoria 24, Bari in Milan 22, Foggia 21, Torino 19, Inter in Cagliari 18, Napoli 17, Cremonese 15, Padova 14, Genoa 13, Reggiana 9, Brescia 8 (Juventus in Torino imata tekmo manj).

PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET

Smučarski tečaji SPDT

V nedeljo, 15. januarja, se na smučislih v Ravasclettu pričnejo smučarski tečaji, ki jih za začetnike in za tiste clane, ki se hočejo izpopolniti, prireja SPDT. Kot je bilo že večkrat najavljeno se bodo tečaji zvrstili vsako nedeljo do 5. februarja in vodili jih bodo društveni usposobljeni vaditelji, ki se bodo potrudili tudi z najmlajšimi tečajniki. Predstavniki smučarskega odseka danes zaključujejo se zadnje formalnosti, razporejajo tečajnike v posamezne začetniške ali nadaljevalne skupine in na skritem upajo, da se bo končno prava zima z obilico snega pojavila tudi pri nas in raje prizanesla južni Italiji. Smuka je za tečajnike sicer zagotovljena na progah v Ravasclettu, Zoncolan je namreč razpihan, vendar ne bi bilo slabo, da bi se do nedelje zneznata oddeja odebelila za nekaj deset centimetrov. V nedeljo, 15. januarja, torej na pot v Ravascletto na tečaje SPDT in srečno smuko predvsem najmlajšim začetnikom.

Predavateljska dejavnost SPDT

Minili so prazniki in minil je čas sprosenosti in brezskrbnih počitnic. Nastopilo je novo leto in tudi čas, ko je treba ponovno poprijeti za delo. Odbor SPDT se je že sestel in se po tritedenskem premoru lotil priprav za bodoče delo. V prvi vrsti je razpravljal o predavateljski dejavnosti v bližnji bodočnosti. Za konec januarja misli pripraviti alpinistično predavanje o ne-

davni himalajski odpravi na Anapurno 4, ki so jo organizirali koprski alpinisti. Za kasnejši cas pa so v teku dogovori za priredbo zanimivih predavanj za široko publiko planincev, ki radi zahajajo na take privlačne večere.

Poleg predavanj pa naj na kratko omenimo se izletniško dejavnost. Ze prejšnji četrtek smo v tej rubriki omenili izlet na Sabotini, ki bo v nedeljo, 22. januarja. Doslej niso bile se izdelane vse podrobnosti o izvedbi izleta. Vsi tisti, ki nameravate na Sabotini, nato razgledno goro na meji med Italijo in Slovenijo, potpite se nekaj dni. Vsa potrebna navodila bomo objavili prihodnji četrtek.

Umetna plezalna stena v Divaci

Alpinisti se bodo prav gotovo razveselili novice. Po zamudnih razpravah, iskanju sredstev in dolgih pripravah za postavitev, so planinci s sezonskega območja vendarle dosegli cilj. V telovadnici v Divaci so postavili umetno plezalno steno, ki bo nedvomno v veliko veselje alpinistom, predvsem začetnikom, ki bodo imeli tako priložnost, da se pod vestnim vodstvom izučijo, naberejo izkušenj in pokažejo svoje sposobnosti za kasnejše podvige v pravih stenah domačih in daljnih gor. Največje breme za dvig novega alpinističnega objekta je nosilo Planinsko društvo Sezana, ki vabi v soboto, 14. januarja, ob 15. uri na svečano otvoritev umetnega plezalnega vrtca.

(L.A.)

TENIS / NOSILCI ZA »AUSTRALIAN OPEN«

Pete Sampras in Arantxa Sanchez prva nosilca

Brez Grafove in Capriatijeve

MELBOURNE (STA/AP) - V Melbourne se bo v ponedeljek pričel prvi teniški turnir za grand slam v letošnji sezoni - odprto prvenstvo Avstralije. Prva nosilca sta American Pete Sampras pri moških in Spanka Arantxa Sanchez Vicario pri ženskah.

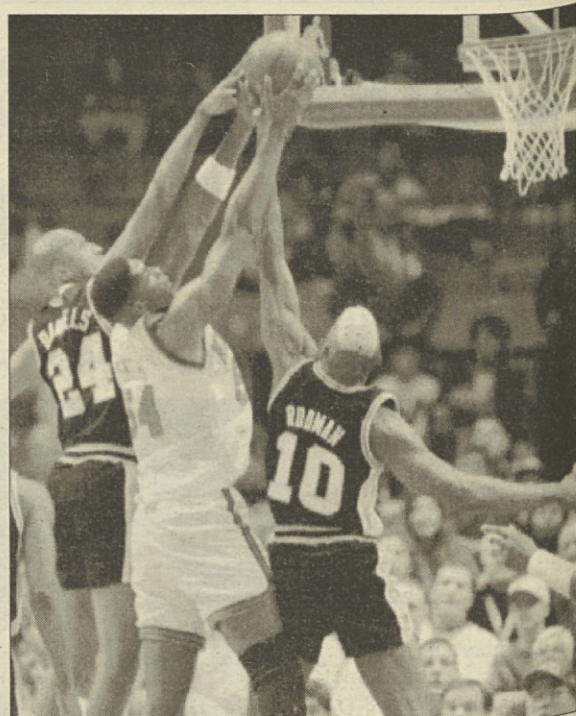
Ameriška igralka Jennifer Capriati se je odpovedala udeležbi na tem turnirju. Kot je dejal direktor tekmovanja Paul McNamee, ima Capriatijeva gripo. Devetnajstletna Capriati je na turnirjih grand slam ni igrala od leta 1993, ko je nastopila na odprtem prvenstvu ZDA. Po osebnih težavah, ki jih je reševala z drogo, se je na WTA turnirje po 18 mesecih vrnila šele konec lanskega leta. Na turnirju ne bo tudi prve igralkе sveta in branilke naslova v Melbourne Nemke Steffi Graf, ki je poskodovana in se je tekmovanju odpovedala že prejšnji teden. V moški konkurenci pomembnejših odpovedi

ni bilo. Igrali bodo vsi najboljši.

Nosilci - igralci: 1. Pete Sampras (ZDA), 2. André Agassi (ZDA), 3. Boris Becker (Nem), 4. Goran Ivanisević (Hrv), 5. Michael Chang (ZDA), 6. Stefan Edberg (Sve), 7. Michael Stich (Nem), 8. Todd Martin (ZDA), 9. Jim Courier (ZDA), 10. Jevgenij Kafelnikov (Rus), 11. Wayne Ferreira (JAR), 12. Marc Rosset (Svi), 13. Andrej Medvedjev (Ukr), 14. Thomas Muster (Avt), 15. Magnus Larsson (Sve), 16. Richard Krajicek (Niz); igralkе. 1. Arantxa Sanchez Vicario (Spa), 2. Conchita Martinez (Spa), 3. Jana Novotna (Ces), 4. Mary Pierce (Fra), 5. Gabriela Sabatini (Arg), 6. Lindsay Davenport (ZDA), 7. Kimiko Date (Jap), 8. Natalija Zvereva (Blr), 9. Magdalena Malejeva (Bolg), 10. Anke Huber (Nem), 11. Mary Joe Fernandez (ZDA), 12. Brenda Schultz (Niz), 13. Sabine Hack (Nem), 14. Amy Frazier (ZDA), 15. Lori McNeil (ZDA), 16. Julie Halard (Fra).

NBA / CHICAGO BULLS POVOZILI ORLANDO MAGIC

»Nori« Rodman popeljal Spurse v lepše čase

D. Rodman je kot običajno imel več skokov kot točk

NORI ZELENOLASEC: Ze več let je »blazni« Dennis Rodman v središču pozornosti, in to zaradi izredno učinkovite igre (daleč najboljši skakalec in izredno učinkovit v vseh obrambnih elementih) predvsem pa zaradi raznorodnih dogodivščin ob robu igrišča. Tudi v letošnji sezoni je Rodman že poskrbel za svojevrstne podvige: pred začetkom prvenstva se je takoj skregal z vsemi in Spursi so prvih 17 tekem igrali brez njega (8 zmag in 9 porazov), zatem pa je Dennis končno našel skupni jezik z ekipo in se z zeleno (!) pobarvanimi lasmi spet vrnil na igrišče. Nor ali ne, San Antonio je z njim v postavi v 12 tekmah zmagal enajstkrat.

GOR IN DOL: Chicago Bulls nadaljujejo z nihajočo igro. Po 3 zaporednih zmagah sta sledila dva gladka poraza, v tork pa so Kukoč in ostali povozili (+32) doslej najboljšo mostvo sezone, Orlando Magic. Glavni protagonist tekme je bil tokrat Scottie Pippen, ki je stira najstič v svoji karieri dosegel »triple double«: 26 točk, 11 asistenc in 10 skokov.

JOK IN SMEH: Če so pri San Antonio Spurs lahko zadovoljni, ker so v zadnjih 13 tekmah zmagali kar dvanajstkrat, se tudi New York in Charlotte lahko veselita.

Knicksi so zmagali že 7 tekem zapored, Hornetsi pa 6. Seattle je zaključil 5 tekem v gosteh s 4 uspehi, Chicago ima v zadnjih 6 tekmah obracun 4:2, za Orlando pa je bil poraz v Chicagu sele 2. v zadnjih 11 tekmah. Povsem drugačno pa je vzdušje v Washingtonu (17 porazov v 18 tekmah) in Golden Statu (le 2 uspeha v zadnjih 17 tekmah), medtem, ko so se Detroit Pistons končno veselili po 8 zaporednih porazih.

IZIDI - tork: Chicago - Orlando 109:77 (Pippen 26, Armstrong 22; O'Neal 17); Cleveland - Charlotte 108:116* (T.Hill 23, Brandon 22; Mourning 25, L.Johnson 24); New York - Indiana 117:105 (Starks 31 - 8 trojk; Miller 28); Golden State - Seattle 118:128* (Spewell 25, Mullin 23; Schrempp 33, Kemp 27, Perkins 21); San Antonio - Clippers 108:97 (D.Robinson 33, Rodman 21 skokov; Vaughn 17); Detroit - New Jersey 98:84 (Dumars 32); Washington - Atlanta 96:99 (Blaylock 22; Ehlo 21); Minnesota - Sacramento 85:98 (Laettner 26;

B.Grant 18).

VRSTNI RED

Vzhod: Orlando 26-7, Cleveland 21-11, New York 19-12, Indiana 19-12, Chicago 17-15, Atlanta 15-19, New Jersey 13-23, Boston 13-19, Detroit 10-20, Philadelphia 10-21, Milwaukee 10-22, Washington 7-25.

Zahod: Phoenix 25-7, Seattle 22-9, Utah 22-10, Houston 20-10, Lakers 20-10, San Antonio 19-10, Sacramento 18-13, Portland 17-14, Denver 16-15, Dallas 14-15, Godlen State 10-20, Minnesota 6-25, Clippers 5-27.

Vanja Jogan

NOVICE

Trening smuka v Kitzbühlu odpovedan zaradi sneženja

KITZBÜHEL (STA) - Prvi trening smuka v avstrijskem Kitzbühlu je bil zaradi močnega sneženja odpovedan. Prireditelji niso mogli pripraviti proge na slovitom Streifu, ker je bilo na njej preveč snega. V Kitzbühlu sta v petek in soboto na programu dva smuka.

Manchester plačal rekordno vsoto za prestop Andyja Cola

MAANCHESTER (STA/AP) - Angleski nogometni prvoligas Manchester United je Newcastle Unitedu plačal 11.2 milijona dolarjev za prestop 23-letnega napadalca Andyja Cola. Vsota, ki jo bo Manchester plačal, je kar za 3 milijone dolarjev višja od tiste, ki jo je Blackburn lansko leto plačal Norwichu za Chrisa Suttona. Andy Cole ni še nikdar igral za angleško reprezentanco, vendar je postal ljubljeneč navijačev Newcastlea, potem ko je pred dvema letoma ogromno prispeval k uvrstitvi moštva v prvo angleško ligo. V pretekli sezoni je bil z 41 zadetki med najboljšimi strelci prvenstva.

Brez panike glede SP v Španiji

SIERRA NEVADA (STA) - Svetovno prvenstvo v alpskem smučanju v španski Sierra Nevada (od 30. januarja do 12. februarja) se bo odvijalo po predvidenem programu. »Ni nobenega razloga za paniko, mi smo pripravljeni,« je dejal predsednik organizacijskega komiteja Manolo Santella.

Kljub temu, da v Sierra Nevada ni dovolj naravnega snega, pa so s prek 120 snežnimi topovi že pripravili proge v skupni dolžini prek šestih kilometrov, pokritih z umetnim snegom. Pripravljena je že proga za smuk, ki so jo zasnežili. Edino vprašanje je se proga za veleslalom, vendar bi bila lahko ta tekma po trditvah organizatorjev v spodnjem delu proge za smuk.

Prihodnji konec tedna pa naj bi po meteoroloških napovedih v Španiji zapadel sneg, kar bi omogočilo prirediteljem, da bi pripravili proge tudi za treninge tekmovalcev in tekmovalk. Nekaj težav so prirediteljem povzročili tudi predstavniki gibanja zelenih, saj so jih obtožili, da so umetni sneg naredili in utrjevali s pomočjo amoniaka in drugih umetnih spojin, kar pa je Santella odločno zanimal in omenjene trditve označil za čisto politično izmišljotino.

V Svetovni ligi Italija tudi v Trstu

RIM - Letošnja Svetovna liga (world league) se bo začela maja meseca, prvi del pa se bo zaključil 25. junija. Zaključni del bo letos na sporedu v Belu Horizontu in Rio de Janeiru od 4. do 9. julija. Sodeluje 12 ekip, ki so razdeljene v tri skupine. V zahodni skupini so Brazilija, Kuba, ZDA in Španija (ta je bila v zadnjem trenutku vključena namesto Nemčije), v centralni Italija, Bolgarija, Nizozemska in Grčija, v vzhodni pa Rusija, Kitajska, Južna Koreja in Japonska.

Italija bo prvo tekmo igrala 19. maja proti Bolgariji, dve tekni pa bo odigrala tudi v Furlaniji-Juljski krajini. 9. junija bo v Trstu igrala proti Grčiji, dan kasneje pa proti istemu nasprotniku se v Vidmu.

SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU SKOZI ŠTEVILKE

Najboljši smučarji lahko svoje uspehe uspešno prodajo

mer so bile tekme v Val d'Isereu, kjer je francoska družba Halva, ki ima v lasti komercialne in TV pravice tekem, zahtevala spremembo programa in tudi doseglja, da so v program namesto superveleslaloma (kjer Tomba ne nastopa) uvrstili veleslalom, kjer pa se Tomba v drugem teku sploh ni pojavil na startu. Italijanski šampion se ni uspel poseči po velikem kristalnem globusu, toda zasluži dvakrat več kot Marc Girardelli, ki je osvojil kar pet globusov. Tombin bančni račun se letno odebli za 4 milijone dolarjev, Girardelli pa se mora zadovoljiti z dvema milijonoma »zelencev«. V nasprotju z nekaterimi drugimi sporti so zaslužki najboljših alpskih smučarjev povsem odvisni od sponzorjev, saj so nagradni skladi na skoraj vseh tekmah smešno nizki. To pa zato, ker ostareli »modreci«, ki sedijo v vodstvu FIS nočejo dojeti, da so se časi korenito spremenili in troma zavirajo vse spremembe in prevetritev sedanje formule svetovnega pokala.

Nekateri niso reveži

In kako je z zaslužki posameznih smučarjev? Alberto Tomba se bogati predvsem na račun koncerna Fila in vodečega smučarskega proizvajalca Rossignola, kjer priznavajo, da imajo največji tržni delež v veliki meri ravno zaradi italijanskega asa. Marc Girardelli ima ugodno pogodbo z glavnim pokroviteljem svetovnega pokala Sergiom Tacchinijem, ki mu letno izplača 1 milijon dolarjev in odstotke na račun prodaje oblačil z njegovim imenom. Skoraj toliko dobi od Dynastara, na cigar smučeh je dosegel številne uspehe. Na lestvici zaslužkov je stopnično nižje Norvežan Kjetil Andre Aamodt, se nekaj manj pa dobita avstrijski smukac Patrick Ortlieb ter najboljši slovenski smučar Jure Kosir. Kosir velja v poslovnih krogih za edinega pravega na-

slednika Alberta Tombe. Glede na komunikativnost, znanje jezikov, podobo v javnosti in na sportne dosežke je Kosir zelo zanimiv za reklamne kampanije velikih proizvajalcev smučarske opreme. Z njim ima velike načrte Rossignol, Ellesse, ki je od te sezone tudi Kosirjev osebni sponzor, pa namerava v naslednjih starih letih investirati tri milijone dolarjev.

Boj za tekme

Nov način sponzorizacij, fenomen Tomba in dokaj izenace na konkurenca med tekmovalci, so povečale vrednost posameznih tekem, in temu primerno se zimskošportna središča tudi z nizkimi udarci borijo za organizacijo katerekoli tekme svetovnega pokala, kajti zaslužki so zelo dobri, hkrati pa je tekma tudi brezplačna reklama pred milijonskim svetovnim TV avditorijem. Tako, kot se smučarji razvrščajo na raznih lestvicah, so tudi smučarska središča razvrščena po pomembnosti. Upoštevajo se predvsem trije kriteriji: tradicija, uvrstitev na koledarju tekem za svetovni pokal in pomembnost tekme za uvrstitev ali razplet na vrhu lestvice svetovnega pokala. Povsem jasno je, da je tekma, ki bo na sporedu ob zaključku sezone, ko so zmagovalci sezone že znani, ekonomsko manj zanimiva, kot pa tekma v novembru in decembru, zato se tudi zelo težko trzi.

Tekma, ki na trgu največ velja, je ze po tradiciji Kitzbühel. Dovolj zgoren je ze podatek, da mora podjetje, ki odkupi napis na startnih številkah tekmovalcev, odsteti najmanj milijon dolarjev. Poleg več deset tisočglave množice, ki se zbere v ciljni areni, je to tudi najbolj gledana smučarska prireditve v televizijskem prenosu. Lani si je TV prenos ogledalo kar 80 milijonov gledalcev po vsem svetu. Garmisch je bil vedno tik za Kitzbühelom,

po lanskega tragični smrti Ulrike Maier pa so mestne oblasti prepovedale smuk, ostala jim je le se slalomski tekma, vrednost tekmovanja pa se je s tem več kot prepolovila. Garmisch je svoje mesto prepustil Val Gardeni, kjer so vrednost smuka ocenili na 600.000 dolarjev, sledijo pa Wengen (550.000 USD), Alta Badia (500.000 USD), ki je uveljavljena kot najlepša in najzahtevnejša veleslalomski tekma. Val d'Isere velja 400.000 dolarjev, St. Anton in Kranjska gora pa sta skupaj z 350.000 USD. Kranjska Gora se je na ta laskav položaj povzpela v zadnjih dveh letih, ko je več kot podvojila svojo tržno vrednost.

Sponzorji in trženje

Komercialne pravice, kot so npr. trženje sponzorjev na startnih številkah in tudi TV pravice za nekatere tekme imajo v rokah stiri velike družbe, ki tržijo predvsem v sportnih arenah. Te so: švicarski družbi MBD in AFS, francoska družba Halva in ameriška korporacija IMG (ta trzi tudi tekme v Kranjski gori), ki ima v rokah tudi vse tekme v ZDA in Kanadi. Te tekme veljajo le 100.000 dolarjev po tekmi, kar je bistveno manj od evropskih.

Glavni pokrovitelj svetovnega pokala je Sergio Tacchini, ki letno prispeva 2, 4 milijona dolarjev v blagajne FIS. Vsekakor je podjetje, ki ima paradoksalno največji poslovni rizik. Tacchini plačuje zneske pavsalno, razdeljeno na stevilo tekem v sezoni. Tudi če tekem, bodisi zaradi pomanjkanja snega ali slabega vremena ni, ne dobi povrnjenega denarja. Ze v prejšnjih letih so se vodilni možje Tacchinija zavzeli za spremembe, a so vedno znova naleteli na gluha ušesa. Kljub temu, da se pogodba (zelo ugodna za FIS) izteče ob koncu te sezone, pri Tacchiniju se niso prepričali, ali se bodo potegovali za naslednje triletno obdobje. Najresnejši naslednji kandidat za glavnega pokrovitelja je avstrijska pivovarna Warsteiner, ki pa za seboj vleče kup težav in ji tudi FIS ni pretirano naklonjena. Tezava je v tem, da bi postali vprašljivi TV prenosi in celo organizacija tekem v Franciji in na Japonskem, kjer ne dovoljujejo reklamiranja alkoholnih pijač.

Rok Maver - Freepress

POZOR!

Primorski obdaruje naročnike!

*Vsem naročnikom
Primorskega dnevnika
za leto 1995 nudimo
vrsto ugodnosti in
prijetnih presenečenj:*

GRAFICENTER

- Vsako jutro vas pred vrati čakajo sveže novice iz sveta in bližnje okolice...
- ...in bistra razmišljanja, komentarji, reportaže in razvedrilo
- Brezplačno vam bomo objavljali male oglase in čestitke
- Za novoporočence v letu 1995 bo naročnina brezplačna
- Ob novem letu vam bomo podarili stenski koledar za leto 1995, tiskan na originalnih strojih v partizanski tiskarni "Slovenija"
- Ob petdeseti obletnici Primorskega dnevnika vam bomo maja meseca podarili lepo in dragoceno knjigo
- Do 31. januarja 1995 ostane prednaročnina nespremenjena (300.000 lir)

KAKO PLAČATE:

- ▶ prednaročnino lahko plačate na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici
- ▶ pri vseh slovenskih bančnih zavodih v FJK
- ▶ pri vseh raznašalcih Primorskega dnevnika na Tržaškem in Goriškem

Moj dnevnik.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: V prikrivanju svojih problemov boste tako zelo uspešni, da vam bodo nekateri malone zavidali. Ampak igrana sreča je vselej prozorna, se zlasti, če služi kot paravan.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Noben začetek ni lahek, vas pa je težak se zato, ker ste povrh težki tudi sami. Izpraznite kos vsaj za toliko, da boste lahko premikali noge, pa vam bo uspelo.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Zagledani v svoj skrivnostni cilj se boste marsikomu zdeli nekoliko domisljavi. Morda ste res, ampak upravičeno: cilj vas namreč dobesedno čaka. Spočijte se!

RAK 22. 6. - 22. 7.: Vase simpatične muhice bodo zbežljale in tecno zabrenčale okrog uses nič krivih in nič dolžnih - vse dokler se ne bo pojavil kosmati črnrlj ter vas pohrustal.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Imeli boste energijo za dva, zato boste tudi garali za dva. Ampak nikar si ne obetajte dvojnega uspeha, kajti proti koncu poti bodo vaše moči samo še polovične.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: V vzdušju vedrine si boste zazeleli nekaj novega. Poklicali boste partnerja ter mu predlagali nov začetek. Z veseljem se bo odzval, saj na to že dolgo čaka.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Vasa delovna energija bo nekoliko upadla, zato se boste zbal, da vam bo zaskripalo, se preden se boste prav utekli. Dan postenega počitka reši vsako lajdo - tudi vašo.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Prepričani o svoji nezmisljivosti boste potegnili nepremisljeno potezo. Godlja, ki jo boste skuhal, bo smrde-la do neba, vi pa boste rinili naprej.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Nad vas bo prihrumela gora nepredvidenih obveznosti. Nejevoljno jih boste sprejeli, samo da bo zadoščeno sefovi sadistični volji. Mali bogovi so največji hudčki.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Plodovi vaše nove bistroumne ideje se bodo pokazali prej, kot ste načrtovali. Nikar jih ne snedite, kajti iz njih bodo kmalu zrasi novi, se lepsi, se bogatejši.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Se zmeraj boste celi na začetku in se odločali o načinu korakanja. Za božjo voljo, saj vam bodo se noge zakrtele! Poprosite bližnjega za posteno startno brco.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Čeprav se danes ne bo zgodilo nič omembe vrednega, boste zvečer vendarle silno ponosni nase. Najbrž zato, ker današnji dan niste iskali razlogov za tarnanje.

Križevniška komenda Velika Nedelja pri Ormožu

Grad, prvič omenjen leta 1321, so baročno predelali v 18. stoletju

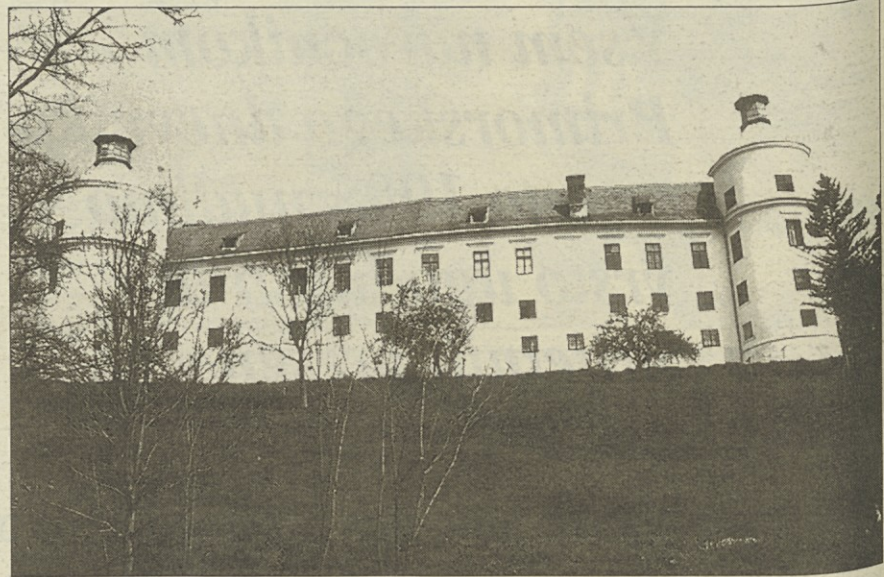
Poleg v romanski dobi nastale cerkve sv. Trojice v Veliki Nedelji pri Ormožu stoji grad Velika Nedelja, ki ga je brzkone že konec 13. stoletja pozidal nemški viteški red. Nemški viteški red je bil ustanovljen med tretjo križarsko vojno v Palestini, vitezi so nosili bel plašč s črnim križem (zato tudi križniški oziroma križevniški red), po umiku iz Palestine v 13. stoletju so v Prusiji ustanovili svojo fevdalno državo in pridobili veliko posest. Na nasih tleh jih kot posestnike srečamo po letu 1210 (poleg Velike Nedelje so imeli še komende v Ljubljani, Metliki in Crnomlju).

Legenda pravi, da so nemški vitezi na veliko nedeljo leta 1199 pri današnji Veliki Nedelji premagali vojsko ogrskega kralja Emerika; tako naj bi kraj dobil ime, vitezi pa v zahvalo zemljiško posest. Gosposcino Velika Nedelja je Friderik

Ptujski v prvi polovici 13. stoletja podaril križnikom, ki so v zgodnje gotiki dobi pozidali prvotno komendo, pomembno postojanko v obrambni črti proti Ogrom.

Grad je omenjen sele leta 1321 kot haus Sun-tag, do konca druge svetovne vojne pa je bil v posesti viteske komende. Prvotno stavbo, verjetno močno utrjeno stolpasto stavbo pravokotnega tlorisa, je med letoma 1612 in 1620 velikonedeljski predstojnik komtur baron Markvard Egkh temeljito prezidal in povečal, v prvi polovici 18. stoletja pa so grad baročno predelali. Od takrat tudi izvira sedanja podoba Velike Nedelje, stiri-traktne dvonadstropne zasnove z notranjim dvoriščem (na njem se stoji lep baročni vodnjak) in okroglimi ogelnimi stolpi. V lepo obnovljenem gradu so zdaj stanovanja, manjša muzejska zbirka in arhiv.

Križniki so na tem ob-

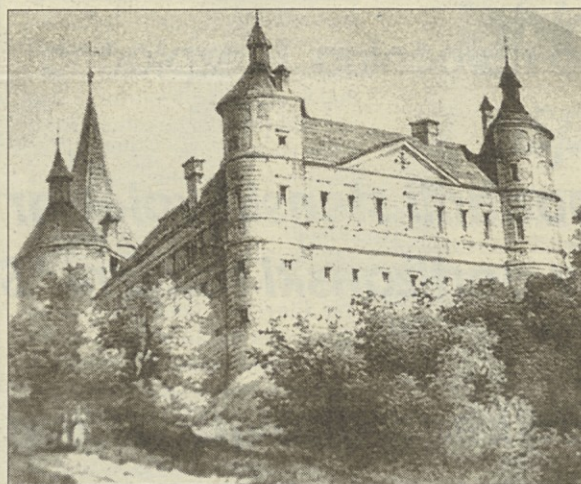
Grad Velika Nedelja (Foto: Ivan Jakič)

močju imeli veliko posest, tako zemljo kot vinograde in stavbe, med njimi graščino Muretinci (prezidana iz nekdanje velikonedeljske pristave) blizu Borla in vinski dvo-

rec Temnar pri Herman-cih. Križniška uprava Velika Nedelja je bila največji lastnik vinskih goric v ormosko-ljutomerskem okraju in je na veliko prodajala sortna vina, kot so

sipon (»mozlec«), renski in laski rizling, burgundec, »muskatelec« in crnino (cabernet). Glavno vinsko klet so imeli v Temnarju.

Ivan Jakič

Reichertova upodobitev gradu iz leta 1864

ŠAH

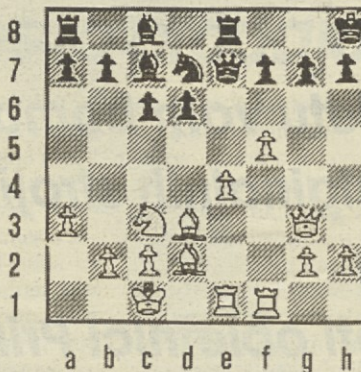
Rublevski - Oniscuk / OI Moskva 1994

Beli je že po otvoritvi utesnil položaj črnih figur ter pripravil akcijo na kraljevem krilu, kjer ima črni osamljenega kralja. Ob podpori belih trdnjav je v napadu posebno aktiven belopoljni lovec, ki se razigra na diagonali b1-h7. Pa si pogledjmo to malo mojstrovino belega!

Resitev naloge

Napad belih figur se sproži kot plaz, ki ga začneja žrtev kmeta 1.f6! g6 / ne pomaga 1...Sf6: 2.e5! de5 3.Lg5 / v partiji je sledilo: 2.e5! fe5 3.Lh7! Rusi se zadnji obrambni okop črnega! 3...d5 / Na 3...Kh7: 4.Tf5 Sf6 5.Dh4+ s hitrim koncem! 4.Lf5 f6 5.Dh4+ Kg8 6.Tf5 e4 7.Se4! in črni se je vdal! Na 7...de4 sledi 8.Te4: Se5 9.Tg3 in beli zmaga!

Silvo Kovac

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

183	OSEBA S KATERO SE POGOVARJAMO	BIBLIJSKA KNJIGA SKRIVNO RAZODETJE	NEKDANJI SOVJETSKI POLITIK (VJACESLAV)	ENOTSKI VEKTOR	FILMSKA ZVEZDA V ZDA	MORSKA RIBA, TUN	NASILNA PRIKLJUČITEV TUJEGA OZEMLJA	POOBLASTILO ZA IZRABO TUJEGA OZEMLJA	NIK ZUPANCIC	BELGIJSKO MESTO V FLANDRIJI, YPRES	POLJEDELSKO, SADJARSTVO, ZIVINOREJA	AVTOR: SIMON BIZJAK	DESNI PRITOK PADA (IZ CRK ROTA)	ENOVALENTNI ALKILNI RADIKAL	VNETJE JAJCNKA, OVARITIS		OKRASJE ZA NOSENJE NA TELESU	SL. PESNIK (JOŽE)	SPANSKA TENISACICA ARANTXA SANCHEZ - ?	NORDIJSKO BOZANSTVO (IZ CRK IZA)	OSKRBNIK TUJEGA OTROKA	AMERIŠKA PEVKA LEAR
BESEDNA VRSTA, SUBSTANTIV												POČELO TAOIZMA				IT. MESTO V PIEMONTE OSEL						
KORISTOLOVSKO PRILAGAJANJE OKOLIŠČINAM												NEUPOSTEVANJE NARAVNOSTI SL. SOCIOLOG HRIBAR										
GRLO									OKAMNITEV													
ORGAN VIDA				MLINSKI ZLEBOVI					NAUK O VZROKIH										NEZNANEC SL. TROBENTAC (STANKO)			
ENOTA ZA EL. MOC				ČESKI FILMSKI REŽISER (OTAKAR)	SOLALI ESTER OLIVNE KISLINE	KOSITER			JAPONSKI DROBIZ KRONIKA, LETOPIS				AMERIŠKI IGRALEC (CARY)	AM. OTOK V ALEUTIH OROZJE VILJEMA TELLA				DOLG LETALSKI NAPAD OKUS PO MENTOLU				
MESTO V SREDNJI BOSNI OB KRIVAJI						KRAVICA			PRIMULA BIBLIJSKA OSEBA								ZENSKO IME 5. ALI 7. DAN V RIMSKEM KOLEDARJU					
TEMEC					MADŽ. PESNIK ARANY SL. PESNICA (MAJDA)							NEM. PISEC (DITER) SRBSKA IG-RALKA (EVA)				ZLAHTNI PLIN (Ne) KRALJEVIČ IZ MAHABHARATE				PRVI GENERALNI SEKRE-TAR ZN (TRYGVE)	KRAJ PRI POREČU (IZ CRK ART)	
NIKOLAJ PIRNAT			KOŽNA GUBA, KI POKRIVA ZRKLO TONE ROP					SUROVINA ZA BARVILA GUSTAVE FLAUBERT											PRITOK DONAVE V ROMUNIJI GL. STEVNIK			
PREBIVALEC SL. - HRV. POLOTOKA							CLOVEK Z VELIKO GLAVO, GLAVAC							IT. FUTURISTIČNI ARHITEKT (ANTONIO)								
JAPONSKI BORILNI SPORT							FINOCA								LJUBIMEC SVEČENICE HERO V GR. MIT.							

LHASA

Mesto sončne svetlobe, polno legend in mitov (3)

Budizem se je najbolj trdno zasidral prav v Tibetu

Znano je, da so se ljudstva na planoti že v začetku našega stotja začela povezovati v kraljestvo. Kralj Songsten Gampo je v 7. stoletju razširil tibetansko oblast daleč na sever. Tibet je bil dvesto let močna država, nato pa je zaradi notranjih spopadov za oblast razpadel v več kneževin, ki so se nenehno bojevale med seboj. To je bil tudi boj med staro vero bon in novim budizmom, ki ga je v deželo uvedel ta kralj. V 11. stoletju se je vnovič začel uveljavljati budizem. Ta je v 17. stoletju dosegel takšno moč, da je postal verski vladar tudi posvetni vladar dežele.

Kljub odmaknjenosti se Tibetanci niso mogli izogniti zunanjim vplivom. V zgodovini se je kakor rde-

ča nit vlekla včasih usodna povezanost z Nepalom, Mongoli in Kitajci, ki so si lastili deželo v različnih zgodovinskih obdobjih. Obdobju samostojnosti so sledila obdobja kitajske in mongolske nadvlade. Po zlomu kitajske dinastije Qing je sledil labodji spev tibetanske neodvisnosti do leta 1951, ko je Tibetance, po mnenju Kitajcev, osvobodila revolucionarna kitajska vojska. To obdobje, ki se vedno traja, naj bi bilo obdobje prehoda iz temnih globin fevdalizma v svetli socializem, obdobje razmaha kmetijstva in industrije, začetek materialnega in duhovnega blagostanja vseh Tibetancev. Dejansko pa je to obdobje grozeče napetosti med zavojevalci in okupiranci, ki je od ca-

sa do časa preslo v krvave spopade.

Ko govorimo o Tibetu, ne moremo mimo budizma, s katerim je dežela prisla v stik na svojih naravnih mejah z Indijo in Nepalom. V teh odmaknjenih krajih je nova vera doživela svojo največjo zmago. Rodila se je teokracija, ki ima svojo osnovo v verski gorečnosti prebivalcev.

Budizem je na tibetanski dvor prinesla poroka v 7. stoletju med kraljem Songsten Gampojem in nepalsko princeso. Ko je kralj sprejel novo vero, so izginile se zadnje ovire za širjenje budizma med ljudstvom. To so uspešno opravili indijski menihi. Tibetanske močiže je zanjela oblika budizma, ki je najbolj oddaljena od prvo-

tnega nauka, Tibetanci pa so temu dodali se magijo in carovništvo svoje prejšnje vere bon. Ta je oboževala naravo in častila kralje kot ulovečene bogove. Njena božanstva so v večini primerov sovražna cloveku in imajo temu primerno grozljivo zivalsko ali cloveško podobo. Med novo in staro vero je prislo tudi do nasprotij, pa tudi med posameznimi budističnimi ločinami. V 16. stoletju je končno zmagala »rumena ločina« z vojaško pomočjo Mongolov. Ta je pod okriljem Mongolov postala tako močna, da je prevzela tudi politično oblast.

Na čelu tibetanskih budistov je eden dveh velikih lam, ki od leta 1575 nosi ime Dalajlama - Največji ocean. J. J. (Se nadaljuje)

Vsakodnevno podkupovanje ali kako mažejo v Nemčiji (5)

Pri tem jim pride prav velika razlika v plačah firm in uradov. Vedno več »prejemnikov povprečne plače«, pravi Schauensteiner, oddaja v uradih naročila v »vrtočavih višinah« ali pa sami odločajo o predpisih o varstvu okolja, ki bi firme, če bi se jih držale, »stale milijone«. Schauensteiner: »Tako se dovetnost povečuje.«

Poleg tega pospešujejo tudi slabi vzori velikih veselje do posnemanja pri majhnih.

Ce ministrska predsednika kot sta Lothar Späth ali Max Streibl na popotovanjih, ki so jih plačali drugi, sklepata posle, pač tudi mali zupan ne more ostati v ozadju. Tako je interno obrazložil svoj plačani izlet v Chiemgau Hans-Werner Börs, upravni predsednik v mestu Kriftel, Hessen, ki je tam z gradbenimi firmami podpisal predrage pogodbe za novo čistilno napravo - uradni pečat je imela v svoji torbici zupanova žena.

In če je moč v zveznem parlamentu kupiti celo zakone, zakaj ne tudi izpiska iz zemljiške knjige na občinskem uradu. Milijarder Friedrich Karl Flick je s pomočjo prispevkov stranke (skupno več kot 25 milijonov nemških mark) dosegel davčno ugodnost, ki si jo je želel. Nemška družba taksistov so, da bi se resila nadležne konkurence najemnih vozil, poslancem izplačala 9 tisoč nemških mark. Tudi referentki magdeburškega zemljiškega urada se ni zdelo nič posebnega, da je za zainteresirane hitreje opravila delo, če so bili pripravljeni plačati 6 tisoč nemških mark.

Kdor ima dovolj denarja, kot na primer nekdanji minister za promet Günther Krause, priskrbi svojemu mladotnemu sinu v Ameriki vozniško dovoljenje. Zakaj ne bi bilo to enostavnejše in dosegljivo vsem, so si mislili inženjerji voznice in kontrolorji tehničnih pregledov vozil v Mainzu? Glavno mesto dežele Porenje-Pfalz je bilo v minulih letih zelo znano med kandidati za voznike motornih vozil, ki druge niso opravili izpita - z doplačilom 3 do 4,5 tisoč nemških mark in plačilom stroškov ure voznice je bilo pridobljenih najmanj 3 tisoč voznikov dovoljenj.

Kjer se pretaka zloglasni denar, tam so pogosto v bližini tudi stranke. V Münchenski korupcijski aferi zaradi predrage gradbenih projektov, v katero je vpletena tudi svetovno znana firma

Siemens, so se pri firmah, ki so si svoja naročila kupile, kmalu pojavili tudi blagajniki strank. V nasprotju z državno javno nalogo, taka je njihova zahteva, ne bi smeli pozabiti na politične oblikovalce volje. Denarni prispevek je prišel z obratno postjo.

Pri tolikih nepoštenih poslih, ki se jim dnevno nakopijo na mizi, se tudi sodniki in finančni uslužbenci, ki so bili dolgo časa zadnja trdnjava poštenosti, dolgoročno niso mogli upirati. Najprej sta bila v zvezni deželi Saska-Anhalt osumljena dva sodnika, da sta prepleta službene in zasebne interese. Prvi je javno službo zapustil ob odkritju zadeve, drugega, ki je nekemu odvetniku za 100 tisoč nemških mark napisal ekspertizo, pa so prestavili na nižje delovno mesto.

Tudi v finančnih uradih davčni uslužbenci ne delajo več povsod v skladu z zakonom (okence str. 118). V mestu Korbach, Hessen, nek davčni uslužbenec preverja davčne napovedi, ki jih je izpolnil sam - kot svobodni sodelavec pri nekem davčnem svetovalcu. Stranske zaposlitve te vrste so medtem za mnoge finančne inšpektorje postale nekaj popolnoma običajnega.

Dva ducata uslužbencev bavarskega finančnega urada Wolfratshausen je običajno metodo se izboljšalo: z davkoplacevalci, ki so prišli na urad iscoč pomoč, so si delili pol-pol: samovoljno so izpolnjenim formularjem dodali se previsok zahtevek po vračilu davka in tako manipulirano davčno napoved končno tudi odobrili - letni postranski zaslužek do 80 tisoč nemških mark brez davka.

Državni uslužbenci se držijo vzora - v gospodarstvu so takšni nečisti posli že dolgo običajni, tudi na imenitnih naslovih kot so Ford, VW in Audi. Ali izdelovalec računalnikov Nixdorf dodeljuje naročila za tiskanje ali pa Kaufhof AG sklepa nove pogodbe za reklame - vedno znova zahtevajo področni vodje sodelazbo pri dobičku in za to sprejemajo tudi previsoke račune, kar gre v skodo firme.

Povpraševanje pri klasičnih službah, kot na primer čiščenje poslopij, je v kratkem dalo nedvoumne odgovore: »Vsak zahteva nekaj«, pravi cistilec, ki to pozna iz prakse, podkupovanje zaobsega vse »od avtomobila do enodružinske hiše«. Ponavadi pa so »v povprečju zahtevali pet odstotkov od vrednosti naročila«.

Se nadaljuje

MEH ZA SMEH

Judovske šale

V petek zvečer pride Itzig v Przemysl k sorodnikom, ki ga povabijo k mizi. Jed je pred sobotnim praznim dnevom bogata in sredi mize se ponuja čudovit dušen krap. Sorodniki so radovedni: »Kaj počne stara mati Sosia?«

»Mrtva,« izjavi Itzig in medtem ko ženske planejo v jok in moški mračno majojo z glavami, si na krožnik naloži lep odmerek ribe s sredine, kjer je najbolj debela.

Na mizo prinesejo dehteče nadevano gos s cmoki.

»In kaj počne bratranec Josse?« vprašujejo gostitelji.

»Utopil se je,« označi Itzig. In medtem ko se spet sproži val obzaloževanja, si Itzig na krožnik naloži nekaj najbolj slastnih kosov gosi.

Na koncu prinesejo na mizo čudovit hrustljav jabolčni zavitek.

»In kaj počne Jossejeva tašca?« hočejo vedeti dame.

»Umrla je zaradi starostne oslabelosti,« poroča Itzig.

Vendar naleti na ugovore.

»To ne more držati,« pravi eden od gostiteljev, »pred dvema dnevi sem damo srečal na zdraviliški promeni v Karlovih Varh.«

»Morda,« ga hladno zavrne Itzig, »Ampak kadar jem, je za mene ves svet kot izumrl.«

»Oce, kaj je kapital in kaj je delo?«

»Tako ti povem: če si pri bogatem Silbersteinu sposodim sto rubljev, je to kapital. Če se potem Silberstein trudi, da dobi denar od mene nazaj, je to delo.«

GENIJI V ŠOLSKIH KLOPEH

Richard Wagner (1813-1883)

Zaradi očima, ki je bil operni pevec in se je mimogrede ukvarjal tudi s slikanjem in pesnikovanjem - Wagnerjev pravi oče je umrl šest mesecev po Richardovem rojstvu zaradi tifusa, ki so ga v mesto zanesli vojaki po »bitki narodov« pri Leipzigu - je mladi Wagner že zelo zgodaj prisel v stik z gledališčem. Toda ko se je odločil, da bo postal pesnik, o čem, ki ga je imel Richard zelo rad in ki ga je kasneje krstil za svojega duhovnega očeta, ni bil več med živimi. Po njegovi smrti se je družina preselila v Dresden, kjer je Richard obiskoval solo Križa. Kot solar si je nekoč ogledal predstavo Carostrelca, ki jo je dirigiral komponist Carl Maria von Weber, zadeva pa je naredila nanj takšen vtis, da je sanjal le še o tem, kako bi postal dirigent.

Mladi Wagner je ostal na dresdenski soli Križa dobra stiri leta. Potem pa se je družina preselila nazaj v Leipzig in tam so ga vpisali na solo Sv. Nikolaja. Vendar pa je moral z višje stopnje nazaj na nižjo, ker ni imel opravljenega zrelostnega izpita. Praktično povedano je Wagner postal repetent, to pa je le okrepilo njegov že brez tega močan odpor do sole. Namesto zanjo se je poslej bolj zanimal za glasbo. Ko je potem v leipziskih koncertni hiši slišal Beethovno uverturo Egmont, je bil tako navdušen, da je - kot je kasneje napisal - sklenil postati glasbenik. Družini tega svojega sklepa se ni bil pripravljen razodeti, vendar pa je na skrivaj že skomponiral svoja prva dela.

Se nadaljuje

M O J S T R I D E T E K T I V I

Maurice Leblanc

Arsène Lupin (9)

Položaj je bil neznosen. S privolitvijo preiskovalnega sodnika je vodja varnostne službe gospod Dudouis osebno odšel v Santé, da bi se z direktorjem zapora posvetoval o potrebnih ukrepih. Takoj po prihodu je v zapornikovo celico poslal dva moza. Dvignila sta prav vsako talno ploščico, razstavila posteljo, naredila vse, kar se dela ob takih priložnostih, in nazadnje nista ničesar odkrila. Ravno sta hotela nehati, ko je prihitel paznik in rekel:

»Predalček, preiščite mizni predalček. Ko sem vstopil, se mi je zdelo, da ga je ravno zaprl.«

Pogledala sta in Dieuzy je vzkliknil:

»Mojbog, zdaj ga pa imamo, tega tipa!«

Folentant ga je zadržal:

»Čakaj, moj mali, tole bo popisal sef.«

»Toda luksuzna cigara ...«

»Pusti havanko, najprej bova poročala sefu.«

Dve minuti pozneje je gospod Dudouis ril po predalčku. Nasel je se sop clankov, izrezanih iz časopisov, ki so pisali o

Arsènu Lupinu, nato vrečko tobaka, pipo, zelo tenak papir in končno dve knjigi.

Prebral je naslova. Ena knjiga je bila an-

gleska izdaja Carlyleove razprave »O junakih«, druga pa ocarljiva elzevirski izdaja rimskega filozofa Epikteta v izvimi vezavi, nemski prevod, ki je leta 1634 izšel v Leidnu. Ko ju je prelistal, je ugotovil, da bila knjiga zelo brana, da so deli besedila podčrtani in opremljeni s pripombami. Ni vedel, ali gre za dogovorjena znamenja ali pa je bralec delal belezke samo iz navdušenja nad prebranim.

»To si bomo se bolj natančno ogledali,« je rekel gospod Dudouis. Preiskal je vrečko za tobak in pipo. Ko je vzel v roko čudovito cigaro z zlatim obročkom, je vzkliknil: »Zlodja, naš prijatelj pa dobro živi! Cigara Henry Clay!« S samodejnim gibom kadilca jo je podržal k ušesu in pritisnil nanjo, da bi zasumela. Tisti hip je pritajeno vzkliknil. Cigara se je pod pritiskom njegovih prstov zmečkala. Pozorno si jo je ogledal in med tobacnimi listi takoj opazil nekaj belega. Z iglo je previdno izvlekel tenak zvitek papirja, komaj tako velik kot zobotrebec. Bilo je pismo. Razvil ga je in prebral besede, napisane z nežno žensko roko: (zacetek italije) Mina je prevzela mesto druge. Pripravljenih je osem od desetih. Ko udarite z

robom noge, se plošča dvigne od zgoraj navzdol. Vsak dan od dvanajstih do šestnajstih. H-P bo čakal. Toda kje? Takošen odgovor. Bodite mirni, vaša prijateljica bdi nad Vami. (konec italije) Gospod Dudouis je avtomobil, ki ima stiriindvajset konjskih moči.

»Dovolj jasno je ... Mina ... osem oddelkov ... Od dvanajstih do šestnajstih, to je od poldneva do starih ...«

»Kaj pa ta H-P, ki bo čakal?«

»H-P gotovo pomeni avtomobil. H-P, »horse power«. V sportnem zargonu tako označujejo moč motorja. Stiriindvajset H-P je avtomobil, ki ima stiriindvajset konjskih moči.«

Vstal je in vprašal:

»Zapornik je pravkar pokosil?«

»Da.«

»In ker tega sporočila se ni prebral, kar dokazuje stanje cigare, je verjetno, da ga je sele ravnokar prejel.«

»Kako?«

»V hrani, skrito v kruhku ali v krompirju, kaj pa vem!«

»To ni mogoče, saj je prav zato dobil dovoljenje, da mu hrano prinašajo od zunaj, ker smu mu hoteli nastaviti past, vendar

nismo ničesar našli.«

»Danes zvečer bomo iskali Lupinov odgovor. Zdaj ga nikar ne spuščajte v celico. Tole bom odnesel preiskovalnemu sodniku. Če bo tudi on mojega mnenja, bomo pismo takoj preslikali, in čez eno uro boste lahko položili v predalček prav takšno cigaro z izvirnim sporočilom. Zapornik ne sme ničesar zaslušiti.«

Zvečer se je gospod Dudouis v spremstvu inšpektorja Dieuzyja precej radoveden vrnil v pisarno zapora Santé. V kotu na polici, obloženimi s ploščicami, so stali trije krozniki.

»Je jedel?«

»Da,« je odgovoril direktor.

»Dieuzy, ostanke makaronov razrežite na čisto majhne kosčke in zdrobite kroglice iz kruha ... Nic?«

»Ne, sef.«

Gospod Dudouis je preiskal kroznike, vilice, žlico in nazadnje nož s topim rezilom, kakršen je predpisan za zapornike. Ročaj je najprej zasakal na levo, potem se na desno. Pri zasaku na desno se je ročaj vdal in se začel odvijati. Nož je bil votel, in njem pa je bil skrit kos papirja. »Pih! Za

cloveka, kakršen je Arsène, to ni prav zvito. Toda ne izgubljam časa. Vi, Dieuzy, boste v restavraciji začeli s preiskavo.« Potem je prebral: (zacetek italije) Zanasam se na Vas. P-H naj vsak dan sledi od daleč. Kmalu na svidenje, moja ljuba, obdobjanja vredna prijateljica. (konec italije) »Končno!« je zaklical Dudouis in si pomel roke. »Mislim, da je stvar dobro stekla. Malo bomo pomagali, in pobež bo po posrecil ... vsaj toliko, da bomo lahko zgrabili pomočnike.«

»In če se vam Arsène Lupin izmuzne iz rok?« je navrgel direktor.

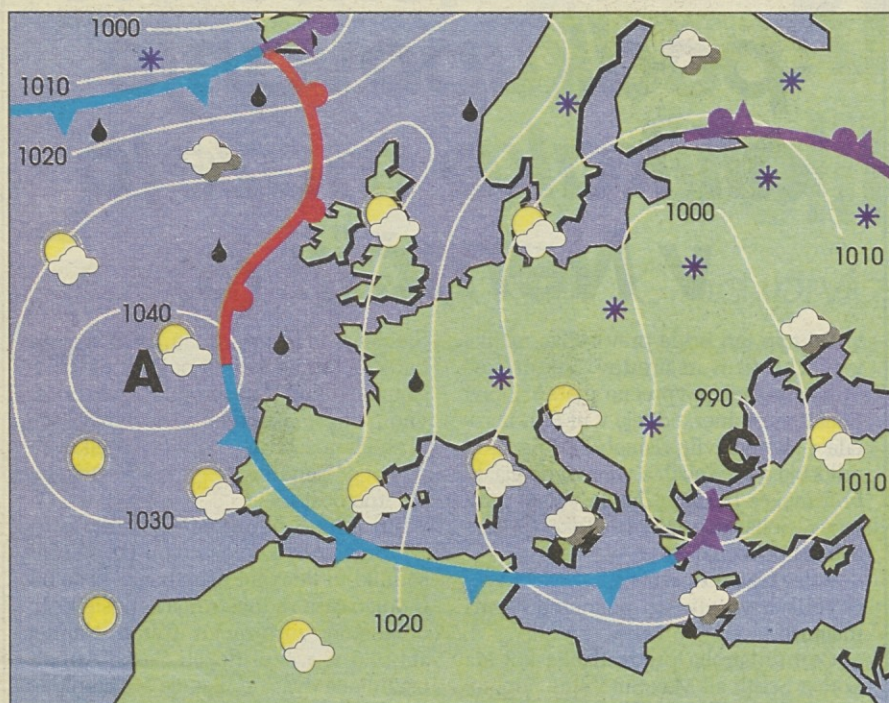
»Dela se bomo lotili z zadostnim stevilom mož. Če pa je vendarle preveč spreten ... no ja, potem bo pač imel smolo! Če vodja noče govoriti, bodo gotovo spregovorili drugi člani tolpe.«

Arsène Lupin res ni veliko govoril. Preiskovalni sodnik gospod Jules Bouvier si je že mesece zaman prizadeval, da bi iz njega kaj izvlekel. Zasliševanja so bila omejena na nezanimive pogovore med sodnikom in odvetnikom Danvalom. Danval je sodil med zvezdnike svojega poklica, o obtoženci pa ni vedel nič več kot kdorkoli drug.

Se nadaljuje

EVROPA / CIKLON NA VZHODU

Vremenska slika:

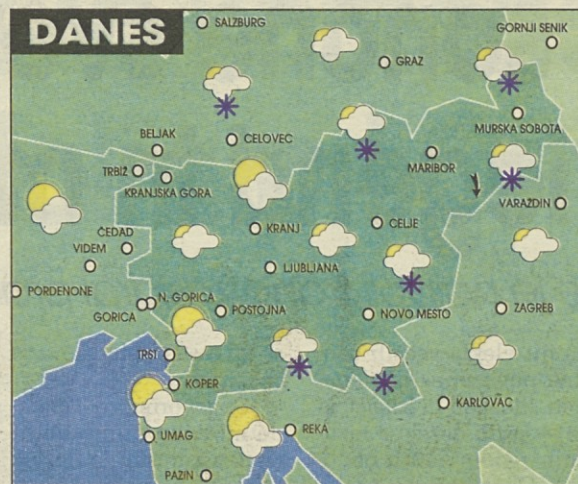
Nad srednjo in vzhodno Evropo je območje nizkega zračnega pritiska. Frontalni valovi se ob močnih severozahodnih višinskih vetrovih pomikajo prek Alp in na vreme pri nas vplivajo predvsem z občasno povečano oblačnostjo.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

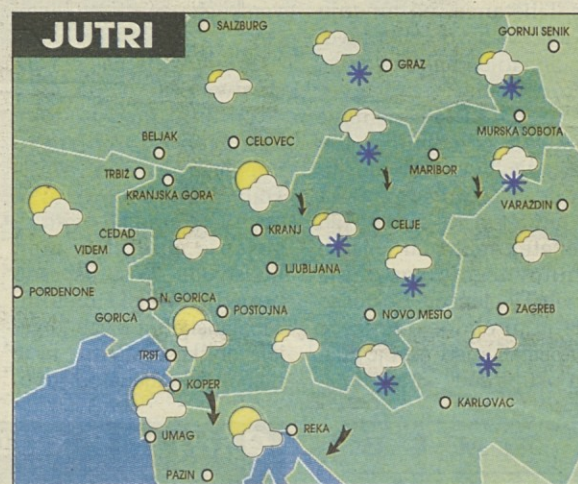
ALPE JADRAN / JUŽNO OD ALP VEČINOMA SONČNO

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	MEGLA
nad 10 m/s	

Slovenija: Delno jasno s spremenljivo oblačnostjo bo. V notranjosti bodo kratkotrajne snežne plove. Temperature bodo od -1 do 4, na Primorskem okoli 6 °C.

Sosednje pokrajine: Na območju Alp in severno od njih bo snežno. Snežne plove bodo občasno tudi v južni Avstriji, na Madžarskem in Hrvaškem.

V Sloveniji: Na Primorskem bo pretežno jasno, drugod zmerno do pretežno oblačno, vendar večinoma brez padavin. Hladneje bo, pihal bo okrepljen severni veter, na Primorskem tudi burja.

Obeti:
V soboto bo suho in hladno.

TEMPERATURE
ALPE JADRAN

včeraj ob 7. in ob 13. uri

LJUBLJANA.....	-2/6
TRST.....	6/8
CELOVEC.....	-7/2
BRNIK.....	-2/3
MARIBOR.....	-3/7
CELJE.....	-4/6
NOVO MESTO.....	-5/4
NOVA GORICA.....	-0/7
MUR. SOBOTA.....	-3/3
PORTOROŽ.....	4/8
POSTOJNA.....	1/4
ILIRSKA BISTRICA.....	3/6
KOČEVJE.....	-4/-
CRNOMELJ.....	-7/5
SLOV. GRADEC.....	-10/2
RATEČE.....	-5/1
VOGEL.....	-6/-1
KREDARICA.....	-8/-9
VIDEM.....	-0/7
GRADEC.....	-6/2
MONOSTER.....	-2/3
ZAGREB.....	-3/5
REKA.....	7/8

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 7. in ob 13. uri

HELSINKI.....	-3/1
STOCKHOLM.....	0/1
MOSKVA.....	-9/-9
BERLIN.....	-4/4
VARSAVA.....	-1/2
LONDON.....	4/10
AMSTERDAM.....	2/7
BRUSELJ.....	3/7
PARIZ.....	8/10
DUNAJ.....	-1/6
ZÜRICH.....	2/3
ZENEVA.....	2/5
RIM.....	1/10
MILAN.....	-1/4
BEOGRAD.....	-4/1
BARCELONA.....	7/16
ISTAMBUL.....	5/5
MADRID.....	-3/12
LIZBONA.....	8/15
ATENE.....	6/12
BUCAREST.....	-3/0
MALTA.....	11/15
PRAGA.....	-2/2

BIOPROGNOZA

Vpliv vremena na počutje ljudi bo ugoden. Spanec bo globok.

RAZMERE NA CESTAH

Ceste na Postojnskem so vlažne, drugod po Sloveniji so suhe in normalno prevozne. Promet v notranjosti in na mejnih prehodih je tekoc.

SNEŽNE RAZMERE dne 11. 1. ob 8. 30 uri

Rogla	70 - 80	Kanin	do 50
Kope	40	Straža pri Bledu	do 30
Krvavec	do 30	Kobla	25 - 40
Vogel	45	Kandrs	do 50
Kranjska Gora	20 - 40	Zelenica	20 - 50
Mariborsko Pohorje	do 75	Liboje	do 15
Kalič	20	Cerkno	do 60
Rog - Crmosnjice	do 30	Sorška Planina	do 40

Na omenjenih smučistišnih napravah obratujejo. Na Mariborskem Pohorju je zaradi mednarodnih tekmovalnih zaprt del proge v dolino. Na Libojah je nočna smuka do 19. in na Straži do 20. ure. Tekaske proge so urejene na Mariborskem Pohorju, Golteh, Rogli, Kopah, Sorški Planini, Logarski Dolini, in Crmosnjicah. Dostop na Mariborsko Pohorje je mogoč samo z zimsko opremo. Smučarski avtobus vozi na Mariborsko Pohorje, Roglo, Cerkno in Koblo.

PLIMOVANJE

Danes: ob 0.03 najnižje 0 cm, ob 6.15 najvišje 33 cm, ob 13.44 najnižje -42 cm, ob 20.34 najvišje 15 cm.

Jutri: ob 1.05 najnižje -2 cm, ob 6.57 najvišje 37 cm, ob 14.11 najnižje -50 cm, ob 20.57 najvišje 22 cm.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Protijedrski protest
zaradi plutonija

Zaradi prevoza plutonija skozi Panamski prekop so Panamci protestirali pred japonsko ambasado. (AP)

V Kongu pravi lov
na čarovnice

BRAZZAVILLE - V nekdanjem francoskem Kongu so ljudje dobesedno obsedeni od čarovnic in čarovnikov, ki jih skušajo iztrebiti. Ta teden so kamenjali neko 80-letno »čarovnico«, ki naj bi z urokom zakrivila smrt nekega njenega vnuka. Pred tem je na podoben način končal neki drugi »čarovnik«, ki so ga krivili za samomor nekega njegovega vnuka. Konec lanskega leta pa je kongoska policija ugotovila kakih 20 podobnih primerov.

Camilla Parker
najslabše oblečena
ženska leta 1994

WASHINGTON - Po napovedi razporeke je Camillo Parker Bowles doletela se ena »nesreca«. Ameriški »arbitar elegancije« Blackwell jo je dobesedno raztrgal, saj jo je proglasil za najmanj elegantno žensko leta.

V Londonu kljub zimi kar v parku
predstavili žensko spodnje perilo

Manekenke so v londonskem Green Parku predstavile Gossardovo žensko spodnje perilo. Kljub strupenemu mrazu so tako proslavili prvo obletnico Gossardovih modrcov. (Telefoto AP)

Naomi Campbell
sedaj reklamira
ameriško mleko

WASHINGTON - Temnopolta manekenka Naomi Campbell se zadovoljno smeje z reklamnega plakata. Brčice mleka zgovorno pričajo, da je komaj popila kozarec mleka. To pa je navsezadnje cilj reklame. Ameriške gospodinjice morajo namreč prepričati v koristnost mleka kot najpopolnejše hrane. Ameriška mlečna industrija bo to sliko s slikami drugih znanih manekenk in igralk objavila v najbolj razširjenih ameriških revijah. (Telefoto AP)

Tudi Kitajska bo imela
leta 1998 svoj Disneyland

TOKIO - Po ZDA, Japonski in Franciji bo tudi LR Kitajska imelo svoje zabavišce Disneyland. To je sklenila družba Walt Disney, ki je predstavila svoj načrt kitajski vladi. Zabavišče naj bi zgradili v Gulinu (400 kilometrov severozahodno od Hong Konga). Zgradili ga bodo na ozemlju desetih kvadratnih kilometrov in bo torej desetkrat večje od japonskega. Družba Walt Disney bo investirala 2 milijardi dolarjev, zabavišče pa naj bi odprli leta 1998. Z njim bodo poskusili omiliti izgube, ki jih družba ima s francoskim Disneylandom. Ze sedaj to prekrasno kitajsko območje obišče letno 8 milijonov turistov.

Z zvijačo so aretirali
naravovarstvenika

SYDNEY - V televizijsko ekipo preoblečeni avstralski policisti so aretirali nekega neomajnega naravovarstvenika, ki je 210 dni zivel na ploscadi v krosnji 30-metrskega drevesa. Avstralski novinarski sindikat je že protestiral zaradi te policijske zvijače, ki bi lahko ogrozila novinarje pri njihovem bodočem delu. S svojim protestom je 45-letnemu Manfredu Stephensenu do sedaj uspelo prepričati graditev sporne turistične zidnice nad nekim queenslandskim pragozdom. Po Stephensonovi aretaciji zaradi posesti marihuane, so delavci drevo posekali, tako da ne bi nihče sledil njegovemu zgledu.